

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2015 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)
KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----O-----

11.11.2014

İ Ç İ N D E K İ L E R

- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
 - Mesleki Yeterlilik Kurumu
 - Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
 - Devlet Personel Başkanlığı
 - Türkiye İş Kurumu
 - Sosyal Güvenlik Kurumu
-
- EKONOMİ BAKANLIĞI

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	4
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	4
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	4
İZZET ÇETİN (Ankara).....	4
ADNAN KESKİN (Denizli).....	4
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	5
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	5
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	5
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa).....	5
İZZET ÇETİN (Ankara).....	11
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	14
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	16
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta).....	18
MUSA ÇAM (İzmir).....	21
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	23
ADNAN KESKİN (Denizli).....	26
MEHMET GÜNAL (Antalya)	28
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	30
VAHAP SEÇER (Mersin).....	32
İKİNCİ OTURUM	34
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	34
SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul).....	36
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul).....	37
SÜMER ORAL (Manisa).....	39
ÜÇÜNCÜ OTURUM	40

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli)	40
MÜSLİM SARI (İstanbul)	41
MEHMET YÜKSEL (Denizli)	44
UĞUR AYDEMİR (Manisa)	45
ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul)	48
AYTUĞ ATICI (Mersin)	49
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	50
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa)	53
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa)	54
RECAİ BERBER (Manisa)	56
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	60
SORULAR VE CEVAPLAR	61
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	61
SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul)	61
ERKAN AKÇAY (Manisa)	62
HASİP KAPLAN (Şırnak)	62
İZZET ÇETİN (Ankara)	62
MEHMET GÜNAL (Antalya)	63
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	65
ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak)	65
VAHAP SEÇER (Mersin)	65
ADNAN KESKİN (Denizli)	66
MUSA ÇAM (İzmir)	66
ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul)	66
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli)	66
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa)	66
AYTUĞ ATICI (Mersin)	67
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	67
SAYIŞTAY 4. DAİRE BAŞKANI ABDURRAHMAN ACAR	67
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa)	68
PROGRAMLAR	79
EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli)	80
MÜSLİM SARI (İstanbul)	87
MEHMET GÜNAL (Antalya)	89
HASİP KAPLAN (Şırnak)	90
EKREM ÇELEBİ (Ağrı)	92
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul)	93
SALİH KOCA (Eskişehir)	94
İZZET ÇETİN (Ankara)	95
ERKAN AKÇAY (Manisa)	97
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	98
ALİ BOĞA (Muğla)	101
MUSA ÇAM (İzmir)	103
MEHMET YÜKSEL (Denizli)	105
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	106
VAHAP SEÇER (Mersin)	107
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli)	109
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	110
İLKNUR DENİZLİ (İzmir)	113
SORULAR VE CEVAPLAR	113
EKREM ÇELEBİ (Ağrı)	113
MÜSLİM SARI (İstanbul)	114
KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	114
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	114
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	114
EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli)	115

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

PROGRAMLAR	121
Kapanma Saati: 01.26	121

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

11 Kasım 2014 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.07

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Çalışma Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 8'inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Meslekî Yeterlilik Kurumu, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü ile...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, duyamıyoruz.

BAŞKAN – ...Devlet Personel Başkanlığı bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları ve ayrıca, Türk İş Kurumu ve Sosyal Güvenlik Kurumu Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Sayın Bakanımıza söz verecektim ancak herhâlde usul açısından söz isteyen arkadaşlarımız var.

Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sükûnet lütfen, hiç kimse duyamıyor.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – ...usul açısından söz istedim.

Komisyonumuza geldiğimiz vakit gerçekten üzülererek geliyorum. Şu koridorda ben, buraya gelinceye kadar, 7 tane koruma polisine çarparak geldim, utaniyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Plan Bütçe Komisyonuna gelirken bir bakan, sunuş yapacağı bir salonda eğer bir sayın bakan Meclis çatısı altında kendine güvenmiyorsa, Meclisin korumasına güvenmiyorsa, Türkiye Cumhuriyeti devletine güvenmiyorsa, buraya korumalarıyla geliyorsa bu çok düşündürücü bir olaydır. Gerçekten bu dönemde ben bu kadar koruma polisi ile bakanların Türkiye Büyük Millet Meclisine geldiğine ve milletvekillerini âdeta taciz eder boyutta geldiğine üzülererek şahit oluyorum. Bunu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – 7 diyerek azaltma, ne 7'si, 17!

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ben 7 kişiye çarptım. Ayıptır ya, vallahi ayıptır!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ayaydın.

Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın bütçesini görüşeceğiz ancak Türkiye kamuoyunun yakından takip ettiği, iş kazaları ve özellikle de herkesin merakla cevabını beklediği Ermenek'teki işçilerimizin ne zaman kurtarılacağına dairdir. Bütçe sunumuna geçmeden önce Sayın Bakan bu konuda bizi aydınlatırsa, oradaki işçilerin kurtarılmasıyla ilgili durum nedir, bize bu konuda bilgi verirse, daha sonra biz de değerlendirmelerimizi bunun üzerine inşa edeceğimiz için bu konuda öncelikle bize bilgi verirse daha iyi olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Ayaydın'ın söylediği gibi Sayın Başkan salonda da bir sükûnet yok.

BAŞKAN – Sükûnet şimdi var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, çalışma ortamını tesis etmeniz gerekir her şeyden önce.

İkincisi: Zozani'nin söylediği gibi, Ermenek konusunda özellikle bir bilgilendirmeye kurulun ihtiyacı var iş kazaları konusunda. Sonra devam ederim diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çetin.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Genel sunumunda olmadığı için.

BAŞKAN – Anlaşıldı yani oraya baktınız.

Buyurun Sayın Keskin.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Basına yansıyan bazı bilgilerden... Maden İşleri Genel Müdürlüğünün yaptırdığı teftişte Ermenek'te bir risk olduğu raporla saptanmış. Hatta raporda "Gaz ve su degajına dikkat etmeden üretim yapılması tehlikelidir." diye bir kayıt da var. Keza, yandaki ocağın önceden kapatılıp sonradan siyasi baskılarla açıldığına ilişkin iddialar var. Sayın Bakan sunuşunda bu konulara da açıklık getirirse bizim de daha sağlıklı ve doğru değerlendirme yapma şansını yakalama imkânımız olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Keskin.

Sayın Kaplan, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Biz de Sayın Bakandan bir açıklama istiyoruz. Ermenek'teyken 50 iş adamının baskı kurduğuna dair bir beyanatı oldu. "50 iş adamı" derken, maden sektöründe, daha açabilir mi? Gerçi, bir de basında 150 şirketlik bir maden havuzundan bahsedildi, basında çokça çıktı. Bununla ilgili bu girişimlerin bir bağlantısı var mı?

Şimdi bu kadar.

BAŞKAN – Bütçemizle ilgili görüşmelerde bunlar zaten sorulacak arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Genel sunumunda Ermenek'le ilgili bilgi olmadığı için öncelikle bize bu konuda bilgi verilmesini istiyoruz.

BAŞKAN – Olmayan hususları da zaten soracağız.

Teşekkür ederim.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan sanıyorum Ermenek'le ilgili bir sunuş yapacak ve son durum hakkında bizleri bilgilendirecek.

Biliyorsunuz, değerli arkadaşlar, bütün yaz dönemi boyunca torba kanun görüştük ve bu, işte, Soma olaylarıyla, esas itibarıyla, Soma kazasının olmasıyla gündeme geldi ama ondan sonra da içine birçok madde eklendi ve sonuçta geldiğinin 3 katı, 4 katı büyüklüğe ulaştı. Orada da en büyük eleştirimiz şuydu: Sayın Bakan da hatırlar. İş güvenliği ve denetimiyle ilgili ciddi hiçbir tedbir yoktu onun içinde. Yani onu söyledik. Soma'daki çalışanların, maden işçilerinin çalışma koşullarının düzeltilmesi elbette ücret açısından, diğer konular açısından bir gerekliliktir ama esas itibarıyla Türkiye'nin en büyük eksiklerinden birisi budur; iş güvenliği ve denetimi alanındaki eksiklikler. Yasalarda da birtakım eksikler var gözüküyor, ortaya çıkan, devam eden kazalar bunu gösteriyor ama aynı zamanda da denetimde de çok ciddi bir sıkıntı var. Bu açıdan da sunuşta Sayın Bakandan onu öğrenmek istiyoruz. Bizim bunu ısrarla vurgulamamıza rağmen, torba kanunda buna ilişkin tedbirler alınmamış olmasının Ermenek'te, başka yerlerde, birçok yerde de ortaya çıkan kazaların ortaya çıkmasına neden olduğunu düşünmüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, söz istedim ama sanıyorum "Komisyon üyesi olmayanların söz hakkı yok mu?" demek istediniz, ben duyamadım.

BAŞKAN – Var. Şimdi, usul tartışması istedi arkadaşlar, usule ilişkin soruyorlar. Dolayısıyla usule ilişkin Komisyon dışından söz talebi yok, daha sonra vereceğiz, Sayın Bakanın sunumundan sonra vereceğiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, ben istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, tabii, özellikle 2014 yılında çok ağır, facia niteliğinde, kıyıma varan iş kazalarıyla karşı karşıya kaldık ve genellikle Hükümet üyesi bakanların, gerek Sayın Çalışma Bakanı gerekse Sayın Enerji Bakanının açıklamaları bakanlıklarının, kendilerinin herhangi bir sorumluluğu olmadığı şeklinde; bunları tevil eden ve sorumluluğu üzerinden atan bir tutum sergilediler. Bu bütçe sunumlarında da elbette bir sorumluluk söz konusudur. Eğer sayın bakanlar sorumlu değillerse lütfen sorumlular kimse onlar gelsin anlatsın bu sunumu. Sorumlu olmayanlar gelip bize burada bakanlıkların bütçelerinin sunumlarını yapmasınlar çünkü "bakanlık" demek, "hükümet" demek bir işe hükmetmekten ve sorumluluk üstlenmekten gelir. Sen her türlü yetkiyi kullanacaksın, her türlü hükmü vereceksin ama "Sorumluluğum yok." diyeceksin! "Sonu nereye kadar giderse gitsin sonuna kadar gideceğiz." diyen bu Hükümet, Başbakan ve bakanlar değil mi? Gerek Soma faciasında ve diğer facialarda sonuna kadar gidildiği falan yok. Neredeyse tahkikatlar, soruşturmalar örtbas edilmeye çalışılıyor, soruşturma izinleri verilmiyor. Lütfen bu işin sorumluları kimse onlar gelip bu bütçe sunumunu yapsınlar ve gerekli sorumluluğu da üstlensinler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, bakın, zaten Komisyon, bütçe görüşmeleri sırasında her hususu müzakere ediyoruz dolayısıyla şimdi arkadaşlarımız zaten Sayın Bakanın sunumunda olmasa da Sayın Bakanın sunumundan sonraki sorularda, kendi açıklamalarında, bütçeyle ilgili görüşlerinde...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bizim talep ettiğimiz şeye öncelikle cevap versin Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Zozani, şimdi ben Sayın Bakanımıza sunumlarını yapmak üzere söz veriyorum.

Değerli Bakanım, ne kadar bir süre gerekir? Yarım saat, kırk beş dakika mümkünse...

Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli basın mensupları; Bakanlığımın 2015 yılı bütçesinin görüşmeleri vesilesiyle huzurlarınızdayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Ben de konuşmamın başında, iş kazalarında hayatlarını kaybeden bütün kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Tabii, burada gündeme getirilen konularla ilgili eğer uygun bulursanız sunumumuzdan sonra kısa bir değerlendirme, daha sonra sorularınız çerçevesinde bunların tümüne açık olduğumuzu da bütün açık yürekliliğimle ifade etmek istiyorum. Hiçbir olayın gizli kalması ve irdelenmemesi gibi bir yaklaşım içerisinde olmayacağımızı özellikle belirtmek istiyorum ve her türlü sorunuza açık olduğumuzu hemen konuşmamın başında ifade ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığım, çalışma hayatının düzenlenmesi ve denetlenmesi, endüstriyel ilişkilerde çalışma barışının korunması, sosyal diyalog çerçevesinde toplu sözleşme süreçlerinin yönetilmesi, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin hayata geçirilmesi, yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın haklarının korunması, sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması, sağlık hizmetleri finansmanının sağlanması, çalışma hayatında farkındalık ve mesleki eğitimlerin verilmesi, ulusal meslek standartlarının belirlenmesi, kamu personel rejiminin yürütülmesi, işsizlikle mücadele ve istihdamın artırılması, kamu personelinin niteliklerinin artırılmasına yönelik akademik ve hizmet içi eğitimlerin verilmesi, Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmalarının yürütülmesi ve bu kapsamda IPA fonlarının kullanılması gibi vatandaşlarımızı doğumdan ölüme kadar doğrudan ilgilendiren görev ve sorumlulukları bulunan son derece önemli bakanlıklardan biri.

Son on iki yılda görev ve sorumluluk alanımıza ilişkin; İş Kanunu, sosyal güvenlik reformu, genel sağlık sigortası, istihdam paketleri, ulusal istihdam stratejisi, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasası, 1 Mayısın tatil ilan edilmesi, memurlara toplu sözleşme hakkı getiren düzenleme, intibak düzenlemesi, maden ve alt işveren çalışanlarına yönelik düzenlemeler gibi pek çok alanda düzenleme ve reformlar gerçekleştirildi.

2008'de başlayan küresel ekonomik krizin...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Takip edemiyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, izin verirsiniz, bize sunulan konuşma sunuş metniyle Sayın Bakanın izlediği metin çok farklı. Bunun uygun bir takibini...

BAŞKAN – Sayın Bakan, özet olarak mı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, tabii, efendim, birazdan söyleyeceğim, size kitapçık verdik, tablolar verdik, rakamlar verdik -saatler sürecektir inceleme gerektiren durum- biz kitapçıktan özet olarak bilgi size takdim ediyoruz.

BAŞKAN – O sunumu da dağıtma imkânı var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, dağıtıyoruz efendim, dağıttık.

BAŞKAN – Hayır, elinizdeki...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, özet sunuş dağıtılırsa...

BAŞKAN – Elinizdeki sunumu, metni dağıtma imkânı var mı? Arkadaşlar onu...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Olur efendim, dağıtırız, tabii efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, onu da bir zahmet hemen çoğaltalım.

Peki, teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 2008'de başlayan küresel ekonomik krizin etkileri dünya genelinde devam etmektedir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, özet metin gelinceye kadar ara verin.

BAŞKAN - Sayın Çetin, geliyor, geliyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – IMF'ye göre 2013 yılında yüzde 3,3 büyüyen küresel ekonominin 2014 yılında da aynı oranda büyümesi beklenmekte, 2013 yılında binde 4 daralan avro bölgesinin bu yıl sadece binde 8 oranında büyüyeceği, kriz öncesi yüzde 8 civarında büyüyen gelişmekte olan ülkelerin ise bu yıl yüzde 4,4 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Küresel ekonomide görülen göreceli toparlanmaya rağmen; Avro bölgesindeki düşük büyüme, gelişmekte olan ülkelerin büyümesinin azalması, küresel finans koşullarındaki sıkışma, jeopolitik gerginliklerin artması kırılganlığı ve ileriye yönelik endişeleri artırmaktadır. Hiç kuşkusuz küresel ekonomik kriz en büyük etkisini iş gücü piyasası üzerinde göstermektedir. Önümüzdeki yıllarda küresel ölçekte işsiz sayısının artacağı tahmin edilmektedir.

Dünyada bu gelişmeler yaşanırken Türkiye'de hayata geçirdiğimiz yapısal reformlar, teşvikler ve istihdam paketleri ile işsizlikle mücadelede kayda değer bir iyileşme sağlanmış, istihdamda da önemli artışlar gerçekleştirilmiştir.

28 Avrupa Birliği ülkesinde ortalama yüzde 10,1 olan işsizlik oranı, ülkemizde Temmuz 2014 itibarıyla yüzde 9,8 olarak gerçekleşmiştir.

Yine Avrupa Birliği ülkelerinde ortalama yüzde 21,6 olan genç işsizlik oranı, ülkemizde Temmuz 2014 itibarıyla yüzde 18,2 olarak gerçekleşmiştir.

Son beş yıl içinde iş gücüne katılma oranı yüzde 45,7'den yüzde 51,3'e, istihdam oranı ise yüzde 39,8'den yüzde 46,3'e yükselmiştir. Bu beş yıl içerisinde 5 milyon 795 bin istihdam artışı sağlanmıştır.

İstihdam yüklerini hafifletmek ve istihdamı artırmak amacıyla 2004'ten bu yana işverenlere sağlanan prim desteği yaklaşık 41 milyar TL'dir. Bu teşviklerden her ay ortalama 1,5 milyon iş yeri ile 10 milyonu aşkın sigortalı yararlanmaktadır.

2023 yılında istihdam oranını yüzde 55'e, kadınların iş gücüne katılma oranını ise yüzde 41'e yükseltmeyi, işsizlik oranını ise yüzde 5'e indirmeyi hedefleyen Ulusal İstihdam Stratejisi'ni yürürlüğe koymuş bulunmaktayız.

Bu dönemde kayıt dışı istihdamla mücadelede önemli gelişmeler yaşanmış, 2002'de yüzde 52,1 olan kayıt dışı istihdam oranı Temmuz ayı sonu itibarıyla yüzde 36,4'e gerilemiştir.

Hükümetimiz döneminde iş gücü piyasası politikaları etkin bir şekilde uygulanmış, İŞKUR'un kurumsal kapasitesi önemli oranda geliştirilmiştir. Son 6 yılda İŞKUR eliyle 2 milyon 565 bin 231 kişi işe yerleştirilmiştir.

İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin kayıtlı işsizlere oranı, 2010 yılında yüzde 14,5 iken bu oran 2014'ün Ocak-Eylül döneminde yüzde 25,8'e yükselmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

İş arayanlarla işçi arayan arasında köprü vazifesi görmek üzere 4 bin iş ve meslek danışmanı göreve başlatılmış, bu danışmanlar eliyle 2014 Ocak-Eylül döneminde 1 milyon 804 bin 427 kişiyle bireysel görüşme gerçekleşmiştir.

Yine İŞKUR tarafından son 3 yılda art arda Türkiye'nin en büyük iş gücü piyasası talep araştırmaları yapılmış ve yaklaşık 260 bin iş yeri ile görüşülerek iş gücü piyasasının röntgeni çekilmiştir.

İstihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma disiplininden uzaklaşmalarını engellemek amacıyla toplum yararına programlar uygulanmıştır. Bu programlardan 2009'dan bu yana yaklaşık 672 bin kişi yararlanmıştır. Son on iki yılda 985 bin kişiye meslekî eğitim verilmiş, 264 bin kişi ise işbaşı eğitim ve girişimcilik programlarından yararlanmıştır.

İŞKUR, İşsizlik Sigortası Fonu'nu piyasa koşullarında etkin bir şekilde yönetmekte olup, 20 Ekim 2014 itibarıyla toplam fon varlığı 79 milyar 91 milyon 645 bin 744 TL'dir. Bu fondan 2002'den bu yana yaklaşık 3 milyon 600 bin kişiye toplam 8 milyar TL ödeme yapılmıştır.

Bu dönemde uluslararası alanda da etkinliği artan İŞKUR, İslam Ülkeleri Kamu İstihdam Kurumları Ağı'nın kurulmasına öncülük etmiş ve Dünya Kamu İstihdam Kurumları Birliğinin Yönetim Kurulu üyesi olmuştur.

Bu birliğin 2015 Genel Kurulu Türkiye'de yapılacak olup, İŞKUR da bu birliğin yönetim kurulu başkanlığına adaydır.

Bakanlığımın en önemli görev alanlarından biri de sosyal güvenlik hizmetleridir. Son on iki yılda Hükümet olarak bu alanda da önemli reformlara imza attık.

Norm ve standart birliği sağlayan Sosyal Güvenlik Reformu hayata geçmiş, genel sağlık sigortası ve Sağlık Uygulama Tebliği yürürlüğe girmiştir. Sağlık karnesi kaldırılmış, e-reçete uygulamasına başlanmış, vatandaşların tüm hastane ve eczaneye ulaşımı sağlanmıştır.

Yerinde hizmet sunmak amacıyla 490 sosyal güvenlik merkezi hizmete girmiş, bu dönemde sigortalı sayılarında da önemli artışlar yaşanmıştır. 2002'de 12 milyon 8 bin olan aktif sigortalı sayısı 19 milyon 482 bine, 5 milyon 887 bin olan pasif sigortalı sayısı ise 10 milyon 795 bine ulaşmıştır.

Merkezî yönetim bütçesinden sonra en büyük bütçe olan Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesine bakıldığında...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, şu özet bilgiyi verin. Niye vermiyorsunuz?

BAŞKAN – Geliyor arkadaşlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam da rakamları takip edemiyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ara veriniz; biz izleyemiyoruz, takip edemiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çetin, geldi, lütfen ya!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne rakam takip edebiliyoruz, ne de bilgileri takip edebiliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çetin, geldi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, geldi efendim, dağıtılıyor şu anda.

BAŞKAN – Sayın Çetin, değerli arkadaşlar...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çetin, bütün konuşmalarınızı yazılı istiyoruz biz de bundan sonra Komisyon'da; takip edemiyoruz.

BAŞKAN – Takip edemiyoruz...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yapmayın lütfen! Başkanlık Divanının görevini hatırlatmaya gerek yok herhâlde.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - 2014 yılı sonu itibarıyla gelirlerin 183 milyar 828 milyon TL, giderlerin 204 milyar 271 milyon TL, açık finansmanın ise 20 milyar 443 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir.

2008 yılında hayata geçirdiğimiz Sosyal Güvenlik Reformu ile birlikte sürdürülebilir bir sistem kurulmuş; 2002'de yüzde 2,27 olan SGK açığının gayrisafi millî hasılaya oranı 2014'te 1,16, 2015'te binde 93 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

2002'de 7 milyar 629 milyon TL olan Sosyal Güvenlik Kurumu sağlık harcamaları 2013'te 49 milyar 938 milyon TL'ye çıkmış, 2014 yılı sonunda ise 54 milyar 906 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir.

Devlet katkısı hariç prim gelirlerinin emekli aylıklarını ve sağlık giderlerini karşılama oranının 2002'de yüzde 60,9 iken, 2014'te yüzde 69,9'a yükseleceği tahmin edilmektedir ve 2015 yılı öngörümüz ise yüzde 72,2'dir.

Bu veriler, mali açıdan sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi hedefine yaklaşmakta olduğumuzu göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 11 Eylül 2014 tarihinde yürürlüğe giren 6552 sayılı torba yasayla; çalışma hayatı ve sosyal güvenlik alanında önemli düzenlemeler getirilmiştir.

Bu düzenlemeyle, özet olarak; prim borçları yeniden yapılandırılmış, doğum borçlanma hakkı BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı kapsamında çalışan kadınlara da tanınmış, borçlanılabilecek çocuk sayısı 2'den 3'e çıkarılmış, Sosyal Güvenlik Kurumunun karşıladığı tüp bebek deneme sayısı 2'den 3'e çıkarılmış, mavi kartlılara borçlanma imkânı getirilmiş, kamuda çalışan alt işveren uygulamalarında yaşanan sorunlar çözüme kavuşturulmuş ve disipline edilmiştir.

Bu düzenlemeye istinaden ayrıca, Soma'da hayatını kaybeden bütün işçilerimizin yakınlarına maaş bağlanmıştır. Madencilerimize asgari ücretin 2 katından az ücret ödenemeyeceği kuralı getirilmiş, madencilerimiz için 55 olan emeklilik yaşı 50'ye, yıpranma hakkıyla birlikte 43'e indirilmiştir.

Hükümetimiz döneminde, çalışanlarımızın ve emeklilerimizin de aylık ücretlerinde enflasyon oranının üstünde iyileşmeler sağlanmış, 2002'ye oranla; 257 TL olan en düşük SSK işçi aylığı 1.047 TL'ye, 148,7 TL olan en düşük esnaf

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

BAĞ-KUR emekli aylığı 848 TL'ye, 65,8 TL olan tarım BAĞ-KUR emekli aylığı 633 TL'ye, 376 TL olan en düşük memur emekli aylığı 1.311 TL'ye yükselmiştir.

Emeklilerimizin yıllardır beklediği intibak düzenlemesi 2000 öncesi emekliler için hayata geçirilmiş, 1 milyon 783 bin emeklimizin maaşlarında 450 TL'ye varan iyileştirmeler sağlanmıştır. Bekâr bir çalışan için asgari ücret 184 TL'den 891 TL'ye yükseltilmiştir. Kamuda çalışan toplam personel sayısı 3 milyon 195 bin 938 kişidir. Kamu çalışanlarında örgütlenme oranı yüzde 70'lere ulaşmıştır. 2002'de 392 TL olan en düşük memur maaşı 2.025 TL'ye, 578 TL olan ortalama memur maaşı yüzde 303 artışla 2.329 TL'ye yükselmiştir. 4/C'lilerin ücretlerinde yaklaşık yüzde 40 artış sağlanmış ve bu kapsamda çalışanların emekli oluncaya kadar çalışabilmeleri imkânı yanında mesleklerine göre istihdam edilebilme imkânı da getirilmiştir.

2002'de 5.777 engelli memur istihdam edilmekte iken, bu sayı bugün itibarıyla 38.039 kişiye çıkmıştır. Son toplu sözleşmeyle öğretmenlerimize net 123 TL maaş artışı, 150 TL eğitim öğretim tazminatıyla birlikte 273 TL'lik artış sağlanmıştır. Akademik personele 725 TL ile 835 TL arasında yapılan iyileştirmeyle maaşlarında yüzde 14 ile yüzde 30 arasında net bir artış sağlanmış, ayrıca akademik personele teşvik uygulaması getirilmiştir.

Çalışma hayatının en önemli gündem maddelerinden biri de iş sağlığı ve güvenliği konusudur. Ülkemizde ilk kez AB normlarına uygun müstakil İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası 2012 yılında yürürlüğe girmiş, buna bağlı olarak 36 yönetmelik çıkarılmış, 83 bin iş güvenliği uzmanı ve 23 bin iş yeri hekimi bu kısa dönem içerisinde sertifikalandırılmıştır. Madenlerde yer altına giren herkesin oksijen maskesi takmasını ve belirli aralıklarla dolum ve değişim istasyonlarının bulunmasını zorunlu hâle getiren düzenleme yayımlanmıştır. Türkiye genelinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili farkındalık çalışmaları kapsamında 81 ilde çeşitli seminerler ve eğitim faaliyetleri yapılmış, uluslararası iş sağlığı güvenliği kongre ve konferansları düzenlenmiştir. ILO'nun 176 ve 167 sayılı Sözleşmeleri komisyondan geçirilerek onaylanmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine taşınmıştır. Bildiğiniz gibi, üç önemli iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili ILO sözleşmesi ise yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

2014 yılında gerek işin yürütümü gerekse iş sağlığı ve güvenliği yönünden çözüme yönelik insan odaklı teftişlere devam edilmiş, farkındalık yaratmayı hedefleyen programlı ve program dışı teftişler gerçekleştirilmiştir. 2015 yılında bu anlayış çerçevesinde yıllık olarak planlanan programlı teftişlere devam edilecektir. İş teftiş bünyesinde 5 Kasım 2014 tarihi itibarıyla 15.729 iş yerinde teftiş gerçekleştirilmiş. Bu teftişlerden 5.006'sı programlı, 8.350'si şikâyet üzerine, 2.373'ü ise iş yerinin faaliyetlerinin durdurulması teftişleridir. Bu kapsamda faaliyeti durdurulan iş yerlerinin 1.734'ü inşaat, 134'ü ise maden sektöründedir. Bu dönem içerisinde -eski rakamla 49 trilyon- 49 milyon 782 bin 999 TL idari para cezası uygulanmıştır. 41 ilde de farkındalık ve rehberlik toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Şu ana kadar ifade ettiğim tüm bu çaba ve gayretlerimize rağmen önce Soma'da, ardından İstanbul'daki asansörde ve en son olarak da Ermenek'te bizi derinden üzen facialar yaşanmıştır. Yaşadığımız bu acılar, sorunun mevzuattan ziyade farkındalık eksikliğinden, insan hayatını hiçe sayan kâr hırsından ve iş sağlığı güvenliğini tedbirlerini gereksiz bir maliyet olarak gören zihniyetten kaynaklandığını bize göstermektedir. Maalesef daha fazla kazanma hırsı, vicdanları âdeta kömürden daha kara bir hâle getirmiştir. Bakanlık olarak özellikle inşaat ve maden iş yerlerinde zihniyet dönüşümünü de amaçlayan mevzuat değişikliklerine ilişkin çalışmalarımızı tamamladık. Sayın Başbakanımız bu çalışmaların içeriğini yarın kamuoyuyla paylaşacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ulusal meslek standartlarının belirlenmesi kapsamında 667 meslek standardı hazırlanmış, 569'u Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. 103'ü tehlikeli ve çok tehlikeli işlere ilişkin olmak üzere 149 meslekte sınav ve belgelendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiş, 19.651 kişiye Mesleki Yeterlilik Belgesi verilmiştir. Çok tehlikeli işlerden başlanmak üzere Bakanlığımızca yayımlanacak mesleklerde Mesleki Yeterlilik Belgesi'nin zorunlu hâle getirilmesine yönelik çalışmalar son noktaya gelmiş bulunmaktadır.

2014'te 43.821 yabancıya çalışma izni verilmiştir. Yabancı istihdam kanun taslağı hazırlanarak Başbakanlığa sunulmuştur.

Çocuk işçiliğiyle mücadeleimiz kararlılıkla sürdürülmektedir.

Yurt dışında yaşayan yaklaşık 6 milyon vatandaşımıza, 23 ülkede toplam 50 birimimizle hizmet vermekteyiz.

29 ülke ile ikili sosyal güvenlik anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünün eğitim ve öğretim programlarından, bugüne kadar 4.952 yüksek lisans ve doktora öğrencisi mezun olmuştur. 2014 yılı ilk 6 ayında 4.300 kamu görevlisi kısa süreli seminer eğitimi almıştır. Aralık ayı içerisinde Bakü'de Azerbaycan'la ortak Kafkasya Kamu Yönetimi Araştırma ve Eğitim Merkezi açılacaktır. Yılda 500 Azerbaycanlı kamu görevlisine eğitim verilecektir. Ayrıca dost ve kardeş ülke kamu görevlilerine dönük yüksek lisans programını başlatmış bulunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımın faaliyet alanlarına ilişkin sizlere özet bilgiler sundum. Daha geniş bilgileri sizlere dağıttığımız kitapçıklarda bulmanız mümkün.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, incelemelerinize sunulan Bakanlığımız, bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın 2015 yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda yer alan ödenekleri bilgilerinize sunmak istiyorum:

Bakanlığımızın 2015 yılı toplam bütçesi 30 milyar 678 milyon 105 bin TL'dir.

Bakanlığımız merkez ve yurt dışı teşkilatı toplam harcamaları için 235 milyon 670 bin TL, Bakanlık bütçesinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'na sosyal güvenlik finansman açığı için 18 milyar 118 milyon 607 bin TL, işveren prim indirimi için 9 milyar 317 milyon 990 bin TL, sandıklara ilişkin teşvik ödemeleri için 243 milyon 532 bin TL olmak üzere toplam 27 milyar 680 milyon 129 bin TL'dir. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne cari transferler için 302 milyon 550 bin TL, sermaye transferi için 88 milyon TL, İşsizlik Sigortası Fonu hazine prim payı katkısı için 2 milyar 359 milyon 911 bin TL olmak üzere toplam 2 milyar 750 milyon 461 bin TL kaynak ayrılması öngörülmektedir.

Merkezî yönetim bütçesi içinde yer alan Bakanlığımıza bağlı kurumların bütçe büyüklükleri aşağıdaki şekildedir:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

Devlet Personel Başkanlığı gider bütçesi 26 milyon 333 bin TL, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü cari transfer 9 milyon 760 bin TL, sermaye transferi 2 milyon 85 bin TL, gider bütçesi 13 milyon 235 bin, gelir bütçesi ise 13 milyon 235 bin TL'dir. Mesleki yeterlilik kurumu gider bütçesi 15 milyon 545 bin TL, gelir bütçesi 14 milyon 116 bin TL'dir. Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın 2015 yılı bütçe kanunu tasarılarını onaylarınıza arz ederim. Ülkemize ve milletimize hayırlı olması dileğiyle.

Saygılarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz usul tartışması boyutunda değinilen bir iki hususa temas etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Öncelikle, Sayın Ayaydın'ın korumalarla ilgili ifade ettiği... Ben hayatımda Ankara dışına ve Ankara içinde hiç kırmızı plakayla bile gezmeyen bir bakan olduğumu ifade etmek istiyorum. Burada sizin karşılaştığınız güvenlik önlemlerinin Meclis yönetimiyle ilgili olduğu kanaatindeyim, Bakanlıkla bir ilgisinin olmadığını özellikle belirtmek istiyorum.

İkincisi, 50 kişi araya giriyor meselesi. Maalesef, çok speküle edildi, başka şeyler de yapıldı. Ermenek'te, orada, maalesef, toprağın altında maden ocağında bulunan vatandaşlarımızın, çalışanlarımızın kurtarılmasıyla ilgili mücadele verilirken kamuoyuna çok farklı bilgilerin servis edildiğini hepimiz biliyoruz. İşte, "11 ceset çıkarıldı." Atılan tweetlerden biri. Oradaki ailelere dönük bazı farklı değerlendirmelerin yapıldığına bizzat şahit olduk. Bunlardan bir tanesi de yine muhalefet partilerimizden milletvekili arkadaşlarımızın ziyaretinde kendileriyle madenlerle ilgili ayaküstü değerlendirme yaparken şunu söyledik: Yani, madenlerin yapısal sorunları olduğunu, bu sorunların ciddi problemler oluşturduğunu ve bunların karşısında denetimlerde madenleri kapatmanın çare olmadığını çünkü bazı maden havzalarının yalnız o havzada yaşayan vatandaşların geçimlerinin madene endeksli olduğunu, Soma örneğinde olduğu gibi, Zonguldak örneğinde olduğu gibi, Ermenek örneğinde olduğu gibi 18 vatandaşımız toprağın altındayken işçilerle çeşitli konuları, derinliklerini, problemlerini, sorunlarını ve yaşanan olayla ilgili değerlendirmeleri kendilerinden istediğimizde yüzde 90'a varan bu ocakların kapatılmaması gerektiği konusunda görüş beyan ettiklerini, bunu anlamakta zorlandıklarını; bu derece yapısal sorunlarla karşı karşıya olan hatta orada açıkça ifade ettim, 1960 model ocakların 2014'te yürüyemeyeceğini, bu anlayışla denetimin çare olamayacağını, bu noktadan, bu anlayıştan çıkmamı gerektiğini, mutlaka teknolojinin kullanılması, havza madenciliğine geçilmesi, proje madenciliğine geçilmesi gerektiğini sohbet ederken, bunların kapatılmasıyla ilgili veya bunların durdurulmasıyla ilgili diyelim daha doğru tabirle bir bakıyorsunuz 50 kişi devreye giriyor. 50 kişi geliyor dediğiniz başta işçi, aynen bunları söyledim, işçi, işveren...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Zaten işçiler sorumlu Sayın Bakan. Kendileri gidiyor 800 liraya çalışıyor. Devletin bakanının hiçbir sorumluluğu yok!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bakın arkadaşlar, müsaade eder misiniz. Ya, söylüyorum; işçi, işveren, o yörenin esnafı. Bakın...

BAŞKAN – Talep edenleri sordunuz, onu söylüyor. Lütfen ya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ermenek'te şimdi esnaflarımızın kredilerini erteliyoruz. Neden? Esnaf da direkt bu işle bağlantılı. Esnaf, esnaf odaları, mülki amirler, yörenin milletvekilleri, kim dersiniz deyin. Bu ocak kayıt dışı açılsın, ocak usulsüz açılsın anlamında değil ki. O yörenin gelir kaynağı, geçim kaynağı olarak bu şekilde. Ben, size birçok tablolar var... Yani Şırnak'ta kaza meydana geliyor. Diyorsunuz ki "Buradaki işletmeyi durdurduk." Vatandaş yürüyüş yapıyor, elimizde görüntüleri var diyor ki: "Bu ocak kapatılmaz." Yani burada iki kişinin arasındaki bir sohbeti sanki canlı yayında, birileri bu işin hukuksuz bir şekilde açılması gerekiyormuş gibi araya giriyor diye, burada yetiştirmek...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Söylediğinizi açıklar mısınız Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim, son derece doğru söylüyorum, son derece gerçekleri tespit ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Kamuoyuna yansımadan niye rahatsızsınız?

BAŞKAN – Yanlış aksediliyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yansıması... Diyorsunuz ki: "50 hatırlı kişi..." Bakın, birisinin uydurmasıdır. İftiradır bu, bunlar yanlış şeyler arkadaşlar. Böyle acılar üzerinde bu şekilde siyasi malzeme yapılması daha çirkindir. Yani söylediğimiz cümle aynen böyle. 18 işçinin yer altında olduğu bir tabloda önemli bölümdeki işçi kardeşlerimiz ve o yöre halkı ve yörenin tüm dinamikleri –kimi dersiniz deyin- herkes diyor ki: Kapatılmasın, bir çare bulunsun. Yani bu bir ciddi yapısal sorun. Bunun için söylenmiş olan bir kelimeyi getirip, 50 kişi devreye girmiş, şu ocak kanunsuz ve kural dışı açılış gibi bir yaklaşım... İnsafınıza bırakıyorum. Yani bu ne kadar yanlış bir değerlendirme ve samimi bir ortamda, 2 kişi, 3 kişi arasında bir değerlendirme çerçevesinde geçen bir olayın bu kadar çarpıtılması, genel başkanlara kadar ulaştırılması hiçbir şeyle izah edilemez. Hele hele genel başkanların buna alet olması, o da ayrı bir üzüntü verici durum.

Bir diğer konu, sorumluluk yok mu? Arkadaşlar, bakın ben söylüyorum. Sorumluluk yargıda, çıksın ve gerektiği şekilde tecziye edilsin. Şimdi iki olay...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Arkadaşlar, sordunuz müsaade edin. Sayın Başkan... Sordunuz ya, şimdi bir dakika, sorduğunuz şeyi söylüyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Vicdanen, insanen...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, bir açıklamasını yapsın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Enerji Bakanı ile Çalışma Bakanı ne zaman istifa edecekler?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani ben medyaya konuşuyorum, size konuşuyorum. Benim amacım...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu medya sizden sonra gidiyor Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Benim amacım bu sorunun tespitini doğru yapmak. Sorun alanlarını iyi tespit etmek ve çözüm üretmek. Burada muhalefet iktidar değil. Kömürde yaşanan olaylar sıradan olaylar değil.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Muhalefeti kullanmayın, iktidarın sorumluluğunda. Muhalefet muhalefet...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakan bir dinleyin arkadaşlar, ikna olmazsak bir daha sorarız.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, Ermenek'teki son durumla ilgili de bir...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hâlâ muhalefet diyor. Bakanın sorumluluğu yok mu?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen. Sayın Bakanım, son durumla da ilgili de bir bilgi verirsiniz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu raporu ne zaman görüşeceğiz Sayın Bakanım, kaç işçi öldükten sonra? 2010'da ben bu komisyonun üyesiydim. Ben bu komisyonun üyesi olarak bu raporu Meclise verdim, Hükümet beş senedir görüşmüyor, ne zaman görüşecek?

BAŞKAN – Sayın Kaplan, Sayın Bakanın sunumu dışında açıklama yapmasını istedik, lütfen tamamlasın.

Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Biz bütün raporlardan, Dünya İş Sağlığı Güvenliği Kongresi düzenleyerek, uluslararası bütün deneyimlerden ve ülkemizin birikimlerinden yararlanarak yasal düzenleme yaptık, sosyal taraflarla birlikte. Ama bakın tekrar söylüyorum: Eğer konuyu yapısal boyutuyla çözmezsek...Bırakınız şimdi, iktidar, muhalefet meselesini, netice itibarıyla hayatını kaybeden insanlardan bakın konuşuyoruz. Bu olay ciddi bir olay, bu yapısal sorunlar çözülmeli, Türkiye bu konuda teknolojiyi kullanmak durumda, Türkiye bu konuda çok kısa süreli ve çok az sayıdaki rezerv ihaleleri değil, havza bazlı sistemi mutlaka yerine oturtmalı şeklinde... Bakın, bunlar ayaküstü söylediğimiz şeyler ama bunların çok ciddi şekilde bilimsel veriler çerçevesinde çözüme kavuşturulması gerekiyor, bizim yapısal sorunlarımız var. Onun için ben şunu söylüyorum:

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bir şeyi öğrenmek istiyorum: Ne kadar işçinin ölmesi lazım bir Bakanın istifa etmesi için?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bunlar tartışılacak konular, lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 4 tane bakan istifa etti, hiç kimse ölmedi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Madenlerde meydana gelen kazaların ikisinde de daha önceki imalatlarda meydana gelen gaz çöküntüsü ve daha önceki imalatlarda meydana gelen su deşarjıyla ilgili olduğunu, öyle tahmin ediyorum hepiniz biliyorsunuz.

Şimdi, bu bahse konu maden ocağı Ermenek'te. Tabii ki bu konu Enerji Bakanımız tarafından çok daha detaylı açıklanabilir çünkü Maden Genel Müdürlüğü bünyelerinde olduğu için, içeriğiyle ilgili çok daha ayrıntılı belge verme şansı Sayın Bakanımız tarafından yapılması daha doğru olur düşüncesindeyim. Ama ben kısaca... 1965 yılında Ermenek'e arama ruhsatı veriliyor, 1967'de ruhsat devrediliyor, 1977'de Cenne isimli bir firmaya bu ocak devrediliyor, 1979'da devletleştiriliyor, 1983'te Cenne'ye iade ediliyor, 1987'de işletme ruhsatı on yıllığına veriliyor, 1997'de bu süre on yıl uzatılıyor, 2007'de on yıl süre uzatımı yapılıyor ve bahse konu yerde 4 maden işletme sahası Cenne'nin ruhsat sahasında. Bunlardan biri Has Şekerler –ki bu olayın meydana geldiği maden ocağı- Turap, Özkaz, Özmerkez olmak üzere bu Cenne firmasına ait olan ruhsatın, 4 işletme ruhsatına sahip olan firması var ve 1987 yılından beri aktif bir şekilde burada çalışmalarını sürdürmektedirler.

Şimdi, bildiğiniz gibi, bu olay meydana gelir gelmez üç bakan arkadaş olarak oradaydık, bütün devletin kurumları oraya geldiler. Ocağın bir nefeslik bölümü var, bir desandre bölümü var. O iki bölümden de giriş konusunda yoğun çalışmalar oldu. Bildiğiniz gibi -yoğun bir su deşarj olduğu için- deniz seviyesinden yüksekliği 922 kodunda olan bu ocağın, 820 kodunda su dolmuş bulunuyor. Bir başka ifadeyle, 170 metre dikey derinliği olan ocağın, 68 metresi su dolmuş durumda ve bunların tahliyesi çerçevesinde öncelikle suyun tahliyesi, arkasından su tahliye edildikçe tahkimatların yıkıldığı, göçüklerin olduğu tablosu ortaya çıktı. Onların tahliyesi ile çalışmalar yoğun bir şekilde devam ediyor. Büyük bir ihtimalle, yanılmıyorsa -Bakan Yardımcımız dün akşam oradan geldi- 300 metre civarında bir alan şu anda haritalarda da var, çalışmanın devam ettiği ve büyük ihtimalle de çalışanlarımızın o bölgede olduğu tahmin edilmekte. Şu ana kadar 2 kardeşimiz madenden çıkarıldı ve definleri gerçekleştirildi. Diğer 16 kardeşimizin bulunmasıyla, onlara ulaşılmasıyla ilgili çalışmalarımızın aynı hızla -orada bütün kamu kurumları büyük bir dayanışma içerisinde- sürmekte olduğunu ifade etmiş olayım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sayın Bakanım, işçilerin ocaklar kapanmasını diye istemesi gayet doğal ama patronlar şantaj yapıyor size, işçilere karşı. Niye devletleştirmeyi düşünmüyorsunuz? Zamanında bu tür uygulamalar da oldu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu konular öyle tahmin ediyorum ki sorularla zenginleşecek.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakanım...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Bir dakika, bitirsin ya!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum.

Bu ifade kendisine mi ait yoksa kendisine ait değil mi? Bunu sadece merak ediyorum. Bakın, basının geçtiği kayıtlardan okuyorum. Size ait değil ise deyin ki: "Ait değil." ya da size ait ise "Bize aittir." deyin. Sizin ifadelerinizi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

okuyorum: "Bu acı çekilecek gibi değil. Artık, bir çözüm bulmalıyız. Ocağı kapatacağımız zaman işveren 50 kişiyi devreye sokuyor. Sorumluluk hepimizde." Bu cümle size mi ait?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bana ait değil efendim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz böyle bir şey söylemediniz mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Öyle söylemedim.

"İşveren 50 kişiyi devreye sokuyor." gibi bir ifade tamamen iftiradır.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bugüne kadar niye tekzip etmediniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ettik, Anadolu Ajansına tekzip ettik ama tekzipi duymak lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir sorum vardı Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Neydi efendim, tekrar eder misiniz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün -teftiş yaparken bu ocakta risk olduğunu görmüş- "Üretim yaparken her 25 metreye bir sondaj yapılması şartı konulsun." diye bir değerlendirmesi var, böyle bir teftiş raporu olduğu söyleniyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O teftişte, bakınız, haziran ayında yapılan bizim bir teftişimiz var -burada harita var ama- bu teftişte "desandre" dediğimiz bölüm, giriş bölümü henüz tamamlanmıyor, ancak 300 metresi tamamlanmış. Yani, nefeslik ile bir giriş, bir çıkış var Adnan Bey. Bu giriş ve çıkışın birleşmesi gerekiyor madenlerde. Hava bir yerden gelecek, bir yerden çıkacak. Haziran ayının 20'sinde yapılan teftişte desandrenin 300 metresine gelinmiş ama orada 200 metrelik bir yol henüz katedilememiş yani nefeslikle birleştirilememiş. O noktada yapılan teftişte 8 tane tespit yapılmış. "Bu hazırlık çalışmalarınızı yaparken şu hususlara dikkat etmeniz gerekiyor." diye bizim müfettişlerin bir belirlemesi var. Haziranın sonuna doğru, Maden Genel Müdürlüğü'nün işi durdurmasıyla ilgili bir kararı var. Daha sonra da zaten Maden Yasası çıktıktan sonra "Bu ocakta kırk beş gün çalışılmayacak." gibi, işverenin işçileri yönlendirmesi söz konusu. Dolayısıyla, bu yerle ilgili, bu yaşanan kazanın, olayın meydana geldiği yerle ilgili bizim tespitimiz bu 8 maddeden ibaret ve henüz kazanın meydana geldiği alana ki o alan daha önce imalatın yapıldığı o galeriye çok uzak, 300 metre mesafede belki. Ama, o zaman içerisinde o mesafe katedilerek -dün Enerji Bakanımızın da açıkladığı gibi- 5-6 metre o galerinin altındaki topuk alınınca yukarıdan 10 bin metreküp civarında bir suyun göçmesi gerçekleşmiş bulunuyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanın sunumundan sonra şimdi bütçeleriyle ilgili müzakereye başlıyoruz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, sırayla söz vereceğim.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Bakan kapıda çok sayıda bulunan polislerin kendisine ait korumalar olmadığını söyledi. Bu korumaları kim istedi Meclis Başkanlığından?

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, onu Meclis Başkanlığımızla hemen görüşeceğiz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sizin göreviniz, Komisyonu Başkanı olarak burada dolaşan sivil polislerin burada dolaşmamasını sağlamak Divan olarak sizin görevinizdir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, onu Meclis Başkanlığımızla görüşüp eğer böyle bir şey varsa onu hemen bugünden itibaren değiştireceğiz, söyleyeceğiz Meclis Başkanlığımıza.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sizin emniyetiniz adına...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ben istemiyorum.

BAŞKAN – Buradaki milletvekilleri istemiyor bildiğim kadarıyla. (Gürültüler)

Arkadaşlar, büyütmeyle lütfen, Meclis Başkanlığımızla görüşüp sorunu çözeceğiz.

Değerli arkadaşlar, müzakerelere başlıyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bürokrasiyi tanıyalım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bürokrasiden gelen arkadaşları tanıyabilir miyiz lütfen.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Kadın yok Sayın Bakan herhâlde?

MUSA ÇAM (İzmir) – Çalışma Bakanlığında kadının adı yok!

BAŞKAN – Arkadaşlar, duyamıyoruz!

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Kadın yok mu Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Var efendim, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanımız bayan yani.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – O da buraya gelmedi!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Uluslararası bir toplantı var...

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, ilk sözü Sayın Çetin'e veriyorum.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, süreme dikkatinizi çekiyorum.

BAŞKAN - Daha başlatmadım zaten Sayın Çetin, merak etmeyin, sükûnet olsun, ondan sonra sizin sürenizi öyle başlatacağım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Basının çıkmasını isteme sükûnet diye, kalsın, söyleyeceklerimiz önemli.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

BAŞKAN – Hayır, hayır, gürültü olmasın sadece.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Basının çıkmasını bekleyelim, nasıl olsa çıkaracaksınız!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, Sayın Bakan, konuşmanızı dikkatle dinlemeye çalıştım, konuşma metnini geç vermiş olmanıza rağmen, yani o metin olmadan yürümenize rağmen... Bakanlığın görevlerini sayarken ben de bu Bakanlıkla ilgili görevlerinizin 2002'den bu yana -arkadaşım arkaya bir bölümünü, iş kazalarına ilişkin bölümünü astı ama- Türkiye'de çalışma yaşamının AKP iktidarları döneminde bir altüst oluş yaşadığını herkes biliyor. İlk yaptığınız icraat iş güvencesini ötelemek olmuştu 2002 yılında, daha 3 Kasımdan hemen sonra, AKP iktidarıyla. 10 ve daha fazla işçiyi istihdam eden işletmelerde geçerli olarak çıkarılan yasayı "30 ve daha fazla işçi" diyerek iş yerlerinin teftiş ve denetimini ortadan kaldırarak iş kazalarına davetiye çıkartmaya 2002'de başladınız. Ardından 2003 yılında, 1475 sayılı İş Yasası yerine 4857'yi koyarak çalışma yaşamını altüst ettiniz. Taşeron sistemini Türkiye'yle tanıştırdınız. Belki, 1972 yılından 2003 yılına kadar Türkiye'nin en iyi işleyen İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün adını "İş Sağlığı ve Güvenliği" yaptınız, dokuz yıl denetimsiz, teftişsiz, korumasız bir çalışma alanı yaratarak Türkiye'nin bugün iş kazalarında dünyanın en kötü ülkelerinden biri konumuna gelmesine AKP önderlik etti on iki yıllık icraatında.

Diyorsunuz ki konuşmanızın bir yerinde "Kamuda çalışan alt işveren uygulamalarında yaşanan sorunlar çözüme kavuşturulmuştur." Soruyorum size: Soma Kömür İşletmelerinde, kömür işletmeleri, madenler devletin değil mi? Ermenek'teki madenler devletin değil mi? Oralarda sizin sorumluluğunuz yok mu? Oralarda çalışan işçiler kamu işçisi sayılmıyor mu? Karayollarında yıllardan bu yana taşeron yanında çalışan işçilerin sorununu çözdünüz mü, kadrosunu verdiniz mi? Döneminizde 2 milyonu aşan taşeron sistemini bir havuz oluşturmak için, işverenlerden havuzlara para akıtabilmek için, çıkarınız için beslediniz, büyüttünüz, muhalefetin yapması gerekenden daha ağır pişmanlık duyan, bir hicap duyan konuma getiriyorsunuz konuşmalarınızı.

Sayın Bakan, bakınız, bu, sizin döneminizde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ekim 14'te hazırladığı sosyal göstergeler. Türkiye'de sendikalaşma oranını yüzde 4,5'a düşürdüğünüz Büyük Millet Meclisinin belgesinde yazılı. Yine, istihdamdaki daralma bu göstergelerde kayıtlı. Yani, sizin, Türkiye'deki çalışma yaşamını altüst ettiğiniz 2014 Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda madde madde yazılı. Burada diyor ki: "Grev ertelemelerinde, iş kazalarında sendikal engellerden çocuk emeğine kadar çeşitli sorunlar Türkiye'de hâlâ devam ediyor."

Sayın Bakan, gerçekten, kamuda çalışan toplam personel sayısını veriyorsunuz ve yüzde 70'i örgütlü diyorsunuz. Büyük Millet Meclisi araştırma raporunda da "Türkiye'de çalışanların yüzde 4,5'u sendikalı." diyor. MEMURSEN'in dışında sendikalaşma oranları memurlar içinde nedir? Yandaş sendikanızı bir kenara ayırarak soruyorum.

Sayın Bakan, gerçekten bugünlerde... Ha, bir önemli konu, Ermenek'teki... Acı acıyı unutturuyor Türkiye'de. Soma'daki acıyı unutmamız mümkün değil. Soma'da o acı yaşanırken bu sefer de -ağaçlar da canlı- 6 bin zeytin ağacını bir gecede katlettirdiniz ama Ermenek acısıyla birlikte gümeye giden, Bakanlığınızın sorumluluğunda olmasına rağmen hiç gündeme getirmediğiniz Isparta'daki tarım işçilerinin adına "trafik kazası" dediğiniz ölümüne... Oysa, demin sözünü ettiğim İşçi Sağlığı İş Güvenliği Tüzüğü'nde, işçi, evinden çıkıp işyerine giderken yolda geçirdiği kaza da iş kazasıydı yani Bakanlığınızın sorumluluğunda idi bu da, bu konuda hiçbir şey söylemediniz.

Gerçekten, Ermenek konusunda verdiğiniz bilgi, basından bizim de öğrendiğimiz bilgiler. Yani, Ermenek Cumhuriyet Başsavcısının düzenlediği ön raporda, kazanın, eski imalat bölgesinde yıllar içerisinde birikmiş olan suların zaman içinde basınç eşik değerini aşarak yayıflayan topuktan çalışma alanlarında aniden su baskınına neden olmasından kaynaklandığını ifade ediyor. Bu durum, Hükûmetin ve sizin, işçileri nasıl korumasız ve insafsız bir biçimde işverenlerin insafına terk ettiğinizin resmidir Sayın Bakan.

Ermenek acısının yanı sıra tabii Isparta'daki mevsimlik işçileri taşıyan 27 kişilik arabaya 45 kişinin bindirilmesi...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – 46...

İZZET ÇETİN (Ankara) – 46, peki. İstersen biraz azaltabiliriz, çoğaltmak istemedim rakamı.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – 24 kişilik araç ayrıca.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamam, teşekkür ederim.

Orada 17 kişinin trafik kazası değil, bir iş cinayetine kurban gittiğini de kabul etmelisiniz.

Sayın Bakan, arkadaşım yukarıda yazdı, rakamlar sadece sizin Bakanlık döneminize ilişkin ama her gün ortalama 172 kişinin, günde 4 kişinin öldüğü, 6 işçinin sürekli çalışamaz olduğu; 2013 yılında 1.235; 2014 yılı Ekim ayı itibarıyla 1.600 kişinin yaşamını yitirdiği bir çalışma yaşamının Bakanısınız. Türkiye'de Maden-İş kazaları ABD'nin 360 katı fazla. Son otuz yılda Almanya'da maden kazalarında bir tek işçi ölmez iken Türkiye'de 1.580 kişi -rakam olarak- belgelerde adını geçiriyor.

Sayın Bakan, gerçekten, Soma kömür ve maden ocağında 301 maden işçisinin yaşamını yitirmesi, bunun iş kazası olmadığı, başta sorumlu bakanlar, sizler, Hükûmet ve tabii ki özel şirket tarafından alınması gereken en asgari önlemleri alınmadığından, bu büyük facia vicdanı olan herkesi büyük bir acıya ve yasa boğdu. Yani, ben, Soma'da, Ermenek'te, Isparta'daki son kırımlar diyeyim adına artık ya da ölümleri Hükûmetin vicdansızlığına veriyorum. Vicdan nedir Sayın Bakan? Vicdan, kişinin kendi davranışları ve yaptıkları hakkında, kendi ahlak değerleri üzerinden kendini yargılaması, değerlendirme yapmasını sağlayan insanlardaki özel bir merkezdir, bir iç mahkemedir vicdan. İnsanlarda uyulması ve olması beklenen kurallar, sorumluluk duygusu, utanma ve suçluluk mercisidir, sorumluluk mercisidir. Vicdan, insanların doğruyu ve yanlış, iyiyi ve kötüyü, haklıyı ve haksızı bulmayı ve fark etmeyi sağlayan kompasıdır. İnsan olmanın en ayırt edici ve en belirgin özelliğidir.

Soma Maden Ocağındaki büyük acımızın örneğiyle sorumluların insan yaşamına gösterilen kaygısızlığı, saygısızlığı ve vicdansızlığına biraz değinmek istiyorum. Madenlerdeki can alıcı tehlikeleri Türkiye Büyük Millet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

Meclisinde Manisa Milletvekili arkadaşımız baretiyle çıkararak dikkat çekmek için gündeme getirdi, güldünüz. Yine, can alıcı tehlikeleri ayrıntılarıyla önceden ortaya koyan Cumhurbaşkanlığı Yüksek Denetleme Kurulu raporunu siyasi sorumluluk taşıyan sizler, iktidar, milletvekilleri ve Hükûmet, yürütme organı, dikkate almadınız. Türkiye Büyük Millet Meclisinde maden ocağındaki son derece tehlikeli durumun araştırılmasını istediğimiz önergemizi, komisyon kurma önergemizi oylarınızla Meclis Genel Kurulunda çoğunluğunuzla reddettiniz. Avrupa Birliği istediği hâlde iş kazalarını da içeren 19 no.lu Sosyal Politika ve İstihdam Faslını yıllardan beri açmadınız. Uluslararası Çalışma Örgütünün iş güvenliği ve çalışma standartlarına uymamayı sürdürüyorsunuz. Çalışanların haklarının korunmasında en temel destek olan sendikalaşmayı yüzde 4,5 seviyesine indirmeyi başardınız. Daha fazla üretimi ve kârı çalışanların yaşamından daha önde tutarak devletin elindeki maden ocakları özelleştiren, kiralayan ve hatta taşeron firmalara verilmesine onay veren Hükûmetiniz, Soma'da olduğu gibi, Ermenek'te ve çoğu maden ocağında her türlü riski minimize eden kaçış yollarını, yaşam odalarını günümüzün standartlarına uygun gaz maskelerini ve işleyen sensörleri zorunlu kılmayan ve bunu denetlemeyen ve bir maliyet unsuru olarak gören bir Hükûmetiniz var. Gerekli denetimler özerk uzmanlara yaptırılmadı ve tüm uyarılara karşın gerekli önlemler alınmadığından öngörülebilir tehlike ve riskler giderilememekte ve büyük farkla iş kazalarında Türkiye'yi Avrupa 1'inci ve dünyanın 3'üncü ülkesi konumuna yükselttiniz. Bu büyük felaket nedeniyle taziye amaçlı Soma'ya giden Başbakanın ve Bakanlık Müşavirinin evlatlarını, kardeşlerini, babalarını kaybeden kişilere gösterdikleri serzenişe tokat ve tekmeyle cevap verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çetin, ek süre veriyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Öngörülebilir bu felaketi önleme tedbirleri almayan bu nedenle de Türkiye cumhuriyet tarihinin en büyük maden katliamının yaşamasına neden olan, demokratik haklarını kullanarak kınamak amacıyla yapılan gösteriler yine polisin baskısıyla engellendi, madenci yakınına tekmeleyen korumaya utanmadan doktordan rapor aldırarak âdeta hedef sapırtmaya çalıştınız. En ağır ve en tehlikeli iş alanına giren maden ocaklarında çalıştırdıkları işçilere ortalama 1.500 lira gibi gülünç bir ücret veren ve bu emekçilerin en ilkel ve her türlü riskli koşullar altında çalıştıran ve sömüren işverenlerin bu durumunu yasal düzenlemelerle onayladınız. İşçilere haklar getiren torba kanunda, haklar yürürlüğe girmeden işçilerin, Ermenek'te olduğu gibi, hem işlerden atılmasına hem de ocaklarda çalışırken hayatlarını kaybedecek davranışlara maruz kalmasına neden oldunuz.

Sayın Bakan, siz ve Enerji Bakanı Taner Yıldız Soma, Ermenek ve daha pek çok felaketin siyasi sorumluları olarak yetkili bürokratları derhâl görevlerinden almalısınız ve kendileriniz de sorumluluğu üstlenerek istifa etmelisiniz. İstifa, sadece sizin şahsi sorumluluğunuz değil, hiç olmazsa sizden sonra bu göreve gelecek insanların da daha sorumlu davranmaları açısından onlar için de bir uyarı niteliği taşıyacaktır.

Sayın Bakan, Bakanlığınızın -gerçekten konuşmanızda değindiniz- görev ve sorumluluk alanı çok fazla ama yanı başımızda olaylar meydana geliyor, onları seyredivoruz. Mesela, Çayırhan'da grevi ertelediniz. İşçiler eylem yaptı, gittik oraya işçileri yatıştırdık. 22 işçi işten atıldı, işverenin yanında "Niye bu işçilere kıyıyorsunuz?" demediniz.

Yine, orada, Polatlı'da Hema'da işçiler 9 Eylül'den bu yana...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çetin, ikinci kez ek süre veriyorum, toparlayabilerseniz lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) - ...seyirci kaldığınız için kıdem tazminatlarını alamadıkları için oradan yarın Ankara'ya Başbakanlığa doğru yürüyeceklerini söylüyorlar. Yine Sayın Bakan, buna benzer pek çok konuda gerçekten yeterli tedbirleri almadınız. İşverenlerin söyledikleriyle yetinip onlarla yola devam ettiniz.

Bakınız, Sayın Bakan, bir kazada "Devletin bakanları ve devletin kurumları oradaydı." diyordunuz. Sorumlulardan önce oraya giderek yani bir gözyaşı dökmek veya onlarla orada bulunmak sorumluluk taşımak anlamına gelmiyor. Sorumluluk taşımak, görevini yerine getirmek, bulunduğunuz makamı layıkıyla görevleriyle birlikte harekete geçirmekten geçer. Siz, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda, iş yerlerinde, o yasa çıktığı zaman, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nı çıkarttığınız zaman "İş verenlerin üzerine gitmeniz." talimatını müfettişlerinize veren Bakansınız. Bu, basında çıkan yazılarınızı ben size özel olarak getirir veririm.

BAŞKAN – Ee, sorun bari.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir yıl süreyle geçiş dönemidir bu dönem, işverenlerin üzerine gitmeyiniz." dediniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Öyle değil. Bilgileri böyle alıyorsunuz, yalan yanlış kullanıyorsunuz. Ayıp oluyor yani!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ayıp değil. Ben gazetedeki sizin demecinizi vereyim, konuşmanızda ilk yıl... Onun için...

BAŞKAN – Sayın Çetin, toparlarsanız lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Diyorsunuz ki: "4360 meslek danışmanı işe başladı, iş gücü piyasasının röntgeni çekilmiştir." Günaydın Sayın Bakan, on üç yıl sonra, bu kadar ölümcül faciadan sonra iş yerlerinin ve Türkiye'nin çalışma yaşamının fotoğrafını çekmeyi başarmışsınız. Yani, Sayın Bakan, fotoğraf çekmek yetmiyor. Gerçekten, Bakanlığınız döneminde işçiler, emekçiler, emekliler, memurlar yoksullaştı, fakirleşti, ezildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – O nedenle, arkanızda oturan memurlara 2010 yılında 123 lirayı reva gördünüz. Bu yıl da yüzde 3, 3. Oysa, enflasyon yenilemesi, enflasyonda hedef yüzde 82 saptı.

BAŞKAN – Bütün konuları siz konuşacak değilsiniz Sayın Çetin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, çalışanını korumayan, emekçisini korumayan, işverenlerle her yerde kol kola olan bir Hükûmetin işverenleri baskısı altına alıp kendisine havuz kurup o havuza para aktartan bir Hükûmetin emekçilere vereceği hiçbir şey yoktur.

BAŞKAN - Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O nedenle, Çalışma Bakanı olarak sizden rica ediyoruz, görevinizi terk ediniz ve yapabilecek birisini getirsinler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Çalışma Bakanlığının ve bürokrasimizin değerli mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii “Çalışma Bakanlığı” deyince, öncelikle gündeme gelen yani şimdiye kadar konuşan, söz alan arkadaşlar, bundan sonra da muhtemelen söz alacak arkadaşlar da bu iş güvenliği, iş kazaları konusunda ağırlıklı olarak duracaktır. Çünkü, gündem budur, öncelikli olarak konuşulması gereken husus da budur.

Ülkemiz, bir gerçektir ki maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetleriyle birlikte iş kazaları ve işçi ölümlerinde büyük artışların olduğu, iş kazalarında artışların olduğu bir dönem yaşamaktadır. Yaşanan bu olayların tabii çok çeşitli sebepleri vardır. Ancak, bu önemli sebeplerden biri de denetimlerin etkin ve tam bir şekilde yapılmamasıdır. Yani, bu, Hükûmet döneminde iş yeri sayısı, işçi sayısı neredeyse 2 kat artarken, maalesef, denetlenen iş yeri sayıları da oldukça düşüktür ve 14 bini aşkın bir ölümlü kaza söz konusudur, binlerce kaza meydana gelmektedir. Sadece Sayın Bakanın Bakanlığı döneminde de bu sayı, maalesef, 5 bine yaklaşmaktadır. Sadece 2014 yılı 10 ayında 354’ü maden işçisi, 300’ü inşaat işçisi, vesaire, olmak üzere 1.600’e yaklaşan işçi iş kazaları neticesinde hayatını kaybetmiştir.

Şimdi, hatırlayalım değerli arkadaşlar, Sayın Başkan, Sayın Bakan; 13 Mayıs’ta Soma’da büyük maden faciası meydana geldiği andan itibaren başta dönemin Başbakanı ve siz sayın bakanlar şunu söylemişsiniz mealen: “Sonu nereye varırsa varın gidilecek, kimsenin gözünün yaşına bakılmayacak, sorumlular tespit edilecek.” Ee, şimdi yargı ve mahkeme safahatı devam ediyor, siz soruşturma izni isteyen mahkemeye kendi Bakanlığınız görevlileriyle ilgili soruşturma izni vermiyorsunuz. Biraz evvelki konuşmanızda da diyorsunuz ki: “Ya, yargı baksın.” Yargı nasıl baksın? Yani, yargıyı kısıtlıyorsunuz. Peki, Sayın Bakan, yaptırdığınız idari soruşturmanın sonuçları nedir? Soma maden kazasıyla ilgili idari olarak müfettişlerinizin bir soruşturma ve inceleme yaptığını biliyoruz, bunun sonucu nedir? Ben buradan defalarca sordum, Genel Kurulda da sordum: “Bilirkişi olarak atanan kişiyle, mahkeme tarafından bilirkişi olarak belirlenen kişiyle bu Soma Eynez Madenini teftiş eden kişinin karı koca olduğu, eş olduğu ifade ediliyor.” dedim, buna bir türlü, nedense, cevap bulamadım.

Şimdi, diyorsunuz ki: “Tek sorumlu biz miyiz?” Yani, Bakanlığınızı ve kendinizi kastederek. Elbette, tek sorumlu siz değilsiniz, tek sorumlu Çalışma Bakanlığı da değildir ancak bu sizin sorumluluğunuzu ortadan kaldırmıyor ki. Yani, tek sorumlu sizin olmamanız... Bu, birincisi.

İkincisi, ortada bir kolektif sorumluluk söz konusudur, bir Hükûmet sorumluluğu söz konusudur Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, Çalışma Bakanlığı da sorumlu, Enerji Bakanlığı da sorumlu, Başbakan da sorumlu. Bu sorumluluktan kaçamazsınız ve bu sorumlulukları gözardı edemeyiz.

Şimdi, Soma Anonim Şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdürü ve 6 yöneticisi tutuklu, cezaevinde. Peki, bu madenin sahibi kim? Enerji Bakanlığı Türkiye Kömür İşletmeleri. Bunun görevleri ve sorumlulukları yok mu? Denetim bahsiyle ilgili olarak herhangi bir sorumluluk söz konusu değil mi? Bürokrat duruyor, siyasetçi duruyor, hiç öyle sorumluluk almaya... Bir nokta dahi, zerre dahi sorumluluk duymuyor. Siyaset makamıdır Hükûmet ve sorumluluk makamıdır. Hükmediyorsanız bir işe, onun gereğini yapacaksınız. Aksi takdirde, siz niye Hükûmet oldunuz, bunları düzenlemeyeceksiniz, düzeltmeyeceksiniz, bu kadar iş kazalarına mâni olmayacaksınız? Neticede, Hükûmet üyelerinin tavrına baktıkça bazen ben “Acaba sorumlu ben miyim?” diye soruyorum, herhâlde benim yani neticede Çalışma Bakanı...

SÜMER ORAL (Manisa) – Yok, yok, öyle bir şey yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yok mu öyle bir şey? Ama, bir sorumlu olması lazım, bu sorumluluğu da ortaya koymak gerekir.

Şimdi, vatandaşa “yeni Türkiye” diyeceksiniz, sonra 1850’lerde ABD’deki, İngiltere’deki maden kazalarını referans göstereceksiniz, fevkalade çelişik bir yaklaşım. E, daha sonra, 1960 model çalışma tarzı diyorsunuz. O zaman, niye 2023’ten ve yeni Türkiye’den bahsediyorsunuz? Siz on iki yılda madenleri günümüzün teknik imkânlarına göre çalıştıramamışsanız başarısızsınız çünkü madenlere hükmeden sizsiniz. 2012 yılında Başbakan maden ruhsatlarının dağıtımını tek başına uhdesine almadı mı? Yine, 2012 Haziranında devlete ait tüm gayrimenkullerinin satışını, kirasını, devrini, tahsisini Başbakan bizzat uhdesine almadı mı? İstanbul’da rant yerlerinde kupon arazi takip edeceğinize bu madenlerin sağlıklı bir şekilde işletilmesine vaziyet edineceksiniz. Ancak, redevans ve hizmet yöntemi ve rant paylaşımı, maalesef, gözleri kararttı.

3 sorumluluk belirlediniz Sayın Bakan: Kâr hırsı, evet; farkındalık noksanlığı, evet; iş güvenliği için yatırım noksanlığı, evet. Peki, bu kâr hırsını sizin koyduğunuz çalışma yöntemi tetikliyor, teşvik ediyor. Bu bakımdan, kâr hırsında sadece patronu suçlayamazsınız, Enerji Bakanlığı da en az patronlar kadar, hatta onlardan daha fazla sorumludur. Çünkü, kâr hırsını, ne kadar üretirsen üret... Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürü Soma Araştırma Komisyonunda açık açık ifade etti “Ben madenin kalitesine bakarım, fiyatına bakarım, başka bir şeye bakmam.” dedi. Çok hazin bir cevaptır ve tamamen sorumluluğu gerektirir bir şeydir. Böyle bir anlayış olabilir mi? Malın, mülkün, ruhsatın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

sahibi olacak Enerji Bakanlığı Türkiye Kömür İşletmeleri, fakat madenlerin nasıl işletildiğinden sorumlu olmayacak. Sözleşmeyi yapan kim? Türkiye Kömür İşletmeleri. Şartnameyi düzenleyen kim? Türkiye Kömür İşletmeleri. Sen nasıl sorumlu olmuyorsun? Bu madenlerin işletilme yöntemini, kâr hırsını, taşeronluğu, orada dayıbaşılığı, derebeyliğini senin çalışma yöntemin koydu. Hükümet olarak sen sorumlusun. Bu sorumluluktan asla yan çizemezsiniz, kaçamazsınız. Bu redevans, hizmet alımı, taşeronluk, dayıbaşıklık sizin eseriniz; madenler için konuşuyorum.

“Yapısal sorunlar çözülmeli.” Elbette. Niye çözümüyorsunuz? Biz her türlü desteği vereceğimizi peşin peşin ilan ediyoruz ve bugüne kadar da verdik, vermeye de devam ederiz. Ama, yani öyle bir konuşuluyor ki, konuşuyorsunuz ki Hükümet olarak elinizden gelse muhalefeti sorumlu tutacaksınız bu kazalarla ilgili.

Değerli arkadaşlar, kâr hırsı, vicdansızlığın örtüsü olamaz. Daha çok üretim hedefi, işçi sağlığı ve iş güvenliği yok sayarak, köle düzenini kurumsallaştırarak sağlanamaz. Bunu kurumsallaştıran Hükümet uygulamaları. Biraz evvel de bahsettiğim gibi, maden ruhsatları âdeta bir rant dağıtım yöntemi hâline getirilmiş. Başbakanlık genelgeleri açık.

Maden ruhsatları niye hâlâ tek kişinin elindedir? Bu taşeronlaşma can yakıyor. Isparta'daki trafik kazaları dâhil, bu dayıbaşı sisteminden ve bunu sadece tarımsal çalışmaya referans göstererek... E, normal de görmeyelim. Artık, günümüzde bu tür çalışma yöntemlerine mutlaka son vermek lazım. Tam bir katliama ve cinayete, kasten adam öldürmeye varan uygulamalara dönüştü.

Şimdi, 2 Aralık 2013 tarihinde Uyar Madencilikle ilgili olarak Sayın Çalışma Bakanına soru önergesi verdim. Sayın Bakan soru önergemini tam on buçuk ay sonra 15 Ekim 2014 tarihinde cevaplandırdı. Bunun ne kadar geciktiği üzerinde durmuyorum.

Şimdi, soru önergemde Uyar Madenciliğe bağlı Darkale Maden Ocağında 2009 yılında 129, 2010 yılında 179, 2011 yılında 276, 2012 yılında 254, 2013 yılında 282 olmak üzere toplam 1.120 kaza olmuş. Dikkat edin arkadaşlar, tam 1.120 maden kazası sadece Darkale Maden Ocağında meydana geliyor. Bu Uyar Madencilik var ya, Ermenek'teki kazaya yol açan şirketin ya yan şirketleri ya hısımlar ya akraba ya aynı. Şimdi, bu kazalarda da 6 madenci hayatını kaybediyor ve Uyar Madenciliğin ve bunun yan şirketlerinin de toplam borcu 118 milyon 930 bin 364 lira, Bakanlığın verdiği bilgi bu. 118 milyon 930 bin lira borç bulunuyor. 25 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Uyar Madencilikle ilgili olarak Çalışma Bakanlığı İzmir İş Teftiş Kurulu Başkanlığına, ödenmeyen ücretler, yıllık izin, mobbing, kıdem ve ihbar tazminatlarıyla ilgili olarak 121 işçi şikâyetinde bulunuyor. Uyar Madenciliğe ait Darkale Maden Ocağıyla ilgili olarak işçiler tarafından 124 adet şikâyet dilekçesi veriliyor ve şikâyetle ilgili Bakanlık 2 müfettiş görevlendiriyor. Ancak, şirket bu müfettişlere gerekli evrakları vermediği için “Denetim yapılamamıştır.” şeklinde cevaplandırıyor. Böyle bir acziyet olabilir mi? Devlet, kamu demek yaptırım gücüne sahip birim demektir. O denetim belgesini vermemenin bir sonucu “Ben denetimi yapamadım.” demek midir?

Şimdi, Darkale ocağını kiralamış, ayrıca Azyak maden ocağı da redevans yöntemiyle devletten kiralamış bu Uyar şirketi ve şirketin ayrıca İzmir Kınık'ta iki arama ruhsatı, Konya'da bir arama ve bir işletme ruhsatı var ve 118 milyon lirayı aşan borcu var. Bu borcun tahsili için de laf olsun diye herhâlde faaliyet yapıldı yani bir işlem yapılmadığı, bunun tahsili için bir gayret gösterilmediği anlaşıyor. Vatandaşa 10 lira borcu için haciz gönderen SGK, AKP Hükümeti, milyonlarca lira vergi ve SSK borcu bulunan, yüzlerce çalışanın ücretini ödemeyen bu şirketin kira sözleşmesinin neden feshedilmediği Hükümet tarafından açıklanmalıdır. Uyar madenciliğe yapılan denetimlerin neredeyse tamamı olumsuzken bu denetimlerde noksanlıklar tespit edilirken bu şirketin hâlâ çalışmasına neden izin veriliyor?

2009-2013 yılları arasında, söyledim, bir ocakta 1.120 maden kazası yaşanıyor. Bu şirketin sözleşmesi neden iptal edilmiyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, toparlayabilerseniz, çünkü iki defa söz verdim.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam, teşekkür ederim Sayın Başkan, toparlıyorum.

Uyar Madencilik Darkale maden ocağında saha ihlali yapıyor ve Türkiye Kömür İşletmelerine bağlı alandan 106 bin ton kömür çıkarıp satarken yani çalarken bu şirketin sözleşmesi neden iptal edilmiyor? Uyar Madencilik 2012 yılında 804 çalışanın iki aylık maaşını vermezken bu şirkete kim sahip çıkmıştır? Bu sözleşmeler neden iptal edilmemiştir? Soma'daki yine bu Uyar madencilik ile Konya Ermenek'te kazanın yaşandığı maden şirketi arasında akrabalık haric ne gibi bir ilişki vardır? Defalarca kapatılan Uyar Madenciliğin açılması için kimlerin ricacı olduğunu, olunup olunmadığını Sayın Bakan ve ilgili bakanlar mutlaka açıklamalıdır.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakana bir soru kaldı.

BAŞKAN – Soru faslında da sorabilirsiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Soru faslında ayrıca sorarız. Konu bütünlüğü olduğu için...

BAŞKAN – On beş dakikayı geçtik.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Bakan, Soma'da son durum nedir? Soma AŞ'nin Eynez, Işıklar ve Atabacası ocaklarında çalışma var mıdır? Bu çalışma izinleriyle ilgili, biliyorsunuz, MİGEM'in ve Çalışma Bakanlığının yazıları söz konusuydu. Buna ilişkin son durum nedir? İşçilerin ücret durumları nedir, nasıl alacaklar? Çünkü bunların ödenmesi, biliyorsunuz, aksadı. Bundan sonra ne olacak?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

Ayrıca, şunu açıkça ifade etmek isterim ki Soma'daki maden işçileri ve Somalı vatandaşlarımız ve bizler bu ocakların kapatılmasına kesinlikle karşıyız, hani öyle bir spekülasyon yapanlar olursa ancak gerekli tedbirlerin, iş güvenliğinin mutlaka alınarak ve uygun teknolojiyle bu ocakların çalışmaya devam edilmesinde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 50 kişiden birini bulduk, kaldı 49.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Öyle mi? Yo.

Sayın Bakan, ben bunu...

BAŞKAN – Biz de söylüyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama biz bunu çok açık... Yok Sayın Bakan, şimdi, hiç boğuntuya getirmeyelim işi bakın...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Aynı şeyi söylüyoruz yani.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çok açık şekilde, bunu zaten milletvekili olarak...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Aynı şeyi söylüyoruz yani.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama sizi arayanlar başka bir şey söylüyordu. “Uyar madencilik kapatılmasın, aman bunu bilmem ne yapalım.” diye. Benim söylediğim çok açık, net Sayın Bakan, altını çizerek söylüyoruz biz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Biz aynı şeyi söylüyoruz, bu madenlerin güvenliği sağlanarak...

Teşekkür ederim Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Uygun teknoloji ile gerekli bütün önlemler alınmak şartıyla ve yasalar da uygulanacak ve Soma Maden Komisyonunun getireceği en geç bir ay içerisinde de bu rapor yayınlanacak, kesinlikle gereken tedbirler alınacak. Böyle, şu hâliyle bu madenlerin elbette, hele hele Eynez ocağının çalıştırılma imkânı yoktur. Fakat, bu raporlar ne oldu Sayın Bakan, o sorularıma cevap istiyorum.

Bir de, önemli bir husus, artık açıkça ortaya çıktı bu dayıbaşı sistemi, buna ilişkin bir tedbiriniz var mıdır yani bu dayıbaşı sistemi için ne yaptınız, ne yapacaksınız? Bu konuda cevap verilmesini bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akçay.

Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, sevgili basın mensupları; hepinizi selamlayarak başlamak istiyorum.

Aslında, Sayın Bakanım, sizi böyle Bakanlığınızın son deminde çok da üzmemek istemiyor idik hatta Bakanlığınızın sonuna...

BAŞKAN – Ne yapalım ki, şartlar böyle.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...yaklaştığınızı düşünerek biraz eleştirilerimizi de yumuşattık, törpüledik biraz da yani söyleyeceklerimizi bizim yapabileceğimiz en alt limit eleştiriler olarak kabul edin. Bir kısım görüşlerimizi de cuma günü gensoruya bırakmak üzere de bırakıyoruz burada zamanı tasarruflu kullanmak üzere, onu da söyleyeyim.

Bize göre artık istifa etmeniz gerekiyor. Yani doğrusu bu. Bu, şahsınızla ilgili bir mesele değil, yönetemiyorsanız istifa edeceksiniz, yani önüne geçemiyorsanız, tedbir alamıyorsanız, söz geçiremiyor iseniz bu devasa Bakanlık kurumuna, yapılabilecek en erdemli iş istifa etmektir. Bizim sizden beklediğimiz buydu, hâlâ da bu aşamada beklentimiz budur. Bunu söylerken şahsınızla bir problemimiz olduğu için söylemiyoruz, şahsınızla hiç problemimiz yok, hatta çok rahat diyalog kurduğumuz bakanlardan birisiniz, bunu da söyleyeyim. Yani, iyisiniz, hoşsunuz, hoş sohbetsiniz ama bütün bunlar bir bakanlığı yönetmekle aynı şeyler değil. Maalesef, bu kadar fecaatin yaşandığı bir mekanizmanın başında durmakta ısrar etmeniz kişiliğinizle de bağdaşmıyor, öyle görüyorum. Çünkü, yani ifade ediyorsunuz, kendiniz de “İçim acıyor.” diyorsunuz zaten. İçiniz acıyorsa gereğini de yapın yani ben bunları söylerken “Bir kişiyi daha bulduk, 48'i arayacağım.” diyorsunuz da... Biz hiçbir şekilde bu ülkenin kaynaklarından bu ülke yararlanmasın demedik. Kendi kaynaklarını elbette ki bu ülke işletecek, bu ülke kendi kaynaklarından yararlanacak, bu ülke insanının yararına işletilecek kaynaklardan söz ediyoruz. Bu ayrı bir mesele, yani bunu söylemek ayrı bir iştir, buralarda insanları ölüme göndermek ayrı bir şeydir. Sizin yerinizde Enerji Bakanı oturuyordu ve sordu, dedi ki: “Biz Şırnak'taki ocakların kapatılmasını istiyoruz, ruhsatsız çalışmasını diyoruz, siz buna ne diyorsunuz?” Dedim, sonuna kadar size destek veriyorum. İş güvenliğinin olmadığı bir yerde insanların ölüme gönderilmesi yani vicdani bir sorumsuzluk olur dedim. Bu konularda biz size her türlü desteği sunduk ancak ortaya çıkan tablo itibarıyla meseleye baktığınız zaman kurumunu yönetemeyen bir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, bir Enerji Bakanlığı durumuyla yüz yüzeyiz ve dolayısıyla sizlerin de artık bu makamlardaki sorumluluğunuzu gözden geçirip doğru olanın istifa etmek olduğunu düşünüyoruz sizler açısından. Yani bunu artık size söylerken de sizin şahsınıza, kişiliğinize yönelik bir yaklaşım olarak değerlendirmemeniz gerektiğini de ifade ediyoruz, onun için ifade ediyorum.

Şimdi, Bakanlığın bütçesi de bir garabet yani biz bu Bakanlığın 2015 yılı bütçesini konuşacağız ama Bakanlığın bütçesi de garabet. Olmadık bakanlıklarda bütçeler yüzde 10-15 arttırılıyor yani en çok üzerinde titrememiz gereken Bakanlıkta bütçe azaltılıyor. Emin olun ileri sürülen gerekçeler, Maliye Bakanının burada ileri sürdüğü gerekçeler vesaire, hiçbir şekilde bizi tatmin etmemiştir. Bizim esasında bu bütçe hazırlanırken, yani bu kadar fecaat yaşanırken, bu kadar facia yaşanırken bu Bakanlığın bütçesinde en azından bunların önüne geçecek bir bütçe artışıyla karşı karşıya kalınız beklentisi içerisindeyken önümüze gelen tablo tam tersi oldu: Bütçe düşürülüyor. Bir ihtimale yoğunlaşıyorum ben ağırlıklı olarak. Muhtemelen -şimdi tek defalık gelirler falan diyor da onlar işin hikâye kısmı- İşsizlik Fonu'na bu yıl Bakanlığınız aracılığıyla iyi bir darbe vurulacak gibi görünüyor. İşsizlik Fonu bu yıl Bakanlığınız aracılığıyla eritilecek gibi görünüyor. Başka türlü bir izaha giremiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Şimdi, Sayın Bakan, 2002 Kasımından bugüne kadar yaklaşık on bir yıl geçti. On bir yıl içerisinde sizin hükümetleriniz döneminde yılda ortalama 1.315 işçi iş kazaları sonucunda yaşamını yitirdi. Sadece bu yılın ilk on ayında - yani bu aya kadar, Ermenek'e kadar, hatta trafik kazasına kadarki rakamlardır bunlar- yaşamını yitiren işçi sayısı küsuratsız, 1.600. İşte son sözü o nedenle konuşmamın başına aldım ve size çok açık ve net ifade ettik. Maalesef, ne sunumunuzda ne Hükümetinizin orta vadeli programlarında bu konuya ilişkin önlemleri içeren hiçbir yaklaşım yok, bir şey ifade etmiyorsunuz. Nasıl engelleyeceksiniz bu iş kazalarını, bu işçi ölümlerini? Bir defa soruyoruz, cevabını verin. Tam 100 gün boyunca, biz burada, Genel Kuruldaki çalışmalar da dâhil tam 100 gün boyunca torba yasa tasarısını tartıştık. Orada da sürekli size sorduk: Siz bu torba tasarısını hangi gerekçeyle getirdiniz? "Yer altı maden çalışmalarında iş güvenliğini arttırmaya dönük, bu amaçla böyle bir yasa tasarısına ihtiyaç duyduk." dediniz ve Soma tasarısı olarak buraya geldi. O zaman size dediğimizde, yani Soma dışında her şey var bunun içerisinde dediğimizde, burada gerek Bakanlık, yerinizde oturan bakanlar -siz de geldiniz, zaman zaman burada bulundunuz- gerekse iktidar partisi sıralarında oturan milletvekilleri bize serzenişte bulundu: "Siz bize haksızlık ediyorsunuz." dediniz. Yaşam odaları sözünü verdiniz, yapmadınız. Dediniz ki: "Yer altında çalışma süresini kısacağız." Hatta biz burada espiyle söylemiştik. Dedik ki: Siz öyle bir tasarı getirdiniz ki işçinin kazmasına buton takacak düzeye getirdiniz. Yer altındaki verimli çalışmayı denetleyebilmek için işçinin kazmasına, küreğine buton takacak bir düzeye getirdiniz. Bunu aklınıza getirmemişsiniz, biz sizin aklınıza getiriyoruz, bari bunu da yapın dedik. Ermenek'teki insanlar yemek sofrasında eğer su baskını altında kalmışlarsa işte biz de size dört ay öncesinde burada yaptığımız tartışmayı hatırlatırız, hatırlatmak durumundayız. Ne tedbir geliştirdiniz orada? Hiçbir tedbir geliştirmediniz. Yer altında çalışma koşullarına ilişkin ne tür bir iyileştirme yapıldı? Bakın, 100 gün tartıştık, söz verdiniz, Başbakan düzeyinde, Bakan düzeyinde siz halka sözler verdiniz. Ne tür tedbirler geliştirdiniz orada? Hiç, hiçbir tedbir geliştirmediniz. Ücretlerinde iyileştirme yapacaktınız işçilerin, yer altında çalışan insanların ücretlerinde iyileştirme yapacaktınız, değil mi? Böyle bir sözünüz vardı. Ne yaptınız? Mecliste son dakika golüyle 147'nci madde aşağıda görüşülürken önerge indirdiniz.

BAŞKAN – Nasıl bir şey o?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Önerge indirdiniz. 41'inci maddenin, yani ücretlerin iyileştirilmesine dönük uygulamayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - ...işveren hazır değildir diye 1 Ocak 2015'e ertelediniz.

BAŞKAN – Ücretler ertelenmedi, çalışma saatleri ertelendi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, yapılacak iyileştirme ve çalışma saatleri. Ücretlerinde yapılacak iyileştirme ve çalışma saatleri.

BAŞKAN – Hayır, şu anda ücretleri ödeniyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Açın bakın. Bakın, önergenin 147'nci maddesi. 4'üncü maddesiyle...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Eksik aktardınız, yanlış değil de.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Eksik bilgi mi? Önerge sizin. Sizin imzanız.

BAŞKAN – Hayır, çalışma saatleri ertelendi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, bakarız. Yürütme önergesi, evet, 4'üncü madde, 41'nci madde.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yürürlükle ilgili olan.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet, yürürlüğü ertelediniz, onu söylüyoruz biz de.

BAŞKAN – Sadece çalışma saatleri ertelendi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani niye kaynatıyorsunuz ki ben doğru bir bilgi veriyorum.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Çalışma saatleriyle ilgili.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizin imzalarınızın olduğu bir önerge, yani iktidar partisi milletvekillerinin, grup başkan vekili vesaire, altında imzası bulunan bir önerge.

BAŞKAN – Sayın Zozani, doğrudur da çalışma saatleriyle ilgili, ücret değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ne yaptınız? Burada düzenlemeyi yeni yıla ertelediniz.

Daha önce de gündeme getirdik. Benzer uygulamaları iş güvenliği uzmanlarının istihdamında da size sorduk. Hâlâ 2016'yı bekliyoruz bazı iş kollarında. Neden bunu yaptınız? Bakın, burada Bakan şunu söyledi bize: "Efendim, iş güvenliği sertifikasına sahip olan kişiler işverenden fahiş fiyatta ücret talep ediyor. O nedenle erteleme ihtiyacı var." Açın, Komisyon kayıtlarında var. Bu gerekçe gösterilerek, işçilerin talep ettiği ücret gerekçe gösterilerek erteleme yapıldı. Şimdi dönüp dolaşıp maden kazalarındaki faciayı ifade edecek ya da o acıyı hafifletecek cümleler kurmaya çalışıyorsunuz. Anlıyoruz, insan olarak siz de en az bizim kadar etkileniyorsunuzdur. Anlıyoruz, insan olan herkes etkilenir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zozani, toparlarsanız...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...ama tedbir geliştirmek ile acılamak aynı şeyler değil. Siz orada şikâyet edecek bir mevkide değilsiniz. Şikâyetlere karşılık bulabilecek bir mevkidesiniz. Çözüm bulamıyor iseniz gereğini yapmak durumundasınız.

İşsizlikle ilgili veriler...

BAŞKAN – Lütfen toparlarsanız... On dört dakika oldu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, çok önemli bir Bakanlığın bütçesini tartışıyoruz ve en tartışılmalı konuların olduğu bir bütçe.

BAŞKAN – Doğru ama on dört dakika oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, Sayın Bakan, işsizlikle ilgili veriler veriyorsunuz, iyi hoş da sizin bir rakamınız en azından bizimle değil Maliye Bakanlığının rakamıyla da çelişiyor. İş gücüne katılım oranı yüzde 45,7'den 51,3'e yükselmiş diyorsunuz. Sayın Maliye Bakanlığı verisi de yüzde 56 küsurdan yüzde 48 küsura düştüğünü söylüyor. Yani iş katılım oranının düştüğünü ifade ediyor. Hanginizin rakamı doğru? Bu TÜİK her bakanlığa özel veri mi hazırlıyor? Yani bakanlığa özel veriler mi hazırlanıyor TÜİK'te? Her bakanlığın işine geldiği rakamı mı TÜİK hazırlıyor? İşsizlik rakamı diyorsunuz ki: "Yüzde 9,8." Hayır, burada yüzde 14 Sayın Bakan. Kim sizi yanıltıyor ya da siz birilerinin dikkatini çekmez der ve TÜİK'in sunduğu şekliyle mi geçiyorsunuz? İşsizlik oranı, genç işsizlik oranı: Hayır, buradaki rakam da sizin rakamla örtüşmüyor. Örtüşmeyen bir rakam daha ifade edeyim. Konuşulacak çok konu var ama mesela sosyal güvenlik açığı rakamı, girmeye çalıştığımız 28 üyeli Avrupa Birliğinde yüzde 16, yüzde 19 sosyal güvenlik açığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zozani, lütfen...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bizdeki binde 98 bile fazla geliyor ve işçinin gelirinden kısmaya vesile edilecek bir başlığa dönüştürülüyor. Öbür taraftan, sosyal güvenlik harcama kalemleri arasında özel hastanelere sizin hükümetleriniz döneminde aktarılan payda yüzde 700'lük bir artış var. Özel hastanelerin kalemlerinde yüzde 700'lük bir artış var.

Şimdi, bütün bunları alt alta koyduğunuz zaman ortaya çıkan tablo şu: Başarısız bir bakanlık yönetimi. İstatistiklerini dahi derli toplu alt alta getiremeyecek bir bakanlık ve bakanlık bürokrasisi.

Sonuç itibarıyla, başta söylediğim ifadeyi sonda tekrar ifade edeyim: İdare edilemiyor ise istifa da bir erdemdir yani. İstifa etmiş olsaydı, Sayın Bakana biz hepimiz burada "Helal olsun. Bu ülkede erdemli davranmayı bilen bakanlar da varmış. Başarısız olduğunda 'ben başarısız oldum' demeyi bilen insanlarımız da vardır..." deyip bunu örnek şey yapacağım.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bu kadar ucuz bir şey değil mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz de, burada, bütün bu tabloları yeniden açmak durumunda kalmadık, çözümünü konuşmak durumunda kaldık. Çözümü konuşma imkânı bulurduk.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi çözümü konuşma imkânımız yok çünkü yanılda ısrar vardır. Yanılda ısrar olduğu için de biz de ancak yanışınızı ifade etmekle meşgul oluyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Sayın Bilgiç, buyurun.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarımız, kıymetli bürokratlarımız, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sesiniz mahcubiyetinizden mi kısık, yoksa bir rahatsızlığınız mı var?

BAŞKAN – Mikrofonu biraz daha yaklaştırırsanız...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Mahcubiyetimden. Mahcubum çünkü refleksle yapılmış olan düzenlemelerle insanları işsiz bıraktığımız, sokağa döktüğümüz için, refleksle burada birtakım sizlerin baskısıyla, birtakım kararlar alıp birtakım yasama süreçlerinde bulunduğumuz için mahcubum. Tabii, onu soruyorsanız, o ayrı bir şey.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Seni tebrik ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bilgiç...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Açacağım, açacağım... Biraz rahatla, rahatla...

BAŞKAN – Müsaade edin de konuşsun... Arkadaşlar, merak içinde bekliyorsunuz işte. Açıklasın görüşlerini.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yani bir yandan, burada, mesela işçi ücretleriyle ilgili olarak, madende çalışanlarla ilgili olarak yer altı çalışma süreleriyle ilgili olarak düzenlemeler yapılıyor. Bunlarla ilgili fiyat farkları yapılmasına, bu maddenin açık kalmasına ve çalışmasına imkân verecek düzenleme tasarı metninden çıkarılıyor, ondan sonra da sizin milletvekili arkadaşlarınızın "işsiz kaldık" diye ne yapıyor? Orada işçilerle beraber yürüyor. Kendilerinin buradaki katkılarını ve günahlarını tamamen yok sayıyor. Hiçbir mahcubiyet duymadan, büyük bir aymazlık içerisinde sanki hiç kendilerinin bu konuda dahilleri yokmuş gibi ortalıkta geziyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Bilgiç, bir kere de doğru bir laf et. Hangi önergemizi kabul ettiniz?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Değerli arkadaşlar, iş sağlığı güvenliği sadece Türkiye'de değil tüm dünyada önemli bir problem olarak karşımızda durmakta. Ancak, tabii ki, sanayi ve kalkınmanın bedeli iyi eğitilmemiş, iş kazalarından ve meslek hastalıklarından gereği gibi korunmasını öğrenmemiş, korunamayan, işsiz kalma ve işini kaybetme korkusunu yaşayan, sosyal güvenliğinden endişe duyan bir emekçi kesimi yaratmak olmamalı.

Sosyal hukuk devleti olduğumuzu söylüyoruz. Sosyal hukuk devletinin temel görev alanlarından bir tanesi, çalışanları için güvenli bir iş ortamı oluşturma zorunluluğudur. Tabii ki, sağlıklı çalışma ortamı –bunu da hiç göz ardı etmeyeceğiz- iş barışının, hızlı ve sağlıklı kalkınmanın da ön şartıdır.

Kazaların hep insan hayatını tehdit ettiğini düşünüyoruz ama bunun yanında, aynı zamanda da, bu iş kazalarının işletmelere çok önemli faturalar da çıkardığını hepimiz şu an göz ardı ediyoruz. Hakikaten bir kaza olduğu zaman bir refleks içerisinde bir linç kampanyası. İşte mesela burada görüyoruz. Gelmiş Sayın Çam oraya asmış. "Sayın Faruk Çelik'in karnesi" Burada, Türkiye'de belli yıllarda olan birtakım kazalarda -iş cinayeti olarak tanımlanmış- hayatını kaybedenlerin sayısını vermiş. Bir yandan da istifaya davet ediliyor, bir erdem deniliyor. Yani siz her işletmenin başına, her çalışanın başına bir bekçi koyacaksınız anlamına geliyor. Siz bunu yapmadığınız takdirde olabilecek her türlü kazalardan sorumlusunuz. Böyle bir anlayışı kabul edebilmek mümkün değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

VAHAP SEÇER (Mersin) – Böyle bir anlayış yok. Böyle bir anlayış yok.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Bakanım, orada yaklaşım şu... Ben arkadaşlarımızı da anlamıyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) - Sevk ve idare zafiyetinden bahsediliyor.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Şimdi, 24 kişilik minibüste 46 kişi...

Sayın Bakanım, sizi de anlamıyorum.

Onların hepsi geçici mevsimlik işçi. Elma toplamaya gidiyorlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Niye gidiyorlar?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Hakikaten, Sayın Çetin'in dediği gibi Bakanlıktan bir ses yok. Ama ben Sayın Zozani'yi de anlamıyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sen kimi anlıyorsun?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bunun karşılığında, sizin bu hesaba göre Sayın Lütfi Elvan ile Sayın Mehdi Eker'i de istifaya davet etmeniz lazım. Çünkü sizin mantığınız böyle işliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani bir şeyi de anla da...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kimi anlıyorsunuz?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yani Sayın Lütfi Elvan'ın da o minibüste olması gerekiyordu sizin mantığınız böyle. Minibüs şoförü başında olmalıydı. Böyle algılıyorum hadiseyi.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bence yine sorun bizde, biz anlatamıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Anladığın birini söylesen...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Gerçekten bugün başarısız bir performansın var Sayın Bilgiç.

BAŞKAN – Arkadaşlar, görüşlerini açıklayan arkadaşları böyle bir...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Eksik olan ne, yanlış olan ne? Siz burada tartışmaları yaparken maden kazası olduğunda acaba hangimiz, hangi birimiz Türkiye'deki madencilik, daha doğrusu kömür madenlerinin...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İyi çalışmamış.

BAŞKAN – O zaman ne diyeceğiz? Herkes buradaki konuşan arkadaşlara not mu verecek?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bizim tanıdığımız Bilgiç, bu değil? İyi çalışmamış. Patinaj yapıyor.

BAŞKAN – Not mu verecek size de?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bizim tanıdığımız Bilgiç, böyle sunmaz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, ya huzuru sağlayın... Yoksa, size garanti ediyorum, arkadaşlar konuşurken ben burayı çalıştırmam. Bu Komisyon otururum, arkadaşların sürekli sözlerini keserim insicamını bozarım. Bunu da becerebileceğimi biliyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlara müdahale etmemelerini söylüyorum.

Buyurun, siz devam edin.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ben sizin aracılığınızla arkadaşlara söylüyorum. Yoksa arkadaşları direkt muhatap almıyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bilgiç, Komisyon Divanından istifa et, dilediğini yap o zaman.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Arkadaşlar, öyle bir şey olur mu! Lütfen yani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şu anda, biz, İç Tüzük gereği sizin burada oturmanızı sağlarız. Komisyon Divanı tek kişiden oluşmaz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bakın, siz bunu da bilmiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tartışmaya yaparız.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Önergeyi bilmediğiniz gibi bunu da bilmiyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çünkü Komisyon Başkanı tek başına komisyonu idare edemez. İç Tüzük gereğini yaparız!

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Komisyonda esas olan Başkanlıktır. Genel Kurul gibi değildir.

BAŞKAN – Sayın Zozani... Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şu anda 3 kişi olmanız gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Zozani, sizin yorumunuza göre Komisyon Başkanlık Divanındaki hiç kimse konuşamaz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, orada 3 kişinin olması lazım.

BAŞKAN – Hiç kimse konuşamaz o zaman. Buradan konuşmak yasak. O zaman ne zaman konuşacak bu arkadaş?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Zozani'ye bir şey söylemek istiyorum...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 3 kişi olması gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Zozani, değerli arkadaşlar; lütfen...

Bakın, bir şey hatırlatmak istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şekil şartını yerine getirin.

BAŞKAN – Sayın Zozani, hem çalışmayalım...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çalışmıyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

BAŞKAN – Bakın, burada, çok önemli bir başkanlığımızın görüşmelerini yapıyoruz. Burada sadece muhalefet milletvekilleri konuşmaz, arkadaş da konuşacak. Yani kendi görüşlerini söylüyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Benden bile fazla konuşuyor.

BAŞKAN – Konuşamıyor ki sizin müdahalenizle.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bizi tehdit ediyor, “Bak burada otururum, kimseyi konuşturmam.” diyor. Ben de diyorum eğer öyle bir şey yaparsan seni biz de Divanda oturtmasını biliriz.

BAŞKAN – Lütfen...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İç Tüzük'teki...

BAŞKAN – Sayın Zozani, onlara girmeyelim, görüşlerini açıklasın.

Sayın Bilgiç, buyurun.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, bakın, hep bir meseleyi tartışırken bütüncül bir yaklaşım yapamıyoruz. İlla ki meselenin sadece bir bölümünü alıyoruz, o bölümde yoğunlaşıyoruz. Ağırlıklı olarak da muhalefet partili milletvekili arkadaşlarımızın yapmış olduğu şey, hangi konuyu bu bütünün içerisinde istismar edebileceklerse, bir popülist yaklaşımla bulunabileceklerse sadece işin o kısmını alıyorlar, onu işliyorlar.

BAŞKAN – Bütün boyutlarıyla...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ben bir fotoğrafın bütününe ortaya koymak istiyorum. Bakarsanız, bu yasayı çıkarırken, torba yasayı yaparken, burada yapmış olduğunuz konuşmalara baktığınızda da aynı şeyi göreceksiniz. Ben orada da şunu söylemişim, demişim ki: Arkadaşlar, bu düzenlemeleri böyle yaptığınızda, yarın burada maden işçilerimiz işsiz kaldıklarında bunun vebali altında siz kalacaksınız. Bu, tutanaklarda aynen benim ifadem olarak yer aldığı için ben burada rahat konuşuyorum. Arkadaşlar bir düzenleme yaparken Türkiye'deki madenlerimizin jeofizik özelliklerini, ne bileyim tabaka kalınlıklarıdır, mekanize çalışma imkânlarıdır, bunların hepsini tamamen göz ardı ediyorlar ve bunu mukayeseli yaparken, yabancı ülkelerle bir mukayese yaparken, oradaki madenlerin jeofizik özelliklerini falan bir tarafa bırakıp bir tartışma yaratıyoruz. Aynı şekilde, Türkiye'de Zonguldak'taki madenlerle Soma'daki madenleri dâhil, linyit madenleriyle taş kömürü madenlerini dâhil birbiriyle sizin mukayese etmeniz mümkün değil. Oradaki çalışma şartlarını mukayese etmeniz mümkün değil. Türkiye'deki madenlerin yapısı bir tam mekanizasyona hakikaten imkân vermeyen ve işçiliğin ve yoğunluğun arttığı madenler. Buradaki süreleri kısıtlamak, ücretleri artırmak, buradaki kazaların önlenmesi açısından yeterli bir tedbir oluşturması mümkün değil. Buradaki en temel sorunlardan bir tanesi eğitim. Yani bu eğitimi denetleyen insandan, madeni işletenden orada çalışan işçiye varana kadar komple bir eğitim meselesinin mutlak surette halledilmesi ve çözülmesi gerekiyor. Eğer hâlâ bir taşkömürü madenine, bir grizu tehlikesi olan bir madene sizin bir işçiniz cebinde çakmakla, sigarayla veya ne bileyim bir arabanın uzaktan kumandalı anahtarı ile inebiliyor ise veya oradaki işveren burada alması gereken tedbirleri yeterince almıyor ise bunun temelinde yatan mesele eğitim meselesidir. Onun dışında, biz bu şekilde gidersek, reflekslerle yapmış olduğunuz bu tarz yaklaşımlarla, bu refleks hareketleriyle, refleks yasalarıyla Türkiye'deki bütün madenleri kapatırız. Madencilik, uygarlıkların gelişmesinde, oluşmasında son derece önemli olan bir sektörü tamamen bu şekilde, tek taraflı bir bakış açısıyla, yaklaşımla gittiğimizde kapatırız ve hakikaten ülkeye ve bu millete ve geleceğine de çok ciddi manada zararlar veririz yani bir yerde çıban çıkıyor, biz onu, ne diyelim, işte kangren oldu diye kesip atmanın ve kolaycılığın yolunu seçiyoruz. Bu işi bu şekilde sürdürmemiz mümkün değil.

HASAN ÖREN (Manisa) – On iki yıl sonra bunları konuşuyorsun, muhalefete gel o zaman. Sanki iki yıllık iktidar gibi konuşuyorsunuz Sayın Bilgiç.

BAŞKAN – Sonuçta milletvekili olarak görüşlerini belirtiyor. Yani onu Hükûmete sorarsınız.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Beyefendi, bakın, 1941'den bugüne varana kadar maden kazalarına baktığınızda 3 bin civarında hayatını kaybeden emekçimizin, vatandaşımızın olduğunu görüyorsunuz. Tam bir ölçüm yok, gerçek manada istatistiki şeyler, buradaki rakamlara baktığınızda 1983 yılından bu tarafa gelen rakamları görüyorsunuz. İşte, onlardan, nedir bu, Kozlu'da 1.263 kişi, onun arkasından en büyük kaza olarak söylüyorum...

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Bilgiç, eğitimi biz mi vereceğiz muhalefet olarak yoksa on iki yıllık iktidar mı verecek işçilere?

BAŞKAN – Ama tespitte bulunuyor şimdi, ne yapacak?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yani sizin zaten verme şansınız yok çünkü iktidar olma şansınız yok.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yine demagoji yapıyorsunuz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ama siz de demagoji yapıyorsunuz.

HASAN ÖREN (Manisa) – Hayır yani siz muhalefet gibi konuşuyorsunuz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yani siz bu ülkede yasamanın hiçbir sorumluluğuna ortak değil misiniz?

BAŞKAN – Milletvekilinin nasıl konuşacağına biz karar vermeyelim, lütfen.

HASAN ÖREN (Manisa) – Hayır yani iktidar olarak şimdi farklı bir şey söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, milletvekili olarak yasama üyesi. Lütfen yani, yürütmeye aynı olduğunu mu söylüyorsunuz?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Siz yasamanın hiçbir noktasında ortak olmadığınızı mı düşünüyorsunuz?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Oy verdiklerimize ortağız.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bu ülkenin yönetiminin hiçbir noktasında söz sahibi olmadığınızı mı düşünüyorsunuz?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Oy verdiklerimize, karşı çıktıklarımıza değil.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Efendim, anlamadım bir daha söyleyin?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

BAŞKAN – Sayın Bilgiç...
AYTUĞ ATICI (Mersin) – Oy verdiklerimize ortağız dedim.
BAŞKAN – Sayın Bilgiç milletvekili olarak konuşuyor, lütfen.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Pardon, yasama süreçleriyle ilgili olarak söylüyorsunuz.
AYTUĞ ATICI (Mersin) – Tabii yani. Eğer “Hayır.” dediysek ortak değiliz.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ya, ben bugüne kadar hiçbir şeye “Evet.” dediğinizi görmedim ki, temel hak ve hürriyetler konusunda bile görmedim.
AYTUĞ ATICI (Mersin) – Olur mu? Daha dün Eczacılık Yasası’nı çıkardık.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bütün bu çalışmaları sanki hiç bilmiyor gibi konuşuyorsunuz.
BAŞKAN – Arkadaşlar...
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Efendim, bir daha söyle?
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bütün bu çalışmaları, Sayın Bilgiç, bilmiyor gibi konuşuyorsunuz.
BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen.
Şimdi, bakın, siz müdahale edince...
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Dört yıldan beri bütçelerde, kanunlarda, yasalarda nasıl çalıştığımızı, nasıl katkı verdiğimiz bilmiyor musunuz?
BAŞKAN – Sayın Türel...
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Siz de Plan ve Bütçe Komisyonu üyesisiniz...
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, tabii yani.
BAŞKAN – Sayın Türel, bir şey hatırlatmak istiyorum. Burada arkadaşlarımız ısrarla şunu söylüyorlardı: Milletvekili olarak görüşlerini söylesinler. O zaman Hükümet de aynı şeyleri söyleyecekse... Öyle şey olur mu ya. Bırakın milletvekili de yasama üyesi olarak görüşlerini söylesin, lütfen ya.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Söylesin, bir şey demedim.
BAŞKAN – İstifade ediyoruz, buyurun.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkanım, görüyorsunuz her zaman olduğu gibi gene muhalefet iktidarın sesini kısmak üzere, konuşmasına sansür uygulamak üzere gerekeni yapıyor.
VAHAP SEÇER (Mersin) – Siz konuşun ben katılıyorum!
BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın...
HASİP KAPLAN (Şırnak) – Soma’da hayatını kaybedenlere saygısızlık.
BAŞKAN – Yapmayın o zaman, lütfen.
HASİP KAPLAN (Şırnak) – Doğru bir tarz değil.
BAŞKAN – O zaman müsaade edin de görüşlerini açıklasın arkadaşımız.
Buyurun lütfen.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Hangi tarz doğru bir tarz değil? Yapılan değil mi?
HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu tarz doğru bir şey değil.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yapılan yanlış, haklısınız.
HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bakın, Soma işçilerine, Ermenek’teki...
BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim lütfen.
Sayın Kaplan...
BAŞKAN – Toparlayın lütfen.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Sağ olun.
BAŞKAN – Teşekkür ederim.
HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bir sürü şey konuşacağız daha. Çok ciddi konuları konuşmamız gerekiyor, böyle konuşmak doğru mudur?
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Siz bunların hepsini göz ardı ediyorsunuz. Sizin, orayla ilgili anlatanları, elli sefer anlatılmasına rağmen, nasıl olduğunu söylemesine rağmen, siz görmek istediğiniz gördüğünüz için reddediyorsunuz yani. Ne bekliyorsunuz Sayın Kaplan?
HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hiçbir şeyi es geçmiyoruz. Onun için, sakın olun, ciddi konuları konuşalım.
BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...
Sayın Çam, buyurun.
MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum, iyi bir hafta diliyorum, iyi çalışmalar diliyorum.
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın bütçesini görüşüyoruz. Bu bütçenin çalışanlara, emeklilere, yetimlere, dul ve kadınlara hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aynı film kaç kez izlenir acaba? Aynı yara kaç defa kanar, aynı acı kaç defa yaşanır bilen var mı arkadaşlar? “Siz gideceksiniz biz burada ne yapacağız?” diye soran Ermenekli madenci yakınına verilebilecek bir cevap var mıdır acaba? Ya da soruyu şöyle soralım: İnsan hayatını hiçe sayan, kârı insan hayatının önüne koyan bu pespaye, kepaze düzene söylenmedik laf kaldı mı acaba? Hangi laf yüzlerini kızartır, hangi söz vicdanları sızlatır? Yüzlerinin kızarmasını, vicdanlarının sızlamasını daha ne kadar bekleyeceğiz? Azgın ve arsız düzenbazlar neden dizginlenemez ya da nasıl dizginlenir? Ermenek’te 18 madencinin mahsur kalmasının ardından yeni ne söylenebilir, ne yazılabilir? Soma katliamının ardından yazdıklarımıza, söylediklerimize daha neler eklenebilir? Yazılmadık ve söylenmedik ne kaldı, hangi söz kaldı arkadaşlar? “Çalışma hayatında kaza yoktur, cinayet vardır.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

denmedi mi, söylenmedi mi? Çalışma düzeninin kaza olmayacak şekilde örgütlenmesinin işverenin sorumluluğu olduğu söylenmedi mi, yazılmadı mı? İşverenin işle ilgili her türlü riski öngörüp buna uygun önlemleri alması gerektiği söylenmedi mi, yazılmadı mı, konuşulmadı mı bunlar buralarda? İşverenin en son teknolojiyi kullanarak işçilerin sağlığını ve güvenliğini korumakla yükümlü olduğu defalarca, binlerce kez Meclis kürsülerinde ve bu komisyon odalarında söylenmedi mi? İster redevans ister hizmet alımı adı altında olsun özel sektöre devredilen kömürlerin kamuya ait olduğu söylenmedi mi? Adı ister redevans ister hizmet alımı olsun yapılan işin kamu kaynaklarını özel sektöre peşkeş çekmek olduğu yazılmadı mı, söylenmedi mi, konuşulmadı mı, haykırılmadı mı? Asıl işverenin devlet olduğunun binlerce kez altı çizilmedi mi? İş cinayetleri yaşanan madenleri denetlemekle yükümlü olan kurumların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olduğu bu Meclis kürsülerinde, bu komisyon odalarında, meydanlarda, sokaklarda binlerce kez tekrarlanmadı mı arkadaşlar? İş yerlerindeki denetim elemanlarının iş güvenliği uzmanlarının, iş yeri hekimlerinin işverenden mutlaka bağımsız olması gerektiği defalarca söylenmedi mi arkadaş? Kamunun iş teftiş kapasitesinin zayıf olduğu, iş müfettişi sayısının yetersiz olduğu defalarca tekrarlanmadı mı arkadaşlar? İş teftiş raporları meslek örgütleri ve sendikalar tarafından istendiğinde ticari sır denilip reddedilmedi mi arkadaşlar? "Sendikanın ve toplu sözleşmenin girmedikleri madene, iş yerine Azrail girer." denmedi mi binlerce kez? "Taşeron çalışma düzeni, esnek, güvencesiz çalışma öldürür." denmedi mi? İş kazalarının organize birer cinayet olduğu, devletin ve patronun birlikte sorumlu olduğu söylenmedi mi arkadaşlar? Tekrar tekrar söylendi, yazıldı, çizildi, haykırıldı. Binlerce insan, meydanlarda ve maden ocaklarının önünde, çocuklarını kaybeden anneler ve babalar, çocuklar tarafından binlerce kez tekrarlandı arkadaşlar. Türkiye'de iş cinayetleri üzerine söylenecek o kadar az şey kaldı ki biz söylüyoruz, onlar ise öldürmeye devam ediyorlar. Mevzuat mı? Türkiye'nin işçi sağlığı ve güvenliği mevzuatında eksiklikler olsa da sorun mevzuat sorunu değil. Mevzuat işçiyi koruyacak ciddi hükümler içeriyor. Peki neden ölümler önlenemiyor? Neden cinayetler artarak devam ediyor? Çünkü sebep teknik değil ekonomik, politiktir arkadaşlar. Madencilikteki özelleştirme, taşeronlaştırma ve güvencesiz çalıştırma düzenidir asıl sebep. Madencileri asıl olarak özelleştirme, taşeronlaştırma, güvencesizlik ve örgütsüzlük öldürmektedir değerli arkadaşlar.

O yüzden, daha net ve köşeli konuşma zamanıdır şimdi. Türkiye'de inşaat, madencilik ve enerji sektörleri birer işçi cehennemine dönüşüyor, dönüştürülmektedir. Türkiye'nin benimsediği sermaye birikim ve enerji modeli nedeniyle bu sektörler büyümeye devam edecek. Bu sektörler kârlı ve tatlı sektörler, sermaye buralara üşüşüyor arkadaşlar. Bu sektörlerde iş cinayetlerini önlemek için acımasız önlemlere ve sert kurallara ihtiyaç vardır. Bunlardan biri madenlerin kamulaştırılmasıdır. Madenler kamunun malıdır, kamunun ciddi bir madencilik işletme bilgisi ve birikimi vardır. Araştırmalar ortaya koyuyor ki, madencilikte özel ve taşeron şirketlerdeki ölümler kamudan katbekat yüksektir. Türkiye'de kömür üretiminin en büyük müşterisi kamudur arkadaşlar. Kömürün önemli bir bölümü halka bedava olarak dağıtılmaktadır. O hâlde madenler neden özel sektör tarafından işletiliyor, neden özel sektöre devrediliyor? Hem maden işçisini korumak ve hem de kamunun kömür ihtiyacını karşılamak mümkündür.

Madencilikte iş cinayetlerini önlemenin en etkin yolu, madenlerin kamu tarafından işletilmesi, maden ocaklarının envanterinin ciddi bir biçimde yapılması ve perakende özel sektöre devredilen madenler yerine havza madenciliğinin öne çıkartılması gerekmektedir değerli arkadaşlar.

Bu nedenle, "amasız, fakatsız" madenlerin özel sektörden alınması ve kamu tarafından işletilmesi mutlaka sağlanmalıdır. Özelleştirmenin ve piyasacılığın her yere sirayet eden hegemonyası nedeniyle bu konuda yeterince gür ses çıkarılmadığı görülüyor. Artık bu mahcubiyetten kurtulmak ve yüksek sesle haykırmak gerekiyor. Madenler kamulaştırılsın. Daha ucuz ve daha güvencesiz işçi çalıştırmak için özel sektöre peşkeş çekilen madenler geri alınsın arkadaşlar.

Tereddüde mahal yok, en kötü kamu işletmesi bugünkü işçi cehennemlerinden daha iyidir arkadaşlar. Madencilik en tehlikeli sektörlerden biridir, madencilik şakaya gelmez; bilgi birikimi ister, kamusal hafıza ister, tecrübeli işçi ve yönetici ister, sağlıklı ve güvenli üretim için büyük yatırım ister. Türkiye'nin kamu madencilik birikimi bunların üstesinden gelebilir. Kamuda işçi daha kolay örgütlenir, hakkını daha kolay arar ama taşeronlarda ve alt işverenlerde işçilerin örgütlenmesi, sendikashması, hakkını araması ne yazık ki bugün için mümkün değildir.

Lafı uzatmaya gerek yok. Madencilikte iş cinayetlerini önlemenin yolu, tekrar kamu madenciliğine dönüşür. Söz bitti. Madenler kamulaştırılsın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buradaki tabloda görüyorsunuz. Sayın Bakan, Allah uzun ömür versin, altmış yıllık çok partili dönemde en fazla, en uzun Çalışma Bakanlığı yapan bakanlarımızdan biridir. Bugün itibarıyla toplam beş yıl iki ay, haziran ayına kadar devam edecekse, bir istifa söz konusu değilse beş yıl sekiz ay Çalışma Bakanlığını yapmış bir Çalışma Bakanı olarak tarihe geçecektir. Ama Sayın Bakan bir başka şekilde daha tarihe geçecektir. Gördüğünüz gibi, Sayın Bakanın beş yıl iki aylık süresi içerisinde toplam 8.504 işçi hayatını kaybetmiştir arkadaşlar. Bunlar tabii ki resmî rakamlardır, bunlar istatistiklere giren rakamlardır ama bizler biliyoruz ki istatistiğe girmeyen her gün binlerce, yüzlerce işçi, emekçi kardeşimiz iş cinayetlerinde hayatını kaybetmektedir ve toplam on iki yıllık AKP Hükûmeti döneminde de, yine resmî kayıtlara göre, toplam 14.700 artı 18 de Ermenek'teki işçi kardeşlerimizle birlikte 14.718 işçi bugün hayatını kaybetmiştir AKP'nin on iki yıllık iktidarı döneminde ve beş yıl iki ay, önümüzdeki haziranda bakanlık devam ederse beş yıl sekiz ay Türkiye'de rekor kıran bir Çalışma Bakanının işte karnesi budur arkadaşlar. 8.504 işçi hayatını kaybetmiştir.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; asgari ücret Türkiye'deki en büyük toplu sözleşmedir arkadaşlar. Türkiye'de şu anda reel olarak gerçek anlamda toplu sözleşme yapan işçi sayısı her ne kadar Sayın Bakanın söylediği gibi 1 milyonun üzerinde gözükse de resmen toplu sözleşme yapan işçi sayısı 700-800 bin civarındadır arkadaşlar. Ülkenin, 12 Eylül 1980'de nüfusu 40 milyon, toplu sözleşme yapan işçi sayısı 2,5 milyon, ülkenin nüfusu 75 milyon, toplu sözleşme yapan işçi sayısı 700-800 bin arkadaşlar. Ters orantılı bir durum var. İşte bunun adı neoliberal politikalar,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

bunun adı vahşi kapitalizmdir arkadaşlar. Kapitalizm insanı öldürür, kapitalizm insanı sömürür, kapitalizm insanı örgütsüz hâle getirir. İşte, tablo, on iki yıldaki rakamlar da budur.

Asgari ücret Türkiye'deki en büyük toplu sözleşmedir. Yılda 2 kez, ocak ve temmuz ayında belirlenen asgari ücrettir arkadaşlar. Ama gördüğünüz gibi enflasyon oranına fikslenmiş Asgari Ücret Tespit Komisyonunda işverenler ve Hükümet ağırlıklı bir tespit komisyonunda tek kişi hesaplanarak asgari ücret tespit ediliyor. Arkadaşlar, hayatını tek başına sürdüren bir işçi var mıdır? Mümkün değil. Oysa uluslararası ILO sözleşmeleri bize 4 kişilik ailenin baz olarak alınması ve buna göre bir asgari ücretin tespit edilmesi gerekirken ne yazık ki asgari ücret Türkiye'de açlık ve yoksulluk sınırının çok altında bir ücrettir arkadaşlar.

Emeklilerin durumu bundan farklı mıdır arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, toparlarsanız...

MUSA ÇAM (İzmir) – 11 milyon üzerinde emekli var; SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı. Emekli ücretlerinin ne kadar düşük olduğunu, insanların bu emekli maaşlarıyla geçinemediği ve bunun dışında ayrıca bir iş yapmak zorunda kaldıkları, pazarda limon, mendil sattıklarını hepimiz biliyoruz. Özellikle çocuk okutan emeklilerin durumları son derece kötü. Bu işleri yaptıkları için veyahut da kendi adlarına bir iş yaptıkları için ayrıca yüzde 15 de sosyal güvenlik primi ödemek durumunda kalıyorlar.

Sayın Bakan, konuşmanızda dediniz ki, konuşmanızın 11'inci sayfasında diyorsunuz ki: "Emeklilerimizin yıllardır beklediği intibak düzenlemesi hayata geçirilmiş, 1 milyon 783 bin emeklimizin maaşlarına 450 TL'ye varan iyileştirme yapılmıştır." Şimdi soruyorum Sayın Bakan: Geçtiğimiz günlerde yapılan bu düzenleme intibak yasası mıdır, değil midir? Burada ben size sordum, dedim ki: Sayın Bakan, intibak yasası mıdır? "Hayır, bu intibak yasası değildir, 2000 yılından önce yapılan bir yanlış hesaplamadan dolayı yeni bir düzenleme, yeni bir hesaplamadır." dediniz ve intibakı reddettiniz. Şimdi gelmişsiniz burada 11'inci sayfasında diyorsunuz ki: "Bu bir intibaktır." İntibaksa 11 milyonun faydalanması gerekirken sadece, sizin rakamlarınıza göre, 1 milyon 783 bin kişi faydalanmış... 450 lirayı söylüyorsunuz ama 10 liranın da yansıdığını hiç söylemiyorsunuz. 450 liranın yansıdığı rakam yaklaşık olarak 35 bin kişi Sayın Bakan. 35 bin kişiye 450 lira civarında yükselmiştir ama 10 lira ile 450 lira arasında en düşük alan rakamların sayılarını vermediniz. Bu nedenle, gerçek anlamda bir intibak yasasına ihtiyaç vardır ve bunun için de bir düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Defalarca konuşuyoruz, rahmetli Mevlüt Aslanoğlu şimdi burada olsaydı mutlaka bir tişört giyerdi, yaşa takılanların sorunlarını ve problemlerini burada dile getirirdi. Bu insanlar 3.600 gün üzerinde prim ödemediler, 5 bin gün, 10 bin gün, 9 bin gün prim ödeyip de emekli olup ama yaşa takılmaları nedeniyle hiçbir sosyal güvenceleri olmayan ve gerçekten sokakta büyük sorunlar, büyük problemler yaşayan ve bundan dolayı da intihar eden insanlar var. Şimdi, siz bunlara kulaklarınızı kapatamazsınız, bunları duymazlıktan gelemezsiniz, bunları görmezlikten gelemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, toparlayabilirseniz lütfen... İkinci defa verdim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toparlıyorum...

Sayın Bakan, bir de sendikal haklar var. Döneminizde -deminki rakamları verdim- bu beş yıl iki aylık süre içerisinde ve sekiz ay olacak olan bu dönem içerisinde ne yazık ki Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin önündeki yasaklar ve engeller birçok düzenleme yapılmasına rağmen, hâlâ ILO sözleşmelerine uygun sıfır baraj getirilememiştir. Önümüzdeki dönemde burada olmayacağınıza göre, giderayak, gerçekten uluslararası ILO sözleşmelerine uygun bir düzenlemeyi yapmak... Bu kadar günahın, bu kadar vebalin olduğu bir yerde insanlar desinler ki "Bizim için de bir düzenleme yaptılar."

Kuşkusuz Sayın Bakana bir yargısız infaz yapmıyorum. Beş yıl iki aylık dönemde bu kadar cinayetleri söylerken bunun tabii ki kuşkusuz tek sorumlusu olarak Sayın Bakanı söylemek, ona karşı bir haksızlık ve insafsızlık da olur, bunu biliyorum ama bunun tümü on iki yıldır bu ülkeyi yöneten AKP Hükümetidir ve uygulanan neoliberal politikalar ve sömürü düzenidir diyor, dinlediğiniz için de hepinize çok teşekkür ediyorum. 4'üncü döneminizi tamamladınız. Bundan sonraki siyasi yaşamınızda veyahut da bundan sonraki yaşamınızda sizlere sağlık ve başarı diliyorum Sayın Bakan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bakanlığın değerli çalışanları, değerli Komisyon üyeleri, basın emekçileri; Mecliste maden sorunlarını araştırma komisyonunu kurduk. Ben de bu Komisyon üyesiyim. 10 il, 200 ilçe, Marmara, Ege, Güneydoğu, her tarafı gezdik ve büyük emek verdik. Kanada'ya gittik, oradaki madenleri de inceledik ve geldik, bu raporu 2010 Mayıs'ında Meclise verdik. Hükümet Meclisin yasama organının yaptığı bu rapordaki önerileri dikkate alsın, burada tespit edilen sorunlarla ilgili işlem yapsın, gereğini yapsın diye Kanada'nın madenlerindeki yaşam odasının fotoğrafını da koyduk, Cudi Dağı'nın tepesindeki petrol kuyusunun fotoğrafını da koyduk. Yani böyle bir raporu verdik ve bu raporda Bakanlıkla ilgili, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili sorunlar var, tek tek tespitli. Dünya örneklerini koyduk, gelişmiş ülkeleri koyduk, Avrupa Birliği mevzuatını koyduk, niye başka yerlerde insanlar ölmüyor, niye başka madenlerde, kömür ocaklarında bu kadar can verilmiyor; bunların hepsini tek tek yazdık. Aradan geçti dört sene, bu rapor tozlu raflarda bekliyor. Bu raporu Hükümet, Meclis çoğunluğuyla AK PARTİ iktidarı bunu görüşmek istemedi. Görüşmek istemedi, açık söylüyorum. 48 bin tane maden ruhsatını verdi ve görüşmek istemedi çünkü bu maden ruhsatını verdiklerinin büyük çoğunluğu kendi yandaşlarıydı, maalesef; açık konuşacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

Şimdi, bakın, burada getirdiğimiz birçok öneri var. Şöyle baktığımız zaman, yaşam odalarını önermişiz Sayın Bakan, burada ben tekrar dile getirdim, kürsüde getirdim, Genel Kurulda dile getirdim. Maden işçilerine bir yaşam odasını çok gördünüz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yok dünyada böyle bir şey, nasıl yapalım? Öyle bir uygulama yok kömür madencilğinde. Bunu anlatamadık, biz de defalarca söyledik. Yanlış anlamayın, müdahale için değil de...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – “Yaşam odası” denilen bir olay vardır, “sığınak” deniliyor bunun adına, bu sığınakların adını siz gayet iyi biliyorsunuz Sayın Bakan. Biz Manisa’yla ilgili, 2010 raporunda demişiz ki: “Soma havzasında metan drenajı konusunda tehlikeli bir durum var.” 2010’da bunu demişiz. Şimdi diyorsunuz ki: “Yoktu bunlar.” Biz getirdik yaşam odasını, bu raporda... Diyorsunuz ki: “Yok.” Bu raporda, Kanada’da gittik gözümüzle gördük, anlattık, anlattık, yaşam odasını yeni sarayın bin odası gibi tahayyül etmeye başladı insanlarımız. Yaşam odası metan gazı, göçük vesaire durumlarında işçilerin sığınacağı bir alandır; bunu anlatamadık. E, bunu anlatamadık, burada doksan dokuz gün boyunca bunu anlatamadık, biz ne yapacağız?

Bakın, sığınakları, acil durumda yapılanları... Bakın, şurada bir maden işçisi indiği zaman belli oluyor. Siz kaç maden işçisinin indiğini bilemiyorsunuz maden ocaklarına. İş güvenliği sağlığı müfettişleriniz var, uzmanlarınız var. Bakın, acil sığınma odası nasıl bir şey, Sayın Bakan, belki görürsünüz, merak ediyorsunuz, göstereyim, burada var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ne madeni efendim, onu soruyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ya, şimdi, bu maden...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Metal mi yoksa...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Metal madeni de olur, kömür madeni de olur. Kömür madenlerinde hava irtibat drenajları vardır. Eğer Enerji Bakanı kalkıp diyorsa ki: “2 galeri arasında 6-7 metre vardır.” “Buna kim izin veriyor? Bu cinayettir.” diyorsa Enerji Bakanı, o madene izin veren, MİGEM diye kendi emrindeki kuruluştan tutun da oradaki iş güvenliği ve sağlığı konusuna sizin bahsettiğiniz bu haziran raporunda -biri suretini bize de dağıtırsanız sevineceğiz- dikkat çekmeyen görevliye kadar hepinizin sorumluluğu vardır.

Bakın, çok açık söylüyorum, Sayın Enerji Bakanı yine çıkmış bugün “Soma faciasından bu yana 94 tane ocak kapattık.” diyor. Doğru mu Sayın Bakan? Bilginiz var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Biz 134 tane kapattık. Yani bizim, Çalışma Bakanlığının kapattığı ocak sayısı 134, durdurduğu.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – “94” diyor Enerji Bakanı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Maden Genel Müdürlüğü...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Peki, bize bu ocakların listesini ve tarihlerini verir misiniz? Soma’dan bu yana.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Veririz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, “ILO sözleşmesini indireceğiz.” dediniz -176, 167- doğru bir şey. Eğer Türkiye Avrupa Birliğine üye olarsa gelişmiş ülkelerin içinde, bu niye geciktiriliyor?

Şimdi, buradan hemen şuna bakacağız: Konya Ovası hep susuzlukla anılırdı arkadaşlar, Ermenek’te bir maden ocağında insanlar suda boğularak ölüyor Sayın Bakan, grizu patlamasından değil, karbondioksitten değil. Bir iş güvenliği sağlığı uzmanı oraya girdiği zaman nefes alınamayan, oksijen akımının olmadığı bir dehlizde nasıl bunun farkına varmıyor? Yoksa fotoğraflarını gördüğümüz restoran masalarında mı rapor hazırlanıyor? Elbette ki bu, Bakanlığınızın görevi ve sizler denetleyeceksiniz.

İş müfettişleri eskiden azdı ama iş müfettişleri bir iş yerine gidip denetlediği zaman ciddi bir caydırıcılıkla ölçümleme yapardı, prim kaçaklarını tespit ederdi, iş durumlarını tespit ederdi, cezalar verilirdi. E, sizin döneminizde bu kadar zaman geçti, Sayıştay raporlarına bakıyoruz, bu para cezalarının bir kısmının Hazineye bile yatırılmadığı şeklinde tanımlamalar var.

Şimdi, Konya Ovası susuzluktan kırılırken Ermenek’te 18 işçimizin su baskını sonucu hayatını kaybetmesi ironik bir durum, acı bir durum yani hakikaten kabul edilemez bir durumdur.

Şimdi, “Denetimlerde ne kadar ceza kestiniz? Ne kadarına hesap sordunuz?” diye sorduğumuz zaman elimize vereceğiniz rakamlar komiktir.

İş güvenliği ve sağlığı konusunda, çok açık söylüyoruz, hep patronla ilgiliydik. Patronla ilgili teşvikler, patronla ilgili yatırımlar, TKİ’yi verirken patronla ilgili, sermayeyle ilgili, TKİ’den redevans istemenin şartlarını onlara göre ayarladınız ve hep onların istedikleri gibi... Ama işçilere geldiği zaman sendikayı kendinize yandaş yaptınız -sarı sendikacılığı- sendikacılığı öldürdünüz. Eskiden maden işçilerinin sendikaları konuştuğu zaman yer gök titrerdi, hele bakanlar öyle gidip o 301 kişinin yaşamını yitirdiği bir ocağın kapısında bu kadar rahat oturamazdı. Ama maalesef, 12 Eylül öncesi 1 milyon 800 bin toplu sözleşme yapan sendikalı örgütlenme bugün 600 bine inmiş. Sendikal hak ve özgürlükleri budadınız. Ağzını açan, “iş güvenlik” diyen sendikacıları bu Kızılay Meydanı’nda, Meclisin önünde gaza boğdunuz. İşçileri dehlizlerde metan gazına, sendikal haklarını koruyan emek örgütlerini, sivil toplum örgütlerini... Taksim Meydanı’nda sadece Soma’yla ilgili harcadığınız gazın haddi hesabı yok. Böyle önlem alınmaz, iş güvenliği böyle sağlanmaz. İş güvenliğinin kuralları vardır, denetimi yapılır, gelişmiş ülkelerden örnek alırsınız. Ağzınızı açıyorsunuz kapatıyorsunuz, “İşte, şu ülkede böyle.” Ya, Almanya’da, biliyoruz, ne zamandan beri madenlerde insan ölmedi, hakeza birçok ülkede -Güney Afrika, Çin- ama Türkiye’ye geliyoruz...

“Vahşi kapitalizm” demişti bir Başbakan Yardımcınız. Yani siz muhalefet misiniz, iktidar mısınız; anlamış değiliz gerçekten. Eğer muhalefet gibi şikâyet edecekseniz ve senelerce bunun önlemini almayacaksanız siyasi sorumluluk diye bir şey vardır, hukuken sorumluluk diye bir şey vardır, ahlaki sorumluluk diye bir şey vardır, vicdani sorumluluk diye bir şey vardır, insani sorumluluk diye bir şey vardır ve siyasette erdemlilik vardır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – AKP Hükûmetleri döneminde sadece bir kez, o da 17 Aralık yolsuzluklarında 4 bakan istifa etmiş. Hiçbir ölümden bakan istifası yok. Sadece ölümden sonra bakanların hele hele Enerji Bakanının maden ocağının kapısında günlerce durup haber spikerliği yapmasını içime sindiremiyorum, böyle bir anlayışı, böyle yönetim anlayışını.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Vatandaşa sahip çıkıyor, acısını paylaşıyor ya.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bir madenden, denetimden sorumlu bakanlığın yapması gereken, işçiler ölmeden önce o ocakların başında nöbet tutup denetimi sağlamaktır arkadaşlar. Ondan sonrası ceza... Allah kimseye göstermesin ama cenaze işleri genel müdürlüğü de var, bütün belediyelerde de var. Bakanların görevi önlem almaktır, yasa yapmaktır, denetlemektir. Eksik kadroları varsa... Dünyanın en büyük parasını alıyorsunuz, bu paralarla uzmanınız eksikse uzman alın, mühendisiniz eksikse mühendis alın. Her şeyiniz var ama bu raporda da çıkardık ortaya ki sizin ve Enerji Bakanlığının, maalesef, bütün sorumluluğunuza rağmen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ne kadar yetersiz bir denetim ve sayının içinde olduğunun rakamlarını veriyoruz. Bu raporu okuyun bari, diyoruz ki: “Çalışma Bakanlığı 42 maden mühendisi ve 11 jeoloji mühendisiyle denetim yapmaya çalışmaktadır.” Çıkmın deyin ki: “Yalandır bunlar. Bütün Türkiye sathında ben kömür ocaklarında, maden ocaklarında, Zonguldak’ta, Şırnak’ta, Manisa’da bu kadarla yapmıyorum.” 2010 raporu bu, arttırmış olabilirsiniz. Çıkmın deyin ki... “Her iki bakanlığın kalifiye gücü, etkin denetimi yetersizdir.” demişiz. Ondan sonra “Bunu yaptık.” deyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen sözlerinizi toparlayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kömür konusunda 20 milyar dolar civarında bir ithalat var. O ithalatçılar için mi bu konuda yol veriliyor? Sayın Bakan, sizlerin de içinde olduğunuz ve sizin de benim burada Komisyon üyesi olarak itiraz ettiğim, maden işçilerine Soma’da biraz hak getirilirken hemen maden sahiplerini kollayan bir yasa çıkarılıyordu, daha zarar belli değil. Üstelik 1/1/2015’te yürürlüğe girecek bir uygulama için, Allah aşkına, her iki bakanlık, Enerji ve Çalışma Bakanlığı, maden ocaklarına şunu niye sormadı: “Kardeşim, daha 1/1/2015’te yürürlüğe girecek maden işçilerine vereceğiniz zamlar. Daha yürürlüğe girmeden siz nasıl zarar ettiniz, nasıl kapattınız ocakları, nasıl sokağa döktünüz?” arkasından da her gün bu Meclisin içinde, bu maden sahipleri geldi, 3 partiyi ikna etti. Bakın, açık konuşuyorum, AK PARTİ, CHP, MHP, eğer yalansa bu 3 parti de çıksın burada itiraz etsin. Bu düzenlemeye burada karşı çıktık. Burada Sayın Bakan ışık oturuyordu, hatta bunun ahlaki olmadığını söyledik, Sayın Bilgiç, siz de vardınız. Burada kavga ettik, kendisi de çıktı dışarı, başka bakan geldi, aşağıda da Genel Kurulda Sayın Çalışma Bakanı “Benim de vicdanım el vermeyip...” deyip son dakika önergesiyle bu hükmü çıkardınız.

Şimdi, Sayın Bakan, evet, acımasız bir kâr hırısı var. Daha işçiye madende kurşun vermeden 1/1/2015’te yürürlüğe girecekken birçok maden kapatıldı işçileri sokağa atıp. İşçiler de “Aç kalıyoruz, işsiz kalıyoruz.” dediklerinde de çıkıp bu iki bakanlık “Ya, kardeşim, hele dur, daha sen bir kurşun para vermeden nasıl kapatıyorsun? Nasıl zarar ediyorsunuz, nasıl uygulamadınız?” demeden bu maden sahiplerinin hepsi geldi ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen toparlayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – ...bu 3 partiye anlaşmalarını söylediler, bizim partiye de gelmediler çünkü biliyorlar ki biz buna karşıydık. Taşeronlaşmaya bu kadar hız vererseniz, özelleştirmeye bu kadar hız vererseniz, redevansı da bu kadar kollarsanız burada insan sağlığı diye bir şey kalmaz.

Onun için, ben Sayın Bakana son sözüm olarak şunu gerçekten, samimiyetle söylemek istiyorum: Hep konuştuğumuz, görüştüğümüz, en iyi iletişim kuran bakanlardan birisiniz. Sayın Bakan, Enerji ve Çalışma bakanlığının Türkiye’de istifa etmesi için kaç işçinin ölmesi gerekir, kaç ocağın sönmesi gerekir, kaç ocağın kapanması gerekir, kaç ocağa kaza olması gerekir? Yani bunun ölçüsü nedir? İktidarınızın bakanlıklarla ilgili istifa konusunda ölçüsü nedir? Öğrenmek istiyorum yani bir daha dile getirmeyeyim, ben bileyim. “Bütün işçiler de ölse ben istifa etmem.” diyen bakanların Hükûmette olduğunu görsem ben ona göre konuşurum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, son cümlelerinizi alalım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ve ben bunun ölçüsünü istiyorum. Sayın Bakana demin, başlangıçta, bizim gensorumuzun da konusu... Bitiriyorum, bununla başlayacağım çünkü Sayın Bakan yalanladı. Sayın Bakan, cuma günü görüşülecek gensoru. Daha önce de vermiştik Soma’yla ilgili, sizin açıklamanız burada. Demin dediniz ki: “Ben...” Aynen, Sayın Zozani de okudu, Sayın Bakan Çelik, 30 Ekim 2014: “Bu acı çekilecek gibi değil. Ocağı kapatacağımız zaman işveren 50 kişiyi devreye sokuyor.” Sonra, 1 Kasım’da 50 kişiyle ilgili açıklamayı tavrız ettiniz, düzelttiniz yani yalanlamadınız çünkü söylediniz. Burada dedim ki... “‘Madenleri kapatmak istediğimizde 50 kişi araya giriyor.’ sözlerinin çarpıtıldığını, ‘Kanıksız şekilde madenler faaliyet gösterecek diye bir bakandan talepte bulunulur mu? Böyle bir şey olabilir mi?’ diye sordu.” Yani sizin söylediğiniz: “Evet, böyle bir söz söyledim ama çarpıtılıyor. ‘Kanıksız maden kapatılmasın.’ gibi bir talep gelmedi.” Peki, kim...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Onun bir kaynağını söyler misiniz? “50 kişiyi işveren devreye koyuyor.” diye...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben aynen bu cümleleri çıkardım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yok öyle bir şey.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Aynen size söylüyorum, aynen sizin tekzibi de altta çıkarıyorum. Aynı şekilde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Siz burada yoktunuz Hasip Bey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben buradaydım sabah, ben onun için söylüyorum. Şimdi, Sayın Bakan, ben bunu sizin tezkibinizle beraber veriyorum.

Şimdi, ben şunu söylemek istiyorum: Sayın Bakan, yani böyle bir açıklamayı yapabilirsiniz, insanidir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Yok öyle bir açıklama.” diyor Sayın Kaplan, Sayın Bakanımız “Öyle bir açıklama yok.” diyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben bunu nereden getirdim?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kaynağını göster!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gensoru günü televizyon mu kuralım Genel Kurula?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Kaplan, bundan sonra size düşen şudur: Bakanımıza itimat etmenizdir, Bakanımızın açıklamasını dikkate almanızdır.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

Sayın Aydemir...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakanın dediği doğru, ben Sayın Bakanı teyiden diyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakan, bu yasa tekrar çıksın diye sizin de geri çekilmesini istediğiniz, bizim, arka odada grup başkanvekilleriyle beraber konuştuğumuz ve beraber önerge verip geri çekilmesini istediğimiz, daha sonra AK PARTİ Grup Başkanvekilinin verip geri çekilmesini istediği o madde hükmünden sonra maden işverenleri geldiler, burada AK PARTİ, CHP, MHP'yle anlaştılar. Ben size bunu söylüyorum. Anlaştıktan sonra da size geldiler “Şartlarımızı düzeltin, biz perişan olduk.” diye. Şimdi, bizim HDP bu işin içinde yok, 3 parti var. 3 parti diyorsa ki eğer “Anlaşmadık.” Çıksınlar söylesinler.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne anlaşması bu ya?

BAŞKAN – 7 ve 41.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Maden işverenlerinden Çalışma Bakanlığına gelen kimse olmadı, onu özellikle belirtiyim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben partiyi kastediyorum, grup başkanvekillerini kastediyorum, Komisyon üyelerini...

BAŞKAN – Tamam, Sayın Kaplan, lütfen...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hatta Sayın Bilgiç biliyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Kaplan, diğer partileri töhmet altında bırakacak açıklama yapmayın. Kendi görüşünüzü beyan edin, biz kendi görüşümüzü beyan ederiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben bir şey söylüyorum burada, Sayın Bakanın dediğini söylüyorum. Maden işveren...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir bilgiyi paylaşıyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben sizinle bir bilgiyi paylaşıyorum, Sayın Bilgiç de biliyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Diğer partiler, 3 parti...” diyerek... İktidarın ortağı sizsiniz, biz değiliz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Çıkın söyleyin, “Yapmadık.” deyin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İktidarın ortağı sizsiniz, biz değiliz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bilgiyi paylaşmak bile zorunuza gidiyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 3 parti çıksın desin ki...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

İZZET ÇETİN (Ankara) – İktidarın ortağı sizsiniz, biz değiliz Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bilgiç, bilgim var. Ben boş yere konuşmam. HDP'ye gelmediler, bak, altını çiziyorum, bu işverenler 3 partiyle de görüşüp ikna ettiklerini söylediler. Sayın Bakanın bahsettiği ikna yöntemidir bu.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, teşekkür ediyorum.

Sayın Keskin, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Deminden beri kapatmıştı tutanaklara geçmesin diye.

Stenograf arkadaşlar, sesimizden kayıt yapabiliyor musunuz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hasip, tamam.

BAŞKAN – Yapıyorlar yapıyorlar, tam tutanak var.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, bana mı verdiniz?

BAŞKAN – Buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli kamu görevlileri, basınımızın seçkin emekçileri; biraz önce Sayın Bilgiç üye sıralarında otururken çok ilginç değerlendirmeler, konuşmalar yaptı, dedi ki: “Her işçinin başına bir müfettiş mi koyalım? Zonguldak'taki kömür ocaklarıyla Ermenek'i, Soma'yı karşılaştırmak büyük yanlışlıktır, büyük hatadır.” Öyle sanıyorum ki Sayın Bilgiç bu konuşmayı yaparken bu konuda Sayın Bakanın 30/10/2014 tarihinde Milliyet gazetesinde yapmış olduğu değerlendirmelerden habersiz gözüküyor. Sayın Bakanın Milliyet gazetesinde çalışan bir muhabire verdiği demeç çok ilginç. Gerçekleri konuşmayacak mıyız? Şunu söylüyorum: Soma'da 301 kişi hayatını kaybetti. Asıl Bilgiç'le ilgili bölüme geliyorum. “Üç bakan indik, çıkarken hepimizin ceketleri sıırsıklam oldu. Düşünün içindeki durumu. Yüzde 35 eğim, 350-400 metre aşağı iniyor işçi. Raylı sistem yok, asansör yok, yaya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

olarak geri çıkmamız kırk beş dakika alıyor. Biz 200 metreye indik. Çıkıncaya kadar hiçbirimizde takat kalmadı. Bu işçi nasıl çalışacak? Herkesle konuşmaya varım.”

Bilgiç, size hitap ediyor burada, dinliyor musun? Dinliyor musun, sana cevap veriyorum bunlarla.

BAŞKAN – Bana mı?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Evet.

BAŞKAN – Baştan alabilir miyim? Buyurun. Ben sürenize ilave edeyim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – “Yine, Sayın Bakan, aynı değerlendirmeden projelendirme ve arama ruhsatı veriliyor. Ara kardeşim, burada ne kadar bir rezerv var, bak. Bölgenin üç boyutlu görüntülerine kadar çekiliyor, sonra da üç yıllık dönem için de ruhsatı veriliyor. Bizim görevimiz bu aşamadan sonra başlıyor. Yani aslında tali görev bizimki. Denetimleri yapmak bizim görevimiz ama bakın, açıkça söylüyorum, Türk madencilikinin yapısal sorunları var. Hodri meydan, bunları her yerde herkesle konuşmaya varım ben.

Bakın, mesela, Zonguldak’taki düzen: Orada basıyorsunuz asansör düğmesine, iniyorsunuz yüzlerce metre aşağıya. Keza raylı sistem, yatırım orada. Burada ise yatırım yok. Burası ve burası gibi küçük işletmelerde adam para harcamıyor, yatırım yapmıyor. Bu küçük işletmeler güvenlik açısından yatırıma engel işletmeler. Karaman’daki maden gibi iş sağlığı güvenliği hükümlerine uygun olmayan... İşveren, böyle küçük madenler olunca, az sayıda işçinin çalıştığı, rezervi tükenmek üzere olan bu tip ocaklara gereken yatırımı yapmıyor. Daha fazla kâr elde etmek için maliyeti minimumda tutmaya çalışıyor ve bu sebeple mevzuatın gereği olan tedbirlerin yarattığı masraftan kaçıyor. Ben işte bu tür madenlerin kapatılması gerekir diyorum. Size cevabı Sayın Bakan veriyor, ben vermiyorum. Yani Zonguldak’la biz mukayese yapmıyoruz. Sizin mukayeseyiz ne kadar yanlış olduğunu ve bu konuda kazaların temelinde hangi gerçeklerin yattığını Sayın Bakan bu sözleriyle...

Bir başka şey daha söyleyeyim.

Sayın Bakan, sizi istifa etmek için söylemiyorum bunu ama demokrasinin kurumsallaştığı toplumlarda bile bu tür büyük olayların karşısında istifa bir erdemdir.

Güney Kore’de biliyorsun bir feribot battı. Feribotun batışıyla ilgili, o tarihte Başbakanlık makamında olan kişinin hiçbir ilgisi yok. Onun sorumluluk alanında herhangi bir kusur tespit edilmiş değil. Tam tersine, feribotta yanlış yüklemekten kaynaklanan bir devrime olduğu iddiaları oluyor ama Başbakan çıkıyor, kamuoyundan özür dileyerek istifa ediyor. Yani istifa bir erdemdir. Demokrasisi kurumsallaşmış toplumlarda bunun gereğini yerine getirmek bu şekilde, sizin yorumladığınız gibi, efendim, haksız bir talep değildir. Arkadaşlarımızın...

BAŞKAN – Sayın Keskin, benim bakış açım insan hayatına sizinki gibi kantitatif değil. Yani illa kazanın büyük olması gerekmiyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir dakika, bir dakika ya. İnsan hayatına bakışın işte meydana ya burada.

Şimdi, öyle, günümüz Türkiye’sinde iş kazaları Türkiye insanının alın yazısı oldu.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Yani az kişi ölseydi...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir dakika Hurşit Bey.

Ülkemiz iş kazalarında Avrupa’da birinci, dünyada ise üçüncü. Her konuda beceriksiz ve siyasi körlük abidesi olan iktidar, iş kazalarında Türkiye’yi şampiyon yaptığı için kutlamayı kendileri açısından bir kadirşinaslık, hak ve hakşinaslığın gereği görüyorum. 2013 yılında 1.235; 2014 yılının onuncu ayına kadar 1.600 kişi iş kazalarında yaşamını yitirmiş. Bakınız, devri iktidarınız döneminde, 2002’de başlıyor, artarak devam ediyor. Yalnız 2004’teki iş kazaları rakamlarını size kısaca sunayım: Ocak ayında 101 işçi, Şubat ayında 84, Mart ayında 122, Nisan ayında 124, Mayıs ayında 425, Haziran ayında 150, Temmuz ayında 130, Ağustos ayında 158, Eylül ayında 146, Ekim ayında 160 işçi. Bunlar kayıtlı çalışan işçiler. Kayıt dışı istihdam edilen kişiler bu hesaplara dâhil değil.

Türkiye’de iş kazalarında her gün 4 kişi hayatını kaybediyor, 6 kişi de sürekli iş kaybına uğruyor. Tasalluta aldığınız televizyon kanallarının ekranlarında nurlu ufuklar nutku sıkın iktidar sözcüleri devri iktidarlarında 14 bin kişinin iş kazalarında öldüğü, 30 bini aşkın işçinin de sakatlanarak engelliler sınıfına geçtiği gerçeğini, bu konudaki ahlaki sorumluluğunu unutmuş gözüküyor. Terör olaylarıyla ilgili değerlendirme yapılırken “Analar ağlamasın. Bu ölümlerden beslenenler var. Kan üzerinden siyaset yapıyorlar.” diye meydanlarda nutuk sıkınlar iş kazaları gündeme geldiğinde göz yaşlarını unutup, yandaşlara peşkeş çektiği ocaklarda ölen işçilerin anası, yavuklusu, babası, çocuğu olduğu gerçeği üzerinde salt çekiyor. “Ölümler çalışan iş kolunun fitratında vardır, onun doğal sonucu.” diyerek acımasızlığın ve sorumsuzluğun en kaba örneği ortaya konuluyor. İş kazalarının ağırlıklı bir bölümü gerekli önlemler alındığında önlenabilir cinayetler. Bu kazalar kâr ve rant ihtirasının, yandaş yaratma, adam kayırma arzusunun, amacının insan yaşamından daha üstün tutulmasının bir ürünüdür.

Soma’daki maden ocağında yaşanan kazada Cumhurbaşkanlığı Yüksek Denetleme Kurulunun raporunun gereğini yapılmaması, iş kazalarındaki aymazlığın, vurdumduymazlığın en sıcak örneğidir. Avrupa Birliği istediği hâlde iş kazalarını da içeren 9 no.lu genel sosyal politika ve istihdam faslının açılmaması, iktidarın bu konuda edilgen bir tavır sergilemesi siyasal iktidarın iş kazalarının en büyük sorumlusu olduğu gerçeğinin gün içine çıkmasını sağlamıştır. Bu konuda en önemli denetim mekanizması olan sendikalaşma, grev yapma özgürlüğünün AKP iktidarınca budanması iktidarın sermayeye hizmet etme hedefinin bir başka kanıtıdır. İktidarı yürürlüğe koyduğu yasalar sonucu ülkemizde sendikali çalışan işçilerin oranı yüzde 4,5’tur.

Bakınız, sendikalaşma konusundaki rakamlara: 2002’de Türkiye’de çalışan işçilerin yüzde 9,5’u sendikali, 2003’te 8-9, aşağı doğru inip geliyor, 2012’de 4,5’a düşüyor. Sürekli başka ülkelerle mukayese yapılıyor ama bu konuda Avrupa ülkelerinin Amerika ve Afrika ülkelerindeki sendikalaşma oranının Türkiye’deki sendikalaşma oranından daha yüksek olduğuna ilişkin rakamlar var. Maden ocakları riskleri azaltma, minimize etme, yaşam odalarını, kaçış yollarını işleyen sensörlerin, gaz maskelerinin bulunmaması, bu konuda denetim noksanlığı görülebilir kazaların engellenmesini güçleştiriyor. Can kaybının artmasına neden oluyor. Büyük acılara neden olan iş cinayetlerine tepki koymak, ders alınarak iş kazalarını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

asgariye indirecek önlemlerin alınmasını talep etmek yurttaşlık görevi, yurttaşlık hakkıdır. İş kazalarının meydana geldiği ocakların yer aldığı yerleşim alanlarına giden yetkililerin, müşavirlerin eşini, oğlunu, kardeşini, babasını kaybeden insanların serzenişlerine, tepkilerine tekmeyle tokatla yanıt vermesi, yöre halkının demokratik haklarını kullanarak yaptıkları toplantıların güvenlik güçlerince biber gazı, tazyikli su sıkılıp TOMA'lar kullanılarak engellenip dağıtılması iktidarın alın kiri olarak siyasi tarihte yerini alacaktır. Koşulları zorlayarak gerekli önlemleri alırmadan daha fazla üretim yaptırarak kaymakamları, valileri araçlara bindirip seçmenlere bedelsiz kömür dağıtmak, yandaşları zengin etmek için devletin elindeki kömür ocaklarını kiralayan, özelleştiren iktidar oy çokluğuna dayanarak hesap vermekten kaçabilir ama tarih önünde iş kazalarının sanığı olma sıfatından, yaftasından kendisini kurtaramaz.

Siyasal iktidarın çalışma yaşamına bakışındaki bir başka çarpıklık kıdem tazminatıyla ilgilidir. Sayın Bakan kıdem tazminatı fonunda 79 milyar liranın toplandığını vurguladı, işsizlik sigortasında ve buradan 8 milyar liranın dağıtıldığını tespit ettim. Şimdi, Türkiye'de iflas eden, kapanan iş yerlerinde çalışan işçiler yıllara uzanan haklarını alamıyorlar. Örneğin, Denizli'de, basma boya fabrikasında çalışan yüzlerce işçi kıdem tazminatını alabilmek için aylarca direniş sergilediler. Fabrika üzerindeki haciz ve ipotekler nedeniyle haklarını alamayan işçilerin direnişi de bir sonuç getirmedi. İşverenlere 41 milyarlık prim desteği veren iktidar, işçiler gündeme geldiğinde finansman dengeleri, tasarruf gerekçesiyle bu işçilere kaynak aktarmada hasis davranmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN KESKİN (Denizli) – Türkiye'nin gündeminden düşmeyen vergi adaletsizliği çalışma yaşamımızın kronikleşen bir başka sorundur. Vergi adaletsizliğinin en önemli nedenlerinden birisi olan vasıtalı vergiler toplam gelir vergisi içerisinde yüzde 61 büyüklüğünde seyrederken, gelir vergisinin yüzde 70'i stopaj olarak -kaynağından- memur ve işçilerden kesilen paralardan oluşuyor. Avukatın, doktorun, sarrafın asgari ücretle çalışan işçiden az vergi verdiği ülkemizde, kronikleşen vergi adaletsizliği Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında da çözüme kavuşturulamamıştır.

Emeklilik yaşının yükseltilmesi insanları çalışırken ölüme mahkûm eden bir düzenleme olmuştur. Çalışan nüfusunun yarısının kayıt dışı olduğu bir ülkede kaynak sıkıntısı mezarda emekliliğin gerekçesi olamaz. Keza, yaşa takılan çalışanların sorununun çözülmesinin askıya alınmasını kaynak yetersizliğine bağlamak başka bir saptırmadır. Kayıt dışı çalışan 12-13 milyon kişinin kayıt içine alınması, yaşa takılanların ve mezarda emekli olacakların sorunlarını çözecek kaynağı oluşturacaktır.

İşsizlikle ilgili iyimser dokulu tespitlerin değerlendirmeleri gerçeklerle örtüşmüyor. Her yıl 600-700 bin gencin istihdam havuzuna girdiği bir ülkede, yatırım, üretim, ihracat artmadan büyümenin düştüğü ortamda işsizlik nasıl aşağıya çekilecek? İktidarın elinde Hazreti Musa'nın asası gibi istenileni yerine getirmeye elverişli bir asa mı var ki "İşsizlik düşün." deyince işsizlik düşecek?

İşsizlik sigortası işlevini yapmıyor, amacına hizmet etmeyen bir işsizlik sigortasıyla karşı karşıyayız. İşsizlik sigortası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Keskin, lütfen toparlar mısınız.

ADNAN KESKİN (Denizli) – ...daraltan düzenlemeler nedeniyle işsiz kalan binlerce insan işsizlik sigortasından yararlanma şansını yakalayamıyor. Bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin vakit geçmeden yapılması çözülmesi gereken önemli bir sorunu Türkiye'nin gündeminden düşürecektir.

Çalışma yaşamımızın devası boyutlu bir başka sorunu çocuk işçilerin durumudur. 1-1,5 milyon çocuk işçi okula gidemiyor, elverişsiz koşullarda, çoğu sosyal güvenlikli yoksun çalışıyor. Yıllardır canlılığını ve güncelliğini koruyan bu sorun da gündemde yerini muhafaza etmektedir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Ermenek'te bundan evvel de 2003 yılında bir kaza olmuş, o kazada da 10 kişi yaşamını yitirmiş fakat gerekli önlemler alınmadığı için 2014 yılında daha fazla işçinin hayatını kaybetmesine neden olan yeni bir iş kazası yaşandı. Burada, çalışma hayatında kaza yoktur, işveren işin bütün risklerini öngörmek ve ona göre önlemler almak, uygun araç, gereç ve malzeme kullanmak zorundadır, bunu yaparken en son teknolojiyi kullanmak durumundadır, özellikle çok tehlikeli işlerin şakası yoktur. Bu önlemleri almıyorsa para üretim yapılmayacaktır. Hiçbir maden ocağı insanların yaşamından daha değerli değildir. Kömürün yer altından çıkarıldığı, işçinin yer altına gömüldüğü bir çalışma rejimi sürdürülemez, bu rejimi sürdüren herkesin eline kan bulaşır. Ne hazindir ki bunca felakete ve ölüme rağmen tek bir kamu yetkilisi hesap vermiyor ve istifa etmiyor, bırakın hesap vermeyi, Çalışma Bakanlığı denetim raporlarını dahi ticari sır gerekçesiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Keskin, lütfen son cümlelerinizi alayım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – ...sendikalara ve meslek odalarına vermiyor.

Soma ders olmadı, umarım Ermenek ders olur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Keskin.

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokrat arkadaşlarım, çok saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, konular sıcak olduğu için, Sayın Bakanımız da sahadan geldiği için bu gündem tartışılıyor. Ben ona geçmeden önce kısa bir hatırlatmayla başlayacağım.

Arada işçilerimizi konuşuyoruz ama memurlarımızın da talepleri vardı. Biz torbada da konuştuk, bir kısmını dillendirdik; özellikle yeni açıklanan enflasyon tahminleri, enflasyon hedeflerine bakınca, o Kurul kararında almış

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

olduğunuz tavsiye kararları çerçevesinde enflasyon farkının bir defa daha gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Neden? "Biz geçiriyoruz." diyeceksiniz ama tahmin 5 diye başlıyor, 7 oluyor, 6 oluyor, 8 oluyor, daha burada biz görüşürken 9 oluyor, 10 oluyor çünkü bu işin iyice çivisi çıkıyor. Her seferinde de yok yurt içi ÜFE'ydi, yok TÜFE'ydi diye bize yeni yeni hesaplamalar, ağırlıklar getiriyorlar; bu işin biraz şeyi çıkıyor. Yani, biz refah farkı, bilmem ne derken enflasyon farkını dahi adam gibi alamaz oluyoruz, o saatten sonra yaptığımız şeyin de maalesef bir anlamı kalmıyor. Bunda da yeni bir sistem mi belirlemek lazım? Çünkü, üç yıl sonra yaptığımız hedefleri de yeniden güncelliyoruz. Seneye 2016 ayrı olacak, 2015 ayrı olacak, bir daha yapacağız, 2016 bir daha değişecek. "Belki yeni bir yöntem mi geliştirmek gerekir?" diye arkadaşlarımız çalışsa iyi olur çünkü dar gelirli, sürekli olarak vergisini kaynağından kestğimiz ücretliler maalesef burada sıkıntı yaşıyor. Önce onu hatırlatmak istedim.

Şimdi, işin güncelini konuşmak, olan şeyin üzerinden bir şeyler söylemek tamam da neden oldu? Yani, arkadaşlarımız söylüyor, suçlu kim? Suçlu arıyoruz ama ortada canlar var, hatta henüz ulaşamayan canlar var. Yani, bunu her seferinde aynı şey olduktan sonra tartışmak yerine, olmadan, geçen seferki kazadan ders çıkarıp bundan sonra olmamasını, kaza olabilir ama can kaybının olmamasını, zararın en aza indirilmesini sağlamanın yolu belli. Test yapar gibi suçlu kim? A şıkkı MİGEM, B şıkkı Faruk Çelik, C şıkkı Taner Yıldız, D şıkkı oraya şeyi veren Bakan falan, böyle gidiyoruz. Asıl suçlu bütün ruhsatları kendisine toplayan Recep Tayyip Erdoğan, hiç kimse kusura bakmasın. Başbakan maden ruhsatı verir mi arkadaşlar? Hiçbiriniz seslenemiyorsunuz buraya geldiği zaman, orada aşağıdaki vatandaşlara çıkıyorsunuz. Çalışma Bakanlığının müfettişi gitmiş, ne yapmış? Yapmış, yapar müfettiş, denetçi getirir Müsteşara, Bakana, Denetim Kurulu Başkanına verir; gereğini yapmak -onay vermediği zaman denetçinin yaptığı rapor bir işe yaramaz- savcılığa gönderme yetkisi denetçide değil, müfettişte değil yani inceleme raporu gelir, yetkililer verir. Şimdi, sorun -ben anlamıyorum yani- 2012'de kendi uhdesine aldığından beri, arada burada, torba kanunda söyledik, Soma olayından sonra konuştuk... Şimdi, merak ediyorum, Sayın Davutoğlu bununla ilgili yeni bir genelge yayınlayıp "Ben bunu MİGEM'e geri verdim." dedi mi, benim haberim yok, arkadaşlarımız burada, varsa bize cevap versinler. Hâlen daha maden ruhsatları verme yetkisi Başbakanda mı? Bunu doğru buluyor musunuz? Önce bunları tartışalım yani "Filanca gitti, o gitmedi, o üç gün kaldı, bu beş gün kaldı..." tamam da olmuş zaten yani bitti, yetişemedik. Bu saatten sonra da yani normal bir kömür madeni kazası değil ki, suyun içinde, çamuru bile boşaltamıyorsunuz, insanlar orada ne kadar yaşayacak? Dolayısıyla, buraya doğru bakmak lazım. Şimdi, sorun ne? Denetimsizlik mi? Sayın Bakanın kendisi söylüyor: "Denetim raporları geldi, bunların bir kısmının kapanması lazım." Bilmiyoruz, herkes sordu, kendisi şimdi açıklama yapacak, biz de onun üstüne tekrar konuşacağız ama sorun denetimsizlik değil ki. Denetim kararlarının, raporlarının gereğinin yerine getirilmemesi. Ya, denetim yapılıyor. Her ne kadar yapılan denetim raporları hasıraltı edilmeye çalışılsa da denetimi her hâlükârda programa alıyor, şikâyet olduğu zaman yapıyor.

Sayın Başbakan da bakanlar da gitmiş "Ya, BİMER'e şikâyet etseydiniz, baksaydık." diyor. Ha baktım, hakikaten doğruysa 140 kusura tane, 150 tane şikâyet gitmiş onunla ilgili, artı, bir de -bilmiyorum, arkadaşlarımız bize bilgi versinler- "Kazadan iki ay önce işçiler noter kanalıyla o madende sızıntı olduğunu bildirmiş." diye bir şey de okudum. Bilemiyorum, basında yer aldığı için, şimdi burada arkadaşlarımız bakarsa... Ya, demek ki bir sorun var ve insanlar bunu daha önce bildirmiş. Şimdi, gidip de orada "Ya, BİMER'e bildirseydiniz bunu engellerdik." demenin bir alemi yok.

BİMER ne işe yarıyor? Sayın Başbakan diyor ki "Ya mübarek, teftiş kuruluna bir dilekçe yaz, BİMER'e gönder, biz de inceleyelim." Onun gereği hemen yapılıyor ve o ihale iptal ediliyor, o hemen oluyor ama vatandaşın sıraya giriyor, bakan olursa oradan oraya, oradan oraya havale ediliyor. Yani, burada denetim kararları herhangi bir gerekçeyle, Sayın Bakanın söyledikleriyle veya başka gerekçelerle veya ekonomik veya siyasi veya işte 17 ve 25 Aralıkta olduğu gibi birilerinden bir şey alıp üstünü kapatma da olabiliyor, her neyse ama uygulanmıyor. İster siyasi rant ister ticari rant isterse bir kayırma olsun, o uygulanmadığı zaman bu sorunlarla karşılaşırız.

E şimdi maden işçilerini burada mağdur gibi değil de parti mitinglerinde kalabalık yapmak üzere diye getirirseniz, o zaman oradaki dayıbaşıların da patronların da onların da bunların da mecburen işini görmek zorunda kalırsınız. Yani, siz adamdan yarın kalabalığı isterseniz seçim meydanında, o da bir teftiş raporu geldiği zaman "Sayın Bakanım, ya bakın, bizim şu kadar işçimiz var, yarın gene... Sayın Vekilim, bunu Bakan Bey'e bir söyleyin, bunu hasır altı edelim." der. Yani, o süreç devam ettiği sürece bunlarla karşılaşırız, bunun çok fazla şeyi yok, gayet ortada. Şuna, buna suç değil yani neyin yapıldığı, neyin yapılmadığı belliyse e bunun da üstü örtülür, o zaman kapanır.

Şimdi, denetim deyince burada medyaya da yansıyan birtakım şeyler oldu. Biz hep Sayıştay raporlarının eksik geldiğinden, bize verilmediğinden şikâyetçiyiz. Sayın Bakanım, siz de bu konuda bize hem şahitlik edin hem de bilgi verin. Sayıştayla ilgili bu TKİ'nin raporunu hazırlayan denetçi arkadaşımızın Rapor Değerlendirme Kurulundan çıkarıldığı medyada yer aldı, bu doğru mudur? Yani, yaklaşık 5 maddede 100 milyona yakın bir kamu zararı oluştuğunu arkadaşımızın söylediği ifade ediliyor. Burada tamamını bizim raporlara siz aktarmadığınız için Rapor Değerlendirme Kurulunu ben "Raporları Kuşa Çevirme Kurulu" olarak değerlendiriyorum. Acaba bunun gerekçesi var mı?

Tabii, burada başka bir şey daha var. Torba kanunda çok bakanımız geldiği gittiği için siz hangisinde buradaydınız hatırlayamadım. Biz TKİ'den bilgi aldık. Arkadaşlarımız geldi, defalarca tartıştık. Yapılan bir redevans sözleşmesi gereği verilmiş, eski sözleşmeye istinaden, yeniden ihale yapılmadan, hatta bazısında yönetim kurulu kararı dahi -geçmişte yapmışlar ama- yakın zamanda yok. Bunların devam ettiği söylendi. Baktık, doğru dürüst bir bilgi bize gelmedi. Yani, şimdi, ihalesiz olarak birilerine bunları verdiğiniz zaman, bir de devletten eğer alım garantisi varsa yarın bu adamların denetimi sağlanamıyor Sayın Bakanım. İster elli gelir, ister yüz gelir, bir sürü adam hiçbir şey olmasa o bölgenin milletvekilini bulur, size gelir, baskı yapar. Yani, eğer bunlar bu şekliyle yapılırsa normal sözleşmeye de aykırıdır; en kötü ihtimalle gelip o yönetim kurulundan bir şeyler çıkması lazım, yeniden ihale sürecine girmesi lazım. Ama maalesef biz burada defalarca tartıştık, Sayın Kuşoğlu da önerge verdi, burada yeniden tekrar, tekrar geldi arkadaşlarımız, son gece dahi o konuyu konuşarak kapatmıştık Komisyonumuzda. O konularda da bize hâlâ net bir bilgi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

gelmiş değil. Hükümetin sözcüsü olarak şu anda bu konuda, burada olduğunuz için, Enerji Bakanımız da nöbette olduğu için vekâleten bunu da size tevdi ediyoruz. O sözleşmelerle ilgili ayrıntılı bilgi biz hâlâ alabilmiş değiliz. Bunları da bu sürece eklemiş olayım.

Sorunu şahıslarda aramak doğru değildir ama sistemi işletmeyen de kanunu işletmeyen de denetim sonuçlarını uygulamayan da maalesef şahıslardır. Onun için en baştan, -şimdi artık Cumhurbaşkanlığı olduğu için bu işlere karışmıyor ama- 2012'den itibaren o ruhsatları kendisine bağlayan Sayın Erdoğan'dadır suç. Dolayısıyla bir an önce değiştirilmesi, bu işlerin uzmanı olan MİGEM tarafından veya değiştirecekseniz Enerji Bakanlığında yine ayrı bir kurum, maden kurulu mu diyeceksiniz, ne yapacaksınız... Her türlü kanunu getiriyorsunuz kardeşim. Yani, MİGEM'e güvenmiyorsanız o zaman başka bir kurum kurun. Gerçi kurul kuruyoruz, kurum kuruyoruz onlar yapmıyor; "Enerji Bakanlığı yapamıyor." diyoruz, dönüyoruz DSI denetliyor, bilmem ne yapıyor. Yani, onların da yolunu buluyorlar ama gerçek sorun denetim raporlarının gereğinin -ister Bakanlık müfettişlerinin ister Sayıştay denetçilerinin- uygulanmamasından kaynaklanıyor diyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Günel.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli Bakanım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Sayın Bakanım, bu on dakikada anlatılması en zor olan, en sorunlu, en sıkıntılı bakanlık sizin bakanlığınız, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. On dakika içerisinde bütün konulara girmek mümkün değil. Bir çırpıda 50 başlık sayabilirim konuşulması gereken ve çok çok önemli konular. Ama bu sene özellikle iş güvenliği ve işçi sağlığı konusu çok önem kazandı. Tabii ki bunun üzerinde duracağız.

Hatırlıyor musunuz size iki ay kadar önce bir mektup göndermiştim. Aslında muhatabı Enerji Bakanımızdı. Bu 301 kişinin öldüğü Soma'daki hadiseden sonra şöyle bir durum ortaya çıktı: Gelen bilgilere göre, oradaki firmalarda ilave olarak yani oradaki sıkıntıların, sorunların haricinde bir de yolsuzluk konusu vardı. Oradaki firmalara ihalesiz ve yönetim kurulu kararı olmaksızın TKİ tarafından işler verilmiş, ihalesiz ve yönetim kurulu kararı yok ve bu 4 milyar lirayı buluyor, en azından 4 milyar lira. Yani, 2 milyar dolar Sayın Bakanım, "En azından 2 milyar dolarlık bir yolsuzluk var." diye bildiriyorum Sayın Bakana. Sayın Bakana bağlı olan kurumda en az 2 milyar dolarlık yolsuzluk var, hiçbir işlem yapılmıyor iki aydan beri. Böyle bir şey olamaz, böyle bir rezalet olamaz; hiçbir işlem yapılmıyor, olumlu veya olumsuz bir cevap verilmiyor.

Burada ayrıca sizin de birçok defalar söylediğiniz gibi, "Sen kömürde 1,5 milyon ton kömür üretecekken eğer yılda 3 milyon ton kömür üretirsen hesabını vereceksin arkadaş!" diyorsunuz. Vereceksin hakikaten. 1 milyon, 1,5 milyon ton kömür üretilmesi gereken o Soma'daki şirketlerde 5 milyon tona yakın kömür üretilmiş, 5 milyon tona. Siz "3" diyorsunuz ya, inanın 5 milyon ton. Böyle bir rezalet olabilir mi?

Sayın Bakan orada ölülerini gömmeye çalışıyor, çok da başarılı.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – O konuda evet, Allah var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok güzel yapıyor, insanları teskin etmekte çok başarılı ama burada görevini yapmakta hiçbir şekilde... Perşembe günü buraya gelecek, hesabını soracağız. Böyle bir skandal, böyle bir rezalet olmaz. Ve ilgili genel müdür de diyor ki: "Bakan beni görevden alamaz çünkü akıllı adamdır, işini bilir." Bunlar söyleniyor. Bunlar söylenirken 301 insan ölüyor, orada 18 kişinin hâlâ 16'sı çıkarılamadı, böyle rezillikler var ve Sayın Bakan yerinde oturuyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Niye alamamış görevden?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Böyle bir rezalet olabilir mi?

BAŞKAN – Sayın Çetin, konuşmacının insicamını bozmayın lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın Sayın Bakan, tek tek o mektupta da belirttim, o 2 firmaya yapılan ödemeler. Bakın, 2013'te firmalardan bir tanesine 341 milyon liralık ödeme var, tonu en fazla 60 liradır, bölün, 5 milyon ton yapıyor çıkardıkları kömür miktarı. Mümkün değildir. Diğer firmada da aynı şekilde. Bu sene çıkardıklarına bakın, yine aynı şekilde büyük bir rezalet var. Bu şartlarda yani insan hayatı hiçe sayılarak kömür çıkarılıyor, olacak şey midir bu? Ve sizin dediğiniz gibi, bu ruhsatlandırmaların yapılmaması lazım. Siz bunu söylüyorsunuz.

Şöyle demişsiniz: "Neden oluyor bu işler, çok açık ve net bunu görüyoruz. Üretim zorlaması var, bunun yanında maliyet zorlaması var. Siz işi daha ucuza yaptırmak için taşeronluk sistemini acımasız bir şekilde kullanarak insanları, çalışanları âdeta köleleştirerek bir uygulama içerisine girerseniz burada maliyetin getirdiği baskılardan dolayı çok kazanma hırsıyla bütünleşen bu anlayış ister istemez güvenliği ikinci derecede bırakmaktadır." Bu sizin sözünüz. Aynen böyledir ama Sayın Enerji Bakanının bunun gereğini yerine getirmesi lazım. Kendisi istifa etmiyor, gereğini de yerine getiremiyor. İlgili, sorumlu olan bürokratlara hiçbir işlem yapmıyor.

Soma'yla ilgili olarak bildirildiğine göre, ilgili savcı yaptığı soruşturma sonucu TKİ yetkililerini sorumlu bulmuş, onlara da soruşturma izni vermiyor, görevden alamıyor, soruşturma izni de veremiyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ucu kendine dokunuyor o zaman.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu nasıl bir siyasettir, nasıl görevde durma anlayışıdır bu? Sadece ölen yakınlarını teskin etmek midir bakanlık? Böyle bir rezalet olabilir mi?

Bakın, ondan sonra da torba kanun görüşmelerinde -bakın bu çok enteresandır- Allah büyük, bu konular görüşüldü. Geldi, bu konularla ilgili olarak tartıştık. Torba kanun görüşmeleri sırasında Enerji Bakanlığının gündeme getirdiği konu -bakan müsteşarı da geldi, müsteşar yardımcıları da, kurum genel müdürü de- sadece TKİ'yle redevans ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

hizmet alım sözleşmesi olan firmaları getirdiler örnek olarak. Biraz önce örnek verdiğim Soma'daki o 2 firmayı getirdiler. Sadece onlar için, onları örnek göstererek fiyat farkı istediler. Torba kanundan dolayı bir maliyet artışı söz konusu oluyor. Daha kanun çıkmamış, burada görüşüyoruz, daha görüşmeler bitmeden, buradaki görüşmeler bitmeden o teklifi getirdiler ama sadece TKİ'yle sözleşmesi olan o 2 firma için getirdiler. TTK'yı hiç gündeme getirmediler. Daha sonra, 22 firmada çalışan 5 bine yakın insanın, TTK'yla sözleşmesi olan 5 bine yakın işçinin işten çıkarılması söz konusu oldu. Orada da bir işveren şantajı vardı. Hiçbir zaman TTK gündeme gelmemiştir. Sayın Bakan TTK'yla hiç ilgilenmemiş, sadece TKİ'yle ilgilenmiş. Bu bol para alan, 1 yerine, 1 milyon ton kömür çıkarması gerekirken 5 milyon ton kömür çıkaran firmaları gözetmiş sadece. Bizim Genel Başkanımız... Soma'ya gittiğinde, ilk sözü "Bu çok iyi bir firmadır." olmuş ve o günden beri de hâlâ Soma'daki o 2 firma kollanıyor, Ermenek'teki firmayla ilgili olarak da ağzına geleni söyleyebiliyor Sayın Bakan. Nedir bu farklılık, o firmalarla bu firmanın farkı nedir, bunu anlamak mümkün değil. Onlar için özel olarak fiyat farkı isteyeceksiniz, maliyet farkı isteyeceksiniz, bunları anlamak mümkün değil. Tam bir skandaldır değerli arkadaşlarım, siz de burada karşı çıktınız ve daha sonra da sizin desteğinizle Genel Kuruldan o fiyat farkı maddesi geri çekildi, onun için de teşekkür ediyorum. Böyle bir rezalet olamaz.

BAŞKAN – Önerge benimdi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu da daha sonra "Bakın." dedi.

BAŞKAN – Önerge benim, aşağı inince gereğini yapacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan onunla ilgili olarak da "Muhalefet yüzünden o fiyat farkı geri çekildi, onun için 5 bin işçi işten çıkarılıyor." dedi. Hâlbuki o da iktidarın önergesiydi, öyle geri çekilmişti.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Açığa düştün mü?

BAŞKAN – Hayır, biz Komisyon üyeleri olarak aşağıda önerge veremiyoruz muhalefet şerhi yazmadığımız için.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İktidar grup başkan vekillerinin önergesiyle geri çekilmiş.

BAŞKAN – Tabii, tabii, onların önergesi, doğrudur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, aynen öyle oldu.

BAŞKAN – Bu konudaki 4 grubun önergesi ayrı ayrı işleme alınmıştır, tek seferde oylanmıştır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bu konuya perşembe günü Enerji Bakanlığı bütçesinde gireceğiz.

Dediğim gibi, sizinle ilgili çok konu var Bakanlığınızla ilgili, bu taşeronlaşma konusu var. Ben, taşeronlaşma konusuyla ilgili olarak, devlete şu andaki maliyetin çok daha yüksek olduğuna inanıyorum. İnanın, iyi bir hesaplama yaptırın, taşeronlaşma daha maliyetlidir. Bunların kadroya alınması hâlinde çok daha makul bir rakam bulunacaktır. Bütün maliyetlere bakalım, öyle bir çalışma yapalım, bunu göreceksiniz.

Çok vaktim kalmadı, şimdi şu konuya da değineyim, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili Sayıştay raporuna. Baktınız mı Sayın Bakanım buna? 22 tane çok önemli bulgu var Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili. 22 çok önemli bulgu, 6 da denetim görüşünü etkilemeyen bulgu var, toplam 28; onların da çeşitli şıkları da var, 30'a yakın bulgu var Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili. Sayın Bakan, bu Sosyal Güvenlik Kurumunun yeni dönemde, yeni kanunla Norm ve standart birliğinin sağlanması gereken dönemde hiç başarılı olmadığını, yerinde saydığını, geri gittiğini gösteriyor sadece. Çok önemli şeyler yani bir kurumda bazı tespitler yaparsınız denetim yaptığınız zaman, muhakkak bazı tespitleriniz olur ama bunlar çok çok önemli konular. Çok önemli tespitleri var Sayıştayın. Sayın Başkan, bunun ayrı bir oturum olarak Sayın Bakanın en son bölümdeki konuşmasından önce veya sonra ele alınması gerektiğini düşünüyorum çünkü çok önemli bulgular var, bunları tek tek konuşmamız gerekir. Çok büyük de meblağlar var, bunun değiştirilmesi mümkün değil.

Sosyal Güvenlik Kurumu, bakın, devlet bütçesi bu 2015 için 472 milyar gider bütçesi. Sosyal Güvenlik Kurumunun da 223 milyar liralık bir bütçesi var, yarısından fazla. Çok önemli ve çok önemli de bulgular var burada. Bunların tek tek değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, denetimle ilgili olarak da bir konu söyleyeyim. Şöyle bir rakam var: Çalışma Bakanlığının verilerine göre iş sağlığı ve güvenliği yönünden denetlenen iş yeri sayısı yıldan yıla azaldı, son on yıllık dönemde yüzde 70 oranında düşüş oldu. 2005'te 27 bin teftiş yapılırken, rakam 2013 yılında 8 bine kadar geriledi. Böyle bir tespit var yani denetim sayısında bir düşüş var. Hâlbuki, aynı dönemde iş yeri sayısında çok büyük bir artış söz konusu. Denetimler azaldı, denetim yapılmıyor. Bütün bakanlıklarda teftiş kurulları zaten lağvedildi, teftiş yapılmıyor ama dışarıya yönelik de denetim yapılmıyor. Bununla ilgili olarak çalışma yapmanız lazım.

Bir diğer önemli konu da emeklilikte yaşa takılanlar. Demin Sayın Çetin söyledi, gerçekten rahmetli Aslanoğlu - Mevlüt Ağabeyimiz- burada olsaydı o konuyu tekrar tekrar gündeme getirirdi. Çok mağdur insan var bu konuyla ilgili.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ya, getireceğiz, merak etme.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu konuyla ilgili özel bir çalışma yapılması lazım. Hakikaten, emeklilikte yaşa takılanlar çok mağdur durumda, çok büyük sıkıntılar var. Bir de genel sağlık sigortasıyla ilgili olarak...

BAŞKAN – Kadük olarak ben de getiririm!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Torba kanun görüşmeleri sırasında da konuştuk, genel sağlık sigortası çökmüştür. Onunla ilgili bazı düzenlemeler yaptık, tahsil edilemeyen meblağların, ki faizsiz 9 milyar lira diye hatırlıyorum- tahsiliyle ilgili bir düzenleme de yaptık ama o çalışmayacaktır. Bilmiyorum, onunla ilgili de bilgiler verir misiniz, şu ana kadar ne kadar müracaat oldu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Genel sağlık sigortası çökmüştür, onunla ilgili olarak da önümüzdeki günlerde bir hazırlık yapıp bir kanun tasarısı getirmek durumundasınız çünkü çalışmıyor, çöktü, ilk gününden beri bu vaziyette.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum size Sayın Kuşoğlu.

Sayın Seçer, buyurun lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, aslında Bakanlığınızın genel bütçesinden veya sorun teşkil eden faaliyet alanlarından ziyade, haziran ayında konuştuğumuz konuları tekrar konuşuyoruz, iş sağlığı ve güvenliği konusu, işte iş kazaları, özellikle maden kazaları. Tabii, konuşmakta da haklıyız. Haziran ayında torba yasa görüşmeleri sırasında Soma faciası henüz yeni olmuştu ve burada buna ilişkin önemli müzakereler oldu ama o günden bugüne hâlâ asansör kazaları, mevsimlik işçilerin nakliyesi sırasında meydana gelen ve en son da Ermenek'te meydana gelen bir kaza var.

Şimdi, tabii, şeye baktım, özellikle hem mayıs yani o Soma'da meydana gelen büyük faciadan sonraki ayların çetemesine baktım, bir de iktidarınız boyunca meydana gelen kazalara baktım, bu konunun bu kadar konuşulmasını da yadırgamadım. Yani gerçekten ancak savaşlarda bu kadar insan kıyamı oluyor. Bakın, 2002 yılının son iki ayında yani iş başına geldiğiniz 2002'nin son iki ayında 146 işçi yaşamını yitiriyor iş kazalarında, 2003'de 811, 2004'te 843, 2005'te 1096, sürekli artan bir trend ve en nihayetinde 2014 yılının ilk on ayında ise 1.600 işçi yaşamını yitiriyor iş kazalarında ve "top" noktaya, "pick" noktaya maalesef bu ölümler ulaşmış oluyor.

İş güvenliği ve sağlığı konusuna ilişkin yaptığımız özellikle yeraltı madenlerindeki çalışma koşullarının tekrar gözden geçirilmesi, iyileştirilmesi tartışmaları sırasında yani haziran ayı içerisinde yine iş kazalarında 150 vatandaşımız yaşamını yitirmiş, temmuzda 130, ağustosta 158, eylülde 146 ve ekim ayında 160 işçimiz yaşamını yitiriyor. Böyle bir tabloyla karşı karşıyayız. Aslında bu, Hükümet açısından da gerçekten bir utanç vesikası, Avrupa'da 1'inci, dünyada da 3'üncü olduğumuzu görüyorum.

Şimdi, geçtiğimiz günlerde biliyorsunuz bu kaçak saray meselesi çok tartışıldı, buna ilişkin de Sayın Cumhurbaşkanı yani orayı ikâmet olarak kullanacak Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "Biz dünyanın her tarafını geziyoruz, dolaşıyoruz. Buralar bir ülkenin itibar makamlarıdır, bu itibar makamlarında herkes buralara bakarak kararını verir." Yani ben gerçekten bu ülkede yaşamaktan bir kez daha endişe duymaya başladım, bunlar çağ dışı zihniyetler. Bir ülkenin itibarı, bir ülkenin muteberliği herhâlde gelişmişliktir, gelir düzeyindeki yüksekliktir, demokrasisidir, özgürlükleridir, insan haklarıdır, işte, böyle işçi kazalarında en üst noktalarda değil, mümkün olduğunca ülke sıralamalarında en aşağıda olmalarıdır.

Şimdi, sizlerin değerlendirmeleri var Sayın Bakan, özellikle Soma'ya ilişkin, daha sonra Ermenek'teki kazalara ilişkin. Mesela Soma'ya ilişkin bürokratlarınıza soruşturma izni vermediniz ve bu talebe dediniz ki: "İdeolojik." Bir kere bunun altını bir açmanız lazım. Nedir yani ideolojik olan? Böyle bir talebin ideolojik olması... Neticede yargı sizden soruşturma izni istiyor, kuvvetler ayrılığı, siz yürütmesiniz, gayet doğaldır. Denetim mekanizması var, sizlerin eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır, bu konuda da hesap vermek durumundasınız. Buradaki kastettiğiniz konu nedir? Bir de denetim konusundan şikâyet ediyorsunuz ve denetimde işini yapmayan denetmenleri, müfettişleri namert, namussuz gibi birtakım ifadelerle değerlendiriyorsunuz, bu da çok önemli bir çıkış yani bir psikolojinin dışı vurumu böyle öfkeli bir şekilde. Bunun bir birikim olduğunu, sadece bu kazalara yönelik ya da Ermenek'te birtakım işini yapmayan ya da eksik yapan ya da suistimal eden denetim memurlarına yönelik değil ama geriden gelen bazı birikimlerin olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, burada, tabii, çok çeşitli iddialar var Sayın Bakan, bu kazalara ilişkin bir siyasetçi, iş adamı ve bürokrat üçgeni var. Nedir? Maden faaliyet alanı Türkiye'deki en kârlı sektörlerden bir tanesi, hatta en başında olan. Bu sektördeki kârlılık oranı yüzde 15,5 gibi önemli bir noktada. Diğer sektörlerin ortalamasına bakıyorum, 3,9 civarında bir kârlılık oranı var. Tabii, bu da sizin de eleştirdiğiniz, bir başka bakanın da değerlendirme yaptığı... Yani işverenlere yönelik suçlamalar yaptığınızı da biliyorum. Tabii ki işverenlerin, o vahşi kapitalistlerin iştahını kabartıyor, önemli bir sektör. Bir maden havuzundan... Hani medya havuzu diye bahsediyoruz ya olayı da çok magazinsel bir hâle getirmek istemiyorum. Şimdi, bu konuda örneğin çarpıcı iddialar var. 16 Haziran 2012'de çıkartılan bir yönetmelikle ruhsat işlemleri Başbakanlık bünyesine bağlanmış yani bu önemli bir karar. Niçin Başbakanlık ruhsat işlemleri yapıyor? Güvenlik nedeniyle olduğu söyleniyor. Burada terör örgütüne ya da terör örgütlerine finansal destek sağlayan bazı iş adamlarının önemli madenlerde işletme hakkını, ruhsatını elinde bulundurdukları söyleniyor, o saikle, o gerekçeyle de Başbakanlığa bağlandığı söyleniyor sizin tarafınızdan. Ancak olayın öyle olmadığını görüyoruz ve bu anlamda da partinize yakın çok sayıda iş adamının, madencilik faaliyetlerinde alakası olmayan çok sayıda iş adamının bu konuya ilişkin şirketler kurduğunu ve bu ihaleleri ya da bu tahsisleri, madencilik faaliyetlerine ilişkin ruhsatları aldıkları iddiaları var ve o şirketler de -Başbakana, Sayın Cumhurbaşkanı'na çok yakın olan şirketlerin ya da iş adamlarının da ismi burada geçiyor- bunlar bu faaliyeti yapmıyor, onlar da bir alt işverene, taşerona bunu veriyor ve bu sistem, bu saadet zinciri bu şekilde işliyor gidiyor diye iddialar var. Tabii, bunların da yanıtını verecek olan sizlersiniz.

Siz diyorsunuz ki: "Buradaki herkes suçlu." Ermenek'teki madeni işleten şirketin sahibinin avukatının bu konuda ilginç bir değerlendirmesi de var, televizyonda da izledim, çok kısa bir iki alıntı yapacağım, diyor ki örneğin: "Burada devletin suçu var yani devlet uyarmalı ve imalatı durdurmalıydık şirket olarak." Niçin? İmalat planı ve haritası yok. Diyor ki: "Yani devlet burada işini yapmamış, siz bizim üzerimize gelmeyin. Devlet işini yapsaydı, denetimini düzgün yapsaydı, zamanında yapsaydı, uyarıysaydı, biz de bunu yerine getirmedik için madenimizi kapatsaydı, onun için burada devlet suçludur." Şimdi, işin özü şu Sayın Bakan: Konudan da madencilik faaliyetlerinden de hiç anlamayan bir vatandaş olarak ben şunu düşünüyorum: Türkiye'nin madenleri, yeraltı zenginlikleri var, iyi, güzel, hoş. Bunu birilerinin marifetiyle ekonomiye kazandırmamız lazım. Bunu nasıl yapacağız? Devlet marifetiyle yaparız, Türkiye'de madenler devletin sorumluluğunda, devletin mülkü ya da işte, sizin yeraltı madenlerinde yaptığınız gibi, örneğin kazaları çok konuştuğumuz kömür madenlerinde redevans ya da hizmet alımı sistemiyle bunu yapacağız. Şimdi, bunu başarabiliyor muyuz Sayın Bakan? Bakın, sunumunuzda ilginç bir değerlendirme var, en son yazılan ironi niteliğinde, gerçekten kim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

yazmış, kim kaleme almış yani takdire şayan. Diyorsunuz ki: "Faaliyetlerinizi, bu konudaki çabalarınızı, çıkardığınız yasaları, ikincil mevzuatları, denetimleri, yayım çalışmalarını onları anlatıyorsunuz, diyorsunuz: "Şu ana kadar ifade ettiğim tüm çaba ve gayretlerimize rağmen önce Soma'da, ardından İstanbul'daki asansörde ve en son da Ermenek'te bizi derinden üzen facialar yaşanmıştır. Yani ben önlemimi alıyorum yasal anlamda, gerekli mevzuatları, düzenlemeleri yapıyorum ancak yine bu sorunları aşamıyorum. Yaşadığımız bu acılar sorunun mevzuattan ziyade –bu bir ikrardır- uygulamada olduğunu..." Diyorsunuz ki: "Farkındalık eksikliğinden."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) - Bu farkındalığı yaratacak olan sizsiniz.

"İnsan hayatını hiçe sayan, kâr hırsından ve iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini gereksiz bir maliyet olarak gören zihniyetten kaynaklandığını bize gösterdi." Yani hoppala diyesim geliyor. Ya, böyle bir anlayış olur mu Sayın Bakan yani bu yazılır mı buraya? Ben mi sorumluyum ondan, yurttaş mı sorumlu, muhalefet mi sorumlu? Kapatın gitsin. İroniye bakın: "Maalesef daha fazla kazanma hırsı, vicdanları âdeta kömürden daha kara bir hâle getirmiştir." Bu olmaz. Şunu söyleyin: "Biz buraları işletemiyoruz, madenleri kapatıyoruz." Yani Türkiye her ay bu konuları tartışıyor, iş kazaları, maden kazaları, olacak iş değil. Dünyada bunun bir örneği yok. Kapatın madenleri, kapatın madenleri! Paranız da çok, 1,5 katrilyon liraya saray yaptırıyorsunuz, demek ki paranız var. "Dünyanın da 16'ncı ekonomisiyiz." diyorsunuz, paranız var demek ki. Kapatın madenleri. Efendim, madencilik faaliyet alanı olan bölgelerde birçok...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Üretimin olmaması, insanların işsiz kalmasıyla bayram mı yapacaksınız?

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Maden kapatılır mı ya?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Anlatıyorum, bir dakika Hüseyin, bir dakika dinle.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Binlerce insanın işsiz kalması...

VAHAP SEÇER (Mersin) - Birçok, efendim, insanlar, sosyoekonomik sınıflar bundan faydalaniyor. E güzel, siz güçlü bir iktidar olduğunuzu iddia ediyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Öldürün o zaman insanları canım.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Durdurun bu kadar ölümü. Efendim, Zonguldak'ta, Soma'da, Ermenek'te alternatif iş sahaları açın bu insanlara. Yani yapamıyorsunuz, başaramıyorsunuz ya da şöyle yapalım...

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Adnan Ağabey...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bir saniye Hüseyinciğim dinler misin, bir saniye.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Kapatılır mı ya?

VAHAP SEÇER (Mersin) - Bir dinle, bir dinle ama beceremiyorsun, başaramıyorsun, iflas etmişsin, kapat işletmeni. Hüseyin, işletmen iflas etmiş!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Siz karşı çıktınız ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

VAHAP SEÇER (Mersin) - Devlet yapşın efendim, devlet yapşın bu faaliyetleri. Her şeye gücümüz yetiyor da bunu madem başaramıyoruz, bunu özel sektöre bağlıyorsunuz, sisteme bağlıyorsunuz. Devlet yapşın bu işi, devlet hazineye sübvansesin, zararı karşılaştın. Bunun başka çaresi yok, yoksa her ay geliriz, Allah vermesin yine bir maden faciasından sonra burada havanda su döveriz. Bakın, dört saat tartışıyoruz, havanda su dövüyoruz, bir adım öte gidemedik. Yine bu mevzuatlarla, bu anlayışla bu kazalar devam edecek.

Şimdi, Sayın Bakan, Suriyelilerin sorunu var. En son burada bir sayın bakanın verdiği rakama göre 1,7 milyon, Türkiye'de şu anda misafir statüsünde Suriyeli insan burada yaşam mücadelesi veriyor. Bunun, başına dönmek istemiyorum, bugünkü tablonun altını çizerek söylüyorum, tabii ki sorumlusu sizin Hükûmetiniz ama geline nokta, sizin alanınız olan çalışma hayatına da önemli olumsuzluklar sağlayan bir sorunla karşı karşıyayız. Özellikle, misafirlerin bulunduğu bölgede yani Suriye sınırına özellikle komşu illerde –bunlardan bir tanesi de benim seçim bölgem olan Mersin'de- kayıt dışı çalışma miktarının, oranının çok yükseldiğini görüyoruz. Bunun temel sebeplerinden bir tanesi de Suriyeli insanların özellikle tarım alanında, küçük sanayi sitelerinde ya da vesaire diğer sektörlerde, inşaat sektörlerinde kayıt dışı çalışmaları ve ücret olarak da çok düşük ücretlere çalışıyorlar bunlar ve ben biliyorum, buna da şahit oldum, Hükûmetiniz de buna göz yumulmasını sağlıyor yani şikâyet falan hikâye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Seçer, lütfen toparlayın.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yetkili mercilere şunu söylüyorlar: "Bizim yapacağımız bir şey yok, emir yukarıdan geliyor, bunlara göz yummak zorundayız." Şimdi, bir demecinizde, bunlara bir mor kimlik verileceğini ve beş yıl sonra da ki herhâlde bunların geri gitme ihtimalleri de yok. Yine geçtiğimiz günlerde Sayın Kurtulmuş burada AFAD'tan sorumlu bakan sıfatıyla, bunların muhtemelen önümüzdeki süreç içerisinde vatandaş yapılacağını söyledi. Siz de aynı şekilde bir beyanat veriniz. Yalnız, şimdi netice itibarıyla bizim ülkede de işsizlik son derece yüksek, işte son rakamlar yüzde 9,8 işsizlik oranımız; tarım dışı işsizlik yüzde 12,2; genç işsizlik oranı 18,2 ve kayıt dışı istihdam her ne kadar resmî olarak 35,7 de görülsün çok fazla miktarlarda. E bizim vatandaşlarımız ne olacak?

BAŞKAN – Sayın Seçer, son cümlelerinizi alayım lütfen.

VAHAP SEÇER (Mersin) - Doğal olarak bizlerden istihdam alanı yaratmamızı bekleyen insanlar varken böyle bir sorunla karşı karşıyayız. Özellikle, kısa vadede bu konuda yani bu misafirlerin düşük ücretlere kayıt dışı bir şekilde çalışmasını ortadan kaldıracak, bizim kendi işsizimizi, kendi yurttaşımızı mağdur eden bu sorunu çözeceğinizi, orta ya da kısa vadede aldığınız önlemleri sizden duymak istiyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Seçer.

Birleşime 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.34

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlnur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 8'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2015 yılı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım, bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Yaşadığımız son faciayla, Ermenek'te maden faciasında kaybettiğimiz işçilerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve tüm halkımıza başsağlığı dileyerek sözlerime başlamak istiyorum. Doğrusu, bugün her yer kapkara. İlk kez bir bütçe görüşmesi böylesine acı, üzüntü ve ızdırap veriyor ve bu durumun sebebi kömürün karası değil, bu ülkeye bu acıları yaşatanların yüz karası; bu yüz karası, emekçiler için sanki alın yazısı.

Geçtiğimiz haziran ayında kamuoyuna “Soma tasarısı” gibi lanse edilen torba düzenlemenin komisyon aşamasında tam da burada “Soma faciasının da, bu iş katliamının da son olacağı konusunda ciddi kuşkularım ve bunun için de yeterince done var elimizde.” demiştim. Maalesef, kaygılarım haklı çıkmış, emekçilerimiz ekmek parası için toprağa düşmeye devam etmiştir. Sözde, ders alınan, sözde, Hükümet gündemine oturan iş cinayetleri, sırf Soma'dan sonra son beş ayda tam 575 emekçinin canını almıştır.

Bakınız, Türkiye iş kazalarında Avrupa'da 1'inci, dünyada 3'üncü sırada olup ülkemizdeki işçi ölümleri ortalaması Avrupa Birliğinin 8 katı düzeyindedir. Türkiye'de AKP iktidarı döneminde 2003'ten bugüne yaklaşık 14.500 emekçi hayatını yitirdi. 2002 yılında iş kazalarında 872 işçi hayatını kaybederken, sadece 2014'ün ilk on ayında yaklaşık 1.600 emekçi hayatını kaybetmiştir.

Allah aşkına soralım kendimize, her gün 176 iş kazasının olduğu, günde 4-5 kişinin iş kazaları sonucu hayatını kaybettiği bir ülkede Somaların, Ermeneklerin yaşanması şaşırtıcı mıdır? Kabul edelim, üzücüdür, kahredicidir, utanç vericidir ama ne yazık ki şaşırtıcı değildir. Doğrusunu isterseniz, ülkemizdeki tablo bu iken tüm bunlara “iş kazası” demek artık abesle iştigaldir. Açık bir şekilde, bunlar artık iş cinayetleridir, katliamdır. Yani iktidar sayesinde hayaller değil, ölümler, katliamlar gerçek oldu. Oysa tüm bu olumsuz tabloya hep dikkat çekildi. İşte, Soma faciasından hemen önce partimizin, AKP oylarıyla reddedilen Soma araştırma önergesi, işte, Ermenek'teki faciadan tam bir yıl önce TEMA Vakfının “Konya kapalı havzadır, linyit madenciliği yapılırsa yer altı suyu basar.” uyarısı. İşte, bizim ve bizim gibi pek çok muhalefet partisi mensubunun iş kazalarına ilişkin verdiği bunca araştırma önergesi, soru önergesi var. Sonuç alınabiliyor mu? Maalesef, hayır. AKP'nin önceliği vatandaşın canı değil ki.

Hadi bizleri geçelim, ne de olsa muhalefet partisi mensubuyuz, peki, Devlet Denetleme Kurulu Raporu neden dikkate alınmıyor? Bizzat Cumhurbaşkanı Gül'ün talimatıyla madencilik sektörüne ilişkin inceleme yapan Devlet Denetleme Kurulu bundan tam üç yıl önce, 8 Haziran 2011 tarihli raporunun adı bile tabloyu özetliyor zaten: “Kamuoyunu derinden etkileyen ölümlere ve yaralanmalara neden olan maden kazalarının önlenmesi için gerekli olan düzenlemelerin araştırılması, incelenmesi ve değerlendirilmesi...”

Peki, ne diyor Devlet Denetleme Kurulu raporunda, neymiş iş kazalarının sebepleri, bir bakalım: “Taşeron uygulaması, üretim zorlaması, kamu birimleri denetimlerinin etkinsizliği, geçmiş kazalardan ders alınmaması” sayılıyor iş kazalarının asıl sebepleri olarak. Evet, rapor 2011 tarihli ve bugün, üç yıl sonra biz yine aynı şeyleri konuşuyoruz. Üstelik ne yazık ki, bunlar ortadan kaldırılsaydı onca can yitip gitmeyecekti. Görüldüğü üzere, muhalefete kulak verilmiyor, sivil toplum dikkate alınmıyor, Devlet Denetleme Kurulu raporları hiçe sayılıyor.

AKP Hükümetine bir daha seslenmek istiyorum: Allah aşkına, bu ne hırs, bu ne inat? İnsan hayatından bile önemli olan şey ne? “Vicdan, insaf, merhamet” kelimeleri yerini “cüzdan, kâr, rant” bıraktı, neden vazgeçemiyorsunuz bunlardan?

Bu noktada Sayın Bakan Faruk Çelik'i Ermenek faciası sonrasındaki “Madeni kapatıyorsunuz, 50 kişi araya giriyor açtırmak için.” ifadesi için tebrik etmeye hazırlanırken, Sayın Bakanın biraz önce “O sözler bana ait değildir.” açıklaması üzerine, bana düşen görev Sayın Bakanın bu açıklamasını doğru kabul etmek. Peki, Sayın Bakanım, binlerce insanın ölümünün, bizzat sizin döneminizde 5 bine yakın emekçinin ölmesinin vicdani, ahlaki...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Aydın Bey, bana ait ama şimdi olay şöyle...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Aynı kelime için Sayın Zozani'ye “Bana ait değil.” dediniz, Sayın Zozani'ye cevap verirken “Bana ait değil.” dediniz.

BAŞKAN – “Bana ait.” dedi ve açıklama getirdi Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim ama “İşveren 50 kişiyi ara koyuyor.” demek başka bir şey, yörenin, bölgenin...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – 49 mu, 48 mi yoksa tamamı mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim. Bakın, lütfen, siz devlet deneyimi görmüş geçmiş insansınız, yani sizden böyle bir şey beklemiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

Şimdi, "İşveren 50 kişiyi araya koyuyor." demek başka bir şeydir, bir iş yeri, bir maden ocağı kapandığı zaman o yörede başka ekonomik imkân olmadığı için işçisinden işverenine, esnafından yöredeki tüm dinamiklere kadar 50 kişinin araya girmesi başka bir şeydir, benim anlattığım olay aynen böyle. Yoksa, "İşveren 50 kişiyi araya sokuyor." Filan gibi bir yaklaşım son derece çirkin bir yaklaşımdır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Peki, sokuyor mu Sayın Bakan işverenler araya?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Yoksa 50 rakamı doğru, yani, sizin dediğiniz doğru. Sayın Zozani diyor ki: "İşveren 50 kişiyi araya sokuyor." böyle bir şey yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İşverenler araya adam sokuyor değil mi?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, anlaşılmıştır konu, açık olarak ortaya çıkmıştır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Madem, Bakan böyle bir açıklama yaptı, Sayın Bakan...

BAŞKAN - Arkadaşlar, bakın, Sayın Ayaydın'ın vaktinden çalışıyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, işverenler araya giriyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, efendim, işverenler de giriyor, işçisi de giriyor, esnafı da giriyor, kaymakamı da, valisi de, yöre milletvekili de, herkes diyor ki: "Bir an önce buranın açılması için ne yapılması gerekiyorsa yapın." Çünkü yörenin böyle bir gerçeği var yani, onu anlatmaya çalışıyorum. Siz de geldiniz, Ermenek'te de aynı durum var, başka bir iş imkânı olmadığı için, vatandaş bunu işçisiyle, yer altında işçi kardeşi olmasına rağmen kapatılmaması... Burada da milletvekili arkadaşlarımız aynı şeyi söylüyorlar, güvenlik içerisinde bu madenlerin çalıştırılması gerekiyor, çünkü o bölgede başka bir iş imkânı yok. O anlamda söylediğim aynı şey.

BAŞKAN – Sayın Bakan, açıklama için söz vereceğim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aynı şey olur mu, açık net bir şekilde tutanağa...

BAŞKAN - Sayın Akçay, bakın, burada tam tutanak var, konuşuyorsunuz, ondan sonra "Tutanaklara geçmiyor." diyor arkadaşlar, şikâyet ediyorlar. Lütfen, isteyenlere ben her zaman söz vereceğim, sözde bir sıkıntı yok.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen, devam edin.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Tabii, Sayın Bakanın söylediği şeylerle ilgili bize düşen, onların doğru olduğunu kabul etmek ama keşke Sayın Bakan bunları siz basında da tekzip etseniz.

BAŞKAN – Etti efendim.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ben görmedim, siz "Etti." diyorsunuz da.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ben basına bir açıklama yapmadım Aydın Bey, talihsizlik burada. Ben basına bir açıklama yapmış değilim bununla ilgili. Bir yerde bulamazsınız bununla ilgili benim basına yaptığım açıklama.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Peki.

Bir elin parmakları kadar gözü dönmüş, rant peşinde koşan, vicdansız, sözde iş adamının zengin olması için nice elliler daha toprak olacak Sayın Bakanım. 10 kişi için ocaklar açılıyor emekçilerin ocağı sönüyor Sayın Bakan. Biliyorum, hiçbir sonucu olmayacak olsa da sizi insaf, vicdan ve sorumluluk anlayışınızla baş başa bırakıyorum. İşin trajikomik yanı da Sayın Bakanın tavrına paralel olarak Çalışma Bakanlığının da bizlerle, zekâmızla âdeta alay edişi.

Bakınız, geçtiğimiz gün Çalışma Bakanlığının 2013 faaliyet raporuna bir bakayım dedim bunca insan ölürken Bakanlık ne yapmış, diye. İnanmayacaksınız ama raporda kurumsal üstünlük olarak sunulan hususu aynen aktarıyorum: "İş sağlığı ve güvenliği konusunda yürütülen bilinçlendirme çalışmalarındaki artış..." Yanlış duymadınız. Bakanlık, iş sağlığı ve güvenliğinde öylesine iyi çalışmış ki, çalışıldığı hâlde bu kadar emekçimiz yitip gidiyorsa, eğer siz bu çalışmayı yapmasanız kim bilir daha nice emekçiler hayatından olacaktı? Evet, görüldüğü üzere, iktidar, malum 50 kişiden başka kimseyi dinlememeye, kendi bildiğini yapmaya devam ediyor ve olan, ülkenin işçilerine oluyor. Oysa, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yasalaşırken söyledik; eksik, yetersiz denetim ve iş sağlığı piyasalaştırılıyor. Zaten yasanın adıyla da asıl amacınızı ilan etmişsiniz; iş sağlığı, işçi sağlığı değil. Önceliğiniz işçi değil, iş.

Yine, 21 Mayıs 2014'te, bu çatı altında "Taşeron uygulaması, emeğin sömürsüdür. Bu yasama yılı kapanmadan bu taşeron sömürü anlayışını kapatacağız. Bunun bitmesi gerekir." dediniz Sayın Bakan, Soma faciası sonrası getirdiğiniz torba ile faciaların sebeplerinden biri olan taşeron sisteminden bırakın vazgeçmeyi, onu kurumsallaştıracak adımlar attınız. Ermenek'te yaşanan facianın ardından Başbakan Sayın Davutoğlu, maden ocaklarında olası tehlikelerin önceden tespit edilip önlem alınması için Başbakanlık BİMER de bir ihbar hattı kurulduğu müjdesini verdi. Günaydın Sayın Başbakan! Aslında, böyle bir müjdeye ihtiyaç yok. Bu konuda önlem almak, Hükûmet olarak sizin asli göreviniz. Bu konuda Bakanlığınıza bağlı denetim birimleri var. Bu birimlerin rutin denetimlerinde ocaklardaki bu eksiklikler görülüyor ve rapor ediliyor. Ama ne siz ne de sayın bakanlar bu konuda önlem almayı aklınızdan bile geçirmiyorsunuz. Yani denetim yapanlar cılız da olsa bir anlamda sizleri önceden haberdar ediyor. Ama siz bu resmî uyarılara kulaklarınızı tıkıyorsunuz, şimdiden halka müjde verir gibi "Biz size, BİMER'e ihbar hattı kurduk, siz buraya ihbarlarınızı yapın. Hatta gerekirse biz o ocakları da kapatırız." diyorsunuz. Sayın Başbakanın bu açıklaması tam bir acziyetin ifadesi olup günü kurtarma gayretidir. Sayın Başbakan bir taraftan çalışanlara muhbir olmalarını öneriyor, diğer taraftan, halkımızla âdeta alay ediyor. Sayın Başbakana soruyorum: Hangi çalışan, size yanında çalıştığı patronu şikâyet edebilir? Eğer bunu yaparsa ertesi gün kendisini kapının önünde görür. Kaldı ki, bu görevde Hükûmetinizin emrinde çalışan yüzlerce denetim elemanları var. Bu görev sizlerin ve onlarındır. Bu görevi yerine getiremiyorlar ise, Burada Hükûmet olarak sizin sorumluluğunuz vardır.

Bu vesileyle, ümitsiz de olsam, ülkenin faydası için Hükûmet olarak sizleri bu sözünüzü tutmaya, taşeron sistemini kaldırmaya, ona razı değilseniz en azından madencilik sektöründe kaldırmaya çağırıyorum. Her ne kadar,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

Cumhuriyet Halk Partisinin madencilik sektöründe taşeron sistemine son veren kanun tekliflerine Sayın Bakan önce “Olumludur, AKP olarak kanunlaşmasını destekliyoruz.” demiş, sonra bu düzenlemenin yasalaşmasına gelince AKP çark etmiş olsa da bu acılara son vermek üzere yine çağrıda bulunuyorum. Her ne kadar taşeron sistemini bu ülkeye hediye eden, kamuda taşeron sistemini yaygınlaştıran, özel sektöre öncü ve örnek olan AKP iktidarı da olsa artık yeter! Bu kadar bedel yetti de arttı bile. AKP Hükümeti bir an önce kendine gelmeli, işçi sağlığını ve güvenliğini önceleyen, denetimi etkin ve bağımsız kılan, taşeronlaşmayı sonlandıran bir çalışma hayatı inşa etmeli! Ne yazık ki, insan hayatının bu kadar ucuz olduğu bir ülkede yaşam hakkına saygı göstermeyen bir iktidar anlayışına, emeğin ve emekçinin yanında durmayan bir Bakanlığa diğer haklardan, hukuktan ve ülke gerçeklerinden bahsetmek pek anlamlı olmadığından; işsizliğin artmasına, resmî rakamlarda yüzde 18’i geçen genç işsizliğin ciddi bir sosyoekonomik soruna dönüşmesine, işsizlik Fonu’nun işlevini görmemesine, işsiz kalan emekçilere verilmesi gereken 78 milyar Türk lirasının hazine kâğıtlarında tutulmasına, SGK’nın elini her geçen gün daha fazla vatandaşın cebine atmasına, asli ve süreklilik arz eden kamu hizmetlerinde geçici ve güvencesiz işçi çalıştırılmasının yaygınlaşmasına, 4/B ve 4/C ve taşeron sistemine, bizzat Sayın Bakanın imza attığı 2014 toplu sözleşmesiyle pek çok memurun zararlı çıkmasına ve kamu çalışanlarının enflasyona ezdirilmesine ve yine bizzat Sayın Bakanın defalarca dile getirdiği memurlara disiplin affı, bir derece verilmesi gibi sözlerin tutulmamasına, sendikasılaştırmanın AKP’nin politikasına dönüşmesi ve sendikal hareketlerin zayıflatılmasına, Avrupa’dan çok yüksek olan ve kadınlarda yüzde 50’yi aşan kayıt dışı istihdama... Detaylarına girmek istemiyorum.

Bu düşüncelerle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve ilgili kurumların 2015 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Hepinizi tek tek selamlamıyorum çünkü zamanım önemli benim için de. Hepinizi saygıyla selamlıyorum, tek tek selamlamak yerine.

Sayın Bakan, öncelikle, şunu soracağım: Ayşe Gökçe’yi tanır mısınız efendim? Tanıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tanımam.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Peki, efendim.

Emiş Bahar’ı tanıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yok.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ayşe Gökçe “Oğlum, yüzme bilmiyordu, şimdi orada ne yapacak?” diyor ablamız. Emiş Bahar da “İçeriden sağ çıksalar ne yapacağız, bizi yediler, bitirdiler.” Diyen ablamız. Yani bu sözler Ermenek’teki aşağıda çocukları olan, eşleri olan vatandaşlarımızın çığlıkları. Bu çığlıklar daha önce de defalarca oldu ama ne yazık ki, bu çığlıkları anlatamadık.

Burada asla, işin fantezisini yapmaya çalışmayacağım. Daha önce defalarca, bu yasa gündeme geldiğinde sizlere orada da buradaki milletvekillerine de, iktidar milletvekillerine de yalvardık, yakardık “Bu yasa iş kazalarını önlemez.” dedik. “Çünkü denetimin işverenlerin elinde olduğu, işverenlerin kendisini denetlettiği, maaşını kendisinin verdiği bir yapıyla bu işler olmaz.” dedik, bunu yalvardık yakardık. Dedik ki: “Bağımsız bir kurul oluşturalım, bu, bağımsız denetim yapacak; içinde sendikaların, meslek örgütlerinin yer alacağı yapı ve deneyimleri buraya yansıtırlarsa güzel olur.” Bunları anlattık, anlattık; ne Mecliste ne Komisyonunda anlatamadık. “ILO Sözleşmesi” dedik, anlatamadık. Siz çıktınız, dediniz ki: “Ya, zaten ILO Sözleşmesi’ni de kapsıyor bu yaptığımız yasalar, zaten aynısıdır, merak edilecek bir şey yok.” Ve dolayısıyla, şimdi, bunun üzerinde herkes bir ağıt yakıyor. Şöyle bir şey söyleyeceğim: İyi bir yönlendirme var. Bakın, Ermenek’te medya, özellikle yandaş medya, vurun abalya, işvereni, öyle bir hedef aldı ki, öyle bir hedef aldı ki, bütün suçluyu tespit etti, yargıladı ve infaz etti. Ama aynı medya, Torunlar’ı akladı, savcı da o zaman aklıyor. Aynı medya, bir taraftan... Yani iktidarın çok yakınındaysa birtakım beslenmesini, oradan gıdasını alıyorlar onlar korunaklı, savcı o korunağın bir şekilde tarafı oluyor; diğer taraftan, birileri de hemen, derhâl cezalandırılabilir.

Şimdi, Bakanlığın birçok uygulamasına ilişkin arkadaşlar eleştiriler yaptılar. Sayın Aydın Ayaydın biraz önce, sabahleyin “Bu kadar polis ne geziyor burada?” dedi. Şundan dolayı geziyor: Birilerini korumak için geziyor ve şöyle bir tablo vereceğim değerli arkadaşlar size: 2002’de polis sayısı 169.260, şu andaki polis sayısı 251.672. Yani, neye tekabül ediyor? Polis sayısı yüzde 48 artırılmış. Sendikalı işçi sayısı ne olmuş? Sendikalı işçi sayısı, örgütlü yapı da tam bir o kadar düşmüş. Şimdi, o kâğıt üzerindeki bakmayın. Kâğıt üzerindeki sayı yüzde 9’lardır. Toplu iş sözleşmesinden yararlanan yüzde 5,5 oranındadır, 4,5’tür, toplu sözleşmeden yararlanan bu. Daha önce 1 milyon 100 bin kişi ise toplu iş sözleşmesinden yararlanıyordu. O sayı yüzde 50 azaldı, polis sayısı yüzde 50 çoğaldı. Niye bunlar çoğalıyor? Çünkü, gaz sıkamak için, cop atmak için, hani demokratik haklarını kullananları baskı altında tutmak ve onları susturmak için. Böylece ne oluyor? “Vahşi kapitalizm” dediğimiz kapitalist sistemin egemen olduğu bir dünya düzeni yaratılıyor. Ben Bakanı suçlamıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) - Bakanın, esas, iktidarın uygulamalarını burada bir bütün olarak ele aldığımızda, Başbakan ne demişti?

BAŞKAN – Sayın Çelebi, lütfen toparlayın.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – “Kaderlerinde ölmek var.” demişti.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Bu işin fitratında var.” diyordu.

ADNAK KESKİN (Denizli) – “Doğasında” diyordu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – “Fıtratında var, doğasında.” Başka bir yerde doğa yok, bir tek bizim ülke için geçerli bu doğa, “takdiriilahî”, hep böyle olur. Sonra ne oldu? Bir diğer Bakan da “Güzel öldüler.” dedi ve bu güzel ölmelerin sonucunda buraya kadar gelindi. Bu isyanları hâlen kulağınızı tıkayacak ve şöyle bir cümle çok çok kullanılıyor sizler tarafından “Ucu nereye giderse gitsin sonuna kadar peşindeyiz.” Ucu nereye gidecek? Ucu bize gelecek hâli yok. “Söylediğimizi söyledik, ucu nereye dokunursa dokunsun gideceğiz.” Hiç ucu bize dokunacak hâli yok. Ucunun nereye dokunacağı belli. Bunun sorumluluğunu almak, görevini yapmak iktidarın görevi. İktidarın bunu yapmada, topu taca atmada marifetleri saymakla bitmez. Dolayısıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelebi, lütfen toparlayın.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – O kadar dağıtmışsınız ki, nasıl toparlasın adam?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aynen öyle.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Siz de konuşmanızda o kadar dağıtıyorsunuz ki...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi 2014 yılı...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, bir dakikanız var, yirmi saniyesini böyle kaybettiniz, Sayın Seçer’in müdahalesiyle.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – 2014 yılının yüzde 40’ı kayıt dışı. Bakın, 2014’te hâlen yüzde 40 kayıt dışı çalışan var. Bu, resmî rakamlar. 2002’de neydi? Bu da yüzde 40’tı. Yani bir iyileştirme mi yaptınız? Gerçekten kayıt dışını kayıt içine alan bir yaklaşım içerisinde mi? Peki, taşeronda ne oldu? Taşeronu yaygınlaştırdınız, daha büyüttünüz, devasa hâle getirdiniz. Yani taşeron uygulamasını yüzde 90 daha da büyüttünüz.

Son cümlem şu: Gerçekten, Ferit Mevlüt Aslanoğlu –biraz önce Musa Çam da söyledi- şu önde otursaydı o da kazağını giyecekti ve emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili şuraya da oturacaktı. Bunu birkaç defa söyledik, Sayın Bakan diyor ki: “Popülizm yapıyorsunuz.” Ya şunun popülizmi olmuyor da, kaçak saray yapılıyor, oraya trilyonlarca para buluyorsunuz, o hiç popülizm olmuyor; biz, emeklilikte yaşa takılanların sorununu buraya getirdiğimizde o zaman popülizm oluyor.

BAŞKAN – Konu gene dağıldı.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Lütfen oraya aktardığınız bütçeleri...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Çelebi...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Çelebi...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bak, engelleme olmazsa bitireceğim.

BAŞKAN – Efendim, iki Çelebi yan yana oturun konuşun yani.

Sayın Çelebi, lütfen.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Son cümlemleri kullanacağım.

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, başka yere kaynak buluyorsunuz, para da buluyorsunuz, bir sürü kaynağınız da var; lütfen şu mağdur ettiğiniz vatandaşların, emeklilikte yaşa takılanların sorununu çözün. Sayın Bakan, gelin, bir güzel iş yapın, bir defa da tarihe böyle geçin, hep insanların ölümüne sebebiyet veren bir bakan olarak değil, gerçekten yaşamaya da katkı veren bir bakan olarak tarihe geçmenizi istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi, ama hakikaten kabul edilebilir bir ifade değil bu yani.

Sayın Yüksel, buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Bakanım...

BAŞKAN – Sayın Yüksel, istiyorsanız size daha sonra söz verebilirim, geç istemişsiniz.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Olabilir.

BAŞKAN – Tamam, peki, daha sonra vereyim.

Teşekkür ediyorum.

Sırada bekleyen arkadaşlar var.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; Soma maden kazası, aslında iş cinayetlerinin en simgesel olması sebebiyle onun üzerinde çok duruyoruz, yoksa bir iş cinayeti gerçeğiyle karşı karşıyayız.

İki tane kavram üzerinden bu Soma maden kazası sembolleşti, bunun bir tanesi taşeronlaşma, yani “dayıbaşı” kavramıyla gündeme gelen konu, diğeri de aşırı üretim, yani “Hadi, hadi.” düzeni.

Şimdi, buna böyle devletin sistematığı açısından bakalım. Taşeronlaşma nasıl çıktı ortaya? Aslında bildiğiniz kamu ihale sistemindeki hizmet ihalesi mantığı, değil mi? Ve bu bir kamu iktisadi teşebbüsü, yani Türkiye Kömür İşletmelerinin bir taşeronlaşması söz konusu.

Peki, Türkiye Kömür İşletmeleri niye taşeronla mahkûm bırakıyor kendisini veya bıraktırıyor? Altına baktığınızda Hazine Müsteşarlığının finansman kararnamesinde emekli olan veya ayrılan personelin yerine yenisini alması yasaklandığı için bir taşeronlaştırma sistemi çıkıyor. Yani bilinçli olarak norm kadro uygulamalarıyla taşeronlaştırma sistemine doğru gidiyor. Kamu ihale rakamlarında gördüğünüz ve baktığınızda da korkunç bir tabloyla karşı karşıya kaldığımızı ve bütün hizmetlerin taşeronlaştırıldığını görüyoruz.

Aslında, bence taşeronlaşma da Türkiye’de genel anlamda yanlış tartışılıyor, çünkü işin uzmanı tarafından yapılması verimliliği artıran bir durum olabilir. Sorun, taşeronlaştırma adıyla sembolleşen durum, işçi güvensizliği, işçi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

ücretlerinin düşürülmesi ve sendikasılaştırma süreci, asıl baktığınızda bu çıkıyor. Yani taşeron değil asli işveren dahi olsa, bu koşullarda işçi çalıştırdığı için zaten sorunlu yapı buradan çıkıyor, ama biz bunu taşeronlaştırma ile uzmanlaşmayı birbirine karıştırarak götürdüğümüz için de bence tartışma eksik bir yerden gidiyor.

Peki, niye bu oluyor? İşte, işçi sınıfının ücretlerini düşürmek ve haklarını kısmak amacıyla, taşeron denilen, hukuki sorumsuzluğu olan, fiilen hukuki sorumsuzluğu olan bir sisteme doğru gittiğimiz için. Aslında, emek ve sermaye sınıfı arasında devletin dengesizlik yaratmak amacıyla son derece bilinçli uyguladığı bir politika.

Üzücü olan, bu Bakanlığın belki de en çaresiz Bakanı olan sizsiniz. Bunu size bir sempati duymak amacıyla söylemiyorum, bunu işçi sınıfının düştüğü durumu anlatmak için söylüyorum. Bu Hükümetin en güçlü bakanı Enerji Bakanıdır, çünkü Enerji Bakanı sermayeye tekel enerji rantlarını verir, en çaresiz Bakanı da sizsiniz, zaten açıklamalarınızda bunu görüyoruz, çünkü gözden çıkarılmış bir sınıfı temsil ediyorsunuz.

Diğer mesele ne? Aşırı üretim. Aşırı üretim nereden çıkıyor? Aşırı üretim de yine sizin Hükümetinizin ve devletin uygulamalarından ortaya çıkıyor. Nasıl oluyor?

Bülent Bey sabah çok önemli bir konuşma yaptı, çok büyük ihtimalle medyada yer almayacak, çünkü medyada o konuşmanın yer alması Hükümeti çok üzeceği için, medyadaki hükümet komiserleri o konuşmalara müdahale edecek. Buradaki muhabir arkadaşlarımın yazacağını biliyorum, editörlerin de onu yayınlamak isteyeceğini biliyorum, ama Hükümetiniz tarafından atanmış hükümet komiserleri o basının haberlerini sansürleyecekler.

Orada sansürlenene haber ne? Aslında yolsuz düzenin nasıl bir cinayet sistemine götürdüğünü gösteriyor.

Şimdi, bakın, elimde bunun sözleşme maddesi var. Bu sözleşme maddesi ne diyor biliyor musunuz? Bu kazanın olduğu maden için diyor ki: "1,5 milyon ton yıllık." Altına küçücük bir cümle yazmışlar: "Daha fazla üretilirse satın alınacak."

Sayın Bakan, devlette böyle ucu açık bir sözleşme yapılabilir mi? Miktar var çünkü vergisi ona göre ödenir, her şeyi ona göre hesaplanır. "1,5 milyon ton", altında bir cümle. "Daha fazla üretilirse satın alınacak."

Şimdi, buna döndüğümüzde maden gerçeğiyle karşılaşıyorsunuz. Bence, benim daha önceki konuşmaları arkadaşlarınız size özetlesin, çünkü karşılaştığınız tabloya ilişkin sizin bilgi sahibi olmanız gerekiyor. İlk Türkiye'nin kamuya ait madenleri fütursuz, gerçek dışı, sahte raporlarla kapatıldı, "verimsiz" denildi, şu denildi, bu denildi. Sonra şaibeli ihalelerle Hükümetinize yakın kuruluşlara devredildi. Sonra bunlardan ihalesiz veya şaibeli ihalelerle, fahiş fiyatlarla kömür alınarak termik santrallere ve fakir ailelere dağıtıldı. Sistem bunun üzerine kuruldu. Soma bunun bir parçası ve Soma'da bu redevans dediğiniz dünyanın en kirli sistemi... Ve şunu da söyleyeyim, belki Hükümetinizden daha güçlü bir genel müdürlükle karşı karşıyasınız; bunun adı Türkiye Kömür İşletmeleri.

Aslında emek-sermaye çelişkinin en kirli yapısıyla karşı karşıyasınız. Türkiye Kömür İşletmelerini çok yakından tanıyan biriyim, Hükümetinizden daha güçlüdür neredeyse. Bunu bütün kalbimle söylüyorum. Zaten Genel Müdür demiş, "Beni görevden alamazlar, Enerji Bakanı akıllı adamdır." diye. Bunu delillendiririm ama zamanım yok, isterseniz eğer Başkan biraz süre verirse delillendiririm.

Şimdi, ne oluyor biliyor musunuz Sayın Bakan? Bu 1,5 milyon tonun altına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – ...ihalesiz verilen madenlerle birlikte bu cümleyi koyduğunuzda, yıllık üretim 3,5 milyon tona çıkıyor.

Niye biliyor musunuz? İhalesiz satıyordu ya, fahiş fiyatlarla satıyor, sattıkça kâr ediyor, sattıkça kâr ettikçe de işçiye "Hadi, hadi, hadi." diyor ve maliyetini düşürmenin tek yolu olarak ne görüyor biliyor musunuz? İkel adamlar oldukları için teknoloji geliştirmeyi bilmiyorlar, yönetim becerileri yok, sadece işçi sömürsü ve doğa sömürsü üzerine para kazandığı için, maliyetini tek emekten kıskarak yükseltebiliyor, zaten devlete fahiş fiyatlarla satıyor, sonuçta Soma'daki işçinin kanı İstanbul'da rezidans olarak karşınıza çıkıyor.

Vicdanınızın sızlaması gerekiyor. Bazen kendimi sizin yerinize koyuyorum. Bülent Ağabeye söyledim, "Ağabey, sen o bakan koltuğunda olsaydın ve bunun onda 1'i olsaydı, seni yerden yere ben vururdum." dedim. Ve bunu da taahhüt ediyorum, eğer böyle bir şey olursa bizim Hükümetimiz zamanında -inşallah böyle bir şey olmaz ama - o bakanı yerden yere vurmak görevi de bize ait olmalı.

Eğer biz bunu yapabilirsek milletvekili olarak, milletin vekili olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – ...emin olun iş cinayetleri biter, zeytin katliamı biter, taşeron biter ve böyle arkadaşlar gelip Başkan olmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Size bir dakika daha vereyim, buyurun son bir sözünüz varsa.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yahu, bitirdikten sonra bir dakika veriyorsun Başkan! On dakika hakkım var, gıkım çıkmıyor Komisyona saygıdan.

VAHAP SEÇER (Mersin) – İncicamını bozduktan sonra süreyi uzatıyorsun efendim.

BAŞKAN – Hiç sorun değil...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ve bence son derece önemlidir, çok gereksiz olabilir ama bu sistemin kirliliğini anlatmaya çalışıyorum, beş dakikada Bakanını bilgilendirmeye çalışıyorum, bir dakikadan ne olur ya!

BAŞKAN – Size de yedi dakika söz verdim efendim, bu sekizinci dakikayı da buyurun, konuşun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Aşk olsun, on dakika hakkım var, niye beş dakika? Niye yani? Hangi İç Tüzük'e göre?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

BAŞKAN – Efendim, Komisyon kararı, benim iradem dışında, bu Komisyonun iradesi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Komisyonun yanlış bir iradesi var. Neyimiz doğru ki zaten!

BAŞKAN – Sayın Oral, buyurun lütfen.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, sizi, Sayın Bakanı, Komisyonun üyeleri değerli arkadaşlarımı ve basının değerli temsilcilerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, son dönemlerde yaşanan olaylar 21'inci asırda çağdaş bir ülkeye yakışan türden değil, bunu, önce, her şeyden evvel görelim.

Önce Soma'da 301 ve bilahare Ermenek'te -ekmeği peşinde koşan- 18 işçi genç yaşta -tabii bunun yanında diğer bazı ocaklarda da can kaybı oldu- hayatlarını kaybettiler ve geride acılı aileler bıraktılar ve birçok ocaklar da söndü.

Şimdi, gerek 13 Mayıs'ta Soma'da meydana gelen gerek Ermenek'te meydana gelen facia, kesinlikle doğal afet sonucu olan olaylar değil, kaza da değil. Nitekim, her ikisinde de gerek idari soruşturma gerek adli soruşturma, bunların büyük ölçüde ihmal ve kusura dayandığını göstermiştir.

Şimdi, kusur ve ihmalin sadece işletme sahiplerinin sorumluluğuyla sınırlı tutulmaması gerekir, çünkü o işletmelerin bir yerde de idare tarafından kontrolü gerekir. Dolayısıyla, olayı daha geniş ele almak gerekir.

Tabii, burada Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz, yalnız Çalışma Bakanlığının kapsamı değil, aynı zamanda Enerji Bakanlığıyla birlikte bu söylediklerimiz geçerlidir.

Burada idarenin denetiminde ciddi zafiyetlerin bulunduğu anlaşılıyor, çünkü yapılan açıklamalarda, genellikle, işte, "Bu ocaklar kısa bir süre önce kontrol edilmişti, hatta 2 defa kontrol edilmişti." gibi açıklamalar oluyor.

Peki, kontrol edildiğinde bu risklerin ortaya çıkmaması nasıl mümkün olur? O zaman denetim zafiyeti üzerinde, orada bir sorun var demektir, onun üzerinde durmak gerekir. Denetimi yapılmış, bu riskler -ki insan hayatıyla ilgili olan riskler- tespit edilememişse, biraz evvel söylediğim gibi niçin denetim yapılıyor? Denetimin kalitesini sorgulamak lazım. Yok, riskler tespit edilmişse, gereği niçin yerine getirilmemiş? Yani denetimin kalitesinin devamlı kontrol edilmesi gerekir.

Ben de bir denetim elemanı olarak devlette görev almaya başlamıştım, devletin denetim kalitesinin mutlaka belli bir düzeyde tutulması ve onun aşağıya inmemesi gerekir. Yani "İnceleme yapılmıştı, denetim yapılmıştı." denilmesini biraz tuhaf bir açıklama şeklinde değerlendirmek gerekir.

Şimdi, anlayamadığım bir şey daha, Sayın Bakan, bu ocakların bir envanteri yok mudur? Soma'da meydana gelen olaydan sonra, devletin elinde bu ocakların bir envanteri vardır, bu envanter üzerinden, bunların risk ağırlıklarına göre, risk noktalarına göre, tabloya göre meselenin hemen ele alınması gerekirdi. Normal olarak ilk akla gelen budur. O büyük kazadan sonra, Türkiye'de başka bu tür böyle tehlikeli olan ocaklar nedir, bunların durumu araştırılır ve gerekli tedbirler alınabilirdi.

Şimdi, Ermenek'teki olayda yandaki bir ocaktaki su birikiminden söz ediliyor. Bu tespit edilebilir. Teknolojinin bu kadar ileri bulunduğu bir dönemde bunların ortaya çıkmaması gerçekten ülkemiz için son derece düşündürücü. Yani idarenin bunları cevaplandırması gerekir.

Şimdi, faaliyetleri devam eden ocakların tümünde iş güvenliğinin mutlaka incelenmesi gerekir. Yani oraya giden denetim elemanları ne yapıyorlar ki? Yoksa sadece kayıt üzerinde mi bir inceleme yapılıyor, teknik incelemesi yapılmıyor mu?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, iktidar tarafı nerede?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hiç kimse kalmadı karşıda.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Karşı taraf nerede?

SÜMER ORAL (Manisa) – Devlet, bu alanda, icabında her türlü maliyeti de göze alabilmeli. Bazı ocaklarda risk varsa orada başka şeyin düşünülmemesi lazım. "Çalışanların durumu ne olacak, esnafın durumu ne olacak?"tan çok, onların can güvenliği söz konusu olduğu için, icap ederse devlet onu geçici olarak kapatabilir ve onun maliyetini de devlet karşılayabilir, ücretlerini de vermek suretiyle. Yani hayatın söz konusu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Orayı bir çekelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biz çekip, servis edelim basına.

SÜMER ORAL (Manisa) – Ben rahatsız değilim bu tablodan efendim, yani anlatıyorum.

BAŞKAN – Konuşmacıyı rahatsız ediyorsunuz arkadaşlar.

SÜMER ORAL (Manisa) – Şimdi, yani bunların üzerinde herhâlde Sayın Bakanın etraflıca bir açıklaması olacaktır.

Bir de Devlet Personel Dairesi Başkanlığı üzerinde durmak istiyorum. Devlet Personel Dairesi Başkanlığının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesine alınmış olmasının gerekçesini gerçekten bugüne kadar tam anlamış değilim.

Devlet Personel Dairesinin görev alanına giren memur ve diğer kamu görevlilerinin mali, idari ve sosyal hakları ile kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlarının düzenlenmesi farklı bir nitelik taşır. Böyle bir görev kapsamının herhangi bir bakanlığın bünyesine bağlanmaktan çok, daha önceden de olduğu gibi, Başbakanlıkta Başbakan yardımcılarının birine bağlanmak suretiyle görev yapması çok daha yerinde olurdu. Niye bu sistemden vazgeçilip Çalışma Bakanlığının bünyesine alındığını ve bunun hangi gerekçeye dayandığını anlamak çok da kolay değil. Görevin bu özelliği göz önüne alınarak, Devlet Personel Dairesi Başkanlığına farklı bir yapı kazandırmak gerekir.

Şimdi, üç yıldır buradaki müzakerelere bakıyorum, dikkatle de izliyorum, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi görüşülürken Devlet Personel Dairesi pek gündeme gelmiyor, âdeta gölgede kalıyor. Yani onun çalışmalarını değerlendirmek veya oradan bilgi almak çok mümkün değil. Nitekim, şu şeye de baktığımda kısa bir bilgi var ve o bilgilerin çoğu da idari, icrai nitelikte bilgi. Hâlbuki Devlet Personel Dairesi icrai değil, daha çok istişari nitelikte bir kurumdur ve devlet personel idari sistemini, rejimini daha iyi noktaya götürme konusunda çalışma yapar ve onu raporlarla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

kamuoyuna duyurur. Şimdi, baktığınızda, bu konuşmada “Şu kadar kadro verilmiştir. Şuna şu zam yapılmıştır.” E bu icracı bakanlıkların görevidir, zaten bunu Maliye Bakanlığı yapar. Evet, Devlet Personel Başkanlığının da görüşünü alır ama Devlet Personel Başkanlığı daha çok istişari nitelikte bir çalışma yapma durumunda ve personel sistemini iyileştirmek gerekir.

Şimdi, ücret sistemine baktığımızda, ücret sistemimizin esası eşit işe eşit ücrettir; eşit unvana eşit ücret değil, eşit işe eşit ücret ve o ücretin bazı özelliklerine göre ilave birtakım ödemeler yapılır. Hem eşit işe eşit ücret ve tek ücret sistemi vardır, ona ilave bazı şeyler eklenir işin mahiyetine göre. Ama şimdi baktığınızda, sanki tek ücret cüzi kalıyor, ona ilaveler çok daha fazla. Şimdi, Sayın Bakana inşallah onu soracağım: Acaba ücretle birlikte ödenen kaç tür ilave ödeme -tazminat veya çeşitli adla- kaç çıkmıştır? Bunların bir kısmı emekli keseneğine tabidir, bir kısmı vergiye tabidir, bir kısmı değildir. Yani, bir kişinin maaşını hesap etmek dahi çok kolay bir durumdan çıkmıştır.

Şimdi, işte bunların düzeltilmesi, rejimin daha sağlıklı hâle gelmesi ve bir personel reformu gerekir. Devlet Personel Başkanlığı o konuda acaba hangi noktada, ne yapmıştır? O konular bize sunulsa çok daha iyi olurdu. Yoksa, kaç memur kadrosu verilmiş, kaç emniyet görevlisi artırılmış, şuna ne kadar zam yapılmış, bunların pek o kadar önemi yok. Devlet Personel Dairesinin kuruluş sebebi kanununda var, siz de burada belirtmişsiniz bunu ama bu çalışmalar ona göre olmamış. Bunun yeniden ele alınması çok daha isabetli olur diye düşünüyorum.

Devlet Personel Başkanlığı ile ilgili sözlerimi burada bitirdikten sonra sosyal güvenlik kurumlarının gelir-gider dengesi yani sosyal güvenliğin finansman açığı, tabloda 2014 ve 2015'e baktığımızda, gene aşağı yukarı gayrisafi millî hasılanın 4,15'leri ağırlığındadır ama bu ağırlaşan bir tempo şeklinde gösteriyor ve bütçe yapısı içerisinde de ileriye doğru önemli kalemlerden biridir. Acaba bu konuda bir projeksiyon -mutlaka vardır Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında- önümüzdeki üç yıl içerisinde hangi boyutlara gelecek, o konuda da bir bilgi rica edeceğim.

Ayrıca bu tabloda bütçe transferleri 80,6 milyar TL olarak görünüyor. Yalnız, o finansman açığı kısmında sıfır görünüyor ama acaba bu rakamların dışında üniversite ve özel hastane, Sayın Bakan, alacaklarının miktarı nedir, şu mevcut tablonun içinde var mı, yoksa onun dışında ilave bir finans açığı olarak mı görülüyor? O konuda da bir bilgi alabilirsem memnun olacağım.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bütçenin de hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Oral, ben çok teşekkür ediyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.18

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.22

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlkur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, 8'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Güneş, buyurun lütfen.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Evet, Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

İki konu üzerinde duracağım, başına da vereceğim Sayın Bakana verdiğim rakamları.

Birinci konu şu: Gerek Hükûmetin verdiği sunuş konuşmalarında gerekse Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının sunuş konuşmasında işsizlik rakamları var. Şimdi, çok açık bir şey ifade edeyim: İki yıl önce bu Komisyonunda işsizlik verileriyle ilgili Hükûmetin yanlış veri verdiğini anlatmıştım. İki yıl geçmiş, aynı hata devam ediyorsa o zaman bu Hükûmet ısrarla yalan söylemek istemektedir, bu sonuç çıkıyor.

Şimdi, birincisi, bu işsizlik rakamlarını verelim. Bir: Hükûmet Programının, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının sunuş konuşmasında var, sayfa 5'te, işsizlik oranları; Maliye Bakanlığının Ekonomi Raporu'nda var sayfa 31'de. Bakınız, o ilk, renkli tabloda genç işsizlik oranını veriyorsunuz 15-24 yaş arası ve diyorsunuz ki: “Türkiye iyi bir noktada. Hatta son birkaç yılda da iyileşti.” Siz de telaffuz ettiniz, “Yüzde 18,2'ye geldi.” dediniz. 2'nci sayfada sunduğum, ILO'nun Eurostat raporu aynı. 2007'yle 2013 arasındaki fark var, Türkiye en tepede. Niye yalan söylüyorsunuz, niye yanlış rakam veriyorsunuz? Ayıp değil mi? Türk halkı niye yanlış rakamları görüyor? Türkiye en yüksek işsizlik rakamına sahip ve abidik gubidik yapılmasının temel nedeni de şu: O yaş grubunu daralttığınız zaman, askerlik oraya geliyor genç işsizlikte yani eğitilmiş olmayan genç işsizlikte ve Türkiye'de askerlik süresi uzun olduğu için Türkiye'de işsizlik oranı düşük çıkıyor. Niye milleti aldatıyorsunuz, neden? Yani, bu memlekette hiçbir milletvekili ekonomi bilmez, istatistik bilmez, veri bilmez mi zannediyorsunuz? Bu çok ayıp bir şey.

İkinci nokta şu: Bakınız, Türkiye'de 9,8 gibi, 9,3 gibi rakamlar veriyorsunuz işsizlik oranıyla ilgili. O rakamlar doğru değil, doğru değil. Neden doğru değil? Çünkü, benim “umutsuz” dediğim, iş gücü piyasasına girmeyen ama girmemesinin de açıklamasını da şöyle yapan: “Ben iş bulduğum takdirde çalışırım ama iş bulamıyorum.” diyen, ne yazık ki Türkiye'de çok ciddi bir orana gelmiş durumda, yüzde 9,3 çıkıyor. 2 milyon 580 bin umutsuz var. Düşünebiliyor musunuz, ne rezalet? Peki, siz iktidara geldiğinizde bu rakam neydi? Siz iktidara geldiğiniz zaman bu rakam 946 bindi. Sizin iktidarınız döneminde, evet, işsizlik oranı düşmedi ama aynı kaldı, hadi ona da olumlu diyelim ama ne yazık ki şu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

da oldu: Türkiye’de iş bulma umudunu yitiren oran giderek büyüdü ve siz kalkıp diyorsunuz ki: “İşsizlik oranı 0,4 düştü. Şu iyidir, bu iyidir.” Sizin iktidara geldiğiniz seneye göre -ki tam bir büyük krizin ardındaydı- oransal olarak resmî istatistik düşmedi, çarpıttınız. Umutsuzları da koyduğunuz zaman Türkiye’de fiilî işsizlik yüzde 19,7’dir. Niye bunu telaffuz etmiyorsunuz? Böylesine büyük umutsuzluk var mı dünyada, böylesine bir oran var mı? “Ben iş bulsam çalışırım ama iş bulamayacağım için aramıyorum.” diyen milyonlarca insanın olduğu bir ülke var mı dünyada? Bunlar bana kalırsa çok büyük ayıptır. İşsizlik oranlarıyla bu kadar yalan söyleyen bir Hükûmet cumhuriyet tarihinde gelmedi. Çok açık söylüyorum, bunu düzelttirin. Böyle hesap olmaz, bu bir.

İkincisi, kazalarla ilgili konu. Şimdi, bakınız, arkadaşlarım ifade ediyor bu iş kazalarıyla ilgili. Hep ölüm rakamları veriliyor, uzuv kaybetmeden hiç bahsedilmiyor. Uzuv kaybetme çok yüksek.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bahsettik.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Siz kesin bahsettiniz, onu duydum.

Yılda 800 ila 1.000 işçimiz uzuv kaybediyor, olağanüstü yüksek bir rakam. Şimdi, bununla ilgili de önlem gerekiyor.

Şimdi, 4 Eylül 2014 tarihinde, 62’nci Hükûmet Programı hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Genel Kurulda konuşurken dedim ki: Her gün ortalama bir işçi inşaatta ölüyor, her gün. 4 Eylül 2014. 6 Eylülde ne oldu, hatırlıyor musunuz, 6 Eylülde ne oldu? Aynı şey oldu.

Şimdi, bakınız, hep madencilik ve madencilikle ilgili alınacak önlemler konuşuluyor. İnşaatlarda inşaattan düşme sayısı olağanüstü yüksek. Sadece asansör değil, inşaattan düşme. Şimdi, inşaatlarla ilgili ne yapıyoruz? Niye bizde inşaat, maden ve tersanelerde bu kadar işçi kazası var, neden?

Şimdi, bakın, açık konuşalım. Bunun nedeni teknoloji.

BAŞKAN – Sayın Güneş, toparlayın lütfen.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Türkiye’deki maden kazalarının çok yüksek olmasının temel nedeni madencilikte uyguladığımız teknoloji, çok geri bir teknoloji. Bu kadar işçiyi bu kadar yerin dibine bu kadar ilkel teknolojiyle sokarsanız tabii ki ölümler. Teknolojiyi değiştirmemiz gerekiyor. Dolayısıyla, biraz önce arkadaşlarımızın söylediği eleştiriler doğru. Orada hem yönetsel bir değişiklik lazım -mutlaka- hem teknoloji değişikliği lazım. Eğitim önemli.

Bir konuyu daha söyleyeyim: Ben açılmıyordum açıkçası. Çünkü yani daha önce bulunduğum sektörle ilgili, fakat dün basında gördüm. Ben Türkiye’de dünyanın en büyük risk yönetim şirketinin uzun yıllar başkanlığını yaptım, uluslararası bir şirket tabii. Biliyorsunuz, bir tek Türkiye ve Polonya’daki madenler sigortalanamıyor. Rezalet bir durum değil mi? Yani, hepsi sigortalanamıyor. Bu iki ülkeye Lloyd’s piyasasında sigorta bulamıyorsunuz. Diyorlar ki: “Türkiye’yi elleme, rezalettir. Orada büyük kazalar olur.” Şimdi, bu bilinen bir gerçek. Bu bilinen gerçeğe rağmen hiçbir risk yönetimi olmaması büyük bir zafiyet.

BAŞKAN – Sayın Güneş, lütfen toparlar mısınız. Son sözünüzü alayım.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Şimdi, eğitim önemli, şu önemli, bu önemli ama mutlaka teknolojik değişimi getirmeniz lazım. Biraz önce bir arkadaşım söyledi: Evet, sözleşme yapılıyor. Sözleşmeyi siz denetliyor musunuz? Sözleşmede iş güvenliğiyle ilgili neler konulmuş, denetliyor musunuz? Kamunun orada büyük sorumluluğu var. İş kazalarıyla ilgili, açıkça ifade edeyim ki Türkiye’de şu anda getirdiğiniz, Hükûmetin getirdiği yasal önlemler iş kazalarını indirici düzeyde değil. Sadece birtakım palyatif önlemler geliyor. İşte, şapkasını taksın da bilmem ne olsun. Bu teknolojik yapıyla her zaman kaza olur. Dedim ya siz mi yaptınız o konuşmayı diye. “Evet.” dediniz. O konuşma doğru bir konuşma ama o konuşmanın gereğini Hükûmet olarak yapmanız gerekir. Eğer o teknoloji yoksa o zaman o madenleri toptan gözden geçirin çünkü o kazalar olmaya devam edecektir. Sizin ona baret vermeniz veya oksijen tüpü vermeniz veya, işte, maske vermeniz, bunlar palyatif önlemlerdir. O teknoloji ölüm getirir. Almanya’da bu teknoloji yok, Güney Afrika’da da bu teknoloji yok. Büyük makinayı yukarıdan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Dolayısıyla, toparlamak istersem, Hükûmetiniz maden kazaları konusunda gaflet içindedir, işsizlik konusunda ve veri vermede ise yalan söylemektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Sarı konuşacak, ondan sonra Sayın Başkan.

BAŞKAN – Demin “Önce ben konuşacağım.” demiştiniz Sayın Türel.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir değişiklik oldu.

BAŞKAN – Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, sayın bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu belirtmeme izin verin: Burada iş kazalarını konuşuyoruz Sayın Bakanım, Çalışma Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz ve Türkiye’de en sorunlu, en problemleri alanlardan birini konuşuyoruz ama iktidar partisine mensup arkadaşlarımızın sıraları bomboş. Demek ki AKP sıralarındaki arkadaşlarımız konuştuğumuz bu konuların önemini kavrayamamışlar ya da konuştuğumuz bu konuları önemli bulmuyorlar. Bu aynı zamanda...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Sarı, yoklama var.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bu aynı zamanda, Sayın Bakanım, size de bir hakaret. Yani, bütçeniz görüşülüyor burada, 30 milyar büyüklükteki bir bütçeyi konuşuyoruz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

BAŞKAN – Sayın Sarı, toplantının yapılmasına mâni bir hâl yoktur.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Türkiye'nin...
BAŞKAN – Siz lütfen sözlerinizi bitirin.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ya, lütfen sözümü kesmeyin Sayın Başkan.
BAŞKAN – Ama bunun toplantı yapılmasına mâni bir hâli yok.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Türkiye'nin en önemli problemlerinden birini konuşuyoruz ve sizin Bakanlığınızın bütçesi konuşuluyor. Muhalefet sıralarındaki arkadaşlar yerindeler ama iktidara mensup arkadaşlarımız yerlerinde yoklar. Dolayısıyla, bunun sizin için de bir sıkıntı olduğunu ve size yapılmış bir saygısızlık olduğunu da düşünüyorum ben şahsen.
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aşağıda yoklama yapılıyor Sayın Sarı, Meclis çalışıyor ya.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Arkadaşlar, sabahtan beri buradayız. Bakın, iki buçuktan beri buradayız, iki buçuktan beri.
EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır, saygı duyuyoruz.
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz de biliyorsunuz, Meclis açıldı.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Az önce bu sıralarda kimse yoktu.
BAŞKAN – Şimdi, Sayın Sarı...
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendi adınıza konuşun.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben kendi düşüncemi söylüyorum, sizde kendi düşüncenizi söyleyin. Lütfen.
(Gürültüler)
BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...
MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Aşağıda da sizden, muhalefetten kimse yok.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Rica ediyorum, dinler misiniz.
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl saygısızlıkla itham edersin?
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Benim düşüncem bu. Çıkarsın, cevap verirsin.
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendi adınıza konuşun.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kendi adıma konuşuyorum, kendi adıma konuşuyorum zaten yahu, kendi adıma konuşuyorum, bu, Sayın Bakana yapılan saygısızlıktır bence diyorum. Bu benim düşüncem.
BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Sarı, lütfen...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Benim düşüncem.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – On dakikada bir yoklama olursa beş dakikada da inerler. Neyin başında ya, ne işiniz var...
BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen. Arkadaşlar, hiç kimse bir diğer Komisyon üyesi arkadaşına...
ADNAN KESKİN (Denizli) – Aşağıda çoğunluk bulamıyorsanız niye...
BAŞKAN – Hiç kimse...
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz de burada...
BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin. (Gürültüler)
ADNAN KESKİN (Denizli) – Şu şeyi durdur Başkan.
BAŞKAN – Onu zaten durdurdum ben efendim.
Arkadaşlar...
Sayın Sarı, lütfen siz de Komisyon üyesi arkadaşlarınızı saygısızlıkla suçlamak gibi bir yanlışın içerisine düşmeyin.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, ben Sayın Bakana...
BAŞKAN – Herkes kendinden sorumlu. Siz buyurun, konuşmanıza devam edin.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben Sayın Bakana yapılmış bir saygısızlık olarak görüyorum, bu benim düşüncem. Arkadaşlarım böyle olmadıklarını düşünüyorlarsa çıkar, söylerler, konuşacaklarsa eğer. Yani, bakınız, Bakanlık bütçesini görüşüyoruz, daha AKP'den hiç kimse konuşmadı. Demek ki bu sorunlar önemli değil onlar için.
BAŞKAN – Bakın, Sayın Sarı, hep aynı konuya siz takılıyorsunuz.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Demek ki burada bir problem görmüyorlar yani bu bir bakış açısını, bir algı meselesini gösteriyor. Ben bunu vurgulamak istiyorum.
BAŞKAN – Başkanlık Divanının muhalefete pozitif ayrımını böyle değerlendirmeyin.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Arkadaş... Sen niye benim sözümü kesiyorsun Sayın Başkan?
BAŞKAN – Başkanlık...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, niye kesiyorsun sözümü?
BAŞKAN – Bağırma!
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Neden kesiyorsun sözümü ya?
BAŞKAN – Bağırma!
Bakın, 4 tane arkadaşın da orada söz talebi var. Sizin...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, tamam. Niye benim sözümü kesiyorsunuz?
BAŞKAN – Size Sayın Türelî'nin talebi üzerine ben söz verdim.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Benim sözümü niye kesiyorsunuz?
BAŞKAN – Orada bekleyen 4 tane arkadaşın söz talebi var.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, benim sözümü niye kesiyorsunuz?
BAŞKAN – 4 tane arkadaşın söz talebi var orada.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sözümü niye kesiyorsunuz?
BAŞKAN – 4 tane arkadaşın söz talebi var.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ya, olabilir.
BAŞKAN – Sayın Türelî'nin ricası üzerine ben Sayın Türelî'ye verdim sözünü.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Bomboştu, bomboştu orası Sayın Başkan, mecburiyetten verdin, mecburiyetten.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben sabahtan beri bekliyorum!
BAŞKAN – Siz sabahtan beri beklemiyorsunuz.
İZZET ÇETİN (Ankara) – İktidar partisi sıraları bomboştu, orada bir tek kişi yoktu.
BAŞKAN – Siz, sizin vermiş olduğunuz listede son konuşmacısınız.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sabahtan beri bekliyorum ben.
BAŞKAN – Son konuşmacısınız.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Mecburiyetten verdin.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, buraya basmışım...
BAŞKAN – Son konuşmacısınız siz.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam, tamam. Siz niye benim sözümü kesiyorsunuz?
İZZET ÇETİN (Ankara) – Mecburiyetten verdin. Bir tek milletvekili yoktu iktidar partisinin orada.
EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, Sayın Çetin, yoklama var aşağıda diyoruz ya, yoklama.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya, yoklama olması mazeret mi ya? 330 tane milletvekilisiniz. Eğer aşağıda çoğunluğu...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kardeşim, oturumu kapatırsın, gider yoklamayı kullanır gelirsın, oyunu kullanır gelirsın. Burada çok önemli konular konuşuyoruz.
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Plan Bütçe böyle boş bırakılacak bir yer mi? Önemsiz görüşmeler mi?
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Böyle bir şey olabilir mi ya!
ADNAN KESKİN (Denizli) – Eğer aşağıda yoklamada çoğunluğu buraya bağladıysanız vay hâlinize.
İZZET ÇETİN (Ankara) – İş kazaları sizi ilgilendirmiyor mu?
EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz iş kazalarına çok önem veriyoruz ama lütfen şu pankartınızı artık o duvardan indirin ya.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Yerinde dursun, ne rahatsızlığın var?
EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yani, bu muhalefete yakışmıyor, onun için diyorum.
MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Saygıdan bahsediyorsunuz, kendi saygısızlığınız...
BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.
Sayın Sarı...
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya, şu iktidara bak, 5'iniz birden bağıriyorsunuz, yapmayın ya.
BAŞKAN – Sayın Sarı, buyurun siz.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.
Şimdi, gelelim Sayın Bakanın sunumuna.
Şimdi, Sayın Bakanım, sunumunuzda enteresan bir şey var. İşinize geldiği zaman Türkiye'yi Avrupa Birliğine mensup ülkelerle kıyaslıyorsunuz, işinize gelmediği zaman da gelişmekte olan ülkelerle kıyaslıyorsunuz. Yani, ben sunumunuzu izlerken hayret ettim. İstihdama ilişkin bütün rakamları, özellikle işsizliğe ilişkin rakamları Avrupa Birliğine mensup OECD ülkeleri ya da şu anda krizde olan ülkelerle karşılaştırıyorsunuz. Hayır, merak ediyorum, biz Avrupa Birliğine mi girdik? Şimdi, eğer bir karşılaştırma yapıyorsanız, şu anda krizde olan ülkelerle, o ülkelerin işsizliğiyle bizim işsizliğimizi karşılaştırıyorsanız, o zaman rica ediyorum istihdam oranlarını da karşılaştırmayı, iş gücüne katılım oranlarını da karşılaştırmayı. Türkiye'nin buralarda ne kadar geride olduğunu da bize gösterin. Neden tek yanlı, sadece o anda krizde olan ülkelerin işsizlik oranlarıyla bizi karşılaştırıyorsunuz? Dolayısıyla, burada açık bir çarpıtma var. Sayın Hocam açıkladığı için ayrıntılara girmem istemiyorum.
Şimdi, ulusal istihdam stratejisi... Sayın Bakanım, bakın, elimizde iki tane veri var: Biri sizin "2023 hedefleri" dediğiniz, kalkınma planlarında da, en son açıklanan ve teyit edilen -2017-2018'e kadar- bir de OVP'ler var. OVP'ler de 2017'ye kadar. Bizim iddiamız şu: 2023 hedeflerine ulaşmak imkânsızdır, mevcut olan OVP de bunu ispatlamıştır.
Bakınız, OVP'de -daha 8 Ekimde çıkarttınız, bir ay önce- diyorsunuz ki: "2017 yılında Türkiye'de işsizlik 9,1 olacak." Şimdi, diyorsunuz ki: "2023'te işsizlik 5'e inecek. Üstelik iş gücüne istihdam oranını da 10 puan artıracamız bu süre içinde." Yani, 9 puan -yüzde 45,9'dan 46 diyelim- 55'e çıkartıyorsunuz. İstihdam oranları artıyor, iş gücüne katılım oranları artıyor ve işsizlik de düşüyor. Hangi büyüme oranıyla? Yüzde 3, yüzde 4, yüzde 5 büyüme oranlarıyla. Dolayısıyla, istihdam, ulusal istihdam stratejisi ve hedeflerine ulaşmak bugünden imkânsızdır, bunlar da kendi içinde de tutarsızdır zaten. OVP de, 8 Ekimde açıkladığınız OVP de bunun ispatıdır.
Şimdi gelelim diğer meselelere: İş kazaları, taşeronlaşma, istihdam ve çalışma yaşamına ilişkin sorunlar. Şimdi, Sayın Çam konuşmasında çok güzel bir şey söyledi, bence aslında bütün tartışmalarımızı özetliyor o. Dedi ki: "Türkiye'de iş kazalarına, taşeronlaşmaya ya da emek piyasasının sorunlarına bakış açısı teknik değildir, ekonomik, politiktir." Çok doğru, mesele teknik bir mesele değildir. Madenlerde alınan önlemlerin yeterli olup olmaması değildir mesele, iş kazalarının yapıldığı yerlerde, iş kazalarının olduğu yerlerde gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı meselesi değildir.
Aslında siz kendi sunuşunuzda da söylemişsiniz, diyorsunuz ki: "Bu bir zihniyet meselesidir." Çok doğru. Bakınız, ne diyorsunuz: "Yaşadığımız bu acılar sorunun mevzuattan ziyade farkındalık eksikliğinden, insan hayatını hiçe sayan kâr hırsından ve iş sağlığı, İSG tedbirlerinin gereksiz bir maliyet olarak gören zihniyetten kaynaklandığını bize

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

göstermektedir.” Altına imzamı atıyorum, çok güzel bir tespit. Peşinden de diyorsunuz ki: “Maalesef daha fazla kazanma hırsı vicdanları âdetâ kömürden daha kara hâle getirmektedir.”

Ortada bir zihniyet var ve bu zihniyetle mücadele ediyorsunuz, etmek zorundasınız ama bunun karşısında bir de Hükûmet zihniyeti var. Yani, biz zihniyetle mücadele ederken karşısına koyduğunuz şeyin o zihniyetin karşısında bir zihniyet olması gerekir. Ancak, şöyle...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Yani, diyoruz ki: Yani, bu 24 kişilik yere 46 kişi oturtan zihniyetle mücadele gerekiyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam, çok doğru, katılıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, bugün itibarıyla yazdığınız rakam bu. Orada onlarca kardeşimiz hayatını kaybetti. Ve bir işgüzarın 24 kişi yerine 46 kişiyi arabaya koymasıyla oluyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Çok güzel.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, bunun başına bekçi dikemezsiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, bakın, burada bir zihniyet var ve siz zihniyeti eleştiriyorsunuz, burada sizinle hemfikirim ama Hükûmetin zihniyeti yani sizin de mensubu olduğunuz Hükûmetin zihniyeti bu zihniyetin tam karşısında değil, o yüzden mücadele edemiyorsunuz, o yüzden burada zafiyet var.

Bakınız, maden kazalarını dönemin başbakanı değerlendirirken 19’uncu yüzyıldan örnekler veriyorsa, “Bu işin fıtratında var.” diyorsa, siz örneğin istifa kurumunun kendisini “Ya, kardeşim, benim burada bir suçum yok.” deyip sadece dar kalıplar içinde bir istifa mekanizması olarak düşünürseniz o zaman bu zihniyetle mücadele etmeniz mümkün olmaz.

Şimdi, burada aynı zamanda bir durum tespiti var, kendinize ilişkin yapmış olduğunuz durum tespiti var. Diyorsunuz ki: “Burada bir zihniyet var. Ben on iki yıldır iktidardayım ama bu zihniyetle mücadele edemiyorum kardeşim.” Söylediğiniz şey bu. O zaman biz de diyoruz ki: “Siz on iki yıldır bu zihniyetle mücadele edemiyorsanız orada niye duruyorsunuz? Yani, bunun karşısına bir zihniyet konumlandırmamışsanız, iktidarın genel sorumluluğu çerçevesi içinde bu sorumluluğu taşımıyorsanız ve bu sorumluluğun gereğini yerine getirmiyorsanız, o zaman bu zihniyetle nasıl mücadele edeceğiz, siz niye oradasınız? İtiraf edin bize. Ki burada itiraf etmişsiniz, ben bunu bir itiraf olarak algılıyorum, o zaman gereğini yerine getirin Sayın Bakan. Yani, “Ben bütün önlemleri alıyorum, bütün mevzuatı buna uydurdum, mevzuata ilişkin bütün her şeyi yapıyorum ama bu kazalar oluyor, ben ne yapayım?” diyorsunuz. Bunu demeye hakkınız yok ki. Yani, idare hukukunda iktidarın ve Hükûmetin, “idarenin genel sorumluluğu” diye bir şey vardır. Yani, bu ülkede bir şey oluyorsa, sizin Bakanlığınız döneminde oluyorsa dünyada bu kalemlerde 3’üncüyseniz, Avrupa’da 1’inciyseniz bunların hepsi tesadüf mü? Eğer bunlar tesadüf değilse, burada yapısal bir problem varsa –ki var ve siz bu yapısal problemi çok güzel tespit etmişsiniz- o zaman gereğini yapacaksınız. Ama “Ben on iki yıldır Hükûmetteyim -doksan bir yıllık cumhuriyet tarihi boyunca çok önemli bir döneme denk gelir, tek başına istikrarlı bir Hükûmet dönemi, on iki yıl- ben bu konuda hiçbir şey yapamıyorum.” diyorsunuz. Ha, bunu bizim kabul etmemiz söz konusu değil Sayın Bakan. Yani, eğer burada böyle bir problem varsa lütfen bununla mücadele ediniz, etmiyorsanız da lütfen gereğini yapınız, bu size düşer.

Bakınız, mesela taşeronlaşma. Bu iş kazalarının en önemli unsurlarından birinin örgütsüz emek olduğunu ve taşeronlaşma olduğunu hep beraber değerlendiriyoruz. Siz ne dediniz Sayın Bakanım? Dediniz ki: “Taşeronlaşma emek sömürsüdü, vahşi taşeronlaşma.” “Düzensiz taşeronlaşma.” dediniz daha sonra da, oraya bir çerçeve çizdiniz. Şimdi, bir yasa çıkarttık, aslında siz bu yasada ne yaptınız biliyor musunuz? Taşeronlaşma sistemini meşrulaştırdınız, koşullarını iyileştirerek sistemin içinde kalıcılaştırdınız ve yaygınlaştırdınız.

BAŞKAN – Sayın Sarı, ek süre veriyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi, bakış açınız buysa, yani taşeron sistemine bakış açınız buysa bu zihniyetle mücadele etmeniz mümkün değildir Sayın Bakan. Dolayısıyla, bugün yaşadığımız sorunlar teknik sorunlar değildir, bugün yaşadığımız sorunlar ekonomik, politik sorunlardır. Bugün iş yaşamına ilişkin yaşadığımız sorunlar siyasal tercihlerdir. Emekten yana mısınız, sermayeden yana mısınız, bunun tercihidir. İşçiden yana mısınız, büyük patronlardan yana mısınız, bunun tercihidir. Emeğin gelirinden, ücretinden yana mısınız yoksa maksimum kârdan yana mısınız, bunun tercihidir. Siz bir tercih yapıyorsunuz ve bu tercihin sonuçları ortaya çıktığı zaman da diyorsunuz ki: “Ya, kusura bakmayın, yani, böyle bir kâr hırsı var burada. Bu kâr hırsı da her yeri kapkara yaptı. Madenlerde bu kadar insan öldü. Ben, işte, 26 kişi taşınması gereken yerin başına 40-46 kişi taşınıyorsa oranın başına bir insan mı koyayım?” Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir savunma olmaz Sayın Bakanım. Dolayısıyla, bu zihniyetle mücadele edemiyorsanız lütfen gereğini yapın, lütfen istifa edin.

Bütçeniz hayırlı olsun. Saygılar sunarım.

(Oturum Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Sarı.

Sayın Yüksel, buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyonumuzun değerli misafir üyeleri ve değerli basın mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın bütçesi şimdiden hayırlı olsun diyorum. Evet, Bakanlıklar içerisinde en geniş bütçeye sahip olan, en geniş etki alanına sahip olan, en yorucu ve şu anda içinde bulunduğu gündem gereği de en çok gündemde olan bir bakanlığımız. Tabii, muhalefet partisindeki çok değerli üye arkadaşlarımızın eleştirileri, tenkitleri, iddiaları mutlaka Bakanlığımız nezdinde de değerlendirilebilir. Bizler de burada bu konular

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

üzerinde notlar alıyoruz. Önemli olan sonuca ulaşmak. Sonuca ulaşırken de bunca geniş bir iş âleminin çalışma şartlarını düzenleyen, denetleyen bir kurum olarak elbette sıkıntılar olacaktır.

Biraz önce Sayın Süreyya Sadi Bilgiç Bey'in yaptığı konuşmayı eleştirdik ama orada önemli konu başlıkları vardı. Elbette, Türkiye sadece on yıldır, on iki yıldır sanayileşmiyor; on yıldır, on iki yıldır yapılaşmıyor; on yıldır, on iki yıldır üretim içerisinde değil ama son on-on beş yıldır bunun daha da arttığını görüyoruz, daha da hızlandığını görüyoruz ve bu dönem içerisinde yapılaşmanın sağlıklı gelişmiş olması olasılığı da var, ihtimali de var. Bunlara beraber baktığımız zaman yanlışlar da birbiri ardına gelebiliyor. Ama gönül ister ki, biraz önce Müslim kardeşimin söylediği gibi, işverenin de mutlu olduğu, işçinin de mutlu olduğu... Ama öncelikle elbette işçi mutlu olacak ama işveren olmazsa, istihdam yaratılmazsa işçinin mutluluğu da söz konusu değil. Onun için, bunlar birbirinden ayırt etmeden, birbirini tamamlayan, birbirini destekleyen, birbirine sahip çıkanlar olmak zorundalar. Ama bunun dışında farklı görüş ve düşünceler içerisinde olmamız en tabiidir. Ama sonuç itibarıyla elbette çalışanlarımızın haklarının verilmesini isteyen bir inancın geleneğinden geliyoruz. Çalışanın alın teri kurumadan hakkının verilmesini isteyen bir dinin üyeleriyiz. Dolayısıyla, bu derece işçinin hakları önemli olan bir Bakanlıktayız. Ben 226 milyar bulan bütçesiyle Allah kolaylık versin diyorum Sayın Bakanım.

Burada, Denizli'mizle ilgili, iş ve çalışmayla ilgili, açık iş pozisyonları konusunda da küçük bir bilgi notu var, onu paylaşmak istiyorum. Şu anda Denizli İŞKUR'a, 2014 Ocak-Ekim döneminde İŞKUR vasıtasıyla müracaat eden işverenlerimiz... Tam 23 bin açık iş pozisyonu müracaatı olmuş ve bunun 9.540'ı ocak-ekim dönemi süresi içerisinde İŞKUR vasıtasıyla yerleştirilmiş. Ekim sonu itibarıyla müracaat 21.940 ama 10 Kasım, dün itibarıyla da bu sayı 23 bine çıkmış açık iş pozisyonuyla ilgili işverenin müracaatı, talebi. Tabii, bunun 9.540'ı yine İŞKUR tarafından karşılanmış, bir kısmı yine işveren kendi vasıtasıyla elemanlarını bulmuş, bazıları da bu elemanlardan vazgeçmiş. Ama her ilimiz böyle değil tabii, Denizli gibi sanayileşen il sayısı, bu şekilde olan il sayısı belki iki elin on parmağını geçmez. Dolayısıyla, tam anlamıyla tüm ülkemizdeki işsizlik sorununu kökten çözebilecek bir şey değildir ama biz mutlaka üretmek, istihdam yaratmak, yatırım yapmak zorundayız. Bunu yaparken de çalışma koşullarının da düzenlenip denetlenmesi konusunda da eskiye göre çok daha hassas olmak zorundayız.

Sayın Bakanım, burada bir de sosyal güvenlik destek primiyle ilgili bir konu var, şu andaki uygulamayla ilgili. Biliyorsunuz, emekli olduktan sonra ikinci iş, çalışma sonucunda kesilen bu sosyal güvenlik destek priminde yine bir vatandaşımızın bana gönderdiği bir not var: "Burada ticari veya serbest meslek kazancından dolayı basit, gerçek usulde vergi mükellefiyetinizin veya anonim şirket kurucu ortağı, yönetim kurulu üyesi, limitet şirket ortağı olduğunuz anlaşılmıştır." Şimdi, burada, yine Denizli'de bir arkadaşımız hiçbir geliri olmayan bir şirkette yönetim kurulu ortağı olarak görevlendiriliyor, hiçbir maaş almıyor, hiçbir geliri yok, hiçbir artısı yok, sadece temsil ediyor orada ama buna karşılık bu arkadaşımıza 2008'den itibaren bugüne kadar 15 bin lira sosyal destek primi ödemediği için ceza geliyor. Burada esas usul, bence, bir gelir, bir kazanım olması gerekir yani ikinci işte bir insan çalışıyorsa, oradan bir para alıyorsa, bir geliri varsa bundan dolayı sosyal destek primi ödemesi gerekir. Yoksa herhangi bir gelir elde etmiyorsa, herhangi bir kazancı yoksa bundan sosyal güvenlik destek primi alınmaması gerekir veya böyle bir ceza yaratılmaması gerekir. Burada anonim şirket kurucu ortağı veya yönetim kurulu üyesi olmayla ilgili bir konu bu Sayın Bakanım, yoksa normalde ikinci bir işte çalışıyor, maaş alıyorsa tamam. Böyle bir yönetim kurul üyeliğinde zaten bir ödeme yapılıyorsa şahsa, bu resmidir, bunun kaydı vardır, mutlaka eline bir maaş veya para geçmiştir, bunun bedelini elbette ödesin. Ama geçmeyenler -bu temsil anlamında meccanen yapılan işler var- sadece o kişinin orada adının bulunmasını istedikleri için görevlendirilen insanlar var. Bunlardan bir tanesi de, böyle emekli bir kardeşimize de şu anda tam 13 bin küsur lira bir cezayla birlikte ödeme geliyor.

Onun dışında, yine bu yeni yapmış olduğunuz yapılandırmada, BAĞ-KUR ve SSK borçlarıyla ilgili vatandaşlardan şöyle bir beklenti var: Her dönem yapıldığı gibi, Bakanlığımız bankalarla faiz konusunda anlaşmalar yapıyor. Bu anlaşma sonrasında diğer normal yapılandırmalara göre daha uygun fiyata, daha uygun bir faiz fiyatıyla o bankadan yararlanabiliyorlar. Vatandaşlar Sosyal Güvenlik Kurumumuzun böyle bir bankayla anlaşması var mı, bunu soruyor ve süre de gittikçe daralıyor, bu konuda net bir bilgi alamadık. Bu konuda Bakanlığımızın bir çalışması var mı?

Ben 226 milyar 685 bin 564 lira olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

AŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yüksel.

Sayın Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın bütçesinin de hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, sözlerime başlarken ben de gerek maden kazalarında gerek diğer iş kazalarında hayatını kaybeden bütün kardeşlerime Allah'tan rahmet diliyorum, inşallah bundan sonra iş kazaları yaşamayız diyorum.

Tabii, bunun için, madenlerde kaza yaşamamak için madenleri kapatmanın bir çözüm olmadığını da bilen bir kardeşinizim. Madenleri daha güvenli bir ortamda, kimsenin burnu kanamayacağı bir şekilde inşallah bir gün olur çıkarmaya başlarız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Lafla peynir gemisi yürür mü? Yürüyor işte, yürüyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunun için de Hükümetimiz kömür ocaklarıyla alakalı inşallah düzenlemeleri de en kısa sürede tekrar hep birlikte Meclise getirir ve Meclisten geçiririz.

Değerli arkadaşlar, demokrasilerde, tabii ki veya iş sektörlerinde, özel sektörde başarılı olduğunuz sürece işinize devam edersiniz. Başarısız olduğunuz zaman da faturasını ödersiniz. Siyasiler için de bu geçerlidir, gerek hükümetler için geçerlidir gerekse diğer siyasi partiler için de bu geçerlidir. Burada başarılı veya başarısızı tespit eden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

kimdir? Hükümetler için, tabii ki iktidar için millettir. Ben öyle zannediyorum ki hükümetlerin karnesini ana muhalefet partisi düzenlerse çok da objektif davranmış olmaz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Neden?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu karneyi bence milletimizin düzenlemesi lazım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Karne burada.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama Sayın Çam'ın düzenlediği karneye baktığınız zaman bir tek olayda Hükümetin karnesine zayıf verir ve Hükümeti düşürmek isterler. Ama bence ana muhalefet partisi Hükümete karne verme yerine... Ana muhalefet partisinin işi alternatif olma yönünde daha çok çalışmaktır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Altı ay kaldı, altı ay!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Daha 30 Martı geçeli altı ay olmadı. 30 Martta Hükümetimiz gitti milletimizin önüne, milletimiz de Hükümetimizin karnesini düzenledi ve Hükümetimizi başarılı biliyor ki bu karneye hep pekiyi veriyor. Bugüne kadar da bu pekiyiyle geldik. Ama bir tek konuya bakarak, bir Bakanlığın bir tek iş kazasına bakarak Sayın Faruk Çelik'in karnesi diye duvara asmanın ben çok objektif olduğu kanaatinde değilim. Çalışma Bakanlığımıza baktığımız zaman, faaliyetlerine baktığımız zaman en azından, sadece iş kazasıyla sınırlandırmamak lazım, 77 milyonla ilgili bir Bakanlığı görüşüyoruz. Çalışma hayatıyla, emeklisiyle, işçisiyle, yeni doğan bebeğinden ölümüne kadar herkesle ilgili Bakanlığa, gelip de sadece iş kazası neticesinde karne vermek bence Sayın Bakanımıza en büyük haksızlık olur.

Değerli arkadaşlar, geriye dönüp baktığımızda Çalışma Bakanımıza aslında çok teşekkür etmemiz lazım, hiç kimsenin cesaret edemediği icraatları ortaya koydu. 3 tane sosyal güvenlik teşkilatını tek çatı altında toplamak bence devrim niteliğinde bir olay. Yani bugün burada çok çabuk unuttuk geçtiğimiz günleri. Bugün burada bence Bakanımıza bu yaptığı işlerden dolayı teşekkür edip "Sayın Bakanım, aynı bu devrim niteliğinde yapmış olduğunuz düzenlemeler gibi, iş kazalarını en aza indirgeyecek düzenlemeleri de sizden bekliyoruz." demeniz bence daha iyi olur kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlar, bizler o 3 tane sosyal güvenlik teşkilatının ayrı ayrı çatı altında faaliyet gösterdiği yılları çok iyi biliyoruz, milletin hastane kuyruklarında beklediğini çok iyi biliyoruz, eczanelere gidip ilaç bulamadığı günleri de çok iyi biliyoruz. Bunları da en iyi, Sayın Çelebi, siz biliyorsunuz; Sayın Çam, siz biliyorsunuz sendikacılıktan geldiğinizden dolayı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Çok iyi biliyoruz, çok iyi biliyoruz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi ne kadar kötü bir noktaya geldiğini de çok iyi biliyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama bugün geline nokta baktığımızda 18 yaşına kadar bütün çocukların bedava muayene olduğunu ben sizlerden duymak isterdim, karne hazırlarken bunları da karne notu olarak vermenizi beklerdim sizden.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hastanelerde rehin kalıyorlar, rehin, rehin!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 18 yaşına kadar, zengin olsun, fakir olsun, eğer çocuklarımız hastanelerde muayene olabiliyorlarsa, sosyal güvenlik şartı aramadan muayene olabiliyorlarsa bence bunda sadece Sayın Bakanımıza teşekkür etmemiz lazım.

Sosyal güvenlik kurumları eskiden il merkezlerinde bulunurdu ama şimdi seçim bölgemize gittiğiniz zaman, Türkiye'nin çeşitli ilçelerine gittiğiniz zaman sosyal güvenlik merkezlerinin faaliyet gösterdiğini görüyorsunuz, halkımıza hizmet verdiğini görüyorsunuz. Nüfus kriteri tutmadan, küçük ilçelerimize baktığınız zaman mobil sistemli sosyal güvenlik kurum merkezlerine gidip gününbirlik hizmet verdiğini görüyorsunuz. E, bundan dolayı teşekkür etmeniz lazım Sayın Bakanımıza. Ama teşekkür etmekten bence bu kadar imtina etmeyelim. Teşekkürde bu kadar cimri olmamız lazım, biraz daha cömert olmamız lazım. Bir sigara ikram edene teşekkür edilen ülkemizde veya dünyada bu kadar hizmet eden bir Bakanımıza teşekkür etmemiz lazım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sigaraya teşekkür edilmez ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Cumhurbaşkanı duymasın sigaraya teşekkürü, vallahi ben karışmam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakınız, 2002'de Sosyal Güvenlik Kurumu gayrisafi millî hasıla oranı 2,27 açık verirken, 2014'te bu oranı yüzde 1,16'ya çekmişiz. E, bunun için teşekkür etmeniz lazım, açığı kapatmışız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kaçak sigara vereyim mi dünden kalma?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 2015'teki hedefimizi ise yüzde 0,93 olarak gerçekleştirmeyi tahmin ediyoruz inşallah.

Değerli arkadaşlar, 2002'de 7 milyar 629 milyon lira sosyal güvenliğe sağlık harcaması ayırmışız. 2013 Türkiye'sinde 49 milyar 938 milyon para ayırmışız. E, bunun için teşekkür etmemiz lazım. Niye teşekkür etmiyoruz? Niye çekiniyoruz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Enflasyondan arındır onu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, 2014 yılında 54 milyar 906 milyon lira harcama tahmin ediyoruz. E, bunun için de teşekkür etmek lazım ama gel gör ki bir iş kazası var, hakikaten Türkiye'nin, Hükümetimizin, 77 milyonumuzun içini hakikaten kan ağlatıyor bu kazalar. Bunu da inşallah kim düzeltir?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir ocakta 1.120 maden kazası meydana geliyor 5 senede.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunu da bizim Hükümetimiz Allah'ın izniyle düzelterek değerli arkadaşlar.

Bakınız, işçinin de yanındayız, emeklinin de yanındayız, çalışanın, memurun, bizim Hükümetimiz herkesin yanında. Nereden yanındayız?

İZZET ÇETİN (Ankara) – 123 lira verdiniz memura, yanında olduğunuz belli oluyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Çelebi, sendika başkanı olduğunuz dönemlerde bir asgari ücretin kaç para olduğunu siz bizden daha iyi hatırlıyorsunuz: 184 lira...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şu anda açlık sınırının altında olduğunu...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Asgari ücret tespit komisyonu...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şu anda açlık sınırının altında olduğunu niye söylemiyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Çelebi... Sayın Çelebi, asgari ücret, geçtiğimiz yıllarda da 1 kişi üzerinden hesaplanıyordu, bugün de 1 kişi üzerinden hesaplanıyor. Şimdi ne değişti Türkiye’de de 4 kişilik aile üzerinden asgari ücret hesaplaması yöntemini seçmeye çalışıyorsunuz? Ne değişti Türkiye’de? 2002 öncesinde de 1 kişi üzerinden hesaplanıyordu asgari ücret, 2014 Türkiye’sinde de 1 kişi üzerinden hesaplanıyor. Niye 4 kişi üzerinden çarpma, toplama yapmaya başladınız? Niye? Çünkü, asgari ücretin...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben söylemiyorum, TÜİK söylüyor bunları.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çünkü, asgari ücretin 891-900 lira olduğuna baktığınız zaman 1 kişiye çok fazla geliyor tabii bu asgari ücret size göre. Bize göre bu da yetmez ama 184 liradan 900 liraya çıkaran bizim Hükümetimiz. Bunun için de Bakanımıza teşekkür etmeniz lazım, bunları hayal dahi edemezsiniz siz. 257 lira olan en düşük SKK işçi emekli aylığı... Emekliden yanayız ya, hepimiz emekliden yanayız...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Enflasyonu da hesap et, enflasyonu da hesap et.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 257 lira alıyordu ama bugün baktığımızda, 1.041,07 lira emekli maaşı eline geçiyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanın sunuşunu biz gördük, onları tekrar etmeyin oradan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, Hükümetimize bunun için de teşekkür etmeniz lazım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Açlık sınırının altında emekli maaşı alıyorlar, neden teşekkür edelim? Emekliler Derneği Başkanı burada bak, burada!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakınız...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Emekliler çok dertli, çok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakınız arkadaşlar, bizim iktidarımızdan önce trafik kazasından dolayı hastaneye giden birisi ne yapıyordu? Oraya ücret ödemek zorunda kalıyordu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi katkı payı veriyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, trafik kazasından dolayı -sosyal güvencesi olsun, sosyal güvencesi olmasın- kim kaza yaptıysa, acil servise kim gittiyse, 1 lira para olmadan, gerçek vatandaş gibi, sosyal bir devlette olması gereken bütün özellikleri...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Daha dün çıktı 1 milyar 300 milyon hesap ya!

BAŞKAN – Nerede çıktı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, evet, vatandaşımız 1 lira para ödemedi hastaneden taburcu oluyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen uçmuşsun Uğur, uçmuşsun, dolaşıyorsun havada.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, Çalışma Bakanımızın sayesinde -bakınız, ben mali müşavir kardeşinizim- sağlık kartesi kalktı. Eskiden herkesin cebinde bir sağlık kartesi vardı, yaprakları dolar, gider tekrar sağlık kartesi alırdınız. Bunları kim kaldırdı arkadaşlar? Ne çabuk unuttunuz bunları? Bunları kim kaldırdı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, teknoloji öyleydi o zaman ya.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bilgisayarı da siz mi icat ettiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bilgisayarı biz icat etmedik ama bilgisayarı kullanmayı biz icat ettik, bizden önce e-devlet yoktu, bizimle beraber e-devleti tanıdı Türkiye. Dünyada bilgisayar vardı ama Türkiye’de yoktu. Dünyada sağlık kartesi yoktu, e-devlete geçmişti, sağlık kartesini biz kaldırdık değerli arkadaşlar, bunlara teşekkür etmek lazım.

Ana muhalefet partisi... Daha ileri demokrasi istiyorsunuz, biz de daha ileri demokrasi istiyoruz, Hükümete tavsiyelerde bulunuyorsunuz, teşekkür ediyoruz ama bence ana muhalefet olarak önce kendi partimize tavsiyede bulunalım. Başarısızlığın sonu nedir, başarısızlık olduğu zaman ne yapmanız lazım, gereğini yapmanız lazım. Bence ilk önce Cumhuriyet Halk Partisi kendi partisi içerisinde gereğini yapsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Çalışma Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz, lütfen ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütün seçimlere bakın, başarılı mı başarısız mı ona göre karne hazırlayın, ona göre...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Soma’dan bahsetsene...

BAŞKAN – Sayın Aydemir, toparlarsanız...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendi genel başkanınıza karne düzenleyin ve gereğini yapın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Manisa Milletvekilisin, altı bin zeytin ağacını anlatsana.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Çam, bu karnenin aynısından, Cumhuriyet Halk Partisi kartesini de sizden bekliyoruz, grup toplantısında ben de o karteyi görmek istiyorum, merakla da bekliyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Soma’ya gel, Manisa Milletvekilisin...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bir İç Tüzük garabeti yaşıyoruz Meclisimizde, hep birlikte gelin bu İç Tüzük’ü değiştirilelim, hep birlikte değiştirilelim. Muhalefet partisinden 1 kişi çıkıyor, karar yeter sayısı istiyor. Muhalefet partisinden 10 tane milletvekili yok ama bizim 185 kardeşimizi, 200 tane milletvekiline hitaben oraya çağırıyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

İZZET ÇETİN (Ankara) – İktidar sorumluluk ister...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii ki çalışacağız, tabii ki Meclis açık, tabii ki gitmemiz lazım ama önce ana muhalefet partisi milletvekili kardeşlerim kendi arkadaşlarına baksınlar, kaç kişiyle o Mecliste temsil ediyorsunuz, kaç kişi yasama faaliyetlerine katılıyorsunuz, ondan sonra arkadaşlarımızı eleştirin.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz saygıyı da çok iyi biliriz, kime saygı göstereceğimizi de çok iyi biliriz, bunu da Sayın Sarı'dan öğrenecek hâlimiz yok.

Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Soma'ya gelmedin hiç.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aydemir.

Sayın Levent Tüzel, süreniz beş dakika biliyorsunuz, mikrofonunuzu açıyorum, buyurun.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bakanlık yolunu açtın, hayırlı olsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakan olmak için hevesim yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sükûnet lütfen, hatibi dinleyelim, müzakeremiz var.

Buyurun.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; hepinizi selamlıyorum. Öncelikle, ülkemizde iş cinayetleri nedeniyle hayatını kaybetmiş olan bütün emekçileri buradan saygıyla anıyorum. Çalışma hayatı yine her zamanki gibi işçi cinayetleriyle gündemde. Gerçekten bugün itibarıyla -burada da tabloda gösterilen- son on iki yılda 14.455 emekçinin ölümü kolay kolay izah edilmese gerek.

Şimdi, 1960 model ocaktan söz ediliyor ama değil 1960'lı yıllar aslında 1800'lü yılların manzaraları bize yaşıtılıyor, işte bunlardan en sonuncusu Soma Yırca'da yaşandı. Düzen bekçisi rolünü üstlenmiş olanlar acımasızca köylere saldırdı ve sonradan da geciken bir adaletten söz ediliyor.

Şimdi, Sayın Bakan, deminden beri polemik konusu olan 50 kişinin araya girmesi meselesi... Evet, doğrudur ama bu sermaye siyaset tarzıdır, işler bu şekilde dönmektedir ve bu nedenle de işçi cinayetlerinin önüne geçilmemektedir.

Şimdi, şunu iyi biliyoruz ki, bu tür maden ocaklarında çalışanlar tarım alanları yok edildiği için -orada üretimde bulunamayanlar- mecbur yer altına iniyorlar. O zaman, buralarda işsiz güçsüz olan, sosyal güvensiz olan insanların İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ve sosyal güvenceden yararlandırılması niye düşünülmez? Ama bakıyoruz, İşsizlik Sigorta Fonu da aynı şekilde yağmalanmış; SGK, Sayıştay raporları, ödenmeyen primler ve amacı dışında kullanılan bir fonla karşı karşıyayız.

İş müfettişleri meselesi yine bu cinayetlerle birlikte konuşuluyor. Aslında, bu türden iş kazalarını incelemekle görevli 585 iş müfettişi sayısının yetmeyeceği ortada. Aynı şekilde, İş Sağlığı Kurulunda işçilerin söz ve karar hakkı yok, yine, emek ve meslek örgütlerinin yok, bunları gözetmek gerekiyor. Bakanlığa da sorduk... Şimdi işçilerin şikâyeti olmasına rağmen, risk taşıyan bir inşaat zamanında oraya müfettiş gönderilemediği için... "Müfettişler maden incelemesinde." deniyor ama hazıranda 2 tane işçi Zorlu Center'da düşerek ölüyor ve bunun karşısında temmuz ayında oraya iş müfettişi gönderiliyor; geciken adalet, önlenemeyen cinayet tablosu.

Şimdi, bütün bunların arkasında taşeron sisteminin olduğu hep konuşuldu ve Soma'nın üzerinden, 301 madencinin üzerinden bu acıyı nasıl gidereceğiz, nasıl önleyeceğiz dendi, torba yasa çıkartıldı ama torba yasada fırsatçılık yapıldı. Taşeron sistemi baştan aşağıya yenilenerek her alana yaygınlaştırıldı ve Soma'da da bütün yapılan iş, ölenlere tazminat ve kalanlarına yardımla onların acısına bir parmak bal çalmak oldu. Geride kalan binlerce işçi aynı şekilde ölümleri ve çalışma hayatında olabilecek kazaları bekler hâlde, şu anda orada hiçbir koşul değişmiş durumda değil.

Bunları önlemenin bir önemli yolu da tabii ki sendikal özgürlükler. Sendikal özgürlükler ne kadar kullanılıyor, sendika seçme hakkı ne kadar kullanılıyor? İşte, İstanbul'da büyük, bir dünya devi durumunda Türkiye zengini Ülker Gıda'nın, yani bugün iktidara da yakınlığıyla bilinen bir sermaye grubunun sendika değiştiren 8 tane işçiye yaptığı muamele de ortada. DİSK'e bağlı bir sendikayı seçtikleri için verimsizlik gerekçe gösterilerek bu işçiler kapıya konuluyor. Siyaset nerede, denetim nerede, bütün bunlara neden göz yumuluyor? O işçiler on iki saat çalışıyor, klimalı ortamda hepsi zatürre olmuş durumda ve kilolarca şeker, kakao çuvallarını taşıdıkları için hepsi iskelet hastalıklarına mahkûm.

Şimdi, burada Sayın Bakana ha bire muhalefetten arkadaşlarımız istifayı hatırlatıyorlar. Ben başka bir şey söyleyeceğim, aslında istifa talep etmek bütün bu koşulları yaratan ortamdaki bir kurtuluş olur. Sayın Bakan oradaki patronları, sermayedarları suçlayarak zaman zaman diyor ki: "Bütün bunlar onların kâr hırsı nedeniyle oluyor." Kâr hırsı meselesi burada aslında buz dağının bir yüzü. Bu, aslında, kapitalist sermaye grubunu bir ölçüde aklamak oluyor. Siyasetin sorumluluğunu örtmeyelim ama bir de derebeyliği aratmayan bir ilkel vahşi kapitalist sistem var. Yani Avrupa'yla kıyaslandığında bu ölümler niye Avrupa'da olmuyor diye haklı olarak soruluyor.

Şimdi, ben Bakana şunu hatırlatmak istiyorum: Gitti, inceledi, Torunlar İnşaat'ta 10 işçi 32'nci kattan düştü öldü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlarsanız lütfen, buyurun.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Ve orada asansör -çivisi çıkmış- çalışmadığı için Aziz Torun o asansöre binmedi ama iddianame dışı, yargılama dışı bırakıldı. Bakanlık bu davaya müdahil olacak mı? Eğer gerçekten

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

bu işlere seyirci kalınmak istenmiyorsa iş cinayetlerinin yargılandığı, soruşturulduğu davalara Çalışma Bakanlığı müdahil olsun ve hakkını korusun.

İŞKUR raporlarında bir sürü açıklanamayan kayıtları var ve bunlarla ilgili Van'da deprem sonrası biliyorsunuz toplum yararına çalışma hizmetindeki işçiler... 7 bini aşkın işçinin iş akitleri feshedildi, Ankara'ya geldiler, bunların durumu ne oldu sormak istiyorum.

Bütün belediyelerde –eski, yeni, istisnasız- taşeron işçilerinin sözleşmeleri yenilendiğinde hepsi işten çıkartılıyor ve düşük ücretlerle çalışmaya zorlanıyorlar, buna açıklık getirmek gerekiyor.

Ücretlerde maaşlarda iyileştirmeden söz ediliyor bütün bir bütçe programında. Asgari ücretin hâli ortada, emeklilerin maaşı ortada, üstüne üstlük aç kalan emekliler ikinci işte çalıştıklarında prim ödemek zorunda kalıyorlar, bunlara açıklama getirmek gerekiyor. Suriyeli mülteci işçilerin çalışma hakkına kavuşması için neler yapılması düşünüldü, bunlar da izah edilmesi gerekiyor.

Kamuoyunda bütçe ve maliye ilişkisinde çokça konuşuldu, ak saraya harcanan 1,5 milyar lira. Tabii ister istemez Çalışma Bakanlığının bütçesini biz de soruyoruz ve haklı olarak Türkiye'de 3 tane meslek hastalığı hastanesi... Kaç tane okul yapılır, kaç tane sağlık birimi yapılır bunlar sıralanıp duruyor ama ben de kaç tane meslek hastalığı hastanesi yapılabilirdi bu parayla ve Bakanlık bunun peşinde olacak mı diye sormak istiyorum.

Çalışma Bakanlığının bütçesinin işçi ve emekçilerin daha iyi yaşayabileceği hayat ve çalışma koşullarına kavuşmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tüzel.

Buyurun Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, yaptığınız konuşmayı dikkatle okudum ve kendi uzmanlık alanımla ilgili olan konularda ben de kendi pencereden bakarak halkımızı doğru bilgilendirmek adına bazı noktaların altını çizmek istiyorum.

Şimdi, “Çalışma barışının korunmasını sağladık.” diye gururlanmışsınız yazınızda da konuşmanızda da. Sayın Bakan, çalışma barışını performans uygulamasıyla en azından sağlık alanında çöktürdünüz. Bugün, bütün doktorlar, öğretim üyeleri, hemşireler yaptıkları hizmetle beraber kim ne kadar maaş alıyor, kim ne kadar para kazanıyor diye birbirlerini gözlemeye ve “O niye bu kadar alıyor, ben niye almıyorum.” diye sorgulamaya başlamış ve barış tamamen bozulmuştur.

“Sosyal diyalogla toplu iş sözleşmeleri yapıyoruz.” diye gururlandınız konuşmanızda. Hayır efendim, sosyal diyalogla değil, sadece MEMUR-SEN’le diyalog içerisindeyiz ve MEMUR-SEN’le yaptığınız anlaşmalar konuşmalar neticesinde de toplu iş sözleşmesi yaptığınızı sağlık alanında da biliyoruz.

“İş sağlığı ve işçi güvenliğini sağladık.” diyorsunuz. Bir kere, bu söyleminizde bile abes var, çünkü iş sağlığından ziyade bizi ilgilendiren işçinin sağlığıdır. Siz, işçi sağlığı ve işçi güvenliği konusunu tam bir liberal ekonomi ve kapitalist anlayışla iş sağlığı ve güvenliği konumuna getirdiniz ve bunu da araya, torba yasalara koyduğunuz maddelerle işçi sayısının 10’dan az olduğu bölgelerde iyice ortadan kaldırdınız.

Sonra, bir de gerçekten çok hayretle izlediğim bir cümle var, diyorsunuz ki: “Sürdürülebilir sosyal güvenliği sağladık ve SUT’u yürürlüğe koyduk.” Evet, yaptınız bunu, SUT’u yürürlüğe koydunuz ama sizin sayenizde ameliyathane durdu Sayın Bakan. Ameliyathane durduktan sonra, bütün millet feveran ettikten sonra, çıktınız “Ya, doğru, haklısınız, biz bazı iyileştirmeler yapalım da bu iş düzelsin.” dediniz ve bu iyileştirmeleri yapar görünerek aslında hiçbir şey yapmadınız.

Nasıl mı Sayın Bakan? Bakın, dün beni aradılar, Mersin Üniversitesinde yatan bir hasta beyin kanaması geçirmiş ve anjio yapılması gerekiyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Uğur Bey duyuyorsun değil mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sağlığı bütün Türkiye biliyor ya, Sayın Hocam anlatsa ne olur, herkes biliyor sağlığın ne olduğunu.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Beyin kanaması geçiren bu hastaya anjio yapılacak fakat Mersin Üniversitesi diyor ki “Ben bu anjiyoyu yapamam, seni falanca özel hastaneye sevk etmek zorundayım.” Adam diyor ki: “Bura devletin kurumu, niye yapamıyorsun?”, “Çünkü SUT’ta verilen parayla ben zarar ediyorum ve ben bu malzemeyi pahalıya alırsam da hesap soruyorlar, pahalıya alıp faturada ucuz göstersem de hesap soruyorlar; ben sana dokunamam.” diyor ve hasta Tarsus’ta bir özel hastaneye gitmek zorunda kalıyor. Sayın Bakan, arzu ederseniz, bu örnekleri 20-30 tane çoğaltıp isimleriyle size verebilirim. Siz düzenleme yaptınız, mal oluş fiyatını 100 liradan 70 liraya indirmiştiniz SUT’ta, ameliyathane durunca 75 liraya çıkardınız, yine bir şey değişmedi Sayın Bakan. Yani sürdürülebilir bir sosyal güvenlik konumundan bahsetmek gerçekten mümkün değil.

“Sağlık hizmetinin finansmanını yaptık.” diyorsunuz. Yani bu söylediklerim eğer gerçekten boşsa, yani gerçekten diğer milletvekili arkadaşlarımla söylediği gibi “Boş konuşuyorsunuz, halk bunu biliyor.” diyorsanız, evet halk da biliyor ama ben size de anlatabilirim, yani sizin algılamamız halktan daha sonra geliyor çünkü öyle anlaşılıyor. Sağlık hizmetinin finansmanını sadece ikinci ve üçüncü basamakta yaptınız Sayın Bakan. Sağlık Bakanlığının toplam bütçesinin katbekat üstünü siz sağlığa ayırdınız. Neresine ayırdınız? İkinci ve üçüncü basamağa ayırdınız. Yani dışarıdan ithal edilen malzemelere ve özel hastanelere para ödeyerek yaptınız. Sayın Bakan, halkımızın buna ihtiyacı yok, halkımızın hasta olmamaya ihtiyacı var, yani birinci basamağa ihtiyacı var ama siz sosyal devlet anlayışından uzak bir şekilde, insanlar hastalandıktan sonra onlara yardım etmeye çalışıyorsunuz ve kara kuyulara paraları atıyorsunuz, bu paraların kime gittiğini çok iyi biliyoruz, ulus ötesi sermayeye gidiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kara saraya gidiyor, kara saraya.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yine, konuşmanızın bir noktasında diyorsunuz ki: “Biz iyi bir devlet yönetiyoruz, doğumdan ölüme kadar sorumluyuz.” Bakın, Sayın Bakan, yani size bu konuşmayı hazırlayan arkadaşlarım da demek ki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

konuya yeterince vâkıf değiller. Sizin göreviniz bebek ana rahmine düştüğü andan itibaren başlar, hatta öncesinde, bu bir fasit döngüdür, yani siz “Doğdu, benim görevim başladı; öldü, benim görevim bitti.” diyemezsiniz. Bu ölen insanın kalan sosyal hakları da sizin sorumluluğunuzda ama bunu da göz ardı etmişsiniz.

Bir de, çok ilginç bir şey var sizin söyleminizde: “Birçok reform yaptık.” diyorsunuz. Reform aslında iyi bir şey gibi algılanıyor fakat...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, toparlayabilirsiniz lütfen...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Reform, yeniden şekillenme demek. Evet, siz reform yaptınız, yeniden şekillendirdiniz, iyiye giden herhangi bir şey yapmadınız. “Genel sağlık sigortası” dediniz, genel sağlık sigortasıyla ne kadar insanın mağdur olduğu ortada. İş sağlığı güvenliğini konuştuk, sendikaları, toplu iş sözleşmesini konuştuk; bütün bunların tamamı ülkemizi sizin sayenizde geriye götürdü. Zaman zaman övünüyorsunuz “Bütün sağlık kurumlarını birleştirdik.” Diye; doğru, iyi bir iş yaptınız. O zaman, Cumhuriyet Halk Partisi size demişti ki: “İşçinin parasıyla kurulan SSK hastanelerinin parasını işçiye verin, ondan sonra bütün sosyal güvenliği bir çatı altında birleştirin.” Ama bunu yapmaktan uzaklaştınız. Övünüyorsunuz, diyorsunuz ki: “E-reçete uygulaması yaptık.” Doğru söylüyorsunuz, e-reçete uygulaması medenî bir şeydir, iyi bir şeydir ama kötü olan şey, her e-reçete başına siz vatandaşın cebinden 3 Türk lirası çıkartıyorsunuz Sayın Bakan. Yani bunu bile nasıl “Reform yaptım.” diyebilirsiniz? Ben bir hekim olarak diyorum ki: Vazgeçtim e-reçeteden, ben kâğıda yazarım, yeter ki sen bu 3 lirayı alma. 3 lirada kalmıyor, dönüp diyorsunuz ki: “3 kalemden fazla yazarsan her kalem başına da 1 lira alırım.” Yapmayın Sayın Bakan, bunun adı “reform” değil, reformsa da iyi bir reform değil. Geriye doğru bir gidişse, vatandaşın cebinden para çıkarmaksa “İyi, elinize sağlık.” diyebiliriz. Diyorsunuz ki: “Vatandaşa istediği hastaneye gitme özgürlüğü getirdik.” Ya, Sayın Bakan, Allah rızası için, AKP milletvekillerine de soruyorum: Kendilerini acaba günde kaç tane insan arıyor ve hastaneler için yardım istiyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür için arıyorlar.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Dua ediyorlar.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Eğer çıkıp birisi dese ki: “Beni hiç kimse aramıyor.” Ve Allah üzerine yemin etse önünde önümü ilikleyeceğim ve ben teşekkür edeceğim. Eğer “Bir Allah kulu aramıyor.” desinler bakalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür için arıyorlar Sayın Atıcı, teşekkür edin.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Beni her gün 20 kişi arıyor ya yeşil kart sorunu için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, tamamlarsanız...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Dua ediyorlar ya.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Dürüst olun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen ol dürüst.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Eğer seni bir insan aramıyorsa çık “Aramıyor.” de, Allah adına da yemin edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aramıyor, teşekkür için arıyorlar.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yalan söyleme.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bütün insanlar sağlık sistemindeki sorunlar nedeniyle bizleri de arıyorlar, sizleri de arıyorlar.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bu sağlık sistemine “reform” demeyin, “Bizim uygulamamız.” deyin, eyvallah. Yani deyin ki: “Biz AKP Hükûmetinin bakışı budur, biz de bunu böyle uyguluyoruz.” Ben de “Eyvallah.” diyeyim ama “Reform yaptık, şunu yaptık, bunu yaptık.” deyip de halkı ne olur aldatmayın çünkü halk artık uyandı. Sağlıkta telefon etmeyle başlayan cepten para çıkma hikâyesi en son, eczanede ilaç alırken veyahut da hele hele malzeme alırken kadar geliyor ve bunlar da artık halkı canından bezdirdi.

Bu ortam siyasi bir ortam Sayın Bakan. Burada elbette ki ben konuşacağım, arkadaşlar sizi övecekler. Doğrudur ama çıkışta alın birkaç tane doktor milletvekilini ve sorun bakalım, çağırın birkaç tane başhekim, bir sorun bakalım, gerçekten halk memnun mu, değil mi? Olmadığını göreceksiniz ve o zaman da “Reform yaptık.” demekten vazgeçeceksiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Uğur Bey, anlaşıldı mı konu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok teşekkür ediyoruz. Bu şekilde devam edin Sayın Çelebi.

BAŞKAN – Sayın Türel, buyurun.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları, değerli milletvekilleri, “Plan ve Bütçe Komisyonunun daha önceki dönem üyeliğini yapmış arkadaşlarımız” diye özel olarak sizi de sayayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, önce Soma’da, sonra Ermenek’te olan maden kazaları gerçekten de hepimizi çok üzdü. Bu kazalarda hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yakınlarına ve ulusumuza başsağlığı diliyorum.

Tabii, bunlar Sayın Bakan, baktığımız zaman, aslında, Türkiye’deki çalışma hayatının, iş gücü piyasasının bir anlamda, ne kadar sorunlu olduğunu gösteren çok olumsuz örnekler can kaybı açısından. Ama sadece madenlerde değil, inşaat sektöründe, tersanelerde, Türkiye’nin hemen bütün alanlarında çok ciddi bir iş kazası sıklığı var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

Hep şöyle diyorduk biz: "Türkiye, Avrupa'da iş kazalarında 1'inci, dünyada 3'üncü." Ama sanıyorum şu anda dünyada Türkiye Çin'i de geçip 1'inci sıraya yerleşmiş durumda. Bu, tabii, çok olumsuz bir tablo. Bunun değişik nedenleri var, onları konuşacağız. Ben de konuşmamda bunun nedenleri neler, onlar üzerine fikirlerimi belirtmek istiyorum.

Şimdi, Türkiye'deki iş gücü piyasası gerçekten de problemlidir. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün standartlarından son derece uzak bir iş gücü piyasası var. İş gücüne katılım oranları çok düşük, hatırlatırım, OECD ortalaması yüzde 70'dir Sayın Bakan, Türkiye'de yüzde 50'dir. Yani çalışma çağındaki, çalışabilir nüfusun Türkiye'de ancak yarısı iş gücü piyasasına girmektedir. O açıdan, aslında buna dayanarak yapılan işsizlik oranları gibi kıyaslamaların da çok fazla bir anlamı kalmadığı ortadadır. Çok düşük ücretler, uzun çalışma süreleri, gene Türkiye iş gücü piyasasının tipik özellikleridir. Yüksek bir kayıt dışılık vardır, hâlâ baktığınızda, yüzde 38'lik civarında bir kayıt dışılık var. Özellikle tarım gibi, inşaat gibi sektörlerde kayıt dışı oranları çok daha yüksek, bu bir ortalama rakam. Sendikalaşma oranları düşük, bu da aynı zamanda son derece örgütsüz bir iş gücü piyasası olduğuna işaret ediyor. Ben sormak istiyorum, yani bu iş gücü ve istihdam yapısıyla, tabii, Hükümetin sonuçta bunu değiştirmek elinde, yani bunlar kader değil, "Böyle gelmiş, böyle gider." gibi bir nokta yok, on iki yıldan beri iktidardasınız, sormak istiyorum: Bu iş gücü yapısıyla Türkiye'nin katma değeri yüksek mal ve hizmet üretiminde yoğunlaşması, teknoloji düzeyini yükseltmesi, gelişmesi nasıl mümkün olacak? Yani en temel iş güvenliği ve denetimiyle ilgili çıkmış yasaları bile uygulamayan, uygulayamayan ve sonuç itibarıyla, ortaya çıkan iş kazalarının, iş cinayetlerinin suçunu orayı işleten insanlarda bulan bir zihniyetle karşı karşıyayız. Bunu anlamak mümkün değil. Devlet gerekli tedbirleri almakla sorumludur. Yani oturup da başkalarını suçlayarak bir yere varamayız. Elbette, baktığınız zaman, sistem içinde işverenler kârını maksimize etmeye çalışır, en çok kâr elde etmeye çalışır. Bunu da nasıl yapar? Maliyetlerini düşürmeye çalışır, daha yüksek fiyattan satmaya çalışır; bunun için gerekli tedbirleri alır. Ama devletin ona izin vermemesi gerekiyor. Bu maden olaylarında da gördüğümüz, bunlar aslında hepsi kamunun. Yani bir taraftan siz hizmet alımı ya da redevans sözleşmeleriyle bunları özel sektöre devrediyorsunuz, ondan sonra gerekli denetimi bunlar üzerinde yapmıyorsunuz. Gerçekten bunu anlamak mümkün değil.

Sayın Bakan, siz konuşmanızda "Madenlerde yapısal sorunlar vardır." dediniz, yani özellikle bu yer altı çalışma ve madenlerle ilgili. Yani bunlar neler? Bunları bir ayrıntılı konuşmaya ihtiyaç var. Teknolojiyle ilgili, teknolojinin sonrasında da teknolojilerinin az gelişmiş olduğunu belirttiniz buna ilişkin olarak. Yani ben şunu söylemek istiyorum: Yani bizim önümüzde karşılaştığımız bir iş kazaları, iş cinayetleri tablosu var. Yani bunun için oturup da bir sihirli elin değmesini, bir sihirli değneğin dokunmasını ve bir anda bütün madenlerin teknoloji yoğun hâle gelmesini mi bekliyorsunuz? Bunu yapacak olan sizsiniz Sayın Bakan, bunu yapacak olan Hükümetinizdir. Yani bunlar kendi kendine gelişmez ki, değişmez ki. Bunların yapılmasını sağlayacaksınız. Gerekirse ilk başta, bu madenlerle ilgili olarak, eğer kamu, özel sektöre devrediyorsa özel sektör devretmeden bunların hepsini oturup konuşacaksınız. Özel sektöre gerekirse o şartlarda vereceksiniz bu madenleri. Yani günümüzde nerede kalmış? Ben maden kazalarına baktım, hepsi 19'uncu yüzyıl, bir de 20'nci yüzyılın ilk yarısında. 20'nci yüzyılın ikinci yarısında doğru dürüst maden kazası yok. Arkadaşlar, elli, altmış yıldan beri maden kazası olmuyor dünyada. Şimdi, 21'inci yüzyıldayız, elli yıl öncenin, yüz yıl öncenin maden kazaları olmuş ülkeleriyle eğer Türkiye'yi kıyaslıyorsak, karşılaştırıyorsak ciddi problem var demektir burada. Yani bu teknolojik gelişimi sağlamak onun elinde, gerekli iş güvenliği ve denetimi tedbirlerini almak devletin elinde; mevzuat açısından varsa eksiklikler çıkartın mevzuatı, cezaları ağırlaştırın, gerektiğinde, birtakım şey bulduğunuzda bunları geri alma, el koyma yetkisi getirin, yani bu anlamda biz torba kanun çıkarken de söyledik, dedik ki: "Bu torba kanunda bir kısım düzenlemeler geliyor çalışma hayatına ilişkin ancak burada iş güvenliği ve denetimi tedbirleri eksiktir. Bunları çıkartalım." Ama ne yazık ki, torba kanunda buna ilişkin hiçbir düzenleme yer almadı. Yani mevzuatta yoksa çıkartalım, eğer mevzuatta varsa, denetlemiyorsanız, o zaman sorumluluk da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, gene aynı şekilde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının. Yani siyasi anlamda da Hükümetindir. Dünyanın her yerinde de bu böyledir arkadaşlar. Yani eğer büyük bir kaza varsa, bir ihmâl varsa; ihmâl olabilir, kasıt olabilir, değişik nedenlerle onun sorumluları kimse onlar cezalandırılır ama aynı zamanda, siyasi sorumluları da bunun bedelini öder.

Şimdi, işsizlik oranlarıyla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum: Bakın, Türkiye İstatistik Kurumu gene hanehalkı iş gücü anketlerini değiştirdi ama söylüyorum, sonrasında TÜİK geldiği zaman da söyleyeceğim, bunlar yanlış. Bu iş gücü istihdam hesapları, iş gücü hesapları, buradan çıkan işsizlik oranları -çünkü türev bir göstergedir- yanlış. Arkadaşlar, zaten seriler kırılmıştı, biliyorsunuz, 2002 yılından itibaren devam eden, sonuçta AKP'nin performansını 2002'yle kıyaslayacağız bugünümüzü. 2004 yılında zaten değişiklik yapıldı, geriye doğru gitmiyor. 2010'dan sonra da birtakım değişiklikler oldu hanehalkı iş gücü anketinin yönteminde, şimdi yeni bir yöntem getirdiler, istihdam inanılmaz arttı 2014 yılında. Böyle bir şey mümkün değil. 1 milyon 250 bin, 1 milyon 300 bin kişiye yakın bir istihdam artışı var. Ben bakıyorum, eski seride, daha önceki, bu değişiklikten önceki şekilde, ocağa kadar duruyor, oraya bakıyorum, orada bir problem yok ama şubat ayından itibaren birdenbire hem tarımda hem de tarım dışı, sanayi ve hizmet sektörlerinde müthiş istihdam artışı var. Bakın, 2002 yılında, 2012 yılındaki millî gelir çok yüksek büyüdü, istihdam artışı yüzde 2,9'dur. 2013 yılında yüzde 2,8'dir, 2014 yılında yüzde 5. Hâlbuki bu sene yurt dışı talepte bir artış yok. 2015'te yeniden yüzde 2, 2016'da yüzde 2,5; 2017'de yüzde 2,2. Ekonominin büyüdüğü yıllardaki istihdam artışıyla kıyaslıyorsunuz, ekonominin küçüldüğü, yurt içi talebin neredeyse sıfır olduğu bir yerde yüzde 5'lik bir istihdam artışı. Bu yanlış. Böyle hesaplama olmaz. Buna dayalı olarak yaptığınız öngörüler, projeksiyonlar, aldığınız tedbirler de yanlış oluyor otomatikman. Yani bunu anlamak mümkün değil. Bu açıdan da baktığınızda, işsizlik oranları da dediğim gibi problemlidir. Bakın, 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 9. Biraz önce Sayın Güneş de söyledi, çalışma isteğinde olan ve iş yapmaya hazır ancak iş bulma ümidi olmadığı için iş aramayan ya da resmî iş arama kanallarını kullanmayanları eklediğimiz zaman işsizlik oranları yüzde 5-6 puan birden artıyor arkadaşlar, yüzde 15'lere çıkıyor. Bakın, 2004-2013 yılları arasındaki on yılı söyleyeyim size: O on yılda iş gücü -kümülatif artışı söylüyorum- yüzde 28 artmış, istihdam yüzde 30 artmış, iş gücüne dâhil

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

olmayan grup yüzde 7 artmış ama çalışma isteği olduğu hâlde çalışmayan demin saydığım grup yüzde 90 artmış. Yani ciddi bir problem var. Bunları koyduğumuz zaman aslında iş gücü piyasasının durumu çok vahim. Biraz önce de söyledim ayrıca, iş gücüne katılım oranı yüzde 50, yüzde 70'lerdeki OECD ülkeleriyle kıyaslamak da zaten otomatikman yanlış oluyor.

Gene, kayıt dışılık son derece yaygın, özellikle tarım ve inşaat sektörlerinde. Çalışma süreleri uzun, bunu söylüyor, OECD'nin raporları var Birleşmiş Milletlerin, ücretler seviyesi düşük, asgari ücretin –biliyorsunuz- yoksulluk sınırını karşılamadığını söyledik. Bakın, Türkiye İstatistik Kurumu ekşi yoksulluk hesabını bıraktı 2009'da. 2010 yılında yoksulluğa ne demişti biliyor musunuz TÜİK? 896 lira demişti, 4 kişilik bir aile için. Şu anda, aradan dört yıl geçtikten sonra asgari ücret 891 lira, bunun altında, ki biz o TÜRK-İŞ'in yoksulluk sınırlarının düşük olduğunu biliyoruz, söylüyorduk hep. Aynı zamanda, TÜRK-İŞ'in rakamlarına baktığınız zaman, çok altında.

Gene ilginç bir şey: Sayın Bakan, bakın, 2015 yılı programında, devletin, Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan, 132'nci sayfada net ele geçen ücretler tablosu var, orada bir endeks var, 1994=100 bazlı; kamu işçisine bakıyoruz, 2002 yılında endeks değeri 89,2'ymiş, 2013 yılında 85,8'e gerilemiş. Yani baktığınız zaman, on bir yılda kümülatif olarak artış yok, tam tersi ekşi 3,8'lik bir performans yani azalış var. Özel kesim işçisi de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel, toparlayalım lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitireceğim, birkaç konu kaldı.

BAŞKAN – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Çalışma hayatındaki sorunlar, bunları defalarca söylüyoruz, tekrar söyleyeceğiz. Bu taşeron çalışma, arkadaşlarımız da hep vurguladı. Taşeron çalışma modern kölelik demek, çağdaş kölelik demek, günümüze uygun kölelik. Son derece uzun çalışma koşulları, izin hakkı yok, ikramiye hakkı yok, iş güvenliği yok, örgütlenmesi mümkün değil, işverenin iki dudağının arasında kaderi olan insanların çalıştığı bir düzen. Ama biz biliyoruz ki, AKP iktidara geldiği zaman 60-70 bin civarında olan taşeron işçi sayısı şu anda kamu, özel ikisine baktığımızda, 1 milyon 700 binlere ulaştı, 2 milyonlara ulaştığı söyleniyor, gerçek rakamı bir türlü bilmiyoruz. Böyle bir şey olabilir mi? Yardımcı hizmetlerde, yerel yönetim hizmetlerinde, koruma, güvenlik hizmetlerinde, sağlık hizmetlerinde, yardımcı sağlık hizmetlerinde tam bir taşeron uygulama var. Yani böyle bir uygulamayla Türkiye'nin dünyaya bütünleşmesi mümkün değil. Türkiye'nin yapması gereken, nitelikli, teknoloji yoğunluğu olan, sanayileşmeyi ön plana almış bir model ve bu model çerçevesinde emeğin daha nitelikli olmasını sağlamak ve ona insanca yaşayacağı bir düzeni sağlamak.

4/C'liler konusunu defalarca söyledik, Sayın Bakan, çözmediniz, çözmüyorsunuz. 23.666 kişi var. Söyledik, 4/C'liler belli, kanun saymış; işin niteliği gereği, sürekli olmayan anketörlük gibi, güzel sanatlar fakültelerinde modellik gibi işler için kurulmuş bir 4/C kategorisi bu, 657'nin 4'üncü maddesinin (c) bendi. Ama özelleştirilen kuruluşlardaki insanların buraya konulmasıyla birlikte bu sayı arttı. Neden kadroya almıyorsunuz bunları? Alın kadroya, böyle bir talep var. Yani onlara bir kısım iyileştirmeler yapmak, sürekli olarak, işte, on aylık, on bir aylık, on bir ay yirmi sekiz günlük şey yapmayacağız, devam ettireceğiz gibi, özelleştirilen -Torba Kanun'da da çıktı- ona gerek yok. Burada yapılması gereken 4/C'lileri kadroya almaktır ve bir daha 4/C kadrosunu amaç dışında kullanmamaktır.

Emekte yaşa takılanlar problemlidir. Bir türlü sayıyı öğrenemiyoruz, Sayın Bakan, lütfen gerçek sayıyı alalım. Toplam bir 5 milyona yakınlıktan bahsediliyor, ama şu an itibarıyla, bu sene itibarıyla, kademeli geçişle, Sayın Bakan, 600 bin gibi bir rakam söylemişsiniz, o civarda söylüyordunuz, şu an itibarıyla nedir emekte yaşa takılan, ama yıllar itibarıyla yeni insanlar da takılacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitireceğim. Yine, bu aynı şekilde sağlık hizmetinden yararlanamıyorlar. Bakın, buna ilişkin olarak da söylüyoruz, Sayın Bakan, vermiş olduğum bir yazılı soru önermesine verdiğiniz cevapta diyorsunuz ki: "Gelir düzeyi asgari ücretin brüt tutarının üçte 1'inden az olan vatandaşlarımız, genel sağlık sigortası primi ödemeksizin sağlık hizmetinden faydalanabilmektedir." İyide bunun üstünde olanlar ne yapacak? Asgari ücretin brüt tutarının üçte 1'inden yüksek olanlar ne olacak? Sağlık hizmeti alamıyorlar. Ciddi bir problem.

Yine, emeklilikte prime takılanlar var, prime takılanlar ciddi problem. Sosyal Güvenlik Destek Primi kesintileri var. Bu insanlar geçinemiyorlar emeklilikte ve çalışıyorlar; çalışıyorlar, aynı zamanda vergi de veriyorlar, siz de gidiyorsunuz onların maaşından kesinti yapıyorsunuz. Yani dünyanın neresinde var çalışanların cezalandırıldığı bir model? Yani böyle bir şeyi anlamak mümkün değil.

Son olarak, bu İşsizlik Sigortası Fonu'na değinmek istiyorum. Sayın Bakanım, bakın, İşsizlik Sigortası Fonu önemli. Çıkarken de çok büyük iddialarla ve büyük umutlarla çıktı, insanlar da buradan çok şey bekledi.

Şimdi, biraz önceki sunuşunuzdan rakamları vereceğim. Toplam fon varlığı 80,8 milyar lira, toplam giderler, yani gelir-gider farkı olarak fon varlığı artıyor, 28 milyar lira, sigorta giderleri, işsizlik sigortası ödemeleri sadece 8,3 milyar lira. Yani toplam giderlerin bile yüzde 30'u. Yani bu 2002-2014 dönemine baktığımızda, son on iki, on üç yıllık dönemde, 8,3 milyar lira verirken tüm işsizlere, merkezi yönetim bütçesine yaptığınız transferler 11,5 milyar Türk lirasıdır ve biliyoruz, bunun içinden de GAP adı altında duble yol, bilmem ne, her tarafa kaynak aktarılmıştır. Oysa, bu fonun gerçek amacı işsizlere, işsiz kalmışlara verilecek yardımdır.

Gene bir soru önermeye verdiğiniz cevapta diyorsunuz ki: "Onuncu Kalkınma Planı'nda işsizlik sigortasından yararlanma koşullarının esnetilmesi ve yararlanma sürelerinin artırılması bir politika olarak yer almaktadır. Ayrıca, Türkiye İş Kurumu 7'nci Genel Kurulunda sunulanlar gereği işsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

kolaylaştırılarak, ödenek miktarının artırılması ve süresinin ödenen primlerle doğru orantılı olarak uzatılmasıdır. Bu konuyla ilgili çalışmalar sürmektedir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel, üçüncü defa uzatıyorum, lütfen...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ben sormak istiyorum, hangi aşamada? Buna ilişkin bir şey var mıdır? Çünkü bizim, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak bu konuya ilişkin verilmiş kanun tekliflerimiz var, soru önergelerimiz var, Meclis araştırmalarımız var, bu konuda da cevaplarınızı almak isterim.

Ayrıca, sorular kısmında da diğer sorularımı soracağım.

Teşekkür ederim.

Bütçemizin ben de ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Türel.

Sayın Özel, buyurun mikrofonunuzu açıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, komisyonun değerli üyeleri, tüm milletvekillerimiz, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, madenlerle ilgili Torba Yasa süresince burada birçok konuyu konuştuk. Ben ısrarla madencilere verilen sözleri hatırlattığımda ve madenlerde yaşanan sıkıntıları dile getirdiğimde... Özellikle de madencilere verilen sözleri üç kategoriye ayırmıştık ve bunlardan birincisinin geride kalanlara verilen sözlerin önemli oranda tutulduğunu hep ifade ettik. Mevcut madencilerin özlük haklarına yönelik iyileştirmelerin verilen sözlerin gerisinde kısmen tutulduğunu söyledik, ama işçi sağlığı, iş güvenliği, maden kazalarının önlenmesi noktasında bir arpa boyu bile yol gidemedik.

Tabii, orada temel yaklaşım, Sayın Bakanın Soma faciasından hemen sonra “Taşeron dediğiniz kölelik düzenidir, buna mutlaka öyle veya böyle son vereceğiz.” şeklindeki ifadeleriydi. Sayın Bakanın o günlerdeki ifadeleri, iktidar partisinin emek eksenli olmayan, işçi sınıfının lehinde olmayan, örgütlenme özgürlüğünün önünü tıkayan ve sürekli emekçiyi köleleştiren uygulamalarına karşı âdeta çölde görülen bir serap gibiydi, çünkü iktidar partisinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı o büyük faciadan sonra çıktı, dedi ki: “Taşeron sistemi köleliktir, insani bir iş değildir, mutlaka sonlandıracağız.”

İki gün sonra, partimizin Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’ın yer altında taşeronun yasaklanmasıyla ilgili önergesi Meclise geldiğinde -tesadüfen en ön sırada oturuyordum- iktidar partisi grubundan grup başkan vekilliğine doğru ciddi bir baskı geldi “Biz buna niye ‘hayır’ diyoruz.” diye. Yani Bakanın vicdanında oluşan ve sözleriyle ortalığa dökülen o geçmişe dönük pişmanlık ama ileriye dönük umut sözcükleri AKP Grubunu da tetiklemişti ve AKP Grubu, o gün, yer altında taşeron uygulamasına “hayır” oyu kullandılar. Yani bu kanunun gündeme alınmasının önündeki engeli kaldırdılar, şöyle dediler: “Kırk beş gün süreyle komisyonda görüşülmediği için doğrudan gündeme alınmasını görüşelim.”

O iklim uzun sürmedi, sonra Uyar Madencilikteki kaza oldu. Sabahki tartışmaları farklı bir görevimden dolayı İnternet’ten takip ettim, bir geldim, gittim, ama açıkçası şahitlik etmek gerekecekse, ben Hürriyet gazetesinin manşetinde onu gördüğümde şaşırıyordum, “Bakan bunu bize söyledi ama demek ki herkese açıkladı.” deyip memnun olmuştum. “Ya, bir madeni kapatılmıyordunuz, 50 kişiyi araya sokuyorlar.” Ben “50 kişiyi araya sokuyorlar.” lafını bu kulaklarımla duydum, hepimiz oradaydık.

Ha, o araya giren 50 kişinin kim olduğu konusunda bugün bir tekzip var anladığım kadarıyla, ama araya sokanların işverenler olduğunu, orada Sayın Bakanla yaptığımız samimi sohbette duyduk. Daha sonra onu Hürriyet gazetesinde, birkaç gazetede gördük, sonra çok tartışıldı bunun üstüne, ama o gün de şöyle düşünmüştüm açıkçası: Yine Sayın Bakan vicdanıyla konuşuyor ve doğruları söylüyor. Ama şunu gördük ki iki temel pratikten, facia oldu mu Sayın Bakanımız gerçekten olması gerektiği gibi, özlenen bir Çalışma Bakanına dönüşüyor, iki gün, üç gün doğruları söylüyor, on beş gün sonra aslına rücu ediyor ve bu sefer o söylediğini yapmıyor, işte, yer altındaki taşeron...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu senin dediğin karaktersizliktir, bakınız. Kiminle konuştuğunu bileceksin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne münasebet, niye böyle söylüyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bakınız, böyle tanımlama karaktersizliktir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl, ne münasebet? Niye öyle... Ben siyasi bir...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sözlerinize dikkat edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, ben siyasi bir saptama yapıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ben hiç kimseye böyle bir söz söylemem. Söylediğiniz tam bir karaktersizliktir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, siyasi bir saptama yapıyorum, ne alakası var?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Otuz yıllık siyasi hayatım vardır, böyle bir karaktersizlik içinde bulunmadım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, dediniz mi “Taşeronu kaldırmak lazım.”, sonra da vazgeçtiniz mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sözlerinize dikkat edin, çok yanlış...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir kere sizi böyle bir ifadeyi kullanmaktan men ederim. Sizin bakan olmanız, seçilmiş bir milletvekiline böyle bir şey söyleme hakkı vermez.

BAŞKAN – Size söylemiyor ki.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Size hiç vermez.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben siyasi bir saptama yapıyorum, şahsınıza da söyledik... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, şahsınıza dönük bir şey yok.

AHMET ARSLAN (Kars) – Ağzından ne çıktığını bilmesi lazım!

BAŞKAN – Arkadaşlar, arkadaşlar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, Sayın Bakan, “demedim” deyin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Olmaz böyle...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne bu, ben de söylüyorum, neyinden rahatsız oluyorsun?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, kendisine yapılan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, siyasi söylem, Sayın Bakanın söylediği sözleri söylüyorum.

BAŞKAN – Ama öyle demiyorsunuz, bir dakika...

Bakin, burada... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET ARSLAN (Kars) – “Aslına rücu ediyor.” diyorsun!

BAŞKAN – Sayın Özel, toparlar mısınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, gözünü seveyim, arkadaşım, siyasette, adam hakaret ediyor, siyasiler diyor...

BAŞKAN – Ama siz öyle...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eleştiri sınırları içerisinde... Bu eleştirinin ötesinde ne var?

BAŞKAN – Eleştiri değil...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yine söylüyorum, sözlerimin arkasındayım, bana da siz söyleyin, benzerini yaparsam.

BAŞKAN – “Üç gün sonra söylediğinin tersini yapıyor.” diyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olması gerektiği gibi bir Çalışma Bakanı, elbette ki benim siyasi görüşüme göre, benim hayal ettiğim bir Çalışma Bakanı gibi saptamalar yapıyor, ama on gün sonra aslına rücu ediyor. Mevcut olduğu, kendi durumundaki gibi, her zaman yaptığı gibi yapıyor, taşeronu kaldırmıyor ve gelen baskılardan sonra da ışıklar Madeni açılın diye... Onu söylüyorum, başka bir şeyi kastetmedim, kastettiğimi söyleyen varsa o kısmını geri alayım.

“Taşeron uygulamasını geri alacağım.” diyor, geri almıyor. Genel tavrı taşerondan yana zaten. Allah, Allah! Demek ki doğru bir yerden eleştiri yapıyoruz ki böyle bir tepki geliyor. Şaşırdım kaldım.

Taşerondan yana olduğu hâlde, o alanı genişlettiği hâlde, faciadan sonra “Karşıyım.” dedi, sonra aslına rücu etti, yani yine taşeronu savundu, bunu söylüyorum. Bakanın aslında ne var, benim her zaman saygı duyduğum birisi şahsen. Aynı şeyde de bu durum oluyor.

AKP Grubunun bu tavırları bize uzak değil, biz her söylediğimizde bu tip şeyleri, madenler gündemden düşsün diye, ama saldıran oldu, ama hakaret eden oldu, ama bir sonraki maden kazasından önce o tavırlar yok, başka bir tavra bürünüyorsunuz. Biz de sizin vicdanlarınıza sesleniyoruz, Uyar Madencilikliği yüz kere söyledim, burada, “800 kişiyi dolandırdı.” dedim, “Kaçtı.” dedim. Ermenek’te madencilik yapıyor, Söke’de madencilik yapıyor. Özgür Özel söylerken söz verdiğiniz, Uyar Madencilikteki alacakların tahsilatı konusunda, madencilere yardımcı olacağız diye, o günlerde o sözleri tutmadınız, Ermenek’te kaza oldu, Uyar Madencilikteki mağduriyet CNN Türk’te dört buçuk, beş dakikalık haber, NTV’de belgesel olunca, şimdi Uyar Madencilikğe yönelik tekrar bir başka şey yapmaya çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlarsanız Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Farkındayım süreyi uzattığınızı.

Biz durduğumuz yerde duruyoruz, söylediğimiz sözün arkasındayız, sizden de böyle bir yaklaşım bekleriz. Maden gündemden düşsün diye oradan buraya dosya atanları, hakaret edenleri, yumruk sallayanları unutmadık, ama şimdi başka bir noktadasınız. Ee, üç ay sonra yine oraya döneceksiniz. Anlatmaya çalıştığımız mesele bu. Birazcık samimiyet, birazcık gerçekten vicdanınızla hareket ettiğiniz zaman söyledikleriniz, sonra partinizin genel politikalarıyla iliştiği zaman, bunu söyleyeni dokuz köyden kovmakla olmuyor, dokuz köyden kovsanız bir onuncu köyü bulur, gelir burada yine yüzünüze söyleriz. Bu, bizim halkımıza milletvekili olarak sorumluluğumuz. Bir muhalefet partisi milletvekili olsanız, hepimiz böyle bir siyasi zikzak karşısında susamazsınız, bunu dile getirmek zorundasınız. Bunu dile getiriyoruz, bunu söylüyoruz.

Daha söyleyecek sözler var ama süreyi de Başkan uzattı, soru-cevapta ilave ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siyasi açıdan bir zikzak yok Sayın Özel, sen rahat ol!

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli komisyon üyeleri, çok değerli bürokratlar ve basın mensupları; öncelikli olarak, sabah buraya geldiğimizde şuraya pankart asılmıştı, o pankartın kaldırılmasını sizden talep ettik, “Yemek arasında kaldıracağız.” dediniz, bundan sonra biz de bu arka tarafa...

MUSA ÇAM (İzmir) – Pankart değil o, bir istatistik!

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – ...AK PARTİ’nin icraatlarını içeren pankartlar asacağız Başkanım, ona da hazırlıklı olun, biz de karşılık vereceğiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – As, bence as!

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – O zaman karşılıklı olarak demek ki bütün duvarlar renklenecek, öyle gözüküyor.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Hiç de hoş değil öyle duran pankart.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Şahin, Sayın Bakan rahatsız olmuyor, konuşuldu, bitti, bir rahatsızlık yok, yani burada...

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Hayır, Sayın Bakanın rahatsız olup olmaması önemli değil, AK PARTİ Grubu olarak biz rahatsız oluyoruz. Yani bu konuda Sayın Başkanım, sizi göreve davet ediyoruz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Kötü bir şey yok ki!

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Ya, kötü bir şey var veya yok, maksat hasıl olmuştur, biz de şimdi, buraya, yarın icraatları içeren... Mersin'e yaptığımız hizmetleri asacağız yarın Vahap Ağabey.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Mersin'e yaptığınız hizmetlerde olacak bir şey yok...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Herkesin resimlerinden yaptır, yoklamaya inince koyalım da orası boş kalsın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya, lütfen...

Arkadaşımız bir şey söyledi, hep beraber cevap veriliyor. Yani lütfen...

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Şimdi, sabahtan beri, meydana gelen kazalar üzerinden Çalışma Bakanlığımızın ve Bakanımızın icraatları, yapılan işlemler eleştiriliyor. Tabii eleştirilecek, haklıdır, çünkü eleştiriler olacak ki iktidar ve icraat daha iyi çalışsın, ama biz ne yapsak kendimizi muhalefete beğendiremiyoruz, çalışıyoruz, çalışıyoruz, muhalefet bizi bir türlü beğenmiyor; lakin milletimiz bizi takdir ediyor, milletimiz bizim yaptığımız icraatları, politikalarımızı girdiğimiz seçimlerde onaylayarak tasdik ediyor ve bize desteğini gösteriyor. Biz, bu icraatların da hiçbirini bize oy verenlere yapmıyoruz, 77 milyonun hepsine yapıyoruz.

Şimdi, oradan bir milletvekili arkadaşımız "Size telefon geliyor mu?" diye sordu. Doğru, bize de telefon geliyor, yüzlerce telefon geliyor; işle ilgili, isteklerle ilgili, ama teşekkürle de ilgili çok telefon geliyor, ama buna inanın CHP'ye oy verenlerden de, diğer partilere oy verenlerden de teşekkür geliyor. Neden?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Nereden, Bursa'dan mı?

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Bursa'dan geliyor, İstanbul'dan, Türkiye'nin her yerinden, 780 bin kilometrekare alandan geliyor. Neden? Hastaneye işi düşüp de Sosyal Güvenlik Kurumu şemsiyesi altında hastanede kendini güvencede hissedip, ameliyata girip doktorların o şifa dağıtan ellerinden şifayı bulan, hiç para vermeden dışarıya çıkan insanlar çıkıp ilaç kuyruğunda beklemeden, hastane kuyruğunda beklemeden, kayıt kuyruğunda beklemeden, evrak kuyruğunda beklemeden "Benim hastanem devlet hastanesi, senin hastanen SGK hastanesi." diye ayrım gözetmeden şifa bulduğu için teşekkür ediyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Gel, ben Gebze Devlet Hastanesine götürüyüm de seni, gör. Felç geçiren adama ağrı kesici yapıp yolluyorlar.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Bunun içerisinde, inanın, MHP'liler de var Sayın Lütfü Türkkan, CHP'liler de var, HDP'liler de var, AK PARTİ'liler de var. Dolayısıyla, biz politikalarımızı ve hizmetlerimizi 77 milyon insanımıza yapıyoruz ve bunun takdirini de insanımız zaten bize seçimlerde veriyor. En büyük gösterge sandıktır. Sandıktan da desteği alıyoruz. Desteği almak için de bu politikaları geliştirmeye devam edeceğiz.

Çalışma Bakanlığımızın birçok icraatları var. O kadar çok ki bunları burada anlatmak benim on dakika süreme sığmaz, yetmez. Siz zaten bizden daha iyi biliyorsunuz. Eleştirdiğiniz şeyi daha iyi olsun diye eleştiriyorsunuz. Ben biliyorum, beğenmediğinizden değil aslında ama ben... Sayın Bakanımıza "İstifa edin." diye baskı yapıyorsunuz ya istifayı hiç hak etmediği hâlde, böyle bir ithamı hak etmediği hâlde, Sayın Bakanım, bu Bakanlığınız süresinde ve AK PARTİ hükümetleri döneminde Çalışma Bakanlığı birçok meseleyi çözdüğü gibi, konuların üzerine ısrarla gidip birçok meseleyi çözdüğünüz gibi, iş hayatında bir sıkıntımız daha var, bu konuya el atıp bunu da çözmenizi arzu ediyoruz sizden: Kıdem tazminatı konusu. Yani, bu konu burada güme gidecek. Madenlerin ve iş kazalarının önemi çok büyük. Bu konuyla ilgili düzenlemeyi insan merkezli yaptığımız zaman, insanlarımızın bu konuya önemiyet vermesi gerektiği, bu konunun üzerinde daha çok durması gerektiği göz önünde bulundurularak, çözüleceğini düşünerek ben kıdem tazminatı konusuna değinmek istiyorum.

İş Kanunu'muza girdiği günden beri işçi, işveren ve devlet tarafından tartışılan bir konu olmuştur kıdem tazminatı konusu. Gerek toplumun büyük kesimini oluşturan işçilerimiz gerek ülke kalkınmasının yegâne dayanaklarından biri olan işverenlerimiz gerekse sosyal politikalar oluşturmakla yükümlü devlet için kıdem tazminatı konusunun büyük bir önemi vardır. 3008 sayılı İş Kanunu'na göre, beş senelik kıdem tazminatı için on beş günlük kıdem tazminatına hak kazanılırken 1950 yılında yapılan değişiklikle on beş günlük kıdem tazminatına hak kazanılması için aranan kıdem süresi üç yıla indirilmiştir. 1975 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanunu'nda ise bir senelik kıdem için otuz günlük kıdem tazminatına hak kazanılacağı hususu düzenlenmiştir. 3008 sayılı ilk İş Kanunu mevzuatımıza giren kıdem tazminatının yasal düzenlemelerle sürekli biçimde genişletilmesi, diğer işçilik hakları yanında bu tazminatın önemini artırmıştır. Bu durum, iş güvencesi ve işsizlik sigortası gibi çağdaş kurumların Türk iş hukukuna girmesini geciktirmiş, hem işverenler hem de işçiler bakımından birçok sorunu beraberinde getirmiştir. 4857 sayılı İş Kanunu kıdem tazminatına yer vermemiş ve kıdem tazminatı için bir kıdem tazminatı fonunun kurulmasını öngörmüştür. Kanunun geçici 6'ncı maddesinde belirtildiği üzere, kıdem tazminatı fonuna ilişkin kanun yürürlüğe gireceği tarihe kadar işçilerin kıdemleri için "1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesi hükümlerine göre kıdem tazminatı hakları saklıdır." hükmü yer almıştır. Doktrinde ve literatürde kıdem tazminatının hukuki niteliğiyle ilgili olarak farklı yaklaşımlar mevcuttur.

Bir, kıdem tazminatının ileriye bırakılmış ücret olduğu görüşü, kıdem tazminatının iş güvencesi ve işsizlik sigortası mahiyetinde olduğu görüşü, kıdem tazminatının ikramiye veya tazminat olduğu görüşü, kıdem tazminatının kendine özgü bir tazminat olduğu görüşleri ileri sürülmektedir. Bu konuyla ilgili, 80, 84, 92 ve 2004 tarihli birçok yasal düzenleme yapılmaya çalışılmıştır, komisyonlarda görüşülmüştür.

Kıdem tazminatı konusu bazı ülkelerde doğrudan yasayla düzenlenmişken bazılarında ise toplu iş sözleşmeleri kapsamında tarafların iradelerine bırakılmıştır. Çalışma hayatında endüstri ilişkilerinin gelişmesiyle birlikte

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

işletmeler için zamanla ağır bir yük hâline gelen kıdem tazminatı, özellikle ekonomik kriz dönemlerinde işverenlerin ödeme güçlüğü içine düşmesine neden olan bir faktör olarak karşılına çıkmaktadır ki bu çok önemli. Aynı anda birden çok işçinin kıdem tazminatına hak kazanacak bir şekilde işten çıkması hâlinde işletmeler üzerinde ciddi bir mali yük ortaya çıkmakta ve bu yük nakit sıkıntılarını da beraberinde getirmektedir ki bu iş hayatında yaşadığımız, güncel olarak önümüze çıkan çok önemli sorunlardan biridir.

İşçilerimiz açısından bakıldığında ise işçinin daha iyi bir iş bulmasına rağmen kıdem tazminatını kaybetmemek için işini değiştirememesi, iş gücünün hareketliliğini azaltarak iş gücü piyasasının dengelerini bozmakta, işçinin istemediği hâlde o iş yerinde çalışmaya devam etmesine ve verimliliğinde düşüşe neden olmaktadır. İşçilerimizin bütün çalışma hayatlarını ilk girdikleri işte geçirmesi ve bu iş yerinden emekli olmaları, günümüzde istihdamın değişen yapısı nedeniyle mümkün olamamaktadır. Esnek çalışma biçimlerinin yaygınlaşması, iş gücü hareketliliğinin ve verimliliğinin artması, özellikle genç işçilerimizin kıdem tazminatına hak kazanmalarını imkânsız hâle getirmektedir. İşçi ve işverenin iyi niyetli yaklaşımları da bazı durumlarda sonuçsuz kalmaktadır. Örneğin, iş yerinin iflası hâlinde işçinin yıllardır biriken kıdem tazminatı da ödenememekte, uzun yıllar süren yargı yolları işçilerin mağduriyetine yol açmaktadır. Dünya Bankası İş Yapma 2010 Raporu verilerine göre, yirmi yıllık hizmet karşılığında Türkiye'de 86 ay, İspanya'da 52 ay, Hırvatistan ve Brezilya'da 26 ay, Fransa'da 23 ay, İngiltere'de 10 ay, Rusya'da ise 8,7 haftalık kıdem tazminatı ödemesi yapılmaktadır. Kıdem tazminatı ve ihbar tazminatından oluşan işten çıkarma maliyetiyle ilgili uluslararası kıyaslamalarda Türkiye 1'inci sırada yer almaktadır. Türkiye, OECD ve Avrupa Birliği ülkeleri ile Brezilya ve Rusya gibi yükselen piyasalar yani temel rakiplerimiz arasında en yüksek işten çıkarma maliyetine katlananan ülkedir. Bu durum ülkemizin rekabet edebilirlik seviyesine zarar vermekte ve yeni istihdam alanlarına ulaşabileceği yabancı yatırım kararlarına engel teşkil etmektedir. SGK verilerine göre 2011 yılında 11,7 milyon kayıtlı işçinin aynı iş yerinde çalışma süresi işçilerimizin yüzde 47,3'ünün bir yıllık kıdem şartı nedeniyle kıdem tazminatına hak kazanamamaktadır. Kanunla getirilen bir yıllık kıdem tazminatı şartının piyasada nasıl işlevsiz bırakıldığının bir göstergesidir.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya Hüseyin, TÜSİAD adına mı konuşuyorsun?

İZZET ÇETİN (Ankara) – TÜSİAD bunu böyle savunamaz, böyle yazamaz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İşveren bu.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Ama işveren de olsa işverenin üzerinde bu yükü biriktirdiğiniz zaman, yıllar içerisinde ödenememe durumuna geliyor, maalesef bizim işletmelerimizde de işverenlerimiz kıdem tazminatını maliyetlerin içerisine koyamıyor, haksız rekabet ortamı meydana geliyor ve ileride işletmelerimiz... Bakın, Türkiye'de işletmelerin uzun soluklu yürümemesinin, bir işletmenin ortalama beş-beş buçuk yıl ömrünün olmasının sebeplerinden biridir kıdem tazminatının bir fona veya bir yapısal yapının altına bağlanmaması.

Ben bir işverenim ama kıdem tazminatı kıdem tazminatını işçilerime sonuna kadar ödedim. Bunun da bir düzenlemeyle bütün çalışanlarımızın hakkı olduğunu düşünüyorum ve bu da...

(Oturum Başkanlığına Sözcü Vedat Demiröz geçti)

RECAİ BERBER (Manisa) – Ödemeyenlerin.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Ödemeyenlerin, tabii.

...bir hak ve hukuk meselesi iş dünyamızda. Çalışanlarımızın da hakları var, çalışanlarımız da sosyal güvenceyle kıdem tazminatını hak ettiklerinde bu hakkı elde etmeleri gerekir.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yerin orası değil, buraya doğru gel.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Hayır, bunun...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yanlış yerdesin.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Ama bir dakika, devam ediyorum.

Bu konuyla ilgili çalışma ortamı düzenlenmiş ve bu konu üzerine çalışma meclisi toplantıları düzenlenmiş. İki kesimin de, işçi ve işveren kesiminin de empati yapmak yerine kendi sorunlarını ön plana çıkardığı ve buna bağlı olarak da çözüm önerilerinin sürekli uç alanlarda biriktiği ve tarafların kendi kırmızı çizgileri üzerine yoğunlaştığı değerlendirilmiştir. Örneğin, işçi kesiminde bir temsilci mevcut düzenlemeyle ilgili hiçbir geriye gidişi kabul etmeyeceğini ifade ederken işveren kesimi ise kıdem tazminatına konu olan otuz günlük ücret koşulunun mutlak manada azaltılması gereğini dile getirmiştir.

Sayın Bakanım, siz birçok konuya, temel konuya parmak bastınız ve birçok temel konuyu çözdünüz. Bu kıdem tazminatı konusunun da iş hayatının temel sorunlarından biri olduğunu biliyorsunuz. Hem işçiler için hem işverenler için hem de iş dünyamızın sağlıklı bir çalışma ortamına kavuşması için ve hak ve hukuk meselesinin de hallolabilmesi için lütfen kıdem tazminatı konusunu da gündeminize alınız. Çünkü, siz bunu çözebilecek birikime, tecrübeye ve siyasi altyapıya sahipsiniz. Bu konuda da sizden iş dünyamızın beklentileri vardır.

Ben hepinize teşekkür ediyor, bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin'e biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkanım, söz sizin, buyursunlar Sayın Berber.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri, değerli arkadaşlar, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, gerçekten, özellikle Çalışma Bakanlığımızın, belki ileride Enerji Bakanlığımızın bütçeleri görüşülürken ısrarla ve haklı olarak gündeme gelen, özellikle son dönemde yaşadığımız, çalışma ve iş hayatıyla ilgili sorunlar ve yaşanan acılar...

Değerli arkadaşlar, hiçbir zaman yeni bir kaza olduğunda ya da yeni bir iş kazası olduğunda biz geçmişle ilgili sorunları unutan ya da onları başka gündemlere iten milletvekilleri değiliz. Hükümetimiz de bu konuyu, daha önceki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

kazalar ve acılarla ilgili çalışmaları askıya almış filan değil. Özellikle, Sayın Milletvekilimiz misafir olarak geldi, yine Soma'yla ilgili verilen sözlerin unutulduğundan filan söz etti. Ben onun için de ısrarla bu konuya değinmek için söz aldım.

Değerli arkadaşlar, bakın, sabahleyin Sayın Zozani de söyledi. Biz aşağıda yürürlükle ilgili bir maddeyi ertelerken bu konuda özellikle işçi sendikalarının ve madencilik sektöründeki bütün madencilerin ortak talebi üzerine o yürürlük ertelendi. Çünkü, biliyorsunuz, burada ücretle ilgili bir erteleme yok. Şu anda Bakanlığımızın verdiği bir ücret, artı, işveren adına yapılan ödemeler asgari iki ücret tutarındadır. Eğer bilmiyorlarsa arkadaşlarımız, Sayın Zozani de dâhil, gidip işçilere sorabilirler, aldıkları bordroları sorabilirler. Şu anda sorun şudur: Sosyal haklar. Sosyal haklar dediğimiz, ikramiye, toplu sözleşmeyle verilmiş. Bakın, orada asgari ücretin 2 katı gündeme getirilirken en az 1.800 lira, 2 bin lira, işçilerimizin talebi üzerine bu gündeme geldi ve bu normal olarak ikramiyelerle düzenlenebilecekken burada hep birlikte bir karar verdik ve Türkiye'de ilk defa sektörel bazda bir asgari ücret farklılığı yarattık. Daha önce bölgesel ve sektörel asgari ücret farklı talepleri var, gündemimizde tartışılıyor bunlar. Ancak, ilk defa bu uygulandı ve "Asgari ücret 2 katı olarak uygulanır bir sektörde." dendi. Neresi? Yer altı madenciliğinde, yer altı çalışanlarıyla ilgili. Burada onlara yapılan ek ödemeler dâhil hiçbirisinden vergi kesilmemesi de aynı kanunda düzenlendi. Daha önce sadece yer altında çalışılan süreyle ilgili ücretler vergi dışıydı. Şimdi bütün sosyal haklar dâhil hepsi vergi dışı.

Yalnız, şunu gözdardı etmeyelim: Bir toplu sözleşme yapılmış yer altı çalışanıyla ilgili, orada ikramiye yok. Bir başka firma ikramiye de koymuş ücreti iyileştirmek için. Şimdi ikramiye de on iki aya bölmüş ve maaşıyla beraber ödüyor. Şimdi bu ücret mi, değil mi? Değerli arkadaşlar, biz asgari ücreti 2 katına çıkarırken "Hem 2 kat asgari ücret alsın yani 2 bin liraya yakın ücret alsın hem de 3 tane, 4 tane veya 6 tane ayrıca ikramiye alsın." diye bu düzenlenmedi. Eğer bu şekilde bir yorumlama yapılırsa -ki Çalışma Bakanlığının bu konudaki görüşünü bilmiyorum- burada sosyal haklar olarak verilen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O bakış yanlış Sayın Başkan.

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakın, biz burada...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sosyal haklar ücrete bağlı haklar. Eğer "İşe giriş ücreti asgari ücretin 2 katı." demişsek ikramiye ve sosyal haklar da asgari ücretin üstünde olur.

RECAİ BERBER (Manisa) – 2 katı üzerinden ödenir. Tamam, ondan sonra da bu işletmeler... Ondan sonra da amacımız... Bakın, Soma'daki esnaf...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ama bir etki-değer analizi yapsaydınız bunlara gerek kalmazdı işte.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ne olacaktı? Asgari ücret 2 kat olmasaydı, 1 kat olsaydı...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yasayı hazırlarken etki-değer analizi yapsaydınız diyorum, yasa daha sağlıklı olurdu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakın, bununla ilgili düzenlemeler yapılır. Şimdi, altı saatlik çalışma süresinin ertelenmesi, tamamen sektördeki temsilcilerin ve işçilerin "Biz altı gün, altı saat yerine yedi buçuk saat çalışalım ama iki gün tatil yapalım. Tatilimizi bir gün değil, iki gün yapalım..." Çünkü, bu vardiya sistemiyle çalışan ocaklarda altı saatlik çalışma düzeni, vardiya sistemini 4'e çıkarmayı ve çalışma düzenini tamamen bozduğu için hem çalışanlar, işçiler hem o sektör temsilcileri bu şekilde talep etti, bunun üzerine bu ertelendi. Yoksa, uygulaması geciksın filan diye değil. Bu arada, eğer düzenleme yapılırsa -madencilikle ilgili bir kanun tasarısı bildiğim kadarıyla şimdi tekrar gündemde ve tasarı olarak gelecek Hükümetimizden- orada bununla ilgili düzenlemeyi hep birlikte yaparız. Bizim amacımız burada bu sektörle ilgili çalışma hayatını düzenlerken o sektörü yapılamaz hâle getirmek, o sektörü verimsiz hâle getirmek, dünyadaki rakipleriyle aynı şartlarda çalışmasının ötesinde daha büyük yükler altına getirmek değil. Eğer biz burada işçilerin haklarını artırdık derken bir yandan oradaki çalışma ve iş güvenliğiyle ilgili koşulları, düzenlemeyi ihmal edersek o daha büyük yanlış olur. Burada işçilerin ve çalışanların ve sektörün bizden talebi, oradaki teknolojik yatırımlarla iş güvenliğini daha üst düzeylere çıkarmak ve o iş yerlerinin, o madenlerin daha güvenli bir şekilde çalışmasını sağlamak, yoksa kapanmasını sağlamak değil.

Şimdi, Manisa'daki milletvekili arkadaşlarımızın hepsi... Biz Soma'daki sivil toplum örgütleriyle toplantılar yapıyoruz, ayırım da yapmıyoruz, iktidar, muhalefet milletvekilleri birlikte görüşüyoruz. Daha geçen hafta bütün sivil toplum örgütleri, belediye başkanı dâhil hepsi bize taleplerini ilettiler. Bu madenlerin çalışması gerektiğini ancak güvenli bir şekilde çalışması gerektiğini söylediler. Soma'daki madenleri... Soma, biliyorsunuz, araştırma komisyonu da gitti gördü. O araştırma komisyonu o madene, sahaya indi. Oraya inen arkadaşların içinde Sayın Özel de var. Ve çıktıktan sonra oradaki arkadaşlar "Biz böyle bilmiyorduk, burasının bu kadar teknolojik bir yatırım yapıldığını bilmiyorduk." dediniz mi, demediniz mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Demedik kardeşim, demedik.

RECAİ BERBER (Manisa) – Peki, ben o zaman diyenleri buraya...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Demedik, biz muhalefet milletvekillerinden böyle bir laf duymadık.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, oradaki çalışanları, işçileri ben buraya getirip onlara deyip demediğimizi burada soracağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Getirin, gösterin.

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zonguldaklıları kapıdan sokmadınız.

RECAİ BERBER (Manisa) – ...Sayın Bakanımıza maden kazasıyla ilgili...

BAŞKAN – Evet, hatibi dinleyelim lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Soruyor, ben de duymadık diyorum.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, ben de soruyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben de demedik diyorum. Dediye senin milletvekillerin demiştir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Deyip demediğimizi soracağım. Sen sonra cevap verirsın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

Değerli arkadaşlar, bakın, şunu söyleyeceğim: Sayın Bakanımızın Soma'daki madenle ilgili olarak da, daha sonraki madenlerle ilgili kazalarda da ve daha sonra hem işçilerle hem sendikalarla yaptığı toplantılarda da ben farklı bir şey söylediğine hiçbir zaman tanık olmadım. Buna aynı şekilde kıdem tazminatı dâhil. Demin çok teknik olarak açıklayan Hüseyin Şahin kardeşimize itiraz ediyorsunuz. İşte "İşveren açısından böyle." diyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, burada, bırakın kıdem tazminatını, ücretini dahi alamayan, kapatıp giden işverenlerin nasıl alacağını bana bir tarif etsin arkadaşımız, söylesin, desin ki: Biz bunların ücretlerinin ödenmesini istiyoruz. Bırakın kıdem tazminatını, ücretlerinin ödenmesini istiyoruz. Kendisinin tanıdığı çok iyi hukukçular, avukatlar da vardır. Gitsin, takip etsin, alsın bakalım. Bunun bir tek yolu var: Bu firma eğer devletten, herhangi bir kurumundan, TKİ'den filan hakedişi varsa, alacağı varsa ona haciz koyarsanız ya da ona tedbir koyarsınız, oradan ödersiniz. Onun dışında...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kiralarken bunun tedbiri alınabilir Sayın Başkan.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, değerli arkadaşlar, şimdi, biz kanunla getirdik.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, kiralarken bunun tedbiri alınabilir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi aldık zaten, kanunla dedik ki, bakın, şimdi...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Canım, yandaşa kiraya verirken bunu alsanız olurdu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi aldık, nasıl aldık?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Günaydın!

RECAİ BERBER (Manisa) – Dedik ki: "Artık taşeronların ücretleri, kıdem tazminatları ikinci firma tarafından, altı firma tarafından ödenmezse asıl işveren tarafından ödenecektir." diye kanuna açık bir hüküm koyduk. Şimdi...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Koymanıza gerek yok, zaten öyleydi.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ödemiyor arkadaş, yapmayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – TKİ ödemiyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Alsanıza o zaman, niye almıyorsunuz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Niye Hükûmetsin, Bakanlık niye...

RECAİ BERBER (Manisa) – Ne diyeceğiz yani? Hukuk dışı yollarla, mafya yöntemleriyle mi ödeteceğiz Allah'ını seversen? Hukuki olarak bir şirketin sorumlulukları bellidir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bozdunuz kanunlarınızla, yaptıklarınızla.

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakın, sadece birkaç tane kurumsal sendikanın, o sendikalara üye olmuş, üye olabilmiş, şanslı işçilerin dışında...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yüzde 4'e düşürmüştünüz onu da.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir şey söyleyeceğim ama, lütfen.

Şimdi, sendikalara üye olmayan ya da sendikalara üye olduğu hâlde iş yerleri kapanmış, işvereni iflas etmiş, kapanmış yerlerde ona emanet ettiğiniz...

Bakın, siz işçilerin o kadar savunucusunuz ki kıdem tazminatını işverene emanet ediyorsunuz. "İşveren güvenilirdir, zamanı geldiğinde öder." diyorsunuz, öyle mi? Ben de diyorum ki: Ben işverene de güvenmiyorum, devlete de güvenmiyorum bu konuda. İşçinin doğrudan doğruya kendisinin açılacak hesabına yatırılmasını istiyorum Sayın Bakan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir de onu halletseniz rahat edeceksiniz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, evet.

Bakın, evet, siz işverenin cebinde...

MUSA ÇAM (İzmir) – Fonu mu söylüyorsunuz?

BAŞKAN – Fonu, fonu.

RECAİ BERBER (Manisa) – ...bir işçi on yıl, yirmi yıl çalıştığı sürece onun kıdem tazminatının işverenin hesabında...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiçbir haklı gerekçe yok. Dokunmayın, kıdem tazminatına dokunmayın, bırak kalsın orada.

RECAİ BERBER (Manisa) – Dokunmayalım, işverenlerin cebinde kalmaya devam etsin, öyle mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kalsın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, çok güzel.

MUSA ÇAM (İzmir) – Onu güvenceye alın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Çok güzel, çok güzel. Bu da tutanaklara geçsin arkadaşlar, bakın ne diyor: "İşverenin cebinde, işverenin kasasında durmaya devam etsin, 'Battım.' dediği zaman da sayın işçilerimizin..."

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, yüzde 4'e düşürmüştünüz toplu sözleşmeden yararlanma...

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, bu tutanaklara geçsin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bitirmişsiniz, öldürmüştünüz, daha konuşuyorsun utanmadan. Şu hâlinize bakın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Biz istiyoruz ki: İşverenin kasasında da, cebinde de, bankasında da durmasın, işverenin cebinde de durmasın, devletin cebinde de durmasın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çalışma Bakanlığınızın programı, bütçesi ne hâle gelmiş!

RECAİ BERBER (Manisa) – Bu şekilde, ayrı bir fonda işçinin hesabına doğrudan doğruya yatırılmalı; bu tarihî sorunu da, gerçekten, çalışma hayatının kanayan bu yarasını da hep birlikte çözelim.

Siz, hâlâ bu işçinin... Sanki kendi hesabına yatırıyorlar da biz ayrı bir fonda toplayalım diyoruz...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, bırak, herkes kendi alanında konuşsun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben kendi alanımda konuşuyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Alanınla alakasız bir konuya giriyorsun, hiç alakası yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

RECAİ BERBER (Manisa) – Burada mağdur olan işçilerdir.
İZZET ÇETİN (Ankara) – O kadar çok düşünüyorsunuz ki işçileri.
RECAİ BERBER (Manisa) – Burada “İşçilerin hakkını savunuyorum.” diye geçinip ondan sonra da “İşverenin kasasında, işverenin hesabında bu paralar dursun.” demek...
İZZET ÇETİN (Ankara) – Çok düşündüğün için yüzde 48’i asgari ücretle çalışıyor işçilerin.
RECAİ BERBER (Manisa) – Asgari ücretle çalışanlar kıdem tazminatı almayacak mı?
İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, ücret seviyesi açısından söylüyorum, çarpıtma.
RECAİ BERBER (Manisa) – Almayacak mı?
Değerli arkadaşlar, bu yanlıştır. Gelin...
İZZET ÇETİN (Ankara) – 890 milyona mahkûm ettiniz.
RECAİ BERBER (Manisa) – Gelin, ön yargılardan...
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Müdahale etme Sayın Çetin, dinliyoruz işte.
RECAİ BERBER (Manisa) – Gelin, ön yargılardan arıyalım. Nasıl başka alanlarda birlikte karar verebiliyorsak...
İZZET ÇETİN (Ankara) – Herhâlde her yer bitti, bir tek işçilerin tazminatı kaldı el koyacağınız.
RECAİ BERBER (Manisa) – ...çalışma hayatıyla ilgili, saatleriyle ilgili, çalışma koşullarıyla ilgili düzenlemelerde ortak karar verebiliyorsak, “Asgari ücretin 2 katı ücret verelim.” deyip bunu birlikte düzenleyebiliyorsak, gelin, hep birlikte kıdem tazminatı yarasını da çözelim.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Geçin o işi, bütçenin işi değil o.
RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Bakan, “Ben burada işçi temsilcisiyim.” diyen arkadaşların sözlerine dahi itibar etmeden, siz bildiğiniz, doğru bir şekilde bu kıdem tazminatı kanununu getirin. Bu Parlamento işçilerimizin hakkını koruyacak şekilde kararını verecektir ve bu konuda orada yazdıkları...
MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, bu tuzağa düşmeyin, bu tuzağa düşmeyin. Tuzak hazırlıyorlar size, düşmeyin.
RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdiye kadar gerçekten...
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çam, sen bundan anlamazsın, bırak.
RECAİ BERBER (Manisa) – ...çalışma hayatıyla ilgili, diyaloglarla ilgili ve 3 tane işçi sendikasını bir araya getirerek ilk defa onların ortak konsensüste sağladığı hususları, çalışma hayatıyla ilgili düzenlemeleri getiren Sayın Bakanın karnesine sadece bunları yazıp diğer konuların hiçbirisini görmemek...
Sayın Bakanım, gerçekten bu süre zarfında yaptığınız her şeyi taçlandırarak olan bir tek şey vardır: Sizin de doğru olduğuna inandığınız kıdem tazminatı fonunun işçilerin hesaplarında birikecek şekilde düzenlenmesini...
İZZET ÇETİN (Ankara) – Rüyalarınıza giriyor, rüyalarınıza!
MUSA ÇAM (İzmir) – Size tuzak hazırlıyorlar.
RECAİ BERBER (Manisa) – ...bu sendikacıların ve işverenlerin tasallutundan, onların cebinde kalmasından bunun kurtarılmasını ben istiyorum, işçiler adına, çalışanlar adına.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Sana mı kaldı işçilerin hakkını savunmak?
RECAİ BERBER (Manisa) – Ve bazı yerlerde kıdem tazminatını bizzat alamamış bir kardeşiniz olarak istiyorum.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Öyle mi? Sizin öyle bir sıkıntınız mı oldu? Şimdi anlaşıldı mesele.
RECAİ BERBER (Manisa) – Onun için, değerli arkadaşlar, esasında bizim, çalışma hayatıyla ilgili düzenlemelerimizin içinde en önemlisi de çalışma ve iş güvenliği.
Değerli arkadaşlar...
ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir saatlik konuşmanın gerekçesi anlaşılmıştır.
RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, bunun...
İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, Yargıtay, Anayasa Mahkemesi yaptığınızı bozdu, düzeltti.
RECAİ BERBER (Manisa) – Sizin yaptığınız... (Gürültüler)
BAŞKAN – Hatibi dinleyelim lütfen.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Anayasa Mahkemesi orada işçilere...
BAŞKAN – Sayın Çetin, hatibi dinleyin lütfen.
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Çetin, müdahale etmeyin lütfen, bitirsin hatip sözünü.
RECAİ BERBER (Manisa) – Ben konuşayım mı? Yani, size müdahale edildiğinde...
BAŞKAN – Sayın Çetin, sizi hepimiz dinledik, lütfen...
RECAİ BERBER (Manisa) – Ben Çalışma Bakanlığımızın özellikle bir hususu daha...
Sayın Bakanım, tabii, burada Sosyal Güvenlik Kurumunun sadece Sayıştay raporu düzenleniyor; bütçenize dâhil değil, arkadaşların bir hatası da... Sosyal Güvenlik Kurumunun son dönemdeki düzenlemeleri çok güzel, sağlıklı ilgili, emeklilikle ilgili. Biliyorsunuz, Bakanlığımızın en önemli reformu: Sağlık Genel Müdürlüğü ve emekliliği ayırdık. Yani, bütün kurumlar bir araya toplandı ama fonksiyonel olarak da bir emeklilik ayrı bir genel müdürlük, sağlık sigortası yani gerçek anlamda sigortacılık yapmaya başladı.
O zaman, biz özel sektöre, biliyorsunuz, bireysel emeklilik sigortası yetkisi verdik ve devlet olarak da şu anda bu sene 2 milyar lira bütçemize bu iş için para koyduk. Dedik ki devlet olarak: “İkinci bir emeklilik olarak bireysel emeklilik yaptırmak istersen git özel sektöre, senin yatırdığın, tasarruf ettiğin kaynağın yüzde 25’ini de ben veriyorum.” Ben de diyorum ki: Ben özel sektörde bunun yaptırmak istemiyorum. Sosyal Güvenlik Kurumu emeklilik fonuysa, emeklilik sandığıysa orası ikinci bir emeklilik getirsin, bireysel emeklilik sigortası fonu oluştursun, biz tasarrufumuzu oraya yapalım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

ve aynı şekilde bireysel emeklilik fonundan bir tanesini de Sosyal Güvenlik Kurumu oluştursun. Madem devletin böyle bir hizmeti var, bu hizmeti orası da yapsın, biz de gönül rahatlığıyla... Ben herhangi bir özel sektör şirketini tercih etmek istemiyorum, bu şekilde tasarruf etmek istiyorum. Dolayısıyla o imkânı vatandaşlarımıza verirsiniz yine çok memnun oluruz.

Yani, bu iki konu gerçekten önemli reform alanları, sizden bunları bekliyoruz Sayın Bakanım. Şimdiye kadar yaptığınız reformlar için ayrıca teşekkür ediyoruz ve bunu taçlandıracağınızı da düşünüyoruz.

Bütçemizin de hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Berber’e teşekkür ediyoruz.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çam, aydınlandınız değil mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, şu kıdem tazminatı konusunda bir iki cümle...

BAŞKAN – Hayır, soru-cevapta gereğini sorabilirsiniz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Neden öyle yankılandığını anladık yani, alamamış garibim, kesmişler.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Ama Sayın Çetin... Yok, hiç tık yok yani.

BAŞKAN – Sayın Gök, buyursunlar. (Gürültüler)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yaptığın yasa Anayasa Mahkemesinden döndü. Sayın Başkan, Anayasa Mahkemesi çevirmese sen o 30 işçiyi de...

BAŞKAN - Sayın Gök’ü dinliyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yani, hâlbuki baştan söylesen daha iyi anlaşılırdı.

BAŞKAN – Sayın Keskin, Sayın Gök’ün hazırlıkları var, lütfen.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, açıklası benim, Bakanlığınız döneminde bugüne kadar yapılmış olanların veya yapılacak olan boyutta belki de öneriler bağlamındaki biraz da notlarım vardı ama o konuşmayı yapmayacağım çünkü sabahdan beri yapılan bir tartışmanın belki seyrini değiştirmeme adına salonda bir iki tartışma konusu olan bütün bu hadiselerin bir tespitini yapmak istiyorum.

Burada bir yargısız infaz var, bu bir. Neden yargısız infaz var? Biz özellikle son yaşanan hadiselerde -sizler de söylediniz, Hükümet olarak da söylüyoruz- şunu söylüyoruz -madem hukuk devletiyiz, biz buna inanıyoruz- diyoruz ki: “Bunun incelemesi var, bunun denetimi var. Gerekli hukuksal bütün düzenlemeler yapıp veya mahkeme boyutunda bunun suçlusu kimse bunun karşılığını mutlaka bulacaktır.” Ama öyle tartışmalar yapılıyor ki sanki Sayın Faruk Çelik’in şahsı, bizzat kendisi yapmıştır. Yok böyle bir şey. Yani, Sayın Bakanın kendisi böyle bir şey isteyecek, böyle, efendim “Olaylar olsun...” Bence, öyle zannediyorum ki bu salonda da kimse istemiyor. İşte, burada, en son hadisede, 301 kişinin hayatını kaybetmiş olmasında veya son yaşanan hadisedeki şu anda ulaşmaya çalıştığımız insanlarımız... “Bakanlık bunları böyle bir şekilde istemiş de, birileri istemiş de, böyle bir düzenleme, böyle bir gayret varmış da, böyle bir yargısız infaz içerisinde birilerini suçlu olarak bulalım da, bütün suçu yükleyelim.” gibi tartışmalar var. Böyle bir düşünce yok, böyle bir ortam da yok. Bu salondaki herkesin de böyle bir düşünce içerisinde olmadığına inanıyorum.

Peki, o zaman, tartışılan konu başlıklarında ben tekrara düşmeme adına özellikle bunları ifade ediyorum. Bir: Denetim var. İki: İş güvenliği var. Üç: Orada özellikle iş sağlığı var. Bütün bunlar yapılmış mı? Yapılmıştır. Bütün bunlar yerinde tespit edilmiş mi? Edilmiştir ama eksik mi edilmiştir? İlgili teftiş kurullarıyla gerek Bakanlığın kendisi gerekse yargı yollarıyla bütün bunların denetimi yapılmaktadır. Bu denetimler neticesinde de ortaya çıkacak olan rapor doğrultusunda bunun suçluları kimse, karşısında cezası neyse bunu bulacaktır, hepimiz bunun takipçisi olacağız, burada herhangi bir sıkıntı, problem yok. Ancak bir iki bakanlığımızın daha önce burada tartışılan bütçesinde şunu ifade ettim, sabah da bir arkadaşımız ifade etti, burada Sayın Bakanın da konuşmasında geçti: Bir zihniyet dönüşümü söz konusu olduğunu da unutmayalım.

Yani, bir aracıta bir kemer olacak, siz kemerin yerini yapmışsınız, kemeri takacaksınız. Efendim, her araca birisini de koyacağız, aynı zamanda kemeri çekip takmasını önereceğiz. Her bir araca o kemeri takacak birisini koyma şansımız yok. Aynı zamanda biz hepimiz trafikte...

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nasıl bir bakış açısı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne alaka ya?

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Arkadaşlar, ben tamamlayayım. Bakınız, hiçbir zaman kesmedim.

BAŞKAN – Sayın Gök, sözlerinizi tamamlarsanız, lütfen.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Zamanım var, altı dakikam var. Tamamlayacağım.

Şu anda trafikte seyir hâlindeyiz. Yolda radarı görüyorsunuz ama radarı gördüğünüz andan itibaren hızınızı kesiyorsunuz. Radarı geçtikten sonra sağa yanaşıp veya hafif bir yanaşma rolü yapıp ondan sonra var tempoyla gaza basıyorsunuz. Böyle bir toplum anlayışı içerisinde aynı zamanda bu tespiti yapmak istedim. Yani, siz bütün bir yol boyunca radar koyma şansına sahip değilsiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl olacak, nasıl çözeceğiz bunu, onu da söyler misin?

BAŞKAN – Arkadaşlar, sabredin. Altı dakikamız var.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Dolayısıyla, bir bütün olarak düşünmek zorundayız. Evet, eksiklerimiz vardır. Evet, bu eksikleri tamamlamamız gerekir. Evet, bu konuşmaları yaparken de işi bireyselleştirmeden, sanki Sayın Bakanın şahsında böyle bir ortam var da, sanki bundan mutlu olan birileri var da, sanki Bakanlığın kendisi böyle bir tablo içerisinde bu sonuçlarla karşılaşmak istemiş gibi durmadan “Sayın Bakan, istifa etsin.” Efendim “Bir an önce istifa etsin.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

İstifa ederse yarın sabah bu sorunlar çözülmüş mü olacak? Böyle bir şey var mı? Böyle bir durum var mı? Böyle bir ortam var mı? Yok. O zaman, bizim ülkemizin kaynakları ve insani sermayemiz dediğimiz beşerî sermayemiz ve altyapı-üstyapı yatırımlarımız ne? Peki, biz yer altı kaynaklarımızı devreye koymadığımız zaman siz niçin “Bu ülkenin yer altı kaynakları, zenginlikleri vardır, niçin üste çıkarmıyorsunuz, niçin madenciliklerimiz yoktur?” diye tartışma getiriyorsunuz?

Peki, öte taraftan, Sayın Bakan bir durum tespiti yapıyor, diyor ki: “1960’lı yıllardaki madencilik çalışmalarıyla bu hizmetleri yapmamamız gerekir.” Peki, Sayın Bakan yaptı, şimdi siz niçin bunu yaptınız? Ama bunu yapmadığınız zaman, bu tespiti söylemediğiniz zaman siz niçin böyle konuşmuyorsunuz? Neyi söyleyeceğimizi, neyi söylemeyeceğimizi, hangi ortamda neyin tespitini yapacağımızı açıkçası biz hepimiz şaşırdık.

Şimdi, bu salonda sabahtan beri yapılan bu tartışmaların aslında bir yere oturması gerekir. Burada iyi niyetleri ve özeleştirici kapsamı içerisinde yapılmış olan bütün tartışmaları kabul ettiğimizi özellikle vurgulamak istiyoruz. Eksiklerimiz var, bunları da kabul ediyoruz. İnsanımız önemlidir, emekten yanayız, çalışandan yanayız, aynı zamanda da işverenden de yanayız. Yani karşılıklıdır, işveren de olacak, işçi de olacak. Tek taraflı, sanki birileri emeği çok seviyormuş, sanki bizler de hiç emeği sevmiyormuşuz, efendim, emekçiye sevmiyormuşuz, emekçi düşmanymışız gibi bir ortam oluştu. Böyle bir şey yok arkadaşlar. Bu, bizim ülkemizin temel sorunudur; bu, bizim ülkemizin şu andaki gerçekleridir. Eksikliğiyle fazlasıyla bu sorun hepimizin sorunudur. Biz de insanlarımızın artık ölmesini istemiyoruz, biz de insanlarımızın modern ve çağdaş ortamda üretim yapmasını istiyoruz. İmkânlarımız el verdikçe en iyisini yapmaya adanmış ve bu manada da 2023 vizyonu, 2053 vizyonu, 2071-73 vizyonlarını ortaya koyuyoruz. Dolayısıyla, halkımız, milletimiz ortaya koymuş olduğumuz temel politikalarımızı beğenerek bizi buraya kadar getirdi. Bu manada inanç vardır, dışarıda vardır ama biz diyoruz ki: Bu salondan şöyle bir şey de çıksın: Bizim eksikliklerimizi söylerken yanına ayrıca “Bakınız, siz şunu yapıyorsunuz, ILO’nun çalışmaları şunlardır, uluslararası örgütlerin çalışmaları şunlardır, uluslararası boyutta çağdaş üretim mekanizmaları şunlardır. Şunu da yapsanız, yeni bir teknoloji olarak siz bunu buraya taşısanız daha iyi olur.” tartışmalarını da açıkçası beklerdim. Bunlar yapılmadı. Bunlarla ilgili de biz kendi kendimize hem üretim mekanizması içerisinde üretirken âdeta sanki muhalefetimizi yapmaya çalışıyoruz. Böyle bir şey yok.

İnşallah biz daha sağlıklı bir ortam içerisinde bu tartışmalarımızı yapar ve özellikle tartışma konusunu bireyselleştirmeden... Çünkü Sayın Bakanımızın oradaki reaksiyonunu anlıyorum. “Karaktersizliktir.” ifadesi şuydu: Yani dün başka bir şey söyleyip bugün başka bir şey söylüyorsanız bu karaktersizliktir. Biz böyle bir şey içerisinde değiliz. Dün ne söylediysek aynısını da bugün yapıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Aynen öylesiniz.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Bakınız, şu anda milletvekilliğimizin burada beş altı ayı kalmış, dört yılımızı tamamlıyoruz, hiçbir zaman böyle bir tartışma içerisinde olmadım. Üslubumun da bu olmadığının farkındayım ama yargısız infaz olduğu zaman özellikle söz alıp bu tartışmanın belki daha sağlıklı bir yere doğru gitmesi adına bu sözleri sarf ettim. Haddimi de aştıysam Komisyondan özür diliyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sayın Bakanımıza, özellikle Bakanlığa bütçemizin hayırlara vesile olması, ölümünün olmamasına inancımız ve barışın, huzurun, sevginin olduğu bir ülke olmamız dileğiyle hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Gök.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hocam, bu konuşmadan sonra Urfa kontenjanından bakanlık sizi bekliyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben bir şeyi anlayamadım yalnız, bu mahkemelerde paralel yapı çıkarsa ne yapacağız? Gittik ya mahkemelere, paralel çıktı, aleyhe karar verdi...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Estağfurullah, Sayın Bakanım bakanlığı en güzel şekilde yapıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, isterseniz ara vereyim, dışarıda sohbet edin.

Değerli arkadaşlar, bütçeler üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

SORULAR VE CEVAPLAR

Şimdi soru-cevap işlemine geçeceğim.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, İşsizlik Sigortası Fonu’nun değerlendirilmesiyle ilgili, 2013-2014’teki değerlendirilmesiyle ne kadarının hazine fonuna, ne kadarının diğer alternatiflere gittiğiyle ilgili bilgi istemişim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, burada birkaç bütçe görüşmesinde dile getirdim ve sordum, şimdi bir kez daha soruyorum: Karayollarında çalışan işçilerin işe iadeleriyle ilgili YOL-İŞ Sendikası davasını açtı, taşeronda muvazaa oldunuz. Siz de biliyorsunuz sorunu ve her defasında bu sorunu çözmek için çaba sarf ediyoruz. Maliye Bakanı aynı şeyi söylüyor. Üç yıldır Yargıtay kararı uygulanmıyor, mahkeme kararı uygulanmıyor, hukuk uygulanmıyor. Şimdi burada konuştuğca her şey söyleniliyor ama yani yargı kararını uygulamayan, hukuku uygulamayan bir Hükûmetten ne bekleyeceğiz anlamakta gerçekten güçlük çekiyoruz.

Bir de biraz önce buradan ayrılır ayrılmaz emeklilikte yaşa takılan arkadaşlar geldi. Selamları var, “Eğer bu sefer de hallolmazsa bu iş, hakkımızı helal etmiyoruz.” dediler. Ben onlar adına da bir kez daha soruyorum: Emeklilikte yaşa takılanların sorununun çözümü konusunda bir gerçekten adım atacak mısınız?

Teşekkürler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu en son meydana gelen kazaların münferit kaza olmadığı ortaya çıkıyor. Şimdi, 13 Mayıs'ta Soma'da, 6 Eylül'de İstanbul'da ve 28 Ekim'de Ermenek'te meydana gelen maden ve inşaat kazalarının ortak özellikleri var. Sorumu sormak için öncelikle bunları kısaca hatırlatmak istiyorum.

3 kazanın da ortak özelliği, 3'ünde de toplu ölümler var ve 2'sinde mülkün sahibi devlet, 1'inin de -bu Torunlar içinde- TOKİ'yle ilintisi var. 3 firma da aynı zamanda inşaat işleriyle uğraşıyor ve rantiyeli faaliyetleri söz konusu. 3 firma da "yandaş firma" tabir ettiğimiz firmalar. 3 kazada da denetim zaafı olduğu açık şekilde görünüyor ve 3'ünde de -birinde göstermelik ve diğerlerinde sendika yok- sendika sorunu var. Bu firmaların büyük ihaleler aldığını biliyoruz ve büyük ihaleleri de bizzat dönemin Başbakanı Sayın Erdoğan'ın dağıttığı da malumlarındır ve maden alanları ve gayrimenkulleri de Sayın Erdoğan tahsis ediyor. Bu kadar ortak özelliğe sahip kazaların da ortak sorumluluğunun bulunması gerekir. Bunun adına "kolektif sorumluluk" diyoruz. Sayın Bakan, acaba Hükümeti sorumlu tutuyor musunuz, tutmuyor musunuz bu konuda?

İkinci sorum da Sayın Başkan: Şimdi, denetim dedik. Evet, 2 türlü düşünmek lazım Sayın Bakan. Müfettişlerin, Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin sistem içerisindeki mevcut hâliyle görevi, var olan mevzuatın iş yerinin o anki durumuna göre anlık uygulanıp uygulanmadığını görmek, izlemek ve denetlemek. Bunun da tam yerine getirildiği söylenemez ama şimdi, tabii, iş yeri, yaşayan, canlı, dinamik bir organizma ve sürekli değişim gösterebiliyor ve her an bir değişim olabiliyor.

BAŞKAN – Sayın Akçay, 12 arkadaşımız daha soru sormak için bekliyor. Lütfen...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani hoşgörünüzle Sayın Başkan, çok önemli olduğu için...

Tabii, biz buna "dış denetim" diyebiliriz. Bir de en iyi denetim, iş yerindeki sürekli denetim olan iç denetimdir. Şimdi, iş güvenliği uzmanları var. Bunlar ücretlerini firmadan alıyor. Bu da iş güvenliği uzmanlarının denetimlerini tamamen etkisiz hâle getirmektedir. Sorunun a şıkkı: En azından yer altı kömür madenciliğinde bu iş güvenliği uzmanlarının ücretinin devlet tarafından ödenmesi için bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz? İkinci, b şıkkı da: Yer altı madenlerinde teknik nezaretçiye ve daimî nezaretçiye bu görevleri dışında yani asli görevi dışında başka görevler de veriliyor yani bu kişiler aynı zamanda hem icracı hem denetçi oluyor. Eğer bir kişi hem icracı hem denetçi olursa tabii orada denetim zaafı doğar. Bu durumu düzeltmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, bunu göstermiştim yine, tekrar göstereyim: 2010 maden raporu. Burada çok önemli öneriler var. Hükümetiniz ve partiniz Meclis çoğunluğuna sahip. Bunu Meclise getirip tartışmaya açmayı düşünüyor musunuz? Bunu biz raflarda olsun diye mi yaptık? Bu, bir. Kısa kısa hemen notlar... İşsizlik Fonu'ndan Kalkınma Bankasına, GAP'a ne kadar para verdiniz, ne zaman geri dönecek? Taşeronluk için yeni bir yasal düzenleme düşünüyor musunuz? Özelleştirme sonuçlarını kaldıracak mısınız? Kıdem tazminatıyla ilgili en son hangi noktadasınız? İş güvenliği ve iş sağlığı konusunda denetim olarak Bakanlığınız, kendi Bakanlığınızın dışında bir denetim mekanizması, üçüncü göz düşünüyor mu? Bu maden ve ocaklarda sigorta zorunluluğunu getirmeyi düşünüyor musunuz? Sigorta zorunluluğu... Bakın, çok farklı bir şey diyorum. Kaç sendika üyesi var, ne kadarı toplu sözleşmeli? Kaç tane sigortalı da örgütsüzdür, sendikasızdır? Bu iş cinayetleriyle ilgili üniversitelerle farklı bir çalışma, proje anlaşması var mıdır?

Soma, Ermenek, yakın olaylarda bakanlıklar denetim sorumlusu olduğu zaman objektif sorumluluk söz konusu oluyor yani direkt, hukuken sorumlu durumdasınız. Sorumluluğunuzun gereğini hatırlatıyoruz yani bizim yaptığımız bu ve hakikaten bu standardı istiyoruz yani AKP iktidarında, Hükümetin, bakanların istifa kriteri nedir? Yani başarısızlık durumunda nedir?

Zeytinleri kesenleri de... Geciken adalet de artık olmaz olsun diyoruz.

Sayıştayda usulsüzlükler var Sayın Bakan, tek tek saymaya vaktimiz yok ama şu Beyoğlu'ndaki binanızı kime verdiniz? Niye çok elinde durdu bu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hangi bina?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Binanız varmış, haberiniz yok mu? Mülkünüz var, sosyal güvenlik taşınmazlarınız var. Bu, Sayıştay raporlarında geçiyor. Evet, bu konuda özellikle bunları söylüyorum ve son sorum tekrar: Bu, Hürriyet gazetesinin manşeti, ben atmadım Sayın Bakan. Yani deminden beri bunu kendi aramızda konuşuyoruz: "Bakan söyledi mi, Bakan söylemedi mi?" Şimdi, tezkir metninizi Hürriyet gazetesine gönderdi mi hukukçularınız yani tezkir metnini gönderdi mi?

Bir de Şanlıurfa'da Büyükşehir Belediye Başkanınız ramazanda mahyaya kendi adını yazmıştı, 10 Kasım'da da ışıklandırma panolarına "10 Kasım Öğretmenler Günü" diye yazmıştı. Bir tuhafılık yok mu Sayın Bakanım? Siz de Şanlıurfa Milletvekilisiniz yani bu arızanın nedeni nedir?

Bu kadar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, kısa kısa birkaç sorum olacak. Sabrınız için şimdiden teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

Sayın Bakan, bundan bir ay kadar önce Van'dan 10 Eylülde Ankara'ya gelen, İŞKUR'da çalışan işçilerle ilgili toplantı yaptık ve o işçilerle bir biçimde ilgilendiniz ve il müdürlüğü nezdinde bin kişinin istihdamı sağlanarak geri gönderildi fakat işçilerden bir grubu yeniden geldiler, buralarda dolaşıyorlar. Valilik, o işçilerin Bakanlık tarafından kendilerine herhangi bir talimat verilmediği ve... "Biz kurayla bu işi saptayacağız." gibi işçilere bir güvence vermemiş, buralarda dolaşıyorlar. Bu konunun bir an evvel –biz de tanıyıyız- bir çözüme kavuşturulmasında yarar var.

Şimdi sorularına gelince: Sayın Bakan, geçtiğimiz yaz aylarında iki grevi ertelediniz. Bunlardan bir tanesi Şişecam fabrikasındaki grev, diğeri de Çayırhan Park Termikteki grevler. Her ikisinin gerekçesi de aynı; genel sağlığı ve millî güvenliği bozucu nitelikte görülmesi nedeniyle. Hatta Park Termikteki grevi ertelemeniz çok ilginç; işçilerin grevini önce, daha ilk kez Türkiye'de yargı kararıyla yürütmeyi durdurma aldı işveren, sendika iptal ettirdi, greve çıktı. Üç gün önce karar altına aldığınız Bakanlar Kuruluyla, bu gerekçeyle aldığınız erteleme kararını yürürlüğe koydunuz.

Şimdi, Şişecamda su bardağı, çay bardağı veya araç camı yapmanın genel sağlığı ve millî güvenliği etkileme gerekçesini nasıl bağdaştırıyorsunuz, bu konuda samimi misiniz? Bir. İkincisi...

BAŞKAN – Sayın Çetin, toparlar mısınız lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biraz sabredeceksiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sabredemem, bir süre var, daha arkada bekleyen 12 arkadaşımız var.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

Memurlara 123 lira zam verdiniz geçtiğimiz sene yandaş sendikanızın imzaladığı toplu sözleşmeyle. Şimdi Hükûmetiniz diyor ki memurlara: "Toplu sözleşme imzalandı, bir enflasyon farkı veremeyiz." Biz de yıllarca toplu sözleşme yaptık, kriz dönemlerinde gün oldu ücretlerde indirim yapıldı, gün oldu ek zamlar verildi hükûmetlerle yaptığımız mutabakatlarla. Memurlara bu kayıpları karşılığı bir ek zam vermeyi düşünüyor musunuz?

Üçüncüsü: Sayın Bakanım, bu artık gündeme geldi. Örgütlü olunan, sendikalı olunan yerlerde işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin önlemlerde işverenler daha sendikayla iş birliği içerisinde gerekli önlemleri alabiliyorlar. Özellikle madenler başta olmak üzere yer altı madenlerinde çalışma yaşamına yönelik bir sendikalaşmayı teşvik edici çalışma düşünüyor musunuz?

Dördüncü sorum: Biraz evvel Sayın Başkanın, Sayın Berber'in de değindiği konu, kıdem tazminatına ilişkin olarak çok istismar edilen bir konu. Şimdi, fona bağlanarak bireysel Emeklilik Fonu'na çevrilmesi için çabalarınızın olduğunu görüyoruz, biliyoruz ama HEMA'da işçilerin on sekiz ay, yirmi ay, yirmi dört ay aylık ücret alacakları ve kıdem tazminatı alacakları var, 165 aile.

BAŞKAN – Sayın Çetin, toparlar mısınız sorunuzu lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) - HEMA'daki patron da Hükûmetinizin bir yandaşı, güvenilir adam diye Meclis koridorlarında birkaç kez de karşılaştık. Orada işçi aileleri perişan durumdaydı. Bu mağduriyeti gidermeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Çetin, soru.... Teşekkür ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Son soru...

Sayın Bakan, bu biraz uzunca, özür dilerim.

BAŞKAN – Zaten efendim beş dakika kullandınız soru sorarken.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamam Sayın Başkan, sen dur hele, çok önemli.

Sayın Bakan, övünerek söylediniz "Ulusal İstihdam Strateji Belgesi'ni yürürlüğe koyacağız, koyduk." diye. Bunun kiralık işçiliği devreye sokacağını, saatlik çalıştırmalarla işçilerin artık günde bir yevmiye de değil, bir saatlik, iki saatlik çalışmaları ancak bir çay parasına köle gibi kullanılacağını, çalıştırmanın, sahibinin belli olmayacağını, çok dillendirmesiniz de esnek çalışma biçimlerinin en acımasız olan Orta Çağ düzeninden daha geriye -sizin döneminizde- gitmesinden çalışma yaşamının, bir rahatsızlık duymuyor musunuz?

Yani bugün çalışanların yüzde 48'i 890 lira ücretle, asgari ücretle çalışıyor. Yüzde 40'a yakın kayıt dışındakiler buna muhtaç. Emeklilerin tamamı yoksulluk sınırının, yüzde 90'ı açlık sınırının altında. Tarımda ve ormanda çalışanların emeklilikleri de hayal döneminizde.

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bütün bunlar varken Ulusal İstihdam Strateji Belgesi'yle nasıl övünebiliyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ettik. Soruyu aldık "Nasıl övünüyorsunuz?"

İZZET ÇETİN (Ankara) - Yani eğer ben size biraz evvelki konuşmamda "Sayın Bakan istifa etmelisiniz." derken, topyekûn, 2002'den bugüne kadar Çalışma Bakanlığının Türkiye'yi bir ucuz emek cennetinden öte köle cennetine çevirdiğini gördüğüm için. Ne tür önlem alacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, on beş dakika içerisinde 4 arkadaşımız süreyi bitirdi. Yani lütfen, soru soracak arkadaşlar biraz buna riayet etsinler.

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim. Ben beş dakikadan daha az sürede soracağım, ona riayet edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben ikinci on beş dakikayı verdim, ondan sonra keseceğim süre bittiğinde; onu söyleyeyim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Olur mu?

BAŞKAN – Olur, olur.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sen doğru idare edemiyorsan benim kabahatim ne yani sen idare edemiyorsan bu işi?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, biraz aslında ekstradan söz isteyecektik ama burada soruları da soralım diye arada kısa kestik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Benim bir sorum kaldı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, bizim zaman gidiyor, o arada on beş dakikayı siz yeniden...

BAŞKAN – Tabii, memnuniyetle...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, öncelikle Sayıştay raporlarına burada giremedik, "Sayıştay raporları bizim için önemli, baştan beri eksik geliyor." dedik ama geçen yıllarda yapılan uyarılar da var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ona geleceğiz; Sayın Bakanın yorumundan önce ona geleceğiz değil mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Maalesef şimdi bazı şeyler dikkate alınmamış. Çok fazla, isterseniz ayrıntısını konuşuruz ama. Baştan söylüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, Sayıştay raporları çıktı. Çok önemli konulardır.

BAŞKAN – Size veririm söz. Çok istiyorsanız, size veririm sorunun içerisinde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Lütfen. Bunu söyledim ben konuşmamda.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir; İŞKUR'la ilgili olanlar var. Diyor ki: "İşsizlik Sigortası Fonu primleri eksik yatırılmış." Kısa kısa söyleyeceğim. Ne kadar? Toplamda 246 milyon 973 bin lira.

Artı, fondan İŞKUR'a yapılacak aktarımlarla ilgili sıkıntı var. O ne? Kısa kısa söylüyorum, arkadaşlar bakınca ne olduğunu anlayacak; Sayıştay yetkilileri de söyler. Sözleşmelilere yapılan prim transferlerinin usulsüz olduğunu söylüyor çünkü onlar zaten kadroya geçirilmiş. 191 milyon da oradan var. Yani 438 milyon, İşsizlik Sigortası Fonu'nun zararı var.

Artı, "14,8 Fonun yönetim işlemleriyle ilgili." demişsiniz. "Ne kadarının belli olduğu belli değil" diyorlar. 21,5; yine fondan yapılan giderler var, onu da Sayıştay koymuş. 36 da orası yapıyor. Ama yaklaşık 450 milyonu İşsizlik Sigortası Fonu'na girmemiş -özetini söylüyorum- ya da yanlış yere harcama yapılmış. "Bu harcamalar gerekliyse bunu normal bütçeden yapın." diyor. Birincisi bu.

Artı, yine bütçeye girmesi gereken şey, Bakanlık para cezasını kesmiş Sayın Bakanım, siz işleri İŞKUR'a yaptırdığınız için cezaları İŞKUR tahsil etmiş, onların gelirine yazılmış. Diyor ki: "Bunu bütçeye yazacaksın, bunu bütçeden çıkarıp harcayacaksın. Çünkü kesen, Çalışma Bakanlığının ilgili birimi. İŞKUR sizin adınıza o işleri yapıyor." diyor. O da duruyor eleştiri olarak.

En önemlisi ise Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili burada biz kişisel verilerle ilgili bir sürü tartışma yaptık "Bir şey olmayacak." dediniz ama siz zaten o arada nasıl olduysa verileri satmak için yönetmeliği kafanıza göre, kanun çıkmadan çıkarmışsınız zaten. Yani yönetmelik için Sayıştaydan görüş almamışsınız onu söylüyorum. İçişleri ve Maliye görüş vermiş, olumsuz 2012'de; ona rağmen önce yönetmelik çıkmış, veriler satılmış sonra bizden kanunda düzenleme istemişsiniz. Hâlâ bunlar da 2013 yılı kesin raporunda yer alıyor.

Kişisel verilerin gizliliği dedik.

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, kısa kısa soruyorum. Bakın, hiç...

BAŞKAN – Tamam, beş dakikanız bitti.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Madde madde söylüyorum. Üç dakikada bitireceğim dedim.

Bir de yani İçişleri, Maliye olumsuz görüş veriyor, Sayıştaydan para işi olduğu için...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Cevap veremeyiz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok verirsiniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yazılı vermek zorundayım bunu ama kişisel veri yok elimizde.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, soruları cevaplayacaksınız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söylediğiniz Sosyal Güvenlik Kurumundaki...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Kişisel veri diye bir şey olamaz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, biz onu burada bir sürü tartıştık, şimdi ona girmeyelim. Ben size anlatırım onu da.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yok öyle bir şey.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kanunda geldi, konuştuk işte, onu konuşurken de dedik ki bunları veremezsiniz. "Yok Medula sistemi, yok bilmem ne." dediniz. Ayrıntıya girmeyeyim diye söylüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Anladım da kişisel veri değil yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, benim sağlık verilerim kişisel. Sizinki olmayabilir, onu söylüyorum arkadaş yani. Benim tahlilimi...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, cevap için size söz hakkı vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Örnek söylüyorum. Onu söylemiyorum; İçişleri uygunsuz, Maliye uygunsuz, Sayıştaydan yönetmelik için görüş almamışsın, ki kanun olmadan yönetmelik çıkarmışsın diyorum. Onun gerisini ben veririm size. Onda sorun yok. Sadece soru.

BAŞKAN – Bitti mi Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Son.

Devlet Personel ve TODAİE'yle ilgili geçen bütçede söylemişim fikrî takip açısından. Demin de tartıştık işte kamu personel rejimi reformu lazım diye. Böyle yamayla, oradan o kanun, buradan bunu al, onu ata, polisleri kov, savcılarını bilmem ne yap... Böyle olmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

Efendim, akademisyene zam, işte hâkime zam... Niye? "İşte, seçim geldi." Bunları hepsine –oturun- bir tanım yapın demiştim. Bu konuda bir çalışma var mı, TODAİE'ye bir şey yapabildi mi veya Devlet Personel kendi başına bir şey yapıyor mu? Bu konudaki çalışmalarla ilgili bilgi verirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, bir kez daha uyarıyorum: Sorular çok uzun sürüyor. Yani yoksa bir buçuk saat soru-cevap işlemi yapmamız lazım. Sadece soru işlemi.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, birinci sorum: Bu çocuk işçiliği sorunu; sanayide ağır ve tehlikeli işlerde, mevsimlik geçici tarım işlerinde ve sokakta çalışma son derece yaygın. Sormak istiyorum: Ülkemizde 16 yaşının altında çalışan çocuk sayısı kaçtır? Bu kişilerin yüzde kaç kayıt dışı çalışmaktadır? Gene 16-18 yaş aralığındaki genç sayısı kaçtır? Bu kişilerin yüzde kaç kayıt dışı çalışmaktadır? Yasa hükümlerine aykırı olarak çalıştırılan çocuk ve genç işçiliğini önlemek üzere yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır?

İkinci sorum: Emeklilerin maaşından kesilen sosyal güvenlik destek primiyle ilgili. Çalışan emeklilerin aylıklarından kesilen ya da işçi ve işveren payı olarak ödenen sosyal güvenlik destek primi tutarları bu uygulamanın başladığı yıldan itibaren ne kadardır, toplamını öğrenmek istiyorum. Gene bununla bağlantılı olarak sosyal güvenlik destek primi ödemekte olan kaç emekli çalışan vardır ve çalışan emeklilerin aylıklarından kesilen sosyal güvenlik destek primi uygulamasını kaldırmayı düşünüyor musunuz? Bütün bu konuda çalışanlar bunu bekliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Son bir sorum var Sayın Başkan.

Sosyal Güvenlik Kurumunun 25/7/2014 tarih ve 29071 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğiyle 1 Ekim 2014 tarihinden itibaren toplamda 15 kademe etken maddeyi kapsayan ilaç gruplarında taban fiyat uygulamasına geçilmiştir. Taban fiyat uygulaması sonrasında aynı etken maddeyi içeren eş değer grup içinde en ucuz olan ilacın fiyatı SGK tarafından ödenecek olup bu fiyatın üstündeki ilaçlar için hastalar ceplerinden fark ödemesi yapmak zorunda kalacaklardır.

Diğer taraftan, SGK tarafından yapılan açıklamada bu etken madde gruplarının önümüzdeki süreçte sayısının artırılabilceği belirtilmiştir.

Sormak istiyorum: Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan bu tebliğ değişikliğine neden ihtiyaç duyulmuştur? Bunun doğru bir uygulama olduğunu düşünüyor musunuz? İlaçta taban fiyat uygulamasının kapsamının genişletilmesi düşünülmekte midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ulupınar...

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, 301 Soma şehidimizin yakınlarına verilen haklardan Zonguldak maden şehitlerinin yakınları da istifade edebilecek mi?

Bir de taşeron yasada işçilere verdiğimiz haklardan dolayı redevans şirketlerinin mağduriyetleri söz konusu oldu. Bunlar da işçileri çıkarıyorlar. Onlar da fiyat farklarıyla ilgili talepte bulunuyorlar. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Sağlık Sigortası kapsamında gelir testi tespit çalışmaları hangi aşamada? Ayrıca, yine aynı kapsamda vatandaşı genel sağlık sigortasına prim borcu ne kadardır?

Sunumda "Vatandaşlarımızın istediği hastaneye ve eczaneye gidebilmesi sağlanmıştır." diye söylediniz ama benim bildiğim kadarıyla hem muayene farkı hem de ilaç farkı ödüyor. Vatandaş aynı zamanda istediği ilacı da alamıyor. Buna bir açıklık getirmenizi istiyorum.

Emeklilik yaşını dolduran ancak prim gün sayısı eksik olduğu için emekli olamayanların sayısı kaçtır? Emeklilik yaşını doldurduğu hâlde prim gün sayısı eksik olduğundan dolayı emekli olmayanlar için hizmet borçlanması tanınacak mı?

Yine bir sorum var: 6552 sayılı Yasa'dan yararlanarak borçlarını ödeyip hemen emekli olacak BAĞ-KUR borçlularına, doğum borçlanması yapacaklara, askerlik borçlanması yapacaklara ve yurt dışı borçlanması yaparak emeklilik hakkını elde edenlere devlet bankalarından kredi imkânı tanımayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ettim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bir sorum daha var.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Bakan, Mersin'in Erdemli ilçesinde bir yurtaşımız dün beni aradı, İŞKUR'u şikâyet etti. Aynen şikâyetini yansıtıyorum: İşe alımlarda ayrımcılık yaptığını söyledi. Konuyu araştırdım. Toplum Yararına Program çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî okullarda çevre düzenlemesi yapmak üzere eleman alıyorlar. Maalesef ilçe başkanlığının verdiği isimlere göre alım yapıyorlar. Yani partinizin Erdemli İlçe Başkanlığının referansı ile eleman alınıyor. Bunu tüm samimiyetle söylüyorum, artık bu çağ dışı uygulamalardan vazgeçin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yok, kura çekimi...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Seçer.

VAHAP SEÇER (Mersin) – İl Müdürlüğüyle görüştü arkadaşım, danışman arkadaşım, orada bürokrat bunu ağzından kaçırdı maalesef. Lütfen tedbir alın. Bunlar çağ dışı uygulamalar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Seçer.

Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Bakanım, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan hak sahiplerinin dışında başka alanlara ödeme yapılması var mıdır? Yapılıyorsa bunun nedenlerini açıklar mısınız.

İşsizlik sigortası ödemeleri dışında diğer alanlarda yapılan harcamaların yasal dayanağı nedir? Gerek fonda biriken paranın büyüklüğü gerekse fon kapsamında işsizlere yapılan ödemelerin düşüklüğü göz önüne alındığında İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanma koşullarının kolaylaştırılması, işsizlere yapılan işsizlik ödemelerinin miktarının artırılması ve daha uzun sürelerde ödeme yapılması amacıyla Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var mıdır?

İhalelerin tümünde davet usulüyle ihale yapıldığı görülmektedir. İstisnai olarak kullanılması gereken davet usulüyle ihale olağan bir ihale hâline getirilmiştir. Bunun sebebi nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hükümet programında “İş gücü piyasamızın katılıklarını gidereceğiz.” denilmektedir. Bununla, Sayın Berber'in ve Sayın Hüseyin Şahin'in söylediği gibi, işçilerin kazanmış oldukları hakların ellerinden alınmasını mı kastediyorsunuz, bunu öğrenmek isterim. 4/C'lilerin kadroya alınmasıyla ilgili bir çalışma var mı?

Özcan arkadaşımız dile getirdi, bu torba kanun görüşülürken, Soma Kanunu, söylemiştik, geçmişte hayatını kaybeden maden işçilerimize de bu haklarımızın tanınması ve gelecekte muhtemel iş cinayetlerinin işleneceği madenlerdeki arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin de bu haktan faydalanmasını getirmiştik, önermiştik, kabul olmadı. Şimdi Ermenek'te hayatını kaybeden kardeşlerimize, Soma'da hayatını kaybedenlere tanınanları tanıyacak mısınız?

Son sorum: 11 milyon emekli var. İntibaktan bahsetmişsiniz, 11 milyon emekli gerçek anlamda bir intibak yasasını bekliyorlar. Bununla ilgili bir çalışmanız var mıdır, bunu öğrenmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tüzel...

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sayın Bakan, bürokratlarınıza danışmadan verebileceğiniz bir cevap olsa gerek. Şimdi, 50 bin madencinin ailelerinin yaşadıkları kentteki insanların geleceğini konuşuyoruz. Soma'da bu facia olduğunda “250 Soma var.” dendi. Şimdi Ermenek oldu ve 249 tane Ermenek kaldı geride ve yeni iş faciaları, işçi cinayetleri kapıda bekliyor. Bu madenlerle ilgili Bakanlığınızın ve Hükûmetinizin nasıl bir politikası var, nasıl bir kararı var, bunu öğrenmek istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Bakan, önce basit bir sorum var. Sosyal Güvenlik Kurumu daha önce algolojiyle ilgili bazı ilaçları ödüyordu, ithal ilaçları ödüyordu, şimdi ödemez hâle gelmiş. Bunun nedenini öğrenmek istiyorum.

İkincisi, diğer arkadaşlarım da sordular, İşsizlik Fonu'ndan işsizlere ödeme dışında iki tane ödeme kalemi var. Birisi, aktif iş gücü programı, bu çok yüksek bir rakam, işçilere ödenenden daha fazla. Bu niye bu kadar yüksek? İkincisi, diğer kalemi de çok yüksek. Bunun için de ne var, onu öğrenmek istiyorum.

Üçüncüsü, kadın iş gücü katılımı, biliyorsunuz, Batı'dan çok düşük, yüzde 35'ler civarında. Bunun artmasını bekliyoruz ama öte yandan bildiğimiz bir şey daha var, Türkiye'de kadınların yüzde 85'inin emeklilik güvencesi yok. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz, bunu gerçekten merak ediyorum.

Son sorum da şu: Türkiye'de 2 milyona yakın Suriyeli misafirimiz var. Bunların bir kısmı Arap, en son da Kobani'den 200 bine yakın Kürt geldi. Şimdi, bunların bu ülkede sadece misafir ve sadece İstanbul'un sokaklarında dilencilik yapmayacağı ortada. Bunlarla ilgili bir şey yapmamız gerekiyor. Bunlarla ilgili ne düşünüyoruz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Müsaade edin, şunu tamamlayayım.

Bu önemli bir konu, 2 milyon insandan bahsediyoruz. Bunlarla ilgili Bakanlığınız ne düşünüyor? Bunlar emek piyasasına girebilecekler mi? Yahut da ne tip bir kaynak bunlara tahsis edilecek? Bu, Bakanlığınızı doğrudan ilgilendiren bir konudur. İstihdam piyasasında bir biçimde yer almaları gerekir, gerekir diye söylüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir daha söyler misiniz son bölümü?

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Türkiye'de misafir olan Suriyelilerin önümüzdeki dönem istihdam piyasasında nasıl değerlendirileceğidir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Herhalde bunlara sadece “Dilenin.” demeyeceğiz. Bunlarla ilgili ne düşünüyoruz ve iş gücü piyasası nasıl etkilenecektir bundan?

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, Türkiye'de ruhsatlı bulunmayan ya da olsa da uzun süredir gelmeyen ilaçları “ithal ilaç” kavramı altında Türk Eczacıları Birliği Türkiye'ye getiriyordu. Bunların yarısı yetim ilaçlar, yarısı biyoteknolojik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

ilaçlardı. Kâr amacı güdülmeyen ve 50'ye yakın eczacıyla verilen ve hastanın evinde hastaya 1 lira masrafı olmadan teslim edilen bu hizmeti, 984 sayılı Yasa'ya açıkça aykırı bir düzenlemeyle 15 depoya doğrudan ilaç satma yetkisi verdiniz yani eczacı olmadan eczanelere mal satması gereken depoya. Bu firmalardan bir tanesi İDM ilaç, geçmiş dönem milletvekiliniz Burhan İsen'e ait. Bu firma kurumunuzun bir yönetmelikle düzenlediği bir dönemde, daha sonra iptal edilmeden önce bu yönetmelik, sizden de hastaların verilerini satın alıp harmanlayarak satıyordu. Şimdi, bu İDM ilaç ithal ilaç satışına başladığında eczanelere ve hastalara mail ve SMS'le ulaştı ve bu mail ve SMS'lerin ilaç Takip Sistemi'nin veri tabanından alındığı ortaya çıktı. Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü, yeni adıyla İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun Başkanı, Burhan İsen'in kuruma bir doktor yerleştirdiğini, o doktor sayesinde verileri sızdığını, eczacıların ve hastaların iletişim bilgilerine buradan ulaştığını ve bununla ilgili bir soruşturma başlatıldığını söyledi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, otuz dakikalık soru süresi bitmiştir.

Biraz hızlı lütfen...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Soru soruyorum ya.

Burhan İsen'in kurumunuzdaki bir personelden de veri aldığı doğru mu? Bu konuda kurumda, SGK'da bir soruşturma var mı? Böyle 15 şirketin kaç tanesinin partinizle organik ilişkisi var?

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kısa kısa birkaç soru soracağım.

Birincisi, asker ve polis yüksekokulu öğrencilerinden ilaçta katkı payı almıyorsunuz. Bunu bütün üniversite öğrencilerine yaygınlaştırmayı düşünüyor musunuz?

Soru iki: SUT paketini biraz artırdınız, yetmediğini söylemiştim, bunu tekrar artırmayı düşünüyor musunuz?

Üçüncü soru: Efendim, sizin bu kitapçığının 44'üncü sayfası, tablo 11, alttan ikinci satır, diyorsunuz ki: "Sağlık prim gelirleri, sağlık giderlerinin yüzde 85'ini karşılıyor." Bu korkunç iyi bir rakam yani tamamını vatandaş karşılıyor gibi. Buna katkı katılım payları dâhil mi? Eğer katkı katılım payları dâhilse SGK çok ciddi kâra geçmiş durumdadır sağlık açısından, onu öğrenmek istiyorum. Aynı kitapçığın 46'ncı sayfasında, grafik 8, burada SGK açığının -hep bahsediyorsunuz ya, genel, sağlık değil, tümü- gayrisafi yurt içi hasılaya oranını vermişsiniz Sayın Bakan, en son diyorsunuz ki: "SGK açığının gayrisafi yurt içi hasıladaki payı yüzde 0,9'dur." Bu iyi bir rakam yani sosyal devlet olarak siz bunu yüzde 1'in altına çekmişsiniz ama her...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 2015.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Burada 2015. Peki, 2014 diyelim, 1,1. Bu iyi bir rakam yani sosyal devlet olarak siz açığı çekmişsiniz. Niye şikâyet ediyorsunuz hâlâ, bundan neden rahatsızsınız, ben öğrenmek için soruyorum.

Son sorum da aynı kitapçığının 64'üncü sayfası, tablo 21, son satırda diyorsunuz ki: "Ben SGK olarak reçete başına 2013 yılında ya da 2014 yılında 43 lira, 46 lira para ödüyoruz." Vatandaştan çıkan para nedir Sayın Bakan? Yani, katkı katılım paylarının toplamı, ortalama, vatandaştan doktora gittiğinde reçete aldığı anda -bakın, reçete almayanı sormuyorum- cebinden her bir gidişi için kaç lira para çıkıyor, merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Atıcı.

Sayın Kuşoğlu, son soru sizin, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım -Sayın Başkan, size de hitap ediyorum- 2015'in bütçesini yapıyoruz Bakanlığınızın, Bakanlığınıza bağlı kurumların ama 2013 yılıyla ilgili olarak da daha önce yapılan harcamaları denetliyoruz. Biliyorsunuz, Meclis adına Sayıştay bu denetimi yapıyor. 2013'le ilgili olarak size bağlı olan kurumlardan Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili olarak bayağı kalın bir rapor var. 30'a yakın denetim görüşünü etkileyen, etkilemeyen -konuşmamda da belirttim- görüş var. Bunlar çok önemli konular, genel sağlık sigortasıyla ilgili, katkı paylarıyla ilgili, taşınmazların envanteriyle ilgili çok önemli konular var. Bunlarla ilgili, özellikle buradaki konularla ilgili sizden cevap bekliyorum. Hatta bir bölüm açabiliriz Sayın Başkan, bürokrasi bununla ilgili konuşabilir, Sayıştay denetçilerimiz de burada, rapor yazanlar.

BAŞKAN – Sayın Bakanın tasarrufunda yaparız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yine, Mesleki Yeterlilik Kurumuyla ilgili de 1 bulgu var, size bağlı kurumlardan. İş Kurumuyla ilgili olarak da 6 bulgu var. Bunlarla ilgili olarak da bir görüşme yapılması lazım, birlikte bir görüşme yapmamız lazım.

Hem Sayıştay denetçilerine Sayın Başkan hem de ilgili bürokratlara söz verirse, Sayın Bakan muhtemelen konuları bilmeyecektir ama beş dakika hiç olmazsa bunları konuşabilirsek çok iyi olacaktır. Buna vakit ayırmamız lazım, prensip olarak doğrudur biliyorsunuz, böyle yapaalım lütfen.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi bitmiştir.

Şimdi, bu Sayıştay denetimi üzerine yapılmış olan konuşmalara ilişkin olmak üzere Sayıştay temsilcisi arkadaşlardan kim bir derleme yapacak? Abdurrahman Bey siz mi?

SAYIŞTAY 4. DAİRE BAŞKANI ABDURRAHMAN ACAR – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın Plan Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; sözlerime başlamadan önce hepinize saygılar sunuyorum.

Bugün Plan Bütçemizde görüştüğümüz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu, Mesleki Yeterlilik ve İŞKUR benim dairemde görüşülüp karara bağlanan, daha sonra da Rapor Değerlendirme Kurulunda görüşülüp Türkiye Büyük Millet Meclisimize arz edilen raporlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

Burada Sayın Kuşoğlu'nun da az evvel ifade ettiği, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili bulgularımız var. Bu bulgularımız iki başlık altında: Birisi, doğrudan doğruya mali tabloları etkileyen bulgular, diğeri de mali tabloları etkilemeyen bulgularımız. Bunlar kuruma intikal ettirildi. Tabii, dört yıldan bu yana Sosyal Güvenlik Kurumu ile Sayıştayın denetimi ve karara bağlanması söz konusu, daha önce Başbakanlık Yüksek Denetleme tarafından denetleniyordu ve bu çerçevede tek çatı altında da birleştirildikten sonra, tabii ki kurumun önemli sorunları vardı, belli bir aşamaya geldi ama henüz daha tam anlamıyla, bütünüyle ortadan kalktığını söylemek mümkün değil, önemli eksiklikler, hatalar var. Kurum verdiği cevaplarda bunları önümüzdeki süre içerisinde yerine getireceğini, bunun da Sayıştay tarafından izleneceğini... Biz de izlemeyiz, dolayısıyla bu bulguların takibi devam etmektedir. Onu arz etmek istiyorum Başkanım.

Diğer bulgular da aynı şekilde, gerek Bakanlığın gerekse bağlı kuruluşlardan İŞKUR'un, özellikle İşsizlik Fonu'yla ilgili tespitlerimiz var. Bunların mutlaka Bakanlık bütçesine alınmasını ve denetimimizin, tabloların o şekilde gerçekleşmesi gerektiği görüşündeyiz ve raporumuzda da zaten bunları arz ettik Sayın Başkanım.

Arz ederim Başkanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Meclise ne öneriyorsunuz, bize ne öneriyorsunuz?

SAYIŞTAY 4. DAİRE BAŞKANI ABDURRAHMAN ACAR – Biz şu anda -Türkiye Büyük Millet Meclisimizin de tabii buna da katkı vermesini- SGK gibi önemli bir kuruluşumuzun özellikle aktüeryal hesaplarının tutması bakımından bunların mutlaka ama mutlaka yerine getirilmesi gerektiği görüşündeyiz. Dolayısıyla, kurum da buna olumlu yaklaşıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisini bütçe hakkı çerçevesinde de biz bilgilendiriyoruz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben bu Sayıştayın açıklamasından bir kelime anladıysam Arap olayım.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, değerlendirme ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakan, otuz dakikada toparlar mıyız?

Peki, Sayın Bakanım, süreniz kırk beş dakikadır, buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Sayıştay ve SGK bulgularıyla ilgili ben de bir iki bir şey söylemek istiyorum. Merkezî yönetim bütçesinin yarısına tekabül eden bir mali büyüklükten bahsediyoruz. Dolayısıyla, Sayıştayın bu denetimlerindeki 22 bulgusunu biz doğrusu doğal karşılıyoruz. Gerçekten devasa bir kurum, altyapı, elektronik ortam, Medula sistemi, sağlık sistemi diye bir bütün olarak alırsanız bunları, bu bulguları normal karşıladığımızı ifade ediyoruz. Sayıştay ve SGK raporu Yönetim Kurulu ve Bakanlığımızca değerlendirilmiş ve bu öneriler çerçevesinde aslında tespit edilen bazı bulgularda bilgi eksikleri var. Bunlar karşılıklı şu anda Sayıştayla devam ediyor ve neticelendirilmesi konusundaki kararlılığımızı ben de burada ifade etmek istiyorum. Tabii, ayrıntılara girmeyi de uygun bulmuyorum. Burada, ifade edildiği gibi, tahsil edilmemiş kurum alacaklarıyla ilgili bir bulgu var, idari para cezalarının uygulanmamasıyla ilgili bir bulgu var. Teşviklerde hatalı yararlanma şeklinde bulgular var fakat bu bulgular ile bilgiler... Şu anda yoğun bir şekilde Sayıştayla görüşmelerimizde çözüme endeksli devam ettiğini ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; burada, söz alan ve bütçeye katkı sağlayan bütün arkadaşlara öncelikle çok teşekkür ediyorum ve öncelikle şunu ifade ediyorum: Tabii ki eleştiri ve eleştiriye tahammül son derece önemlidir ve bu konuda eleştirilere sonuna kadar açık olduğumuzu, yıllardır Parlamentoda bulunan bir arkadaşınız olarak defalarca söylemişimdir, yeter ki, sınırlarını aşmama konusunda hepimiz dikkat edelim.

Burada dile getirilen hususların başında özellikle denetimle ilgili, iş yerlerinin denetimiyle ilgili dile getirilen hususlar. İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili sağlıklı, çağdaş bir yasa yaptığımızı söyleyebilirim. Mutlaka bu yasanın da eksikleri vardır, yapılacak olan yasanın da eksikleri vardır ama yasa Avrupa Birliği süreciyle uyumlu, son derece önemli bir yasa ama uyguladığımız alanlarda sıkıntılarımız var. Uyguladığımız alanlar henüz o normlarda, o değerlerde alanlar olmadığı için yasayla uygulama alanı arasında bir sıkıntı yaşadığımızı ifade etmek istiyorum.

Denetimler yapılıyor mu? Yapılıyor. Bir örnek vermek istiyorum. Bakınız, ekim ayı içerisinde 2.079 inşaat alanı denetimi yapılmış, yalnız ekim ayı içerisinde ve bunun 1.610'u iş sağlığı ve güvenliği açısından durdurmayı gerektiren durum arz ediyor. Bu, bize inşaatlarımızın hangi noktada olduğunu, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki algımızın hangi noktada olduğunu gösteriyor. Bu kadar olaylar oluyor, bu kadar hadiseler oluyor, bu kadar dayanılmaz acılar yaşanıyor ve ekim ayında siz denetim yapıyorsunuz Bakanlık olarak, 2 bin inşaat alanından 1.610'unu durduruyorsunuz. Bu, yüzde 80'leri aşan bir iş sağlığı ve güvenliğine karşı duyarsızlık tablosunun çok açık ve net bir göstergesidir.

Burada ifade edildi, üretim zorlaması. Evet, bahsettiniz, Soma'da 2017'de üretilen kömür 2014'te üretilmiş yani benim Bakan olarak efendim şöyle denecek, böyle denecek diye bunu söylememem mi gerekiyor? Bu üretim zorlamasıdır, bu yanlış bir şeydir. Plan neyse o plana uymak durumundasınız. Aksi takdirde, aşırı üretim, fazla üretim, planın ötesine geçme sizi risklere atıyor ve çeşitli sıkıntılar ortaya çıkarıyor. Onun için....

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu fazla üretimi de Enerji Bakanı teşvik ediyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, rica ediyorum...

301 kişinin hayatını kaybettiği, 18 kişinin hayatını kaybettiği -inşallah, yine farklı bir gelişme olur ümidiyle söylüyorum ama- durumda, bence politikadan ziyade siyasetçi gözüyle çözüme endeksli bakmak açısından ben bunları söylüyorum. Yani şimdi bunu saklayamazsınız, üretimde fazla bir üretimin olduğu biliniyor, herkes biliyor. Dolayısıyla, bu yanlışlara bizim işaret etmemiz gerekiyor.

Bu konuyla ilgili çok şey söyleyebiliriz ama bir şey söyleyelim: Madenlerde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Enerji Bakanınız teşvik ediyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Hayır efendim. Bakınız, ben bir durum söylüyorum. Raporda çıkan bir durumdan bahsediyorum, sözleşmede çıkan bir durum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sizinle ilgili değil Sayın Bakan, Enerji Bakanına söylüyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Efendim, benimle değil, Hükümet olarak sorumluluk varsa tabii ki alıyorum ben Hükümet adına ama bakınız, bana denetimi...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Size söylemedi Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - İzzet Bey, inanın, bir rahat konuşalım çünkü önemli konu. Sorun ciddi, sorun insan hayatı.

Bakınız, madenlerle ilgili, çift yol bağlantısı olmadığı için 83 durdurma yapmışız. Çift yol bağlantısı ne? Hava bir yerden gelecek diğer yerden çıkacak. Bu olmadığı sürece yani öncelikle burada çift yol açılmadığı sürece burada üretimin yapılmaması gerekiyor. Yapmışlar, 83'ünü durdurmuşuz. Mekanik havalandırma olmadığı için 32 durdurma yapmışız. Yedek havalandırma olmadığı için 25 durdurma yapmışız. Yedek enerji kaynağı olmadığı için 11 durdurma yapmışız. Bunlara ilaveten, bir de Maden Genel Müdürlüğünün durdurmaları var yani Enerji Bakanlığımızın da durdurmaları var. Exproof ekipman olmadığı için yani anti grizu ve bu alev sızdırmaz ekipmanlar kullanılmadığı için 96 durdurma, merkezî izleme sistemi olmadığı için 108 durdurma, solunum ve canlandırma ekipmanı olmadığı için 15 durdurma; yalnız 2014 yılında ise kömür madenlerinde 128 durdurma.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Geri açılan kaç tane?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yeni açılan yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Durdurulduğu hâlde geri açılan kaç tane?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Geri açılıyor, bunların eksikleri gideriliyor sayın milletvekili. Eksikler giderildikten sonra bunlar açılıyor tekrar çünkü kapatma diye bir şey kömür madeninde olamıyor. Kapatıldığınız zaman orası çalışıyor, oksijenle bütünleşiyor bazı yerlerde, yanıcı ve başka riskler oluşturuyor. Dolayısıyla, durdurmak için de...

BAŞKAN - Sayın Bakanım, Enerji Bakanlığımızın mayıstan bu yana 84 madenin kapatıldığına ilişkin bugün bir açıklaması oldu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - 94 maden var efendim. Yani bir taraftan Maden Genel Müdürlüğünün bu konudaki kapatmasını, bir taraftan Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin buradaki raporunu ifade ediyorum.

Şimdi, diğer bir konu "Taşeron işçilerin sorununu çözdünüz mü?"

Arkadaşlar, önemli bir adım attık, birinci merhale son derece önemli. Nedir bu? Taşeron sisteminin sistemimizde olmasını hiçbir yerde söylemedik, tam tersine dedik ki "1936 yılından beri var olan bir hizmet alımı sistemi var, bu devam edecek, bu dünyanın her yerinde var fakat burada emeğin konumu, emeğin istismarıyla ilgili alanların ortadan kalkması gerekiyor." Onun için, keyfî birçok uygulamanın olduğu alanları biz disipline ettik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kamuda.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Evet kamuda.

Çıkardığımız yasada ne yaptık? Uzmanlık gerektiren ve teknoloji gerektiren alanlarda hizmet alabilirsiniz. Bu, yasada, İş Kanunu'nun 2'nci maddesinde olan bir düzenlemedir.

İkincisi, Bakanlar Kurulunun yayınlacağı yardımcı işlerde, yemek, güvenlik, temizlik gibi işlerde hizmet alabilirsiniz. Bunun dışında, hizmet alamazsınız. Şu anda, bu yasa çıkmadan önceki karmaşık durumu ortadan kaldırmak için yeni bir düzenlemeye ihtiyaç var yani bu düzenlemeye göre bazı çalışanlar asıl işte çalışıyorlar şu anda. Dolayısıyla, onların durumunu aynen... Karayollarında -Süleyman Bey, sizin ifade ettiğiniz- çalışan işçilerle ilgili mahkeme "asıl işçi" diye karar vermiş ve bunların konumu gibi başka çalışanlar da var, Sağlık Bakanlığında, Enerji Bakanlığında, çeşitli bakanlıklarda çalışanlar var yani bu ortada. Bu yasa çerçevesinde kalanların durumunun netleştirilmesi gerekiyor. Mahkeme kararı yani yargı kararı diyor ki ya tazminatlarını ödeyeceksiniz veya bunları kadroya alacaksınız. Ya bütün haklarını vereceksiniz veya kadroya alacaksınız noktasında nihai bir noktaya gelmiş bulunuyoruz, çözümü konusunda hep beraber bir gayretin içerisindeyiz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ne yapılacak Sayın Bakan? Kadroya mı alınacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Efendim, işte iki yol var, ikisinden birisi hukukidir, hangisine idare karar verecekse onu önümüzdeki günlerde göreceksiniz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yine belli değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Sendikalaşma oranı, tabii belli sayıda sendikalı işçi sayımız arttı yasadın sonra, 1 milyon 200 bine kadar geldik, toplam çalışanın yüzde 9,68'i düzeyinde.

"Çalışma hayatını altüst ettiniz." Doğrudur.

Çalışma hayatıyla ilgili, inanın, atılması gereken adımları attık. Eğer "12 Eylül ihtilal döneminden kalan Sendika Yasası kalksın." diyorsanız ve buna "altüst" diyorsanız, doğru bir şey yapmışız. O dönemin yasalarını kaldırdık.

Türkiye'nin...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Kimse alkışlamıyor da. Kaç kişi sözleşme...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Lütfen... Rica ediyorum...

Bakin, ben sizi sekiz saatir dinliyorum. Dinleyeceğim yine.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama yararlanmayı soruyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz devam edin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Ama şimdi bir taraftan İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası Türkiye’de müstakil olarak yoktu. Bunu eğer çıkardıysak, yürürlüğe koyduysak “altüst” diye, bunları kabul ederim ama...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Keşke o tüzük kalsaydı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Onu demeniz çok yanlış, o mevzuatın tamamı ikinci mevzuatta var ama ilave olarak İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası...

İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili bizim sıkıntımız şu arkadaşlar, bakın bunu bütün samimiyetimle söylüyorum: İş sağlığı ve güvenliği bir kültür. 2012’nin altıncı ayında yasaı çıkarıyorsunuz, önemli bölümünü de 2014’ün birinci ayında yürürlüğe koyuyorsunuz, diyorsunuz ki “2014’ün dokuzuncu ayında, altıncı ayında bu farkındalık oluşsun.” Bunu sizden çok biz istiyoruz. Türkiye’nin iş güvenliği uzmanı yoktu. Şu anda sertifikalı 83 bin iş güvenliği uzmanı var. Ne zamandan beri? 2012’nin altıncı ayından bu tarafa. 23 bin iş yeri hekimi oluştu. Bununla ilgili 81 ilde tanıtım faaliyetleri yapıldı, farkındalık için büyük konferanslar, seminerler, kamu spotlarına varıncaya kadar çalışmalar yapılıyor ama az önce minibüs olayında olduğu gibi, az önce inşaatlarda verdiğim örneklerde olduğu gibi, siz eğer 2.000 inşaatın 1.610’unda durdurmayı gerektirecek bir iş yapıyorsanız, bunu, millet olarak, işçisiyle, işvereniyle, patronuyla, siyasetçisiyle hepimizin sorgulaması gerekiyor. Benim elimde rakamlar var, şimdi vermek istemiyorum. Kaza olduğu zaman bütün medya kazanın üzerinde, günlerce bu yazılıyor. Ne kadar güzel yani günlerce yazılmasından da yanayım ama kaza bittikten sonra da iş sağlığı ve güvenliği hepimizin evini ilgilendirdiği için bu duyarlılığın devam etmesi gerekiyor ama o bitince bir anda başka bir aleme dalıyoruz ve bu alanı ihmal ediyoruz. Doğru olmadığı inancındayım.

Sendikalarla ilgili, üye sayısını sordunuz. Memur-Sen’in 762 bin, Kamu-Sen’in 447 bin, KESK’in 240 bin üyesi var; üç önemli konfederasyonumuzun rakamlarını verdim.

Bunun dışında, kıdem tazminatıyla ilgili...

Arkadaşlar, çok tartışılıyor. Ben, burada emekten yana açıkça ifade ediyorum, birçok sorun... Siz de söylüyorsunuz “Yürüyüş yapacaklar.” diyorsunuz. Kim yürüyüş yapacak? İşçi. Neden? Tazminat alamadığı için. Neden? İş yeri kapandığı için. Neden? İş yerinde kaza olduğu için.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Maaşını alamadığı için.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, bizim işçimizin tazminatının güvence altına alınması gerekiyor. Burada, bu oran 6 mı olacak, 8 mi olacak, 5 mi olacak? Oturup...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir cümle yeter Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Müsaade edin.

Kendi bireysel hesabına eğer bunu garanti altına alırsak... Sendikalarla benim görüşmem devam ediyor, bu dönem içerisinde bunun çıkmasının çok hayati olduğuna ben inanıyorum. Neden? İşçi lehine bunu söylüyorum. Aksi takdirde, birçok işçinin, yüzde 90’lara varan işçi kesiminin, emekçinin bu tazminatı alamadığını her gün muhalefetiyle iktidarıyla yaşamak durumunda değiliz. Madem yasa koyucu burası, bunu oturup sağlıklı bir şekilde, hiçbir hak kaybına mahal vermeden bu sorunu çözmemiz gerektiği inancı içerisindeyim.

Yine, aynı şekilde IMD, iş ve meslek danışmanları fotoğraf... Tabii arkadaşlar, 260 bin civarında iş ve meslek danışmanımız iş yerine gitmiş ve iş verenlerle görüşmüş ve oradaki talepleri çıkarmış. Bu fotoğrafı çekmemiz gerekiyor. İŞKUR bu çerçevede milyonları aşan bir istihdamı bu çalışma neticesinde gerçekleştiriyor.

İLO’yla ilgili, biliyorsunuz, sözleşmeler vardı. Bugüne kadar 57’sini biz yürürlüğe koyduk, imzaladık. Bunların içerisinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili 155, 161 ve 187 sayılı ILO sözleşmeleri var. Şimdi, Parlametonun gündeminde, bu hafta da gelebilir büyük ihtimalle, 167 ve 176 sayılı inşaat ve madenlerle ilgili sözleşmeler de bu hafta veya önümüzdeki hafta, grupların takdiriyle, inşallah yasalaşma imkânını bulacak.

“İş kazalarında çok artış var.” diyor Sayın Akçay.

Arkadaşlar, burada astığınız tablo, rakamlar, tespitleriniz de yanlış. En basitinden, 2014’de 1.198 var. Bunları yarıştırmak gibi bir şeyin niyetinde değilim. 18 bin yazsanız ne olacak, 8 bin yazsanız ne olacak, 3 bin yazsanız ne olacak? Bir kişinin önemli olduğu bir yaklaşım anlayışı içerisindeyse...

MUSA ÇAM (İzmir) – Onu kavırıyorsak mesele yok Sayın Bakan. 50 aşağı, 50 yukarı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Bize bir fatura kesiyorsunuz da “Yanlış hesap yapmışsınız.” diyorum.

Bakınız, 1992 yılında iş kazalarında ölen kişi sayısı 1.583, zorunlu sigortalı sayısı ise 3 milyon 700 bin. 1993’te ölen sayısı 1.064, çalışan sigortalı sayısı 3 milyon 900 bin. 1994’te, 1.034, sigortalı sayısı 4 milyon 200 bin. 1995’te devam ediyor, 798; 4 milyon 400 bin. 1996’da 1.296; 4 milyon 600 bin. 1997’de ölen işçi kardeşlerimizin sayısı 1.282, çalışan sayısı 5 milyon. 1998’de 1.094 hayatını kaybeden, 5 milyon 500 bin sigortalı. Bu şekilde devam ediyor, bin, bin devam ediyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kıyaslamayı siz yapıyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kıyasladınız bile Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Şimdi, en sona geliyorsunuz, 2014’te şu an itibarıyla Tabii, ayrıntılara girmeyi de uygun bulmuyorum. Burada, ifade edildiği gibi, tahsil edilmemiş kurum alacaklarıyla ilgili bir bulgu var, idari para cezalarının uygulanmamasıyla ilgili bir bulgu var. Teşviklerde hatalı yararlanma şeklinde bulgular var fakat bu bulgular ile bilgiler... Şu anda yoğun bir şekilde Sayıştayla görüşmelerimizde çözüme endeksli devam ettiğini ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; burada, söz alan ve bütçeye katkı sağlayan bütün arkadaşlara öncelikle çok teşekkür ediyorum ve öncelikle şunu ifade ediyorum: Tabii ki eleştiri ve eleştiriye tahammül son derece

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

önemlidir ve bu konuda eleştirilere sonuna kadar açık olduğumuzu, yıllardır Parlamentoda bulunan bir arkadaşınız olarak defalarca söylemişimdir, yeter ki, sınırlarını aşmama konusunda hepimiz dikkat edelim.

Burada dile getirilen hususların başında özellikle denetimle ilgili, iş yerlerinin denetimiyle ilgili dile getirilen hususlar. İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili sağlıklı, çağdaş bir yasa yaptığımızı söyleyebilirim. Mutlaka bu yasanın da eksikleri vardır, yapılacak olan yasanın da eksikleri vardır ama yasa Avrupa Birliği süreciyle uyumlu, son derece önemli bir yasa ama uyguladığımız alanlarda sıkıntılarımız var. Uyguladığımız alanlar henüz o normlarda, o değerlerde alanlar olmadığı için yasayla uygulama alanı arasında bir sıkıntı yaşadığımızı ifade etmek istiyorum.

Denetimler yapılıyor mu? Yapılıyor. Bir örnek vermek istiyorum. Bakınız, ekim ayı içerisinde 2.079 inşaat alanı denetimi yapılmış, yalnız ekim ayı içerisinde ve bunun 1.610'u iş sağlığı ve güvenliği açısından durdurmayı gerektiren durum arz ediyor. Bu, bize inşaatlarımızın hangi noktada olduğunu, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki algımızın hangi noktada olduğunu gösteriyor. Bu kadar olaylar oluyor, bu kadar hadiseler oluyor, bu kadar dayanılmaz acılar yaşanıyor ve ekim ayında siz denetim yapıyorsunuz Bakanlık olarak, 2 bin inşaat alanından 1.610'unu durduruyorsunuz. Bu, yüzde 80'leri aşan bir iş sağlığı ve güvenliğine karşı duyarlılık tablosunun çok açık ve net bir göstergesidir.

Burada ifade edildi, üretim zorlaması. Evet, bahsettiniz, Soma'da 2017'de üretilecek olan kömür 2014'te üretilmiş yani benim Bakan olarak efendim şöyle denecek, böyle denecek diye bunu söylememem mi gerekiyor? Bu üretim zorlamasıdır, bu yanlış bir şeydir. Plan neyse o plana uymak durumundasınız. Aksi takdirde, aşırı üretim, fazla üretim, planın ötesine geçme sizi risklere atıyor ve çeşitli sıkıntılar ortaya çıkarıyor. Onun için....

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu fazla üretimi de Enerji Bakanı teşvik ediyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, rica ediyorum...

301 kişinin hayatını kaybettiği, 18 kişinin hayatını kaybettiği -inşallah, yine farklı bir gelişme olur ümidiyle söylüyorum ama- durumda, bence politikadan ziyade siyasetçi gözüyle çözüme endeksli bakmak açısından ben bunları söylüyorum. Yani şimdi bunu saklayamazsınız, üretimde fazla bir üretimin olduğu biliniyor, herkes biliyor. Dolayısıyla, bu yanlışlara bizim işaret etmemiz gerekiyor.

Bu konuyla ilgili çok şey söyleyebiliriz ama bir şey söyleyelim: Madenlerde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Enerji Bakanınız teşvik ediyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Hayır efendim. Bakınız, ben bir durum söylüyorum. Raporda çıkan bir durumdan bahsediyorum, sözleşmede çıkan bir durum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sizinle ilgili değil Sayın Bakan, Enerji Bakanına söylüyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Efendim, benimle değil, Hükûmet olarak sorumluluk varsa tabii ki alıyorum ben Hükûmet adına ama bakınız, bana denetimi...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Size söylemedi Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - İzzet Bey, inanın, bir rahat konuşalım çünkü önemli konu. Sorun ciddi, sorun insan hayatı.

Bakınız, madenlerle ilgili, çift yol bağlantısı olmadığı için 83 durdurma yapmışız. Çift yol bağlantısı ne? Hava bir yerden gelecek diğer yerden çıkacak. Bu olmadığı sürece yani öncelikle burada çift yol açılmadığı sürece burada üretimin yapılmaması gerekiyor. Yapmışlar, 83'ünü durdurmuşuz. Mekanik havalandırma olmadığı için 32 durdurma yapmışız. Yedek havalandırma olmadığı için 25 durdurma yapmışız. Yedek enerji kaynağı olmadığı için 11 durdurma yapmışız. Bunlara ilaveten, bir de Maden Genel Müdürlüğünün durdurmaları var yani Enerji Bakanlığımızın da durdurmaları var. Exproof ekipman olmadığı için yani anti grizu ve bu alev sızdırmaz ekipmanlar kullanılmadığı için 96 durdurma, merkezî izleme sistemi olmadığı için 108 durdurma, solunum ve canlandırma ekipmanı olmadığı için 15 durdurma; yalnız 2014 yılında ise kömür madenlerinde 128 durdurma.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Geri açılan kaç tane?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yeni açılan yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Durdurulduğu hâlde geri açılan kaç tane?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Geri açılıyor, bunların eksikleri gideriliyor sayın milletvekilim. Eksikler giderildikten sonra bunlar açılıyor tekrar çünkü kapatma diye bir şey kömür madeninde olamıyor. Kapattığınız zaman orası çalışıyor, oksijenle bütünleşiyor bazı yerlerde, yanıcı ve başka riskler oluşturuyor. Dolayısıyla, durdurmak için de...

BAŞKAN - Sayın Bakanım, Enerji Bakanımızın mayıstan bu yana 84 madenin kapatıldığına ilişkin bugün bir açıklaması oldu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - 94 maden var efendim. Yani bir taraftan Maden Genel Müdürlüğünün bu konudaki kapatmasını, bir taraftan Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin buradaki raporunu ifade ediyorum.

Şimdi, diğer bir konu "Taşeron işçilerin sorununu çözdünüz mü?"

Arkadaşlar, önemli bir adım attık, birinci merhale son derece önemli. Nedir bu? Taşeron sisteminin sistemimizde olmasını hiçbir yerde söylemedik, tam tersine dedik ki "1936 yılından beri var olan bir hizmet alımı sistemi var, bu devam edecek, bu dünyanın her yerinde var fakat burada emeğin konumu, emeğin istismarıyla ilgili alanların ortadan kalkması gerekiyor." Onun için, keyfî birçok uygulamanın olduğu alanları biz disipline ettik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kamuda.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Evet kamuda.

Çıkardığımız yasada ne yaptık? Uzmanlık gerektiren ve teknoloji gerektiren alanlarda hizmet alabilirsiniz. Bu, yasada, İş Kanunu'nun 2'nci maddesinde olan bir düzenlemedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

İkincisi, Bakanlar Kurulunun yayınlayacağı yardımcı işlerde, yemek, güvenlik, temizlik gibi işlerde hizmet alabilirsiniz. Bunun dışında, hizmet alamazsınız. Şu anda, bu yasa çıkmadan önceki karmaşık durumu ortadan kaldırmak için yeni bir düzenlemeye ihtiyaç var yani bu düzenlemeye göre bazı çalışanlar asıl işte çalışıyorlar şu anda. Dolayısıyla, onların durumunu aynen... Karayollarında -Süleyman Bey, sizin ifade ettiğiniz- çalışan işçilerle ilgili mahkeme "asıl işçi" diye karar vermiş ve bunların konumu gibi başka çalışanlar da var, Sağlık Bakanlığında, Enerji Bakanlığında, çeşitli bakanlıklarda çalışanlar var yani bu ortada. Bu yasa çerçevesinde kalanların durumunun netleştirilmesi gerekiyor. Mahkeme kararı yani yargı kararı diyor ki ya tazminatlarını ödeyeceksiniz veya bunları kadroya alacaksınız. Ya bütün haklarını vereceksiniz veya kadroya alacaksınız noktasında nihai bir noktaya gelmiş bulunuyoruz, çözümü konusunda hep beraber bir gayretin içerisindeyiz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ne yapılacak Sayın Bakan? Kadroya mı alınacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Efendim, işte iki yol var, ikisinden birisi hukukidir, hangisine idare karar verecekse onu önümüzdeki günlerde göreceksiniz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yine belli değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Sendikalaşma oranı, tabii belli sayıda sendikali işçi sayımız arttı yasadaki sonradan sonra, 1 milyon 200 bine kadar geldik, toplam çalışanın yüzde 9,68'i düzeyinde.

"Çalışma hayatını altüst ettiniz." Doğrudur. Çalışma hayatıyla ilgili, inanın, atılması gereken adımları attık. Eğer "12 Eylül ihtilal döneminden kalan Sendika Yasası kalsın." diyorsanız ve buna "altüst" diyorsanız, doğru bir şey yapmışız. O dönemin yasalarını kaldırdık.

Türkiye'nin...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Kimse alkışlamıyor da. Kaç kişi sözleşme...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Lütfen... Rica ediyorum...

Bakin, ben sizi sekiz saat dinliyorum. Dinleyeceğim yine.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama yararlanmayı soruyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz devam edin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Ama şimdi bir taraftan İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası Türkiye'de müstakil olarak yoktu. Bunu eğer çıkardıysak, yürürlüğe koyduysak "altüst" diye, bunları kabul ederim ama...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Keşke o tüzük kalsaydı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Onu demeniz çok yanlış, o mevzuatın tamamı ikinci mevzuatta var ama ilave olarak İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası...

İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili bizim sıkıntımız şu arkadaşlar, bakın bunu bütün samimiyetimle söylüyorum: İş sağlığı ve güvenliği bir kültür. 2012'nin altıncı ayında yasayı çıkarıyorsunuz, önemli bölümünü de 2014'ün birinci ayında yürürlüğe koyuyorsunuz, diyorsunuz ki "2014'ün dokuzuncu ayında, altıncı ayında bu farkındalık oluşsun." Bunu sizden çok biz istiyoruz. Türkiye'nin iş güvenliği uzmanı yoktu. Şu anda sertifikalı 83 bin iş güvenliği uzmanı var. Ne zamandan beri? 2012'nin altıncı ayından bu tarafa. 23 bin iş yeri hekimi oluştu. Bununla ilgili 81 ilde tanıtım faaliyetleri yapıldı, farkındalık için büyük konferanslar, seminerler, kamu spotlarına varıncaya kadar çalışmalar yapılıyor ama az önce minibüs olayında olduğu gibi, az önce inşaatlarda verdiğim örneklerde olduğu gibi, siz eğer 2.000 inşaatın 1.610'unda durdurmayı gerektirecek bir iş yapıyorsanız, bunu, millet olarak, işçisiyle, işvereniyle, patronuyla, siyasetçisiyle hepimizin sorumluluğu gerekiyor. Benim elimde rakamlar var, şimdi vermek istemiyorum. Kaza olduğu zaman bütün medya kazanın üzerinde, günlerce bu yazılıyor. Ne kadar güzel yani günlerce yazılmasından da yanayım ama kaza bittikten sonra da iş sağlığı ve güvenliği hepimizin evini ilgilendirdiği için bu duyarlılığın devam etmesi gerekiyor ama o bitince bir anda başka bir aleme dalıyoruz ve bu alanı ihmal ediyoruz. Doğru olmadığı inancındayım.

Sendikalarla ilgili, üye sayısını sordunuz. Memur-Sen'in 762 bin, Kamu-Sen'in 447 bin, KESK'in 240 bin üyesi var; üç önemli konfederasyonumuzun rakamlarını verdim.

Bunun dışında, kıdem tazminatıyla ilgili...

Arkadaşlar, çok tartışılıyor. Ben, burada emekten yana açıkça ifade ediyorum, birçok sorun... Siz de söylüyorsunuz "Yürüyüş yapacaklar." diyorsunuz. Kim yürüyüş yapacak? İşçi. Neden? Tazminat alamadığı için. Neden? İş yeri kapandığı için. Neden? İş yerinde kaza olduğu için.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Maaşını alamadığı için.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, bizim işçimizin tazminatının güvence altına alınması gerekiyor. Burada, bu oran 6 mı olacak, 8 mi olacak, 5 mi olacak? Oturup...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir cümle yeter Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Müsaade edin.

Kendi bireysel hesabına eğer bunu garanti altına alırsak... Sendikalarla benim görüşmem devam ediyor, bu dönem içerisinde bunun çıkmasının çok hayati olduğuna ben inanıyorum. Neden? İşçi lehine bunu söylüyorum. Aksi takdirde, birçok işçinin, yüzde 90'lara varan işçi kesiminin, emekçinin bu tazminatı alamadığını her gün muhalefetiyle iktidarıyla yaşamak durumunda değiliz. Madem yasa koyucu burası, bunu oturup sağlıklı bir şekilde, hiçbir hak kaybına mahal vermeden bu sorunu çözmemiz gerektiği inancı içerisindeyim.

Yine, aynı şekilde İMD, iş ve meslek danışmanları fotoğraf... Tabii arkadaşlar, 260 bin civarında iş ve meslek danışmanımız iş yerine gitmiş ve iş verenlerle görüşmüş ve oradaki talepleri çıkarmış. Bu fotoğrafı çekmemiz gerekiyor. İŞKUR bu çerçevede milyonları aşan bir istihdamı bu çalışma neticesinde gerçekleştiriyor.

ILO'yla ilgili, biliyorsunuz, sözleşmeler vardı. Bugüne kadar 57'sini biz yürürlüğe koyduk, imzaladık. Bunların içerisinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili 155, 161 ve 187 sayılı ILO sözleşmeleri var. Şimdi, Parlatmentonun gündeminde,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

bu hafta da gelebilir büyük ihtimalle, 167 ve 176 sayılı inşaat ve madenlerle ilgili sözleşmeler de bu hafta veya önümüzdeki hafta, grupların takdiriyle, inşallah yasalaşma imkânını bulacak.

“İş kazalarında çok artış var.” diyor Sayın Akçay.

Arkadaşlar, burada astığınız tablo, rakamlar, tespitleriniz de yanlış. En basitinden, 2014’de 1.198 var. Bunları yarıştırmak gibi bir şeyin niyetinde değilim. 18 bin yazsanız ne olacak, 8 bin yazsanız ne olacak, 3 bin yazsanız ne olacak? Bir kişinin önemli olduğu bir yaklaşım anlayışı içerisindeyse...

MUSA ÇAM (İzmir) – Onu kavırırsak mesele yok Sayın Bakan. 50 aşağı, 50 yukarı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Bize bir fatura kesiyorsunuz da “Yanlış hesap yapmışsınız.” diyorum. Bakınız, 1992 yılında iş kazalarında ölen kişi sayısı 1.583, zorunlu sigortalı sayısı ise 3 milyon 700 bin. 1993’te ölen sayısı 1.064, çalışan sigortalı sayısı 3 milyon 900 bin. 1994’te, 1.034, sigortalı sayısı 4 milyon 200 bin. 1995’te devam ediyor, 798; 4 milyon 400 bin. 1996’da 1.296; 4 milyon 600 bin. 1997’de ölen işçi kardeşlerimizin sayısı 1.282, çalışan sayısı 5 milyon. 1998’de 1.094 hayatını kaybeden, 5 milyon 500 bin sigortalı. Bu şekilde devam ediyor, bin, bin devam ediyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kıyaslamayı siz yapıyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kıyasladınız bile Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Şimdi, en sona geliyorsunuz, 2014’te şu an itibarıyla 1.198 hayatını kaybeden ama çalışan sayısı 12 milyon. Şimdi, şöyle bir yarıştırmak olabilir mi? “Yani efendim, 5 milyon çalışırken 1.100 kişi ölürken, hayatını kaybederken şimdi 12 milyon çalışıyor da 1.100 kişi.” Ya böyle bir şey olamaz yani bu...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama bunu siz yapıyorsunuz, kıyaslamayı siz yapıyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, hayır, şimdi arkadaşlar yani bir şey söylüyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kıyaslamayı sen yaptın Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim, bakınız, diyorum ki ama sorun böyle tablo asma meselesi değil, sorun yapısal sorun. Az önce en çok ölümlerin olduğu inşaat, örneğini verdim, ikinci ölümlerin gerçekleştiği madenlerdir, madenlerin yapısıyla ilgili durum değerlendirmesi yaptım yani madenlerin yapısı böyle, inşaatla bakışımız böyle olursa bakınız bu tablo devam eder.

“Efendim, bu dönemde geçmişe göre az oldu demek.” hiçbirimiz açıısından doğru değil, onu ifade etmek istiyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakan, verem ilacı bulunmadan önce herkes bunu diyordu, ilacı buldun mu kurtuluyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İşte, ilacı bulmaya vesile olur inşallah efendim.

Şimdi, bu rakamlardan sonra... İşte “Müfettişlere izin vermiyorsunuz.” Şimdi, arkadaşlar, şunu ifade edeyim: Müfettişlerle ilgili -bir müsaade ederseniz- Soma Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine Bakanlığımız kamu görevlileri olan 12 iş müfettişi ve bir genel müdür hakkında ön inceleme yapmış ve bizden izin talebinde bulunmuştur. Denetimlerle maden kazası arasında uygun illiyet bağı bulunmadığı, konuyla ilgili iddiaların gerçeği yansıtmadığının elde edilen bilgi ve belgelerle ortaya çıkmış olması nedeniyle Bakanlığımız kamu görevlileri hakkında soruşturma izni vermemiştir. Nitekim, şimdi açıklanan raporda bu olayın teftişle değil eski imalat yapılan boş, terk edilmiş ocaktan gazın sızması neticesinde veya “Ermenek’te suyun -bugün işte Enerji Bakanımız net açıklama yaptı- topuk dediğimiz bu daha önceki maden ocağının veya galerisinin ayağına 6 metre yaklaştığı için bu patlama meydana gelmiştir.” diyor, çok net bilgi, son geldiği için Sayın Bakanımız ifade ediyorlar ve “Sorumlusu da kimse bunun hesabını verecek.” diyor, aynen ben de burada ona katıldığımı ifade ediyorum. Bu konuda sorumluluk kime aitse bu -yani bu araştırılıp uzunca- bulunamayacak bir konu değildir. Oraya yanaşmasını sağlayan kimse, oradaki mesafeyi korumayan unsurlar kimlerse bunların hesap vermesi tabii ki gerekiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakanım, Soma eski maden değil, eski imalat, takip etmesi gerekiyordu iş müfettişlerinin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin lütfen Sayın Bakana.

Sayın Bakanım, buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, yapısal sorunlar tabii ki çözülmedi ve sözleşmenin iptaliyle ilgili tabii bu konuları Sayın Bakanımız geldiği zaman o konunun o boyutları direkt Bakanlığımızdan elde edilecek gelirlerden oluşan bir fark söz konusudur, inşallah bu hedeflerimize de ulaşırız.

Burada ışıklar, Eynez ve Atabacası’yla ilgili bilgi talep edildi, şunu ifade edeyim: 13/10/2014’de Işıklar’ın durdurulması kaldırıldı yalnız 3’üncü panoda, bir panoda üretim ama diğer panolarda üretim durdurulmuş durumda. Onların güvenli bir noktaya gelinceye kadar da açılması söz konusu değil. Eynez, 17/05/2014’te durdurulmuş ve hâlen üretim söz konusu değil, Atabacası 28/05/2014’te durdurulmuş ve üretim söz konusu değil.

Şimdi, bütçenin azaldığını ifade ediyor Sayın Zozani. Burada Bakanlığın bütçesinde azalma söz konusu değil ama sosyal güvenlik primlerimizin gelirinde artış söz konusu, gelirlerimiz o yönüyle artıyor, bir. İkincisi: Prim yapılandırmasından elde edilecek gelirlerden oluşan bir fark söz konusudur, inşallah bu hedeflerimize de ulaşırız.

“İşsizlik Fonu bir başka amaçla kullanılıyor mu?” diye sordunuz, kesinlikle böyle bir şey söz konusu değil, Yasa’da belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanılmaktadır. “Torba yasa niçin geldi?” “Taşeronla çözüm” ve “Yaşam Odası” şeklinde 3 soru üst üste sorulmuş. Taşeronla ilgili önemli bir noktaya geldik, inşallah köklü bir çözümü mevcut şu ortada kalan yani asıl işçi olduğu ama taşeron olarak alındığı noktası çözülünce bence iş rahatlamış olacak. Yaşam Odasını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

defalarca söyledik, yaşam odası uygulaması kömür madenlerinde söz konusu değil, onun için maske istasyonları, gaz maskesini değiştireceği istasyonlarla ilgili düzenleme yapacağımızı ifade etmiştik, o düzenleme yürürlüğe girdi, şu anda yürürlükte, bütün ocaklar oksijen maskesini yeniden ocak içerisinde yürürken temin edecekleri istasyonlar oluşturacaklar çünkü kömür madeninde aslanan bir an önce dışarı çıkmaktır, yer yüzüne çıkmaktır çünkü yanıcı, boğucu bir atmosferle karşı karşıyasınız. Bu diğer madenlerle, metal madenlerle ilgili bir konu olmadığı için buradaki bu bilgiyi, algıyı da değiştirmemiz gerekiyor, yaşam odası bu madenler için geçerli değil.

“Özel hastanelere ödeme yüzde 700 arttı.” dediniz. Özel hastaneye gidildi bizim dönemimizde, 2002’de hastaneye başvuru sayısı 1,6’dan şimdi 8,7’de yani her vatandaşımız ortama böldüğünüz zaman, hastaneye gidişlere baktığınızda 8,7, 9 kez hastaneye gidebiliyor. Dolayısıyla özel hastanelere 4,3 milyar iken 2014’te 8,4 milyara ulaşmıştır ama genel bütçe içerisinde, sağlık bütçesi içerisinde oran itibarıyla bir farklılık söz konusu değil.

Denetim elemanı sayısı ile ilgili soru soruldu. 2002’de Sosyal Güvenlik Kurumunda 357 iken bu 1.929’a çıkmış bulunuyor şu anda. İş teftiş olarak ise 2002’de 654 olan müfettiş sayısı şu anda 971 olarak hizmet etmektedir. 100 müfettiş de şu anda sınavlarda, alımları devam ediyor, böylece 1.000’in üzerinde, 1.071 civarında bir müfettişimizle hizmet sunuyoruz.

Devletleştirilmesiyle ilgili bir görüş ortaya kondu. TTK, devlet işletmesi, 1983’te Armutçuk’ta 103 şehidimiz var, 1992 Kozlu’da 262 ölümlü kaza olmuş, madenleri kamu veya özel işletsin, iş sağlığı kültürü yoksa farkındalık yoksa bunun kimin tarafından işletildiği önemli değil yani bu kültür, bu bilinç özel sektörümüzde, kamuda oturmadığı sürece diğer tartışmaların çok anlamsız olduğu inancındayım. Madenler 1979’da kamulaştırıldı ama işletilemedi, 1983’te tekrar özele devredildi ama sosyalist sistemlerde bu kamu tarafından gerçekleştiriliyor, bu ayrı bir şey.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sadece sosyalist sistemlerde değil, liberal sistemlerde de devralıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Vahap Seçer Bey, müfettişlerle ilgili görüşümüzü söyledik. Burada tabii ki bu yeni gelecek olan düzenlemede müfettişlerle ilgili de bazı düzenlemeler getiriyoruz, bütün o şaibeler, hak edilmeyen eleştiriler var, hak edilen eleştiriler olabilir ama birçok eleştirinin de yersiz olduğunu burada belirtmek istiyorum ve ben orada eğer sorular nerede oluyor, nerede konuşuluyor, yansıması başka yerde oluyor. Şimdi, soruluyor, diyor ki: “Yiyor, içiyorlar ve denetim yapmıyorlar.” diye soruyor. Yiyorsa, içiyorsa bu büyük bir ahlaksızlıktır diyorum, şimdi bu cümleyi siz konuşulan ortamdan bağımsız alırsanız başka bir şey çıkar ama konuşulan ve sorulan ortam çerçevesinde bakarsanız başka bir şey çıkar.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Böyle bir şey çıkıyor, demek ki ahlaksızlık yapıyorlar, Koca Bakan söylüyorsa inanmak lazım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ruhsat ve gayrimenkullerle ilgili izin meselesine gelince bu bahse konu madenlerin ruhsatı 2012’den önce yani yetkiler Başbakanlığa alınmadan önce verilmiş olan ruhsatlar olduğunu belirtmek istiyorum.

Arkadaşlar, ben hiçbir madenciye tanımadığımı burada ifade etmek istiyorum. Hiçbirisiyle bir şeyim yok, şeyin gereği de belki öyledir ama tanımak da ayıp değildir, yanlış değildir ve bu tanımanın da getirmiş olduğu...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tanı onları tanı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...yani bir madenciyle, bir inşaatçıyla tanışırıyorsunuz diye onun getirmiş olduğu bir olumsuzluk da olmamalı yani ilkeli bir yönetim anlayışıyla biz bütün takım olarak bu işlemleri sürdürdüğümüzü burada belirtmek istiyorum.

Bir diğer konu, bizim müfettişlerle ilgili idari soruşturmanın devam ettiğini ve bugünlerde bu idari soruşturmanın neticelendiğini ifade etmek istiyorum. Sığınma odalarını, evet bu konuyu da az önce söyledim.

Burada işsizlikle ilgili Maliye Bakanlığının 2013 yılında yüzde 14,5 şeklinde ifade ettiğini, sizdeki rakamlara göre işte 9,8 olduğu şeyi de söylendi. Bu GAP bölgesiyle ilgili Maliye Bakanlığımızın bir değerlendirmesi olmuş, onu arkadaşlarımıza buldurduk.

Şimdi, bu sayıları Sayın Kaplan istiyor, az önce verdim müfettişlerle ilgili sayıları, sayılar sizin bildiğiniz gibi değil, sayılarda yüzde 100’e varan belki artış olduğunu ifade edeyim. Denetim gücümüzü artırmış bulunuyoruz, proje bazlı denetimler yapılıyor ve sizin tavsiyeniz çerçevesinde yılda 2 kez proje bazlı denetim oluyor şikâyetlerin dışında. İnşaatlar ve maden ocakları, çok tehlikeli iş yerleri yılda iki kez proje bazlı bir denetime tabi tutuluyor ama bunun dışında şikâyetleri var. Mesela az önce konuşmamda verdiğim 15 bin denetimin 8 bini şikâyet üzerine yapılan denetimlerdir, diğeri 5.006’sı ise proje bazlı yapılan denetimlerdir. Dolayısıyla o konu üzerinde hassasiyetle durduğumuzu belirtmek istiyorum.

Şimdi bir rakamdır gidiyor “Dünyada 3’üncüyüz.” şeklinde, iş kazalarında. Bilemiyorum, bunu kim, hangi odak içimize koydu? Birleşmiş Milletler üyesi 192 ülke var, ILO Üyesi 185 ülke var, 90 ülke düzenli istatistik veriyor. 2002-2012 arasında 54 ülke istatistik vermiş. Bu ülkeler arasında yüz binde kaza oranında Türkiye 27’nci sırada, 54 ülke içerisinde 27’nci sırada. 2012 yılında ülkemiz AB ortalamasına yakın iken maalesef bu son olaylar... Bakınız, yüz binde 6 ölümlü kaza gerçekleşirken Türkiye’de Avrupa Birliğinde 3 -Avrupa Birliği ortalaması 3- böyle olumlu bir seyir vardı, bunun bilinçlendirme, bunun daha da farkındalığını artırma mücadelelerini verirken Soma ve diğer kazalar gerçekten bu tabloyu kararttı diye üzülerken ifade ediyoruz.

İş Sağlığı Güvenliği Tüzüğüyle ilgili bir değerlendirme var, o tüzüğün çok fevkinde, 1948 yılında çıkmış o tüzüğün üzerinde son derece ILO tarafından yayımlanan...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu 1948 değil 1974 tarihi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu İş Sağlığı Güvenliği Tüzüğü 1948 yılında ILO tarafından yayınlanan rehberin tüzük olarak uygulanması.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

Bakınız, onların hangisini alırsanız alın şu yayınlanmayan ILO sözleşmesi var ya, onları da alın, onları da içeren bir yasal düzenleme yaptık. Yani, tekrar ediyorum, eksiklik olabilir, onları değerlendirebiliriz ama bu konuda bu düzenlemenin son derece önemli olduğunu Avrupa Birliği sürecindeki tüm yetkililer de ifade ettiler.

Memurlara 123 lira verdik, doğrudur. 123 lira net olarak memur maaşlarına ocak ayında yansıdı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Temmuzda almadılar, evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, biz temmuz şeklinde değil belki de 60+60 olsaydı diyelim bir an için, altı aylık verilecekti...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sizin için daha iyi olabilir de bu memur için iyi değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim, değil.

123 lira ocak ayından itibaren yansır ama esas mühim olan, taban aylığına bu yansıdı. Bunun emekli ikramiyesine 5 milyar liralık bir yansıması var. Ayrıca, her yıl toplu sözleşmede mesela bu yıl 3+3 ama enflasyon farkı olacağı için 2015'te, onunla birlikte taban aylığının yükselmesi gelecek açısından da olumlu bir adım olmuştur.

Öğretmenlerle ilgili ifade ettim, yüzde 12'lerin üzerinde öğretmenlerin maaşlarına artış sağlandı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Öğretmenlere niye uyarlıyorsunuz...

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen müsaade edin. Bakın, Sayın Bakan toplam 295 dakika 25 arkadaşımızı dinledi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “İşte, maden ruhsatını işte efendim Başbakanlık mı veriyor?” Arkadaşlar, bunlar doğru değil, maden ruhsatını hangi kurumlarımızın verdiği çok ortadadır, bu konu da gereksiz bence, değerlendirmeleri doğru bulmuyorum. Bu konuda Enerji Bakanımız çok daha teferruatlı bilgi verebilir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bunun genelgesi değiştirildi mi Sayın Bakanım?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Doğru cevap vermiyorsunuz Sayın Bakan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

Sayın Bakan, buyurun siz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, maden ruhsatını Maden Genel Müdürlüğümüz varken “Başka yer veriyor.” denebilir mi ya, böyle bir şey ya?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hayır efendim, orada onlar veriyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Geçin ya, geçin ya.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 17 Haziran 2012 ismini, tarihini söyledim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ruhsatı kimin vereceği belli.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen çok ayıp yaptığınız ya. Gerçekten ayıp ya, müsaade edin.

Sayın Bakan, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yanlış bilgi bu, yanlış bilgi. Doğru bilgiyi versinler.

BAŞKAN – Yani, verilen bilgi ve cevap sizin istediğiniz gibi olmuyor diye böyle yapamazsınız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yönetmelik var, yönetmelik; Başbakan veriyor.

BAŞKAN – Sayın Çetin, müsaade edin lütfen.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Biz istediğimiz gibi cevap istemiyoruz, doğru cevap istiyoruz Sayın Bilgiç.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Başbakan vermiyor. Başbakanlık, bakınız, hangi konu olursa olsun herhangi bir kamu malının satışı, kiralınmasıyla ilgili izin veriyor. Müsaade eder misiniz. Bu belge, belki bir otokontrol sistemi kamu malının değerlendirilmesi konusunda tek elden bir bakış açısının sağlanması açısından doğrudur, yoksa ruhsatın kime verileceği konusu Başbakanlığı ilgilendiren bir konu değil. Hiç alakası yok yani.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Niye o veriyor o zaman?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 12 bin ruhsat niye bekledi orada demek ki yolsuzluk...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya çok ayıp.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Havuzda rant sağlamak için böyle yapılıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O madende iki ay önce suda olumsuzluk olduğu bildirilmiş deniyor, bize Ermenek'teki madenle ilgili böyle bir bildirimin olmadığını ifade etmek istiyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Bilgiç, sizin de yaptığınız ayıp, bize söylemeyin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İntibak düzenlemesi 2000 öncesinde bir düzenlemedir. Yani, bunu defalarca söyledik. Yaklaşık 2 milyon civarındaki emeklimizi ilgilendiren bir düzenlemeyi defalarca söyledik, Musa Bey bunu sizler de biliyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama, intibak yanlış hesaplamadan kaynaklanan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – TKİ raporunu yazan denetçinin denetim ekibinden çıkarıldığı konusunda doğrusu ben bilgi sahibi değilim, ilgili arkadaşlardan bilgi almanız daha doğru olur. Yani, yine burada bazı madenlerin Bülent Bey ihalesiz yönetim kurulu kararı olmadan... Bu da bizim bilgimiz dâhilinde bir konu değil. Ben hiçbir şeyin hukuka aykırı yapıldığı inancı içerisinde değilim, bütün bu prosedürlerin ki ilgili arkadaşlar bunları sorarsanız gerekli cevapları vereceklerdir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Cevap öyle geldi Sayın Bakan, bu cevaba göre söyledim ben onları.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, “Tespitler doğru yapılmalı, çare bulmalıyız diyorsunuz, ölüm var.” Aynen öyle. Bizim de şu andaki, aylardır bütün mücadelemiz bunların ortadan kalkmasıyla ilgili mücadeledir. Bu, Meclise gelen ve önce işverenin kayıplarını düzenlemeye dönük maddeye gerek olmadığını orada söyledik. Belki de mevcut sözleşme içerisinde verilebileceği ama önce işçinin alacağını aldıktan sonra diğer konuların gündeme gelmesinin doğru olacağını ifade ettik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

Taşeronlaşmanın devlete maliyeti daha yüksek dediniz. Aynen katılıyorum çünkü 761 bin civarında kamuda taşeron var, bu düzenleme buradaki aksaklıkları giderecek, belki de o seviyede bir çalışana ihtiyaç olmayacak, asıl kadrolarda meydana gelecek olan boşluklar doldurulacak şimdi ve hizmet alımında yapılacak eleman sayısı da belirlenecek; daha az sayıda, daha derli toplu, o sayıyı aşmayacak bir hizmet imkânı olacak.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani, taşeronun maliyeti daha mı yüksek Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, ben geçmişle mukayese... Taşeron maliyeti değil. Taşeron sayısı bakımından 761 bin sayısına baktığınız zaman, geçmişte 400 bin işçiyle kamu hizmetleri görülürken şimdi taşeron artı kamuda 200 bin işçiyle baktığınız zaman, sayısal olarak...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani, yaygınlaşmasının maliyeti yüksek mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...bu sayının 400 binin yukarısına çekilmesi doğaldır.

(Oturum Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti)

BAŞKAN – “Toplam maliyet olarak” diyor Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İhtiyaç olabilir ama burada disipline eden bir düzenlemeyi getirmemiz son derece isabetli olur.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakanım, size bir bilgi vereyim bir cümle.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Eleştirilere yol açan 2012/15 sayılı genelgenin bir cümlesini okuyorum: “Kamu kurum ve kuruluşları (Belediyeler ve il özel idareleri hariç) ile sermayesinin yüzde 50'sinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait şirketlerin, kendi mülkiyetlerinde veya tasarruflarında bulunan taşınmazlarıyla ilgili olarak; kamu kurum ve kuruluşları, vakıf, dernek veya bunların şirketlerine, gerçek veya tüzel kişilere; satış, kira, irtifak, takas, tahsis, devir ve bunun gibi her türlü tasarrufa yönelik işlemleri için Başbakanlıktan izin alınacaktır.” Başbakanlığının iznine bağlı, onu söylemeye çalışıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İzin alınacak evet. “Ruhsat verilecek.” demiyor, izin alınacak. Herhangi bir kurumdaki diyelim 25 metrekairelik, İzzet Bey, bir dükkân eğer varsa, kamu bunu kiraya verecekse Başbakanlık bunu belki de usulen imzayı atıp gönderiyor ve bu ilgili kurum tarafından ihale ediliyor, açık, şeffaf bir şekilde kiraya veriliyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 1 santimetrekare dahi Başkanlıktan geçecek.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, bunun ruhsat veriliyor gibi takdimi son derece yanlış. Başbakanlığın böyle bir şeyi söz konusu değil.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 16 Haziran 2012...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ya, bunu eleştirebilirsiniz, ayrı bir şey ama olan şeyi ben size söylüyorum, olan böyle.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tamam İzzet Bey, tamam söylediniz, tamam.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Siz diyorsunuz ki: “Ruhsat veriliyor.” Böyle bir şey söz konusu değil.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 12 bin ruhsat...

BAŞKAN – Ruhsat anlamında değil zaten o.

Sayın Bakanım, buyurun siz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, asansör kazası ve... “İşte, medya şöyle yaptı.” falan değil, bütün kazalarla ilgili bütün medyanın duyarlılığını ben gördüm; medyaya teşekkür ediyorum. Yani, bir ayırım falan kimse yapmadı, herkes bütün kazalara karşı son derece duyarlı davrandı.

Süleyman Bey işte “Kayıt dışı yüzde 42’ydi, yine de 42.” dediniz. Hayır, kayıt dışı 52’ydi, 36 oldu. Yani, bu kadar bir gelişme, bunu görmemiz gerekiyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Oradaki rakamlar öyle mi? Devletin rakamlarından bahsediyoruz, ben kendi kafamdan atmıyorum.

Yaşa takılanları söylemediniz, ben sordum kaç defa.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Ayaydın, taşeron, kamulaştırma, bunlara cevap verdik.

İşçi haber veremiyor. Bu, doğru. Bakın, şunu söylemem gerekiyor: Ermenek’te özellikle bu 4 firmanın arasında gizli bir sözleşme olduğunu bizzat işçilerden tespit ettik ve son derece çirkin bir yaklaşım, bunun üzerine gidiyoruz. İşçilerin sorunlarını... Çünkü, biz ALO 170’den bunları takip ediyoruz, bize gelen her şikâyet hemen karşılığını buluyor. Bu, çok önemli. ALO 170’e gelen her şikâyet karşılığını buluyor fakat işçilerden baktık ki o bölgeden yoğun bir şikâyet yok. 180 kişi çalışıyor, bize gelen iş güvenliğiyle ilgili bir şikâyet yok. Bunun nedenini araştırdığımızda oradaki 4 şirket arasındaki bir gizli iş birliğinin getirmiş olduğu bir sıkıntılı durum var. Bunun aydınlatılması konusunda çalışmamızı yapıyoruz.

Bazıları mükerrer olduğu için giremiyorum.

Sayın Oral “Denetim yapılmadıysa neden görülmeli.” diye sordu. Denetimlerde bir sıkıntı olmadığını söyledim, yoğun bir şekilde denetimler gerçekleştiriliyor.

Devlet Personel Başkanlığıyla ilgili 657 reformuyla ilgili evet, çalışmamız var, mutlaka reforme edilmeli, birkaç kez ben söyledim. 657 sayılı Yasa 657 kere değişmiş. Dolayısıyla, bu yasanın mutlaka reforme edilmesi gerekiyor. Faaliyet alanı tabii, Sayın Bakanım, tek düzey değil, birçok alanda faaliyetleri var Devlet Personelin. Çalışma

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

Bakanlığına niye bağlandı? Toplu sözleşme kamu çalışanlarının bu yönüyle bir bağıımız var, başka şeyler de ifade edilebilir.

Bu açığın, herhâlde sosyal güvenlik açığının projeksiyonuyla ilgili bir sorunuz vardı. Gayrisafi millî hasılaya oranı 2014'te 1,16...

SÜMER ORAL (Manisa) – Bütçe transferini sordum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bize “açığını” demiştiniz siz , öyle aldık notumuza.

SÜMER ORAL (Manisa) – “Bütçe transferi” demiştim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bütçe transferini yazılı olarak size takdim edelim o zaman.

Efendim, “Emekten yana mısınız, sermayeden yana mısınız?” Hem emekten yanayız hem sermayeden yanayız. Bana göre, eski kalıplar bunlar. Efendim, “Emekten yanayız, sermaye olmasın mı?” anlamı çıkacak buradan. E, sermaye olmayınca emek nerede olacak?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ağırlık farkı var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii tabii.

BAŞKAN – Özgül ağırlık.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, Çalışma Bakanlığının nerede olduğu bellidir, orada sorun yok fakat yani böyle bir kesin çizgi dönemi bitti. Artık o 20'nci yüzyıl kalıpları geride kaldı. Emek ve sermaye bir olmak durumundalar ve birbirine sahip çıkmak durumundalar, bunun başka çıkış yolu yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasıl olacak, emekle sermaye bir nasıl olacak?

ADNAN KESKİN (Denizli) –Bu yorumu ayrı bir fasılda çalışmak gerekir.

BAŞKAN – İzzet Bey'in sermayeden yana olduğu çıktı ortaya.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Uzun tartışılabilir ama net olarak söylüyorum yani bu derece işverenlerin tümünü de aynı kategoriye koymak son derece yanlış. Bu ülkede 160 milyar dolar ihracat gerçekleştirenler de bu işverenler. Bu ülkede başarılı üretim yapan da bu işverenler. Dolayısıyla, her kesimin içerisinde tasvip etmeyeceğimiz unsurlar nasıl var ise bu boyutuyla bakmak, bu sınırlarda kalmak doğru olandır, aksi takdirde biz müteşebbisimizin kolunu, ayağını kırarak olursak işçiye ne yapacağız? Yani, bu da doğru değil.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Söylediniz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sizin için söylemiyorum ama geneli itibarıyla yaklaşımımız bu dengeyi kurmamızdan geçiyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – O dengeyi kabul ediyoruz ama izin verin de sistemin verdiği... Bu gerçeği de konuşalım yani. Demin söyledim...

SÜMER ORAL (Manisa) – Emek sömürsü.

BAŞKAN –Arkadaşlar...

Sayın Bakanım, siz...

Onu tartışsak...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sömürü boyutunu işleten kesimlerin karşısında. Ama, emek ve sermaye dayanışmasını da artık 20'nci yüzyıl kalıplarından çıkaralım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, 20'nci yüzyılı o kadar kötülemeyin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “Gururlanma” diye Sayın Aytuğ Bey söylediler. Çalışma barışı, inanın, sağlıklı bir diyalog ortamı var bütün kesimlerle; bir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sendikaları çok ezdiniz. Sizden olanlarla iyisiniz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Gıkı çıkmıyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Gıkı çıkan gidiyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İkincisi: Toplu sözleşmeler de bence son derece düzeyli gidiyor, hiçbir dışlanma falan söz konusu değil. İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası önemli bir yasadır. Sağlık Uygulama Tebliği önemlidir. Sağlıkla ilgili değerlendirmeyi yaparken, mutlaka 77 milyona sağlık hizmeti sunulurken eksik olmaz mı? Bu işin içinde yanlışlar yok mu? Yanlış yapanlar yok mu? Suistimal edenler yok mu? Onlara karşı getirilen önlemler olmamalı mı? Mutlaka olmalı. Sağlığı bir bütün olarak değerlendirdiğiniz zaman, burada sağlık uygulama tebliğinin hiçbir ülkeyle mukayese edilmeyecek bir genişliği, bir büyük alanı içine aldığını görmemiz gerekiyor ve bu konuda... Üniversitelerde yaşanan tıbbi malzemeyle ilgili sorunları aşmak için gerekli çalışmalar şu anda devam ediyor, ayrıntılı bir şekilde bu konuya giremeyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayabilirsek konuşmayı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Biraz Sayın Başkanım, sorular da var.

Üniversite hastaneleri yapısal problemlerden dolayı örneğin, 36'ya varan ödeme süreci nedeniyle SUT fiyatlarından malzeme alamamaktadır. Bu sorunun çözümüyle ilgili üniversitelerin aldığı tıbbi malzemeleri SGK firmalarına direkt olarak ödeyecektir. Bu, son aşamaya gelmiş bulunuyor şu anda.

Koruyucu hekimlikle ilgili efendim, “Yalnız 2'nci ve 3'üncü basamaklara dönük bir çalışmanız var.” şeklinde bir değerlendirme yapıldı. Ağırlıklı, Sağlık Bakanlığı bütçemiz görüşülürken orada dile gelecek ama... Koruyucu hekimlik ve aile hekimliği konusunda son derece önemli çalışmalar var. 4 milyara yakın bir bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...maliyetin söz konusu olduğunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ben bir on dakikalık süre rica edeyim.

BAŞKAN – Bir beş dakika içinde toparlarsanız iyi olur Sayın Bakanım çünkü çok uzadı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İşte, az önce ifade ettim. Tedavi harcamaları 2007 yılında 10,2 milyar lira, özel hastanelere ödenen 2,3 milyar lira, bunun içindeki payı, 10 milyarın içindeki payı yüzde 22,5. Hani “Özel hastanelere fazla aktarılıyor.” deniyor ya. 2013 yılında tedavi harcamaları 33,5 milyar, özel hastanelere giden ise 7,8, o da yüzde 23. Yani, böyle bir tablo söz konusu değil.

Aşkın Bey iş gücü piyasasıyla ilgili değerlendirmeler yaptı.

Şimdi, kadınların iş gücüne katılma oranı yüzde 30'larda Aşkın Bey. Erkeklerin iş gücüne katılımı ise yüzde 70'lerde. İkisinin ortalaması, ikisinin iş gücüne katılımı yüzde 50'ye çekiyor. Dolayısıyla, ortalamanın yüzde 50 olmasının kaynaklandığı noktayı biz biliyoruz, o açığı biliyoruz. Onun için ulusal istihdam stratejisinde de, o planda da kadın istihdamının yüzde 40'ların üzerine çıkarılmasıyla ilgili projelerimiz...

4/C'lilerle ilgili önemli mesafeler aldık. Yani, ücretlerine ciddi zam yapıldı. Bunların artık her yıl sözleşme durumu kalktı. Kadrolu diyebilirsiniz, emekli oluncaya kadar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kadroya alalım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Kadrolu, kadrolu efendim 4/C'li... Ya, zaten emekli oluncaya kadar...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Öyle bir durum yok, yarattınız.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bakınız...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sadece statüsü farklı yoksa...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, emekli oluncaya kadar iş güvencesi var.

BAŞKAN – Evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Her devlet memuru da böyle zaten. Bir problem yok.

Destek primi keselim... Destek primi Türkiye'de genç emeklilik olduğu için ortaya çıkmış bir tablodur. Onun için şu an itibarıyla çok gündemimizde olan bir konu değildir. “Asgari ücretten biraz fazla geliri olan için sağlık durumu ne olacak?” deniyor. Ondan zaten biraz prim alıyoruz, 45 TL prim alıyoruz. En düşük primi aldığımızı ifade edeyim.

Sayın Günal, veri satışı... Kesinlikle kişisel veri verilmemiş olup, toplulaştırılmış veriler verilmiştir. Torba yasayla da netleştirilmiş ve kişisel veri kesinlikle verilmesi söz konusu değildir; bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Son bölümde ise: “Kazalar Batı'da yok.” dedi Aşkın Bey. Kazalar yok, AB üyesi ülkelerin çoğu madencilik terkettti. Hangi ülkeler? İşte, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda gibi ülkeler bu işten çıktılar. Almanya 2018'de çıkmayı düşünüyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde 1 kazada 29 ölüm oluyor 2010 yılında. ABD, Almanya, Kanada'da tamamen mekanize bir şekilde üretim gerçekleştiriliyor. Bizim de şimdi bu sürece girmemiz gerekiyor ama şunu da bilmenizi istiyorum: Çin, Rusya, Hindistan ve Ukrayna'da ölümler devam ediyor. Mesela, Çin'de bir eyalette, 59 bin kişinin yaşadığı eyalette yılda 13 bin kişi maden kazasında hayatını kaybetmiş bulunuyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Eskisine göre Çin'de azaldı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, işte 13 bin.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Türkiye'de çoğaldı bu sayı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Neyse, o rakamları nereden çıkardınız 1,5 milyar nüfusun içerisinde onu bilemiyorum yani.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Biraz önce, inşaatın düşüp Kahramanmaraş'ta 1 kişi daha öldü.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ya, lütfen yani yedi sekiz saatir tartışıyoruz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Burada işsizlik sigortasıyla ilgili bir soru vardı. Kara yolları çalışanlarıyla ilgili...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yargı kararlarını ne yapacaksınız?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Evet, onu uygulayacağız bir şekilde. Şimdi uygulama noktasına geldik.

Bu işsizlik sigortasıyla ilgili, fon varlığıyla ilgili bir soru geldi. Yatırım araçlarına göre dağılımı nasıldır? Yüzde 9,42 mevduat, yüzde 1,47 kuponsuz tahvil, yüzde 89,11 kuponlu tahvil şeklinde özetleyebiliriz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tahvil, borç senedi...

BAŞKAN – Hazine, hazine senedi, hazine bonusu.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İşsizlik Fonu'ndan yararlanmak kolaylaşıyor mu Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir diğer konu: İş güvenliği uzmanları acaba ücretlerini almazsa işverenden diye... Şimdi arkadaşlar, ben rica ediyorum bu konuyu...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biraz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Akçay, bir şey söylüyorum: İş güvenliği uzmanları denetçi değil, bütün yanlışımlar zaten burada. Biz bunları müfettiş gibi görüyoruz. Bunlar müfettiş değil. Bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlarsanız...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Toparlıyorum.

Müfettiş değil, bunlar orada çalışan ve güvenlikten sorumlu elemanlar, o işin güvenliğinden. Hangi işveren o işin parçası olan birisinden güvensiz bir ortam oluştursun ister ama denetçi olsa dediğiniz doğru. Denetçi değil, orada güvenlikten sorumlu elemanlar. Teknik nezaretçi ve daimî nezaretçi Maden Kanunu çerçevesinde görev yapan arkadaşlar. Maden komisyonu raporunu değerlendirdiğimizi söyledik. Yasamıza kaynak teşkil eden unsurlardan bir tanesi gerek Devlet Denetleme Kurulunun gerek bu raporların olduğunu ifade ettim.

Burada çok uzunca sorularınız var, onlara giremiyorum.

Sayın Güneş...

ADNAN KESKİN (Denizli) – İhalelerle ilgili bir sorumuz vardı.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – 2 milyon Suriyeli...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Diğer sorularınız da var Sayın Güneş var ama yazılı cevap vereyim. Suriyelilerle ilgili şu anda Göç İdaresinin çıkarmış olduğu bir yasa vardı, Göç İdaresi Yasası.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Hazırlığı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır. O çerçevede bir yönetmelik çıkması gerekiyordu o da yayımlandı. Şimdi, bir Bakanlar Kurulu kararına ihtiyaç var. Bunlara geçici bir kimlik, tanımlama kimliği diyebileceğimiz bir kimlik verilecek ve bunların “açık iş” dediğimiz pozisyonlarda, mevcut açık iş pozisyonlarında da çalışan bizim işçilerin yüzde 10’unu aşmayacak şekilde çok ince, teknik bir çalışma yapıyoruz. Bugüne kadar gelen Suriyelilerle ilgili de ağırlıklı, şirket düzeyinde, işveren düzeyinde iş ortaklığı şeklinde ağırlıklı olarak pasaportlu olarak gelenler ve onlarla da bu şekilde iş gücü piyasasında veya üretim piyasasında bulunuyorlar ama henüz Suriyelilerle ilgili Bakanlar Kurulu kararı hazırlanmış değil. Bu hazırlanınca çok daha ayrıntılı bir şekilde bunu hem kamuoyuyla paylaşıyoruz hem sizlerle paylaşıyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – “Açık iş” dediğiniz nedir Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şu anda işçi bulmakta, iş gücü temininde zorlanılan, bulunamayan illerimizde, bütün illerimize dönük açık işler var; oraya dönük bir çalışmadır. Mevcut iş gücümüzü, mevcut iş gücü talebine kendi ülke insanımızın vereceği cevabı etkilemeyecek bir çözüm arayışı içerisinde olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Birçok başka soru da var, bunların cevaplanmadığını biliyorum ama bunların hepsine yazılı olarak cevap vereceğimi belirtiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir saate yakın cevap verdiniz, biz teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, bütçe üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

PROGRAMLAR

Şimdi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:
(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2015 yılı bütçesi ile 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:
(Mesleki Yeterlilik Kurumu 2015 yılı bütçesi ile 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)
BAŞKAN – Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:
(Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü 2015 yılı bütçesi ile 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Personel Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:
(Devlet Personel Başkanlığı 2015 yılı bütçesi ile 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)
BAŞKAN – Böylece, gündemimizin birinci bölümünde bulunan bütçe ve kesin hesaplar onaylanmış ve kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Gündemimizin ikinci kısmında bulunan Ekonomi Bakanlığı bütçesini görüşmek üzere saat 20.00’te toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati : 18.57

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.07

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Sayın Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

8'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Ekonomi Bakanlığı bütçe ve kesin hesap ve Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi, önce Sayın Bakanımıza sunumunu yapmak üzere söz vereceğim.

Sayın Bakanım, sunumdan önce ya da sonra bürokratlarınızın kendilerini tanıtılmalarını isteyeceğiz, Bakanlığımızın yöneticilerinin.

Ben mikrofonlarımı açıyorum, arkadaşlar bir kendilerini tanıtırlarsa...

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, mikrofonunuzu açıyorum.

Yarım saat süre veriyoruz, yetmezse inşallah biraz daha verimiz.

Buyurun Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; konuşmama başlamadan önce, dün vefatının 76'ncı yıl dönümü olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, bütün şehitlerimizi ve gazilerimizi saygıyla anıyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yorucu bütçe sürecinde Plan ve Bütçe Komisyonumuza da kolaylıklar diliyorum.

Saygıdeğer üyeler, konuşmamda kısaca dünya ve Türkiye ekonomisindeki genel görünüme değinip, ardından Bakanlığımızın çalışma ve projelerinden bahsetmeye çalışacağım.

Dünya, 2008 yılında bu günlerde küresel krizin en hareketli dönemini yaşıyordu. Aradan altı yıl geçti ve hâlâ dünya ekonomisi krizin etkilerini üzerinden atabilmiş değil. Ekonomimiz açısından en önemli bölge olan Avrupa Birliğinde bu yıl hafif çaplı bir iyileşme yaşadık ve bu da ekonomimize ihracat kanalında çok olumlu yansıdı. Fakat maalesef Avrupa ekonomisindeki bu iyileşme, son üç dört ayda deflasyon ve resesyon beklentilerindeki artış sebebiyle yavaşlamış durumda. Avrupa Merkez Bankası, faizleri sıfırın altına indirdi ve ayrıca yeni bir parasal genişleme programı başlattı.

Krizin başladığı ABD'de ekonomik gidişat hem büyüme hem de istihdam açısından oldukça iyi durumda. ABD'de ilk üç çeyrekte yaşanan büyüme, beklentilerin oldukça üzerinde. Ekimin son haftasında parasal genişleme süreci tamamen sona erdirildi ve artık 2015 yılı ortası ya da sonuna doğru faiz oranlarında artış öngörülüyor.

Çin ekonomisinde son yirmi yılda yaşanan hızlı büyüme, son birkaç yıldır ve özellikle de bu yıl hız kesmiş durumda. Japonya, yeni Başbakan Abe döneminde başlattığı parasal genişleme sürecine 31 Ekim 2014 günü daha da ağırlık vereceğini açıkladı.

BRIC üyelerinin büyümelerinde yavaşlama görüyoruz. Bu, diğer ekonomik göstergelerine de olumsuz şekilde yansıyor. Gerek cari dengelerinde gerek istihdam piyasalarında farklı boyutlarda bozulmalar görüyoruz.

Hemen yanı başımızdaki Avrupa krizinden 2010-2013 döneminde zarar gören ihracatımız, bu yıl özellikle Rusya-Ukrayna sorunu, Irak, Suriye, Mısır, Libya'daki malum gelişmeler sebebiyle de olumsuz etkileniyor.

İşte bu gelişmeler çerçevesinde 2013 ile 2014 genel olarak karşılaştırıldığında, dünyada ekonomik büyümenin ivme kazanmadığını görüyoruz. 2013'te yüzde 3,3 olan küresel ekonomideki büyümenin 2014'te de bu düzeyde kalacağı, 2015'te ise yüzde 3,8'e yükseleceği tahmin ediliyor.

Küresel ticaretin de durgunlaştığı bir dönemdeyiz. Dünya toplam mal ve hizmet ticaret hacminin 2014'te yüzde 3,8, 2015'te yüzde 5 artması bekleniyor. Grup olarak yükselen ekonomiler, gelişmiş ekonomilere göre daha yüksek artış oranlarıyla dünya ihracat ve ithalatına dinamizm kazandırmaya devam etse de hızları eskisi gibi değil.

En başta söylediğim gibi, bizim için Avrupa'daki durum önemli. 2012 ve 2013 yıllarında küçülen avro bölgesi, çok istikrarlı olmasa da büyüme patikasına girdi. Bu yıl binde 8 büyümesi beklense de gerçekleşme muhtemelen bunun altında kalacak. 2015'te avro bölgesinin yüzde 1,3, Avrupa Birliğinin yüzde 1,8 büyümesi bekleniyor. 2013 yılında avro bölgesindeki 18 ekonomiden 8'i kriz öncesi reel gayrisafi yurt içi hasıla düzeyine dönebildi, kalan 10'u hâlâ kriz öncesinin gerisinde. Avro bölgesindeki işsizlik 2014 Eylül ayı itibarıyla yüzde 11,5 düzeyinde. Neredeyse her 4 kişiden 1'inin işsiz olduğu İspanya ve Yunanistan'da bu durum toplumsal tahribatlara yol açıyor ve sosyal huzuru da bozuyor.

Dünyaya şöyle bir göz attıktan sonra şimdi de Türkiye'mizde neler oluyor, bu da buna bakalım: Türkiye olarak 2013'te yüzde 4,1 büyüdük. Gayrisafi yurt içi hasıla 822 milyar dolara ulaştı. Orta Vadeli Program'da, 2014'te yüzde 3,3 oranında büyüme gerçekleşeceğini öngörüyoruz. 2014'ün ilk yarısında yüzde 3,3 büyümeyi yakaladık. Öncü göstergeler 4'üncü çeyrek büyümemizin iyi geleceğinin işaretini veriyor, yüzde 3,3'lük hedefi rahatlıkla yakalayacağımızı, belki bunun bir nebze üstüne çıkacağımızı da görebiliyoruz.

2013'te ülkemizde kişi başına düşen gelir 10.807 dolara ulaştı. 2002 yılında bir Türk vatandaşı ortalama olarak bir AB vatandaşının yüzde 36'sı kadar bir gelire sahipken, 2013'te bu oran yüzde 55'e yükseldi. Yani Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile AB vatandaşları arasındaki refah farkı azaldı. Sadece büyüme değil artan gelirin dağılımı da bizim için çok önemli. Türkiye, 2003 yılında düşük-orta gelirli ülkelerden yüksek-orta gelir düzeyine yükselmişti. Birkaç yıl içinde yüksek gelirli ülkeler ligine girmeye hazırlanıyoruz.

Türkiye'de gelirin düzeyi yükselirken dağılımı da daha adaletli bir yapıya kavuştu. Tabii gelir dağılımında istediğimiz düzeyde değiliz. Ama şunu net olarak söyleyebilirim ki, 1990'lı yıllarda gelir dağılımının en hızlı bozulduğu OECD üyelerinden biri olan Türkiye, 2000'li yıllarda dağılımın en hızlı iyileştiği OECD üyesi oldu. Sizin de bildiğiniz gibi 2002'de nüfusumuzun yüzde 3'ü günlük 2,15 doların altında bir gelire sahipken, bu oran 2012'de hemen hemen sıfırlandı. 2002'de nüfusumuzun yüzde 30'u günlük 4,3 doların altında gelire sahipken, bu oran ise 2012'de yüzde 2'ler seviyesine indi.

Bizim için önemli konulardan ve de Bakanlığımızın son aylarda esas çalışma alanlarından biri net ihracatın büyümeye katkısını pozitif tutabilmek. Bu yılın ilk 6 ayında yüzde 3,3'lük büyümemizin yüzde 2,7 puanı net ihracattan geldi. Tahminlerimiz yıl genelinde bu rakamın yüzde 2'nin üzerinde olacağını gösteriyor. Hedefimiz net ihracatın katkısını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

sürekli pozitif seviyelerde tutmak olacak. Biliyoruz ki, daha fazla yatırım ve üretim yoluyla dengeli ve sürdürülebilir büyümenin cari açığımızı yüzde 3 düzeyine çekmenin kilidi buradan geçiyor. Bakanlık olarak bu konuda çalışmalarımızı da sürdürüyoruz. Tabii, ekonominin büyümesindeki başlıca amaçlardan biri istihdam yaratmak, işsizliği azaltmak. Bunu başaran bir ekonomiyiz. Krizin başlangıcından bu yana Avrupa'da istihdam 4,4 milyon azalırken Türkiye olarak Ocak 2009'dan bugüne istihdam artışımız 7 milyon civarında. Dünyada istihdam artış hızında Türkiye birinci sırada yer alıyor.

2014'te Türkiye'nin iş gücü ve istihdam hacmi şimdiye kadarki en yüksek seviyeye çıktı. 2014'te son açıklanan temmuz istatistiklerine göre iş gücü hacmimiz 29 milyon 276 bine ulaştı. İstihdamımız 26 milyon 410 bin kişiye yükseldi. Aynı dönemde işsiz sayımız 2 milyon 867 bin oldu.

Burada bir noktanın altını özellikle çizmek istiyorum: İş gücü hacmimiz son bir yılda 1 milyon 758 bin kişi artmış. Ekonomimiz bunun 1 milyon 262 binine yani yüzde 72'sine istihdam yaratmış. Bu, oldukça yüksek bir oran ve istihdam artışımız ilk 7 ayda yüzde 5,1 düzeyinde, yüzde 5,1'lik istihdam artış hızı hem 2012 hem de 2013 yıllarındaki istihdam artış hızından daha yüksek. Dolayısıyla, ekonomi yavaşlıyor ve işsizlik artıyor gibi yorum yapmak doğru değil, iş gücü hacmindeki olağandışı artış işsizlikteki artışın temel sebebi.

2014 yılında bizim için en önemli gelişme cari açıkta yaşandı. 2014 ocak-ağustos döneminde cari açık yüzde 35,4 azalarak 29,6 milyar dolar oldu. Cari açıktaki bu 16,2 milyar dolarlık iyileşmenin 9,2 milyar doları mal ve hizmet ihracatı artışından, 6,4 milyar doları mal ve hizmet ithalatındaki azalıştan kaynaklanıyor. Bu rakamlarla yıl sonu cari açığın gayrisafi yurt içi hâsılaya oranı yüzde 5,7'nin altına inebileceğini de öngörüyoruz. Ekonomimizin dengeli büyümesi açısından bu durum bizim için son derece önemli.

Türkiye, 2013'te 151,8 milyar dolar mal ihracatı, 251,7 milyar dolar mal ithalatı yaptı. Dış ticaret açığımız neredeyse 100 milyar dolar, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 60,3 oldu. Böylece Türkiye, 2013 yılında dünya mal ihracatında binde 8,1 ve mal ithalatında ise yüzde 1,3 paya sahip oldu.

Orta Vadeli Program'da ihracatımızın 2014'te 160,5 milyar dolara ve 2015'te ise 173 milyar dolara yükseleceği, ithalatımızın da 2014'te 244 milyar dolara düşeceği, 2015'te 258 milyar dolara yükseleceği öngörüldü.

Ekim ayı geçici gümrük rakamlarını dikkate aldığımızda ocak-ekim döneminde ihracatımız yüzde 5,7 artarak 131,8 milyar dolar oldu. İthalatımız ise aynı dönemde yüzde 4,1 azalarak 199,1 milyar dolara geriledi. Bu arada ihracatın ithalatı karşılama oranı 6,2 puan artarak yüzde 66,2 seviyesine çıktı. İhracatın ithalatı karşılama oranı ekim ayında yüzde 68 olarak gerçekleşti. İhracatta yıl sonu Orta Vadeli Program hedefi olan 160,5 milyar dolara ulaşılmasını, ithalattaki 244 milyar dolarlık beklentinin ise birkaç milyar dolar aşağıda gerçekleşmesini bekliyoruz.

Hâl böyleyken diğer ülkelerde ne oldu? Eylül verisini açıklamış Dünya Ticaret Örgütü üyesi 30 ülkeye baktığımızda, 2014 ocak-eylül döneminde bu ülkelerin mal ihracatının ortalama yüzde 2,9 arttığını görüyoruz. Görüldüğü üzere Türkiye, 2014'ün ilk 9 ayında yakaladığı yüzde 5,5'lik ihracat artışıyla dünya ekonomilerinin çok büyük çoğunluğunu geride bırakmış durumda.

2002-2013 döneminde yıllık ortalama ihracat büyüme performansımıza baktığımızda ise ülkemizin yüzde 14 ile dünyada ihracat açısından çok büyük başarıları imza atmış ülkelerin yer aldığı 16 ülke içinde 3'üncü olduğunu görmekteyiz. Türkiye olarak biz, bu yıl 9 aylık dönemde 239 ülke ve bölgeye ihracat yaptık. 2013'ün aynı döneminde ihracat yapılmayan 6 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleşti. 9 ayda ihracatı yapılan toplam 97 faslın 76 tanesinde ihracatımızı artırdık. Motorlu kara taşıtlarında yüzde 9,4; elektriksiz makinelerde yüzde 7,8; tekstilde yüzde 7,5; hazır giyimde yüzde 11,2; tarımsal ürünlerde yüzde 4,7 ihracat artışını gerçekleştirdik. Bu ihracat performansında sadece büyük merkezlerin değil 81 ilimizin emeği var. Yine aynı dönemde bütün illerimiz ihracat gerçekleştiren geçen senenin aynı dönemine göre 46 ilimiz ihracatını artırmayı başardı. Uygulamaya koyduğumuz politikalar sayesinde ülkemizin doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine her bölgesinde gelişen ihracatçı illerimizin yıldızı parlıyor. 2002'de 31 bin 731 ihracatçı firmamız varken, 2013'te bu rakam 60 bin 117 firmaya ulaşarak bir rekor kırdı. 2014 yılı ocak-eylül döneminde ise ihracatçı sayımız geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7 artışla 58 bin 146 olarak gerçekleşti. Birkaç örnek verecek olursak, 2002'de Türkiye ihracatının yüzde 58,2'sini İstanbul gerçekleştirirken diğer illerimiz yüzde 41,8'ini gerçekleştirdi. Bu yılın ilk 9 ayında İstanbul'un payı yüzde 51,9'a indi, diğer illerin payı ise yüzde 48,1'e çıktı. Buna karşılık Ankara'nın payı yüzde 4,2'den yüzde 5,3'e, Gaziantep'in payı yüzde 1,7'den yüzde 4,1'e, Kocaeli'nin payı yüzde 3,5'ten yüzde 5,7'ye, Manisa'nın payı yüzde 0,9'dan yüzde 1,3'e yükseldi. Konya, Sakarya, Mardin, Hatay, Kahramanmaraş gibi illerin aldığı payda ciddi sıçrama yaşandı. Artık ihracatta Anadolu'nun sesi daha gür yükselmeye başladı.

2014 ocak-eylül döneminde ihracatımızın yüzde 43,7'sini Avrupa Birliğine, yüzde 21,9'unu Yakın ve Orta Doğu'ya, yüzde 8,8'ini Afrika'ya, yüzde 10,1'ini diğer Avrupa ülkelerine, yüzde 7,3'ünü diğer Asya ve yüzde 6,3'ünü Amerika kıtasına yaptık. Bu yıl AB'ye ihracatımızdaki artış bizi en çok sevindiren gelişmelerden biri oldu. AB'ye ihracatımız 9 aylık dönemde yüzde 12,1 arttı. Bu noktaya dikkatinizi özellikle çekmek istiyorum: AB'nin dünyadan ithalatı sadece yüzde 5 artarken, bizden ithalatı yüzde 12,1 oranında arttı. Rusya, Ukrayna, Mısır, Libya ve Irak'taki siyasi gelişmeler bu yılki ihracat performansımızı zayıflatan dış risklerdi. Bu senenin ilk 9 ayında Rusya'ya ihracatımız yüzde 11,6, Ukrayna'ya yüzde 19, Mısır'a yüzde 4, Libya'ya yüzde 22,8 ve Irak'a ihracatımız ise yüzde 5,6 oranında daraldı. Tabii, bu ülkelerin dünyadan ithalatında da aslında çok ciddi düşüş olduğunu da bilmemiz gerekiyor. Rusya'nın dünyadan ithalatında yüzde 5,8, Ukrayna'nın ithalatı yüzde 24,7, Mısır'ın ithalatında ise yüzde 9,7 düşüş var.

İhracatın katma değer anlamındaki en önemli bir göstergelerinden bir tanesi de kilogram fiyatları. İhracatımızın katma değeri kilogram fiyatımız bu yılın ilk yarısında ortalama olarak 1,66 dolar oldu ve şimdiye kadarki en yüksek değerine ulaştı. Geçen yılın ilk yarısında kilogram fiyatımız 1,53 dolardı. 1,66 dolar noktasına 2009 yılındaki 1,16 dolardan geldik yani kilogram fiyatlarımızı 5 yılda yüzde 43 oranında artırmayı başarabildik. Tabii ki hedefimiz bu nokta değil bunu kilogram fiyatını 3 doların üzerine çıkarabilmek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

Çok önem verdiğimiz bir konu da dış ticaretimizde Türk Lirasının payını artırmak. 2002 yılında dış ticaretimizin binde 5,9'unu yani binde 6'sını TL ile yapabilirken, 2013 yılında bunu yüzde 4,15'e çıkardık. Bu yaklaşık 17 milyar dolara denk geliyor. 2014'ün ilk 9 ayında TL'nin dış ticaretimizdeki payı ise yüzde 4,61 oldu. 9 ayda 186 ülkeye 5,1 milyar dolar karşılığında TL ile ihracat, yaptık. 135 ülkeden ise 8,7 milyar dolar karşılığı ithalatı ise TL ile yapmayı başardık. TL'nin payı dış ticaretimizde ne kadar artarsa firmalarımızın döviz kuruna duyarlılığı azalacak ve cari açığımızın finansmanı da o denli iyileşecek.

İthalata bakıldığında bu yıl yüzde 4,2 düşüş olduğunu da görüyoruz, ithalatımızdaki ilk 10 faslın 4'ü geriledi. Bu gerilemenin ekonomimiz büyümeye devam ederken ve ihracatımız artarken yaşanan bir gerileme olduğunun altını özellikle çizmek istiyorum. 2014 ocak-eylül döneminde önemli bir kısmını altının oluşturduğu kıymetli metaller, taşlar ithalatımız yüzde 63 oranında düşerek 12,9 milyardan 4,85 milyar dolara geriledi. Motorlu kara taşıtları ithalatımız yüzde 10,4, demir ve çelik ithalatı yüzde 4,8 düşerken 13,3 milyar dolara ulaştı, elektriksiz makineler ithalatımız yüzde 7,1 daralarak 20,5 milyar dolar seviyesine geriledi. Diğer taraftan, ithalatımızın yaklaşık dörtte 1'ini oluşturan mineral yakıt ve yağ ithalatımız ilk 9 ayda 0,7 yani yüzde 1'in altında artarak 41,7 milyar dolar oldu.

Bakanlık olarak ithalatın bazı mallarda düşürülmesine yönelik adımlar da atıyoruz. Özellikle Türkiye'de üretilen-üretilen mallar hedefimizde. Amacımız, yerli sanayiye korumak ve geliştirmek, Türkiye'de üretimi artırmak.

Ekonomi Bakanlığı olarak, mal dış ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti de esas faaliyet alanlarımızdan biri. 2013'te hizmet ihracatımız 46,6 milyar dolar ile rekor kırdı. Türkiye, dünyada, hizmet ihracatında yüzde 1, hizmet ithalatında ise binde 5 paya sahip. 2014 Ocak-Ağustos döneminde, hizmet ihracatımızda yüzde 8,8 artışla 32,9 milyar dolara ulaştık. Gerek turizm, gerekse ulaştırma gelirlerimizde ciddi artış yakaladık. İthalatımız 16,4 milyar, net ticaret fazlamız ise yaklaşık olarak 16,5 milyar dolar. Bu yıl ağustos ayında yıllıklandırılmış bazda hizmet ihracatımız 49,3 milyar dolar seviyesinde. Sene sonunda inşallah 50 milyar doları aşarak rekorumuzu yenileyeceğiz.

Hizmet ticaretinden de sorumlu Bakanlık olarak cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 150 milyar dolar hizmet ihracatına ulaşmayı hedefliyoruz.

Türkiye olarak üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltmak, ülkemizdeki katma değeri ve teknoloji altyapısını yükseltmek zorundayız. Ekonomi Bakanlığı olarak; bu amaçla, bir yandan üretim, ihracat ve yatırımları artırmaya dönük çalışmalarımızı sürdürüyor, diğer taraftan ithalatı yöneten politikalar oluşturuyor ve yürütüyor.

Bakanlık olarak bütün bunları gerçekleştirmek için başlıca önceliklerimiz:

Bizi 2023 hedeflerimize ulaştıracak etken bir ekonomik yapı kurmak,

Yatırım, üretim, istihdam, ihracat zincirini kuvvetlendirmek,

Ticari markalarımızın gücü ve bilinirliğini artırmak, güçlenen Türkiye algısı ile markalarımızı desteklemek,

Yatırım ortamını hem iç hem dış yatırımcılar için iyileştirip, nitelikli doğrudan yabancı yatırımlar çekmek ve böylece uluslararası rekabet gücümüzü artırmak,

Ülkemizde daha fazla katma değer yaratıp, net ihracatımızın büyümeye katkısını artırmak,

Gelişmiş ülkelerin standardında ve kalitesinde daha fazla üreterek cari açığımızı azaltmak,

İthalat bağımlılığımızı azaltıp, ithalat politikalarımızı yerli üretim ve sanayiye desteklemek amacıyla kurgulamak,

Uluslararası tanıtım, fuarlar, ticaret ve alım heyetleri, ARGE, inovasyon, tasarım ve markaya ağırlık veren yüksek teknolojlili üretim ile birim fiyatı daha yüksek ihracat yapmak,

Tüm illerin üretim potansiyelini harekete geçirerek bölgesel kalkınmışlık farkını gidermek,

Dünya ekonomisinin yeniden şekillendiği dönemde söz konusu gelişmelere proaktif uyum sağlamak, ikili ve çoklu ticari ve ekonomik ilişkilerimizi geliştirmek,

Kültür coğrafyamızla ekonomik ve ticari ilişkilerimizi geliştirip bu ülkelerle daha etkin çalışmaktır.

Bu anlayışla, merkez ve taşra teşkilatımız ile birlikte 110 ülkede 160 merkezde toplam 250 kadroya sahibiz ve bu kadrolarımızla ülkemizi temsil ediyoruz. Ticaret müşavirliklerimiz ve ataşeliklerimizin ülkelere göre dağılımını ülkelerin önemine göre şu anda yeniden planlıyoruz.

Ekonomi Bakanlığı olarak son dönemdeki çalışmalarımız hakkında kısaca bazı bilgiler vermek istiyorum.

2023 yılı Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı ile 500 milyar dolar mal ihracatı ve 1,1 trilyon dolar mal dış ticaret hacmine ulaşmayı dünyanın en büyük ekonomileri arasında yer almayı ileri teknolojlili ürün ihraç payımızı yüzde 4'lerden yüzde 15'e yükseltmeyi ve ihracatımızın ithalatı karşılama oranını yüzde 80'lere yükseltmeyi hedefledik. Benzer şekilde 2023'te hizmet ihracatında 150 milyar dolarlık bir hedefimiz de ayrıca var. Hizmet ticaret hacminin de 240 milyar dolar olmasını bekliyoruz. 500 milyar dolarlık mal ihracatı hedefimize ulaşabilmemiz için yıllık ortalama ihracat büyümemizin yüzde 12,7 olması gerekiyor. Şunu da unutmamak gerekiyor ki: Türkiye, 2002-2013 döneminde yıllık ortalama yüzde 14 ihracat artışı da yakaladı. Bu performansı tekrar gerçekleştireceğimize inancımız tam. Tabii bu süreçte işimizin daha zor olduğunun da farkındayız. İnovasyon ve ARGE'ye dayalı, katma değerli, yüksek teknolojlili bir ihracat yapısına geçişi de tamamlamalıyız.

2023 hedeflerimize ulaşmada son derece önemli olduğunu düşündüğüm bir nokta ise "Türkiye markası" çalışması. Ülkemizin tanıtımına yönelik tüm faaliyetlerde kullanılmak üzere, ortak bir logo, slogan ve tanıtım stratejisini içeren, dünyadaki "güçlü Türkiye" algısını pekiştirmeyi hedefleyen bu çalışmayla artık sanayimizin gücünü, hizmet sektörümüzün kalitesini, insan kaynağımızı, kültürümüzü, sanatımızı dünyaya "Turkey Discover the Potential" logo ve sloganıyla tanıtacağız.

İhracatçı sayısını artırmak, mevcut ihracatçılarımızı daha kurumsal hâle getirmek ve markalaşmayı ve tasarımı desteklemek amacıyla; Turquality ve marka destekleri; yurtdışı birim, marka ve tanıtım faaliyetleri desteği; tasarım desteği; fuar destekleri; uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesi destekleri; pazara giriş belgeleri destekleri; pazar araştırması ve pazara giriş destekleri ile ne ölçekte olursa olsun bütün ihracatçılarımızı üç aşamada planladığımız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

ihracatta devlet yardımları sistematiğimizle destekliyoruz. Bu destek mekanizmalarını ise sürekli olarak günün gerektirdiklerine uygun şekilde güncel tutuyoruz. Buna birkaç örnek vermek istiyorum. Biz Ekonomi Bakanlığı olarak Türkiye'de tasarım ve inovasyon kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılması, ihracatçı şirketlerimizde tasarım departmanlarının kurulmasını önemli buluyoruz. Bu amaçla yeni tasarım ve inovasyon desteği üzerinde çalışıyoruz. Türkiye ticaret merkezleriyle ülkemizin, ihracatçı firmalarımızın ve Türk ürünlerinin tanıtım üssü, depo, antrepo hizmetleri ile lojistik merkezi, hukuki ve mali danışmanlık hizmetleri ve pazara giriş mihmandarlık hizmeti icra eden yeni ve süreklilik arz eden bir yapı oluşturmayı hedefledik.

BAŞKAN –Yarım saatlik süre dolmak üzere, biraz daha özetlerseniz.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sadece 3 dakika mı kaldı efendim?

BAŞKAN – Evet yarım saatten...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İhracatımızın kompozisyonunda yüksek teknoloji ürünlerin payını artırmak için özel çaba ve destek sağlayacağız.

Fuar desteklerimizden hazır bahsetmişken, Bakanlığımızın görevlerinden biri de Expo'ları düzenlemektir. 1 Mayıs-31 Ekim 2015 tarihleri arasında Milano İtalya'da düzenlenecek olan Expo Milano 2015 organizasyonuna ülkemizin katılımı konusundaki çalışmalara ivedilikle başladık. Buna ilişkin proje çalışmalarımızı tamamladık. Ayrıca 2017 Kazakistan Enerji Expo'su çalışmalarımızı da başlattık.

Malumunuz, expo organizasyonları, düzenlenen ülkelere çok ciddi ekonomik katkılar sunuyor. Bu minvalde, en son 2020 için başvurduğumuz expo organizasyonuna 2025 yılı için tekrar aday ülke olarak çalışmalarımızı başlattık. Daha önce 2 defa İzmir özelinde denediğimiz başvurumuzu bu defa bölgesel bir anlayışla Expo Ege 2025 projesi olarak bu organizasyona ev sahipliği yapmak istiyoruz.

İhraç ürünlerimizin tanıtımı, pazar payımızın artırılması, ticari ve ekonomik iş birliğinde ilerleme sağlanması amaçlarıyla, ticaret heyeti, sektörel ticaret heyeti, alım heyeti ve özel nitelikli alım heyeti programları da düzenliyoruz.

Ayrıca, ihracatımızda önem arz eden belirli sektör veya ürünlerin yurtdışında tanıtımı amacıyla ihracatçı birliklerimiz bünyesinde oluşturulan sektörel tanıtım grupları marifetiyle yurtdışında tanıtım faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. İhracatçılar için alıcı bilgileri ile pazar bilgilerinin ve dış ticaret düzenlemelerinin yer aldığı bu sistemimize çağrı merkezimiz üzerinden de ulaşılabilir. Bu kapsamda, ihracat bilincini tüm ülke sathına yaymak için illerde seminer ve konferanslar düzenliyoruz. Bugüne kadar 81 ilin 68'inde seminer düzenledik, yıl sonunda bütün illerimizde bunu tamamlamak istiyoruz.

Sadece ihracatımızın değil, genel olarak ekonomik durum ve gidişatımızın konuşulduğu, Ekonomi Bakanlığı olarak sağladığımız desteklerin paylaşıldığı, illerdeki üniversite, sivil toplum kuruluşları ve firmaların katılımı ile ekonomi zirveleri düzenlemeye başladık. Geçtiğimiz aylar içerisinde İzmir, Aydın ve Samsun'da geniş katılımlı ekonomi zirveleri düzenledik. Bundan sonra da bu kapsamdaki zirveleri Şanlıurfa ve Diyarbakır ile devam ederek Türkiye'nin farklı illerinde gerçekleştirme arzusundayız.

Daha önce de arz gibi 2023 hizmet ihracatı hedefimiz 150 milyar dolar. Bu genel hedefe bağlı olarak; 2023 yılında film ihracatımızı 1 milyar dolara, sağlık turizmi gelirlerimizi 20 milyar dolara, uluslararası öğrenci sayısını 100 bine ve buna bağlı gelirlerimizi 2 milyar dolara ve yazılım ihracatını 10 milyar dolara yükseltmeyi hedefliyoruz.

Bu hedefe en etkili biçimde ve en kısa sürede ulaşmak amacıyla bir destek programını yürürlüğe koyduk. Bu program ile "sağlık turizmi, film, eğitim ve bilişim" kilit sektörler olarak belirlendi. Bu 4 hizmet sektöründe yurtdışı pazarlara giriş ve tanıtım faaliyetleri Bakanlığımızca da destekleniyor. Diğer hizmet sektörlerine yönelik çalışmalarımız da hızla devam ediyor.

Hizmet ihracatında önemli sektörlerimizden birisi yurtdışı müteahhitlik ve müşavirlik hizmetleridir. Müteahhitlerimiz bugüne kadar yurtdışında 104 ülkede 294,9 milyar dolar değerinde 7 615 proje üstlendi. Üstlenilen proje bedeli 2002 yılındaki 2,6 milyar dolar seviyesinden, 2013 yılında 32,5 milyar dolara yükseldi. 2014 yılında üstlenilen yurtdışı projeler ise 17,4 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu performanslarıyla müteahhitlik sektörümüz bugün dünyada Çin'den sonra ikinci sıradaki yerini gururla alıyor.

Lojistik sektöründe ise ihracatçılarımızın elverişli maliyetlerle ve süratli bir şekilde hedef pazarlara ulaşmalarını sağlayacak yeni ulaşım güzergâhları tespit etmeye ve sektörün sorunlarını süratle çözmeye çalışıyoruz.

Lojistik çalışmaları sayesinde, hedef pazarlara ulaşımında Kızıldeniz'den Körfez Ülkelerine, Gürcistan'dan Rusya'ya, Hazar Denizinden Orta Asya'ya yeni ihraç güzergâhlarının tesis edilmesi yönünde de çaba sarf ediyoruz.

Çok önemli bir ihraç pazarımız olan Irak'a taşımalarımızın kesintisiz bir şekilde devam etmesi için Irak ve İran'ın ilgili makamları nezdinde girişimlerimiz de bulunuyor, Irak'a ihracatımızın aksamaması için devamlı olarak da gayret sarf ediyoruz.

İhracatı ve dış ticaret hacmini artırmak için dünyanın dört bir yanındaki ülkelerle ikili ticari ilişkilerimizi de geliştiriyoruz. İkili ticari ve ekonomik ilişkilerimizde en temel mekanizma karma ekonomik komisyon ve JETCO toplantıdır. 2013 yılında ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizi geliştirmek adına 23 adet karma ekonomik komisyon toplantısı ve JETCO benzeri toplantı gerçekleşti. 2014 yılında bugün itibarıyla bu sayı 16'dır. Üst düzey ikili görüşme sayısı 2013 yılında 139 iken, 2014 yılı Ekim sonu itibarıyla bu sayı 120'ye ulaştı.

2014 yılında olduğu gibi 2015 yılında da ikili ilişkiler açısından temel hedef, talep açısından pazarın büyük ölçüde doygunluk yaşadığı geleneksel Avrupa Birliği pazarının dışında Türkiye'nin tarihi bağları ve coğrafi konumu itibarıyla kültür coğrafyamız olarak tanımlanan; Orta Asya, Orta Doğu, Balkanlar, Kafkasya, Kuzey ve Orta Afrika'yı da içine alan geniş bir bölgede ekonomik ve ticari anlamda etki alanımızın genişletmektir.

2015'de ikili iş birliğimizi ve ticari ilişkilerimizi çok fazla geliştirmeyi planladığımız ülkelere yönelik farklı açılımlarımız da olacak. Örneğin, hedef ülkeler arasında yer alan Kazakistan'la ekonomik ortaklık anlaşması yapılmasını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

da hedeflenmekteyiz. En önemli 4'üncü ihracat rotamız Rusya Federasyonu ve öncelikli ülkeler arasında gördüğümüz Türkmenistan'la da halihazırda tercihli ticaret anlaşmasının alt yapısı oluşturulmaktadır. Çalışmalarımız belli bir coğrafya ile de sınırlı kalmıyor; Avustralya ve Yeni Zelanda ile de benzer anlaşmalar üzerinde çalışıyoruz ve resmî görüşmelere de başladık. 2015 yılında yeni açılımlar ve yeni fırsatlar arayışı içinde olmaya devam edeceğiz. Bu kapsamda, gözlemci statümüzün olduğu Pasifik İttifakı, Avrasya Ekonomik İşbirliği ve Şangay İşbirliği Örgütü ile ilişkilerimizi de geliştirmek üzere çalışmalarımız devam ediyor.

Çok taraflı boyutuyla, 2015 yılına yönelik olarak vurgulanması gereken 2 önemli faaliyetimiz var: Birincisi, Türkiye'nin G20 dönem başkanlığını üstlenecek olması. Bu bağlamda ticaret bakanları toplantısı da dâhil olmak üzere, pek çok etkinliğin ev sahipliği ve organizasyonu ülkemiz tarafından yapılacaktır. Ticaretle bağlantılı konuların sorumluluğu ise Bakanlığımızda olacaktır.

Bir diğer büyük proje ise, 160 ülke Ticaret ve Ekonomi Bakanları ve heyetlerinin katılımının öngörüldüğü, Dünya Ticaret Örgütü'nün kuruluşunun 20'nci yılına rastlayacak olan Dünya Ticaret Örgütü 10'uncu Bakanlar Konferansına 2015 yılında ülkemizce ev sahipliği yapılması. Gerçekleşmesi hâlinde, konferans, Ekonomi Bakanlığının şimdiye kadar düzenlediği en büyük organizasyon olacak.

2023 hedeflerine ulaşılmasında ve ülkemizin küresel değer zincirinde var olabilmesinde özel sektörün dış ekonomik ilişkilerdeki gücü çok daha önemli hâle gelmiştir. Bu kapsamda DEİK, eylül ayında yapılan bir düzenlemeyle özel sektörün daha etkin katılım göstereceği bir yapıya kavuşturuldu. DEİK'te 41 olan kurucu özel sektör kuruluşunun sayısı 99'a çıkartıldı. Ticaret ve sanayi odaları ile ihracatçı birlikleri de kurulda yer alma fırsatı buldular. Artık dış ekonomik ilişkilerimizde, tüm yönetim kurulu üyelerinin seçimle geleceği, tüm özel sektör kuruluşlarımızın söz sahibi olacağı güçlü bir çatı örgütümüz var.

AB'yle aramızdaki gümrük birliği, dünya ekonomisinde yaşanan büyük dönüşüm karşısında artık yetersiz kalıyor. Ülkemizi tam üyeliğe taşıyacak geçici bir düzenleme olarak görülen gümrük birliği, dengesiz bir yapıda tesis edilmiş; tam üye olmadan ortak ticaret politikası uygulama yükümlülüğünü üstlenen ülkemiz, gümrük birliği ile ilgili karar alma mekanizmalarının dışında; daha da önemlisi, gümrük birliği kararında, Türkiye'nin serbest ticaret anlaşmalarını AB'yle eş zamanlı tamamlamasını sağlayacak bir mekanizma maalesef oluşturulmamıştır.

Gümrük Birliği'nin günümüz şartlarına adapte edilerek güncellenmesi amacıyla 2014 yılının başından itibaren AB'yle yoğun bir çalışma ve temas sağlandı ve bununla ilgili Türkiye'nin serbest ticaret anlaşmalarının karar alma sürecine katılımı, kara yolu kotalarının sorunlarının çözümü, anlaşmazlıkların hâlli mekanizmasının oluşturulması ve hizmetler ile kamu alımlarının karşılıklı pazar açılımı için müzakere süreci başlatılmasıyla ilgili görüşmeler gümrük birliği makamlarıyla hızlı bir şekilde sürdürülmektedir. Kasım ayı başında göreve gelen yeni Komiser Malmström ile süreci hızlandırmayı ve müzakerelere 2015 yılında başlamayı öngörmekteyiz.

ABD ve Avrupa Birliği arasında TTİP müzakereleri şu anda devam ediyor. ABD ile Avrupa Birliği TTİP müzakerelerini 2015 yılı sonunda bitirmeyi, 2016 yılında onaylamayı, 2017 yılında da yürürlüğe koymayı hedefliyor. Bu düzenlemeye taraf olmak adına ülkemiz gerek ABD'yle gerek Avrupa Birliğiyle yoğun şekilde temaslarımızı sürdürüyoruz. Ayrıca İran'la, Türkiye olarak çok kapsamlı bir tercihli ticaret anlaşmasını da bu arada yaptık.

Başta komşu ve çevre ülkeler olmak üzere 32 adet ülkeyle veya ülke grubuyla serbest ticaret anlaşması imzalandı. Bunların 11 tanesi Avrupa Birliği sebebiyle feshedildiği için hâlâ 17 ülkeyle serbest ticaret anlaşmamız devam ediyor. Ayrıca Lübnan STA'sı Lübnan tarafının, Kosova, Malezya ve Moldova STA'ları ise her iki tarafın iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecek.

Bunun yanında Gana, Faroe Adaları gibi ülkelerle STA müzakerelerini tamamladık. Yakın zamanda anlaşmaların imzalanmasını da bekliyoruz. Şu anda 13 ülke ve ülke grubuyla ülkemiz serbest ticaret anlaşmaları müzakerelerine devam ediyor. 10 ülke grubu nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde de bulundu.

Bugün itibarıyla ihracatımızın yarısından fazlasını Gümrük Birliği ve STA ortaklarımızla gerçekleştirmekteyiz. Mal ihracatının yanı sıra hizmet ihracatımızı da arttırmak ve ülkemize yabancı sermaye çekmek amacıyla hizmetler, yatırımlar ve hatta kamu alımlarını içeren kapsamlı ve derin STA'lar müzakere ediyoruz. Güney Kore STA'sı çerçevesinde hizmetler ve yatırım fasıllarına dair müzakereler tamamlandı. Hâlen Singapur, Japonya, Ukrayna, Meksika ve Peru ile hizmetleri de kapsayan STA'ların müzakerelerini sürdürmekteyiz.

Diğer önemli bir kalem ise, doğrudan yabancı yatırımı ve teknoloji girişini hızlandırmak; firmaları ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amaçlarıyla kurulmuş olan 19 serbest bölgemiz faaliyetlerine devam ediyor. Bu bölgelerde 2014 yılı eylül ayı itibarıyla, 497'si yabancı, 1.660'ı yerli olmak üzere toplam 2.157 firma faaliyette bulunuyor. 2014 Ocak-Eylül döneminde serbest bölgelerde toplam ticaret hacmi 16,9 milyar dolar oldu ve 62 bin 844 kişi şu an itibarıyla istihdam ediliyor.

Diğer taraftan, serbest bölgelerin yüksek teknoloji ve doğrudan yabancı yatırımları çekecek şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, tekrar bir on dakika daha verelim. Tamamlayabilirsiniz iyi olur.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – On dakikada toparlarız inşallah.

2023 hedeflerine uygun şekilde yeniden yapılandırmak üzere kanun teklifimizi çok kısa bir sürede yüce Meclise arz edeceğiz.

Bakanlık olarak, yurtdışında yatırım yapan firmalarımıza, yurt dışı şirket satın almalarındaki danışmanlık hizmetlerinin karşılanması aşamasında 200 bin dolara kadar teşvik de veriyoruz.

Yurt dışındaki yatırım stokumuz 2013 sonu itibarıyla 33,4 milyar dolara ulaştı. Yatırım stokumuzun 2023 yılı sonunda 100 milyar dolara ulaşmasını da hedeflemekteyiz. Nitekim bu çerçevede, girdi tedarik güvenliğinin sağlanması, tedarik maliyetinde etkinliğin artırılması ve cari açığın azaltılmasına katkı sağlanması amacıyla Girdi Tedarik Stratejisi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

(GİTES) kapsamındaki yurt dışı yatırımlara destek verilmesi yönünde hazırlıklar son aşamaya geldik. Bu kapsamda yurt dışında yatırım yapacak olan, yurt dışında teknoloji ve yüksek teknolojide yurt dışında firma satın alacak olan firmalarımızın yurt dışı danışmanlık hizmetlerine desteğin yanında bunlara yurt dışında satın almalarda destek anlamında faiz desteği de vermeyi planlıyoruz.

2023 hedeflerimiz için önemli uygulamalarımızdan bir tanesi de 2012 yılı Haziran ayında yeni bir anlayışla uygulamaya koymuş olduğumuz proaktif teşvik sistemimizdir. Bugüne kadar geçen iki yılı aşkın bir sürede teşvik sistemimiz sayesinde yatırımlar anlamında önemli kazanımlar elde ettik.

Bu doğrultuda teşvik sistemimiz içerisinde yer alan stratejik, büyük ölçekli ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamalarımız da özellikle büyük önem taşımaktadır. Stratejik yatırımların teşviki uygulamamız kapsamında bugüne kadar 13,4 milyar TL tutarında 14 yatırım projesi için belge düzenledik. Bu kapsamda yapılacak yatırımlar tamamlandığında yaklaşık olarak 11,5 milyar dolarlık ithalatı da bu şekilde engelleyeceğimizi öngörüyoruz. Yine 5. Bölge desteklerini uyguladığımız öncelikli yatırımların teşviki uygulamamız kapsamında ise bugüne kadar 25,1 milyar TL tutarında 1.146 adet belge düzenledik. Bu belgelerle 64.746 kişinin de istihdamını öngörüyoruz.

2014 yılı, teşvik sistemimizde önemli değişiklikleri gerçekleştirdiğimiz bir yıl oldu. 5 mevzuat değişikliği gerçekleştirdik. Gelen talepleri ve ihtiyaçları gözetererek dinamik ve sürekli güncellenen bir teşvik sistemimiz var. 20 Haziran 2012 tarihinden 2014 yılı ekim ayı sonuna kadar olan 28 aylık dönemde 179,3 milyar TL tutarında 10.723 adet yatırım teşvik belgesi düzenledik. Düzenlenen teşvik belgeleriyle 397.793 kişilik istihdam öngördük.

Bölgeler itibarıyla değerlendirdiğimizde 1. Bölge, belge adedi, sabit yatırım tutarı ve istihdam açısından ilk sırada yer alıyor. 6. Bölge ise belge adedi açısından 4. ve 5. Bölgeleri de geride bırakmış durumda. İstihdamda ise 6. Bölgenin yüzde 187'lik artışla 1. Bölge hariç diğer bölgeleri geride bıraktığını görürsek teşvik sistemimizin ne derece önemli sonuçlar aldığını da böylelikle tespit etmiş olduk.

Yabancı sermaye anlamında da baktığımızda, ülkemize 2002 yılına kadar toplam 14,6 milyar dolar doğrudan yabancı yatırımı gelirken, 2003 yılı başından 2013 sonuna kadar, hatta 2014 yılına kadar gelen toplam doğrudan yabancı yatırım sayısı 145,1 milyar dolar. 2014 yılı kayıtlarına baktığımız zaman ise bu yabancı sermaye yatırımlarında yüzde 9,8'lik bir artış 2013 yılına göre gerçekleştirdik. Diğer önemli bir rakam ise Türkiye'yle ilgili, ülkemizle ilgili, gelen yabancı yatırımların yüzde 70'inin Avrupa Birliği kaynaklı olması.

Yabancı sermayenin güvenliğini sağlama konusunda, yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasıyla ilgili de dünyada 90'ın üzerinde ülkeyle de bu anlamda anlaşma imzaladık.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sektörler Sayın Bakanım...

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Efendim?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Avrupa Birliğinden gelen yatırım hangi yatırımlar?

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bunlarla ilgili de dökümleri veririm şimdi.

Sizlerin de bildiği gibi, yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili de Hükümetimiz çok yoğun bir şekilde çalışıyor ve bununla ilgili sorumluluk da Ekonomi Bakanlığımızda. Türkiye olarak önceliğimizde üretimin ve ihracatın dışa bağımlılığını azaltacak, yurt içi katma değeri artıracak bir yapı oluşturmaya çalışıyoruz. Bu yönde yapılan en somut çalışmalarımız arasında Girdi Tedarik Sistemimiz yer alıyor. Yani kısa adı GİTES ile girdi temininde güvenliğin sağlanması, rekabetçiliğin ve ihracatın artırılması, ithalata olan bağımlılığın azaltılması, ara malı üretiminde etkinliğimizin güçlendirilmesi, sanayi için önemli ham madde ve girdilere adil fiyatlardan sürdürülebilir erişimin güvence altına alınması çalışmalarımız devam ediyor.

GİTES Eylem Planı, toplam 37 hedef ve 91 eylem içermektedir. Bu eylemlerde önemli mesafeler de katedildi. GİTES Eylem Planında kaydedilen gelişmelerin ve sonraki dönemde atılacak adımların değerlendirileceği 9'uncu İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Toplantısını da aralık ayı içinde gerçekleştireceğiz.

Konuşmamda değindiğim politika araçlarının hepsi aslında ortak bir amaca hizmet ediyor: Mal ve hizmetlerde üretimi ve ihracatı artırmak, üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltmak, ülkemizdeki katma değeri artırmak. İthalatı yöneten politika araçlarımız da yurt içi piyasaların düzgün işleminde ve gelişmesinde de önemli rol oynuyor.

Sayın Başkan, saygıdeğer Komisyon üyeleri; ithalat politikalarıyla yerli üreticinin korunmasının yanında tüketicilerin temel ihtiyaçlarının ucuza ve sağlıklı karşılanması, spekülasyon ve manipülasyonların engellenmesi ve sanayimize ucuz girdi sağlayarak rekabet gücünü yükseltici niteliklerdeki çalışmalarımıza da devam ediyoruz. Bu maksatla, ithalatta gümrük vergileri ayarlanmakta, gerektiğinde sanayimizin ihtiyacına göre askıya alınmakta ve tarife kontenjanı açılmaktadır.

Diğer taraftan, ithalatın bir yerli üretim dalı üzerinde neden olduğu zarar veya zarar tehdidini bertaraf etmek amacıyla yerli üreticilerin başvurusu üzerine veya resen ticaret politikası savunma araçlarını etkin şekilde uygulamaktayız. Bu uygulamalara ilişkin istatistiki bilgiler şu an yansıda gösterilmeye çalışılıyor ama herhâlde arkada daha rahat görülebiliyor.

İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat toplam 7 ürün grubunda ithalatı denetleyen çalışmalarımız var. Ayrıca, İran menşeli 6 ürün grubunda da korunma önlemi uyguluyoruz. Korunma önlemleri kapsamındaki ithalatın değeri önlem alındığı yıl itibarıyla 1,7 milyar dolar. Ayrıca, bir malın ithalatında kaydedilecek gelişmelerin izlenmesi amacıyla ithalatta gözetim uygulamasına da gidebiliyoruz. Bu kapsamda 129 adet gözetim tebliği yayımlandık. Söz konusu tebliğler kapsamındaki ithalatın değeri yaklaşık 20 milyar dolar.

Öte yandan, hâlihazırda 21 değişik ülke menşeli 52 ürün grubunda 116 adet damping ve sübvansiyon önlemi yürürlükte bulunuyor. En çok önlem alınan ülkelerin başında Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan ve Endonezya geliyor. Başta tekstil ve maden, metal ve plastik olmak üzere farklı sektörlerde damping önlemleri uygulanıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

2013 yılında dampinge ve sübvansiyona karşı önlem uygulanan ürünlerin tüm ülkelerden ithalatı 7 milyar dolar, önleme tabi ülkelerden ithalatı ise 2,1 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Bununla birlikte, ithalattan kaynaklanan haksız rekabete karşı yerli üretim dalını korumak için alınan damping önlemlerinin etkinliğinin tesisi ve zaafa uğratılmaması için gerekli izleme ve inceleme faaliyetlerini de titizlikle yürütüyoruz. Bu kapsamda, dampinge karşı önleme tabi 9 ürün grubunda 10 ülke menşeli 19 adet önlemin etkisiz kılınmasına karşı önlem alındı.

Bunun yanı sıra, tekstil ve konfeksiyon ürünleri ile ayakkabı ithalatında sağlığa zararlı azo boyar maddeler kullanılarak üretilmiş ürünlerin Riske Dayalı Denetim Sistemi vasıtasıyla denetlenmesi suretiyle ithal ürünlerin yürürlükteki teknik mevzuat ve standartlara uygunluğunun denetimini de ayrıca yapıyoruz.

Ayrıca, 15 Eylül 2011 tarihinden bu yana bazı tekstil eşyası ithalatında yüzde 20, bazı konfeksiyon eşyası ithalatında ise yüzde 30 ilave gümrük vergisi uygulanıyor. Tekstil ve konfeksiyon ürünlerindeki bu ilave gümrük vergisi uygulaması yürürlüğe konulduğu yıldan bir önceki yıl yani 2010 itibarıyla 3,5 milyar dolar tutarındaki ithalatı da kapsıyor. 2014 yılı Ağustos ayından başlamak üzere ise ayakkabı ithalatında yüzde 10 ile yüzde 50 arasında değişen oranlarda ilave gümrük vergisini de tahsil ediyoruz.

Yine, bilindiği üzere, Çin, sahip olduğu ham çelik kapasite fazlasından dolayı demir-çelik ürünleri ihracatını artırma çabasında. Dolayısıyla 2014 yılı Ağustos ayından itibaren Çin'in Türkiye'ye filmaşın ve inşaat demiri ihracat teklifleri artış gösterdi. Yeterli miktarda yerli üretimi bulunan ve her iki üründe de ülkemiz net ihracatçı konumunda olduğundan 2013 yılında 4,8 milyar dolar inşaat demiri ihracatı, 563 milyon dolar filmaşın ihracatını gerçekleştiren ülkemiz dünyanın bir numaralı inşaat demiri ihracatçısıdır. Ülke ekonomisine önemli katkı sağlayan sektörün Çin'den gelen ithalat baskısı karşısında rekabet gücünü koruyabilmesi için yaptığımız çalışmalar neticesinde yüzde 12 ve 15 olan demir-çelikten filmaşınlar ile inşaat demirinin gümrük vergilerini yüzde 30 ve 40'a yükselttik. Söz konusu uygulama 18/10/2014 tarihinde yürürlüğe girdi.

Ekonomi Bakanlığı olarak ürün güvenliği alanında da kritik bir kamu hizmeti vermekteyiz. Ürün güvenliği alanındaki uygulamaların temel amacı, ürünlerin ilgili standart ve teknik düzenlemelere uygunluğunun denetimidir. Bu uygulamayla ilgili standart ve teknik düzenlemelere uygunluğunu denetleyerek bir yandan tüketicimizin sağlık ve güvenliğini korumak, diğer yandan yerli ürünlerimizin kalitesini artırarak iç piyasada ve ihraç pazarlarında daha çok tercih edilmelerini sağlamaktır.

Piyasaya arz edilen çok sayıda tüketici ve sanayi ürünü, Bakanlığımızın koordinasyonunda ilgili Bakanlık ve kuruluşlar tarafından da denetlenmektedir. Her geçen yıl giderek artan sayıda denetim yapılmakta, bu sayede daha çok oranda güvensiz ürün tespit edilerek bunlarla ilgili gerekli işlemler yapılmaktadır.

Diğer yandan, Bakanlığımız ithalat aşamasındaki ürünlerin denetiminde doğrudan görev yürütmektedir. Bunun için de risk analizi yaparak ürünlerin ülkemize girişinde denetlenmesini sağlayan, dünyanın her yerinden e-imzayla 7 gün 24 saat ulaşılabilen elektronik Dış Ticarete Risk Esaslı Denetim Sistemi olan TAREKS'i kurduk. Avrupa'dan ve ülkemizin iş dünyasından kamu hizmeti ödülleri alan ve bürokrasiyi azaltan TAREKS'ten bugün itibarıyla 30 bini aşkın firma ve bunlara ait 45 bin temsilci yararlanıyor. Denetimlerimiz sonucunda güvensiz ve uygunsuz bulunan ürünlerin ülkemize girişi de engelleniyor.

Kamuoyunda piyasa gözetimi ve denetiminin önemine dikkat çekmek ve denetimlerin sonuçlarını halkımıza duyurmak için Bakanlık olarak 2013 yılı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu'nu geçtiğimiz ay yayımladık. Bu rapora göre, 2013 yılında piyasada denetlenen toplam sanayi ürünü parti sayısı bir önceki seneye göre yüzde 53 oranında artışla 118.724 oldu. Arasında tıbbi cihazlar, kozmetikler, elektronik ürünler, kırtasiye ürünleri, kişisel koruyucu donanımların da yer aldığı bu ürünlerin yüzde 12'sini teşkil eden 14.134 parti ürün güvensiz ve uygunsuz bulundu. Güvensiz bulunan ürünlere piyasaya arzı yasaklama, toplatma, bertaraf etme veya düzeltici önlemler uygulandı.

Ürün güvenliği ve denetimi alanında daha etkin ve ileri bir aşamaya geçmek istiyoruz. Bu amaçla Bakanlığımız koordinasyonunda yetkili Bakanlık ve kuruluşlarımızla 2015-2017 dönemi için Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi'ni belirledik. Bunun da ötesinde, Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı'nı hazırlayarak Başbakanlığa sevk edilmek üzere hazır hâle getirdik.

Bütün bu amaçlar ve faaliyetler doğrultusunda kullanılmak üzere Ekonomi Bakanlığının 2015 yılı bütçesi 2014'e göre yüzde 1,87 artışla 1 milyar 481 milyon 672 bin TL. Bunun 179 milyon 27 bin TL'si personel giderlerine, 19 milyon 618 bin TL'si SGK devlet primi giderlerine, 71 milyon 463 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerine, 1 milyar 185 milyon 44 bin TL'si cari transferlere, 16 milyon 520 bin TL'si sermaye giderlerine ve 10 milyon TL'si borç verme tertibine tahsis edildi.

Sözlerime son verirken Ekonomi Bakanlığının yeni web portalini de sizlere tanıtmak istiyorum. Yakında kullanıma açılacak olan bu web portalimiz... Bu kapsamlı yeni portalle dünyada ve Türkiye'de... Türkiye'miz için tabii, çok net bir şekilde görmenizi de istiyorum. Bundan sonra bütün Komisyon üyelerimiz, bu konuyla ilgili tüm profesyoneller, ülkemizde bütün milletvekillerimiz herkes için bir kullanım alışkanlığı yapacak olan bir web sitesi tasarladık. Çok yakın bir sürede ekonomiye ilgili dünyada ve Türkiye'de ne geliyorsa ve ne oluyorsa bu portalden anlık bir şekilde bütün dünyanın her yerinden bilgilerin aktarıldığı bir şekilde görme imkânımızı sağlayacağız. İnşallah bunu da biz mobil cihazlarınızda da indirilmesini bizler sağlayacağız.

Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri, ben öncelikle sabrınız için çok teşekkür ediyorum. Planladığımızdan çok daha uzun bir sunum oldu, bir saate yaklaşan bir sunum oldu. Ben tekrar teşekkür ederek saygılarımı sunuyorum ve bu sabrınızı da inşallah Ege'mizin güzel kuru incirleriyle de telafi etmeye çalışacağımızı bildiriyorum.

Saygılar sunuyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 87

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ekonomik hedeflere benzedi, ileriye yönelik vaatler var.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz sunumunuz için.

Şimdi bütçe üzerindeki müzakerelere başlıyoruz.

İlk söz Sayın Sarı'ya ait.

Buyurun Sayın Sarı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, sayın milletvekili arkadaşlarım, sevgili basın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Bakanım çok ayrıntılı bir sunuş yaptınız; içinde makro ölçekli değerlendirmeler de vardı, mikro ölçekli değerlendirmeler de vardı. Dolayısıyla on dakikada bunların hangisine ne kadar cevap verilebilir bilemiyorum ama ben de kendimce sizin sistematığınıza da denk düşecek biçimde kendi düşüncelerimi aktarmaya çalışayım.

Bir defa Sayın Bakanım, her şeyden önce bir küresel değerlendirme yaptınız ve bu küresel değerlendirmede benim de üzerinde hemfikir olduğum 3 tane temel nokta öne çıkıyor: Bunlardan biri küresel büyümlerin düştüğü yönünde; hem gelişmekte olan ülkelerin hem gelişmiş ülkelerin büyüme performanslarının kriz öncesi seviyelerin çok çok altında olduğu ve önümüzdeki döneme ilişkin de bu trendin devam edeceğine ilişkin bir bakış açısı var sunuşunuzda. Ben de aynı şeyi düşünüyorum. Hatta IMF'in, Dünya Bankasının ya da diğer kuruluşların yapmış oldukları değerlendirmeleri ve projeksiyonları her seferinde aşağı yönlü revize ettiklerini düşünecek olursak bugünden gelecek yıla ilişkin revizelerin daha da fazla olacağını öngörmek mümkün. Dolayısıyla Türkiye'nin içinde bulunduğu gelişmekte olan ülkelerde gelişmiş ülkelerde de kriz öncesi seviyelere göre en azından 2015 yılının 2014 yılına göre daha iyi olmayacağı neredeyse kesine yakın bir ihtimal.

Bunun dışında, dış ticaretteki artış hızlarının da yavaş seyrettiğini belirtmişsiniz. Yine, kriz öncesi dönemlerde yüzde 8'ler ile 9'lara kadar ulaşabilen dünya ticaret hacmi artış hızının 2'lerde, 3'lerde, 4'lerde seyredeceği de neredeyse kesine yakın. Dolayısıyla Türkiye'nin içinde bulunduğu dünya yani özellikle sizin Bakanlığınızın işte alanlarıyla ilgili kapsamlarda çok da avantajlı olmayacağını tahmin ettiğimiz bir konjonktür var.

Bununla birlikte yine sunuşunuzda belirtmişsiniz. Dünyada ucuz para döneminin de sonuna geliyoruz. Her ne kadar Avrupa Merkez Bankası önümüzdeki döneme ilişkin bir likidite enjeksiyonu düşünüyorsa da FED'in faiz oranlarını artıracığına ilişkin beklenti ve onun piyasadan çekeceği likiditenin... Daha doğrusu, Avrupa Merkez Bankasının vereceği likiditenin FED'in operasyonlarını telafi etmekten uzak olduğu da genel olarak değerlendiriliyor. Dolayısıyla küresel likidite açısından da çok da iyi olmayan bir konjonktürle karşı karşıyayız.

Şimdi, bunlar dünyanın gerçekleri ve bu gerçekler üzerinden biz birtakım projeksiyonlar yapıyoruz ülke olarak. İçinde ihracat projeksiyonları var, büyüme projeksiyonları var, istihdam projeksiyonları var ve buna uygun da bütçe bağlıyoruz. Dolayısıyla bu projeksiyonların bu konjonktürü ne kadar anladığı, ne kadar iyimser olduğu ya da ne kadar gerçekçi olduğunu da bu genel çerçeve içinden değerlendirmemiz söz konusu olabilecek.

Şimdi, büyümeden başlayayım isterseniz: Bir defa Sayın Bakanım, Türkiye'de büyüme oranlarının düştüğünü belirtmemiz gerekiyor. Hep sizin kıyaslama yaptığınız 2002 ve sonrasına ilişkin müsaade ederseniz ben de bunu devam ettireyim. Cumhuriyet kurulduğundan 2002 yılına kadar Türkiye'nin büyüme ortalaması yüzde 5 Sayın Bakanım. Yani bunun içinde savaşlar var, tek parti dönemleri var, çok parti dönemleri var, krizler var, Türkiye ortalama yüzde 5 büyümüş, bu, Türkiye'nin aslında tarihsel ortalaması.

Şimdi, öncelikle şunu belirtmek lazım ki AKP dönemi boyunca Türkiye tarihsel ortalamaların altında büyüdü. Yani ortada bir büyüme mucizesi yok yaratmış olduğunuz algıda olduğu gibi. Yani Türkiye dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olmadı. Türkiye'nin büyüme ortalaması, Orta Vadeli Plan hedeflerinizi tutturduğunuz varsaysanız bile, 2002'den 2017 yılına kadar yüzde 5'in altında kalacak ortalamada, bunu bir tespit edelim. Bunlar devletin resmî rakamları, dolayısıyla bu algıyı bir değiştirmekte fayda var.

İkinci tespitimiz şu: Türkiye'nin büyüme ortalamaları düşüyor yani sizin bu on iki yıllık iktidarınız döneminde bile aşağıya doğru düşüyor. Yani mesela kabaca ikiye ayıralım 2002'den 2007'ye kadar yani dünyada küresel krizin olduğu döneme kadar olan kısma bakalım. Yani ucuz para politikasının çok kuvvetli olduğu, dünyada ciddi likidite bolluğunun bulunduğu bir dönemde Türkiye, evet, yüzde 6'ların üzerinde, 6-6,5 kadar büyümüş. Bu aslında tarihsel büyüme ortalamalarının da üzerinde ama krizden sonraki döneme baktığımız zaman, özellikle son iki, üç yıla baktığımız zaman büyüme ortalamalarının hızlı bir şekilde aşağıya doğru düştüğünü ve yüzde 3'ler civarında, 3-3,5 civarında bir büyüme ortalamasıyla Türkiye'nin karşı karşıya kaldığını görüyoruz. Bütün bu süreçte, özellikle krizden sonraki dönemde Türkiye'nin gelişmekte olan ülkelere de ayrıldığını görüyoruz. Yani gelişmekte olan ülkelerin büyüme ortalamalarını bir tarafa koyun çizin, Türkiye'nin büyüme ortalamalarını koyun çizin; krizden sonra aradaki farkın artmaya başladığını göreceksiniz. Yani bu Türkiye'ye ilişkin bir yapısal problemin, Türkiye ekonomisine ilişkin, sadece Türkiye'ye özgü bir hikâyenin ve problemin olduğunu bize söylüyor aslında. Aslında siz de tespit etmişsiniz. Bundan önceki sunuşlarda da, bundan önceki bakanlıkların bütçelerinde de üstü kapalı olarak aslında bu tespit ediliyor. "Türkiye acaba orta gelir tuzağına mı düştü?" diye bir tartışmayı da yürütüyoruz bu bağlamda. Yani krizden önceki seviyede kişi başına gelir ile altı yıl geçmiş olmasına rağmen bugün kişi başına gelir seviyesinin 10 binlerde çakılı kaldığını görüyoruz. Ama ben her koşulda ve her şartta Türkiye'nin aslında orta gelir tuzağına takılan bir ülke olmadığını düşünüyorum çünkü orta gelir tuzağı biraz daha farklı bir kavram. Özellikle yatırım harcamaları, yatırım harcamalarının büyümeye duyarlılığı, büyümenin yatırım harcamalarına olan duyarlılığı, yatırım harcamalarının ne kadar çok büyüme yarattığıyla ilgili bir şey ve Türkiye henüz o noktada değil. Ama Türkiye'ye ilişkin bir ekonomik problem alanının var olduğunu bize gösteriyor. Yani bir yandan Türkiye'nin tarihsel büyüme ortalamalarının altında bir büyümeyle var olması, son dönemlerde büyüme

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 88

ortalamalarının düşmeye başlaması ve gelişmekte olan ülkelerle karşılaştığımız zaman da daha düşük bir büyüme performansı sergilemiş olması bir problem alanını bize işaret ediyor.

Şimdi, istihdamla ilgili, buna paralel olarak işsizlik oranlarının arttığını da görüyoruz. Her ne kadar siz sunuşunuzda işsizlikten çok bahsetmeseniz de aslında istihdamın arttığını vurgulamaya çalışsanız da, hatta sunuşunuzun bir yerinde “Türkiye ekonomisi istihdam yaratıyor. İşsizlik oranlarının artışı tamamen iş gücüne katılım oranıyla ilgilidir. Dolayısıyla Türkiye’de düşük büyümelerle işsizlik oranlarının arttığını söylemek doğru değildir.” demiş olsanız da bunun doğru bir değerlendirme olmadığını kabul etmek lazım. Dünyanın her yerinde işsizlik rakamlarına bakılır bir makrobüyüklük olarak. Eğer istihdam oranlarına bakacaksak, istihdam artış hızlarına bakacaksak o zaman Türkiye’nin istihdam oranlarının, iş gücüne katılım oranlarının neden gelişmiş ülkelerin çok çok altında olduğuna ilişkin bir karşılaştırma da yapmamız gerekir. O zaman ben de size şunu sorarım: OECD ortalaması ya da Avrupa Birliği ortalamalarına uygun bir iş gücüne katılım oranı olsaydı Türkiye’de işsizlik kaçtı diye sorarım. Yüzde 20’lerin üzerine çıkar Sayın Bakanım.

Dolayısıyla bu makro değişken yani Türkiye’de istihdama ilişkin işsizlik en önemli makro değişken olmaya devam ediyor ve Türkiye’de işsizlik oranları artıyor ve 2012 yılının sonbaharından itibaren artıyor. Bir trend değişikliği var burada. Bu da gayet normal çünkü büyüme oranları düşüyor. Yapılan çalışmalar şunu gösteriyor: Son bir yıl belki ayrık olabilir ama Türkiye’de işsizliği sabit tutabilmek için bile ekonominin en az 4,5-5 büyümesi gerekiyor çünkü genç bir ülke Türkiye. Her yıl 500 bin, 600 bin insan istihdam havuzuna giriyor. Dolayısıyla Türkiye’de yüzde 3’lük büyümeleri Türkiye ekonomisi kaldıramaz. Türkiye’nin bir an önce kendi potansiyeline dönmeye, hatta kendi potansiyelini de keşfederek onun ötesine yüzde 6’larda, 7’lerde büyümeye doğru gitmesi gerekiyor.

Bir başka nokta cari işlemler açığı. Şimdi Sayın Bakanım, cari işlemler açığının büyümeyle kurduğu ilişki Türkiye’de yine bir sorunlu alanı işaret ediyor. Şimdi, bir ülkenin cari işlemler açığı vermesi normal olabilir ama bir ülke büyümek için cari işlemler açığı vermek zorundaysa, ekonomik model böyle kurulmuşsa, böyle kurgulanmışsa burada bir problem var demektir. Üstelik birim büyüme başına verdiğimiz cari işlemler açığı miktarı da artıyorsa hem ekonomi büyürken hem küçülürken, bu başka bir yapısal soruna ve derinleşmekte olan bir yapısal soruna işaret ediyor demektir. Şimdi, biz, 2002 yılının başından beri söyledik: Yani Türkiye’de cari işlemler açığı büyümeye devam ediyor ama Hükümet hep şöyle yaklaştı meseleye: “Cari işlemler açığı büyüyor ama biz bunu finanse ediyoruz. Finanse edebildiğimiz sürece cari işlemler açığı vermemiz bir sorun teşkil etmez.” diyordu Hükümet. Şimdi, biz burada zaman kaybettik. Ama özellikle son iki yılda sevinerek görüyorum ki özellikle cari işlemler açığının millî gelire oranı yüzde 10’lara çıktı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hükümet burada “Ne oluyoruz?” demeye başladı. Yani burada bir yapısal sorun var, Türkiye ekonomisi giderek daha fazla cari işlemler açığı veriyor ve bu açığı azaltmak için orta ve uzun vadede yapısal bir şeyler yapmak gerekiyor diye düşünmeye başladı. Ben mesela bu yatırım teşvik süreçlerini, girdi tedarik sistemini yani dışa olan duyarlılığı daha az kanayan bir ekonomik model kurgulayabilmek için içeride yapısal bir şeyler yapma ihtiyacının ortaya çıkmış olmasını da memnuniyetle karşıladığımı belirtmek istiyorum ama çok geciktik. Bakın, on iki yıllık bir iktidar, tek başına bir iktidar. Cumhuriyet tarihi içerisinde yaklaşık yüzde 15-16’lık bir döneme denk geliyor, Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları ele alınabilirdi, çözülebilirdi, bugün başka şeyleri konuşuyor olabilirdik. Ama sürekli bunu görmezden gelen bir bakış açısı bizi buraya getirdi.

Mesela, Türkiye ekonomisinin çok ciddi bir dış finansman ihtiyacı var. Buna mesela sunuşunuzda hiç belirtmemişsiniz, hiç değinmiyorsunuz. Bakınız, önümüzdeki bir yılda vadesi gelen dış borçların ya da döviz cinsinden borçların miktarı 180 milyar dolar civarında. 50 milyar da cari işlemler açığı vereceksiniz, 230 milyar dolar. Millî geliriniz 822 milyar dolar. Yani millî gelirinizin dörtte 1’i kadar bir dış finansmanı bulmak zorunda bu ekonomi ve giderek bu küresel iklimin değiştiği bir ortamda bunu bulmak ve yaratmak zorunda. Yani likiditenin yönünün değiştiği, paranın yönünün değiştiği, dünyada ödünç verilebilir fonların daraldığı, paranın yeniden güvenli limanlara akma ihtimalinin yüksek olduğu bir konjonktürde Türkiye’nin bu kadar dış finansmanı nasıl sağlayabileceği ciddi bir soru işareti ve biz aslında bütün makro politikalarımızı da bu dış finansman ihtiyacı akışı üzerinden, bunun gerçekleşip gerçekleşmemesini temin etmek üzerine kuruyoruz. Aslında maliye politikamız da böyle, bütçemiz de böyle bugün tartıştığımız. Yani Türkiye’nin kırılganlıkları çok fazla. Bu kırılganlık içinden yeni bir kırılganlık daha yaratmayalım. Yabancı sermayeye sinyal verelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sarı, toparlayabilirsek...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ne yapacağız o zaman? İşte, yabancı sermayeye sinyal vermek için bütçelerimizi sıkacağız, daraltacağız, millî gelire oranı düşüreceğiz, borç stoklarımızın millî gelire oranını düşüreceğiz ama Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları var ve buralara kaynak ayırmak zorunda bu ekonomi. Bu ekonomi illa nihai istikrar programları uygulayarak gidemez. İstikrar programlarının ötesinde yapısal problemleri merkezine alan bir ekonomik modele, bir ekonomik kurguya ihtiyacı var. Dolayısıyla ben bu girdi tedarik sisteminin ya da yapısal sorunlara ilişkin atılan adımların ya da atılmaya çalışılan adımların bu genel çerçeveye içerisinden bir anlam ifade ettiğini de görüyorum, buna da inanıyorum, bu çerçeveyi de destekliyorum. Ancak burada ciddi bir zaman kaybımızın olduğunu da belirtmek isterim.

Son bir şey Sayın Başkan affınıza sığınarak... Şimdi, dış ticaret hedefleri, özellikle ihracat ve ithalata ilişkin gelişmeler Bakanlığınızın doğrudan doğruya ilgi alanına giren konulardan. Şimdi, ben mevcut konjonktürde, dünyanın mevcut patikasında Türkiye’nin ihracat rakamları hedefini tutturabilmesini, orta vadeli hedeflerin limitlere abilmesi de çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 89

mümkün görmüyorum. Zaten geçen seneki OVP’de 166 milyar dolardı, bunu 160’a revize etmişsiniz ve 203 milyar dolar üç yıl sonra ki 43 milyar dolarlık bir ihracat artışını -ki bu yüzde 10’un üzerine denk düşüyor, yüzde 10 civarında bir artış anlamına geliyor yanlış hesaplamadıysam- bunu Türkiye ekonomisinin tutturması çok olanaklı değildir. Farz edelim ki bu mümkün, farz edelim ki böyle bir şey oldu, ama 2023 yılında 500 milyar dolar hedefini tutturmak da bugünden imkânsızdır.

Dolayısıyla ben bu 2023 hedefinin işte beklenti yaratmak açısından belki bir mantığı ve anlamı olabilir ama ortaya koyduğunuz hedeflerin gerçeklikle bağları kopmuşsa beklentiyi bir yerden yakalayıp bunu sürükleyemiyorsanız bunların da çok anlam ifade etmediğini belirtmek isterim, bu hedefleri çok gerçekçi bulmuyorum.

Mikro ölçekte de aslında yapacağım birçok değerlendirme vardı ama vaktim sona erdi. Daha fazla sabrınızı zorlamak istemiyorum. Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın GÜnal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, çok değerli bürokrat arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan sunumunda güzel bir çerçeve çizdi ama ben baştan yine en son söyleyeceğimi söyleyeyim. Hedefler, dilek ve temenniler güzel geliyor ama uygulamaya bir türlü geçmiyor. Yani arkadaşlar genel hatlarıyla bir şeyler söyleyecekler, söylediler ama işin esas noktasına gelelim. Sizin için burada konuşmanızın içinde değindiğiniz önemli bir kısım vardı. Tabii, baştan birtakım şeyleri anlattınız ama esas olan “Bakanlığın faaliyetleri” diye başladığınız kısım, dünya ekonomisi, Türkiye ekonomisi, onda zaten bütün bakanlarımız bir şekilde “fix” olmuş ve bize gelip onları anlatıyorlar. Biz öncelikle sizin Bakanlığınızın faaliyet alanındaki konulara yani 27’den, 26’dan sonraki slaytlara bakarak konuşmamız lazım.

Şöyle başlıyor: “Türkiye olarak üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltmak.” Güzel, dönüşüm planına da birinci madde olarak eylemlere koymuşsunuz. “Ülkemizdeki katma değeri ve teknoloji altyapısını yükseltmek zorundayız.” Elhak, bunda katılmayacak hiçbir şeyimiz yok çünkü aynı şeyi biz de söylüyoruz ve de bu sene söylemiyoruz. Son iki yıllık AKP iktidarının tamamında, milletvekiliyken de, ondan önce de söyledik. “Bu amaçla bir yandan üretim, ihracat ve yatırımları artırmaya dönük çalışmalarımızı sürdürüyor, politikaları oluşturuyor ve yürütüyoruz.” Önceliklerinizi söylemişsiniz, onlara da itirazımız yok. Yani baştan tespit yaparak gidelim ki hani söylediklerimi yanlış değerlendirmeyin diye söylüyorum.

Şimdi “Yatırım ortamını hem iç hem dış yatırımcılar için iyileştirip nitelikli doğrudan yabancı yatırımlar çekmek.” Bu nitelikli dediğiniz ne? Fiziki sermaye yatırımı yani gelip bir yeri alması, adam gibi yatırım yapsın değil mi? Yani nitelikli, doğrudan yatırımcı dediğimiz bu. Ben hâlâ soruyorum, defalarca Genel Kurulda da, burada da sordum: 2000 yılındaki bir otomotiv fabrikasının İzmir’deki yatırımından bu yana bana bir tane 1 milyarın üzerinde Türkiye’ye bir yabancı yatırım geldi mi diye bir söyleyin veya 700-800 milyonluk. Ben hatırlamıyorum. Hani birisi AVM aldı, birisi banka aldı, birisi bilmem ne aldı, o ayrı. Gelip fabrika kuran... Bir zannederseniz Hyundai’ciler bir gelmişti, onlar da başka yere gitti. Böyle bir büyük çaplı bir şey...

Şimdi, biz yabancı sermaye deyince bunları anlıyoruz Sayın Bakanım. Aynı şeyi söylüyoruz ama yapalım artık yani. Hâlâ söylemeyelim. Aradan bu kadar zaman geçmiş yani daha fazla katma değer yaratıp... Nasıl yaratacağız? Sadece tüketim ekonomisiyle, sadece inşaat ekonomisiyle nereden katma değer yaratacağız? Sayın Babacan söyleyince de bazı arkadaşlarımız kızıyor. İşte, öyle dedi, böyle dedi, biri frenci, biri gazcı oldu... E doğruyu söylüyor. Bu yapı sürdürülemez. Biz de söylüyoruz. O daha utangaç söylüyor, biz daha bağırarak söylüyoruz. Şimdi, bu şekilde ithalata bağımlılığı azaltmak mümkün mü? Ne güzel “girdi tedarik sistemi” dediniz, siz de Komisyonunda üyediniz, siz de şahitsiniz. Sayın Zafer Çağlayan’a kaç defa söyledik, “Çağır bize anlat, bunları yap, seni tebrik edelim, alınından öpelim” demedik mi? Dedik. O bitti, siz geldiniz, Hükûmet hâlâ yeni program açıklıyor, yeni hedef açıklıyor, gene “Girdi tedarik sistemini güncelleyeceğiz.”

Şimdi, isterseniz ne söylemeye çalıştığımı daha net bir şekilde buradan size söyleyeyim. Birinci şey “Program koordinatörü Ekonomi Bakanlığı, ithalata olan bağımlılığın azaltılması...” Baştan söyleyeyim, biz bunu çıkaralı ne kadar oldu Kalkınma Bakanlığı... Bir buçuk sene oldu mu arkadaşlar? Nerede Kalkınmacılar gitti mi? Ekonomi gelince Kalkınmacıların hepsi gitmiş herhâlde. Yani kalkınma planını ne zaman çıkardık? Söylediğiniz 9 madde, artı 8, artı 8 tamamı kalkınma planında yer alan, kalkınma planından önce özel ihtisas komisyonu raporlarından süzülerek gelen beş yıldır çalışılan konular. Hâlen daha “Eylem planı çıkaracağız.” diyorsunuz. Ben şaşıyorum o zaman Sayın Bakan. Yani söylenenlerin çoğuna katılıyorum ama hâlen daha “Yapacağız, edeceğiz, yapılması lazım.” gibi bir şey...

Şimdi, bakın, başını beraber okuyalım, ne dediğimi tespit edelim: “Programın amacı ve kapsamı diye ithalata olan bağımlılığın azaltılması.” Programın eylem planı birinci cümleden başlıyor. İşte “Artan sermaye girişi, TL’nin güçlenmesi -bilmem ne, hepsini söylemişsiniz- yurt içi ara malları üretimi aleyhine bir ortam oluşturmuştur.” Peki, ne zaman oldu bunlar Sayın Bakanım? Yani bu da mı 2002’den önce oldu? Bunların tamamı... Bunların önlemini alalım dedik. Rüzgâr arkamızdan eserken ikinci yarıya gelmeden yapısal önlemleri alalım diye defalarca söyledik. Burada da dedik ki gelin -ki yeniden söylüyoruz, şu anda da söylüyoruz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, yapıcı, yol gösterici muhalefet anlayışı çerçevesinde- geciktiniz ama elhak söyledikleriniz doğrudur. Bu programda olanların çoğuna, hepsine neredeyse imzamızı atarız, ya gelin de sanal kısır çekişmelerle uğraşmayalım, bu yapısal önlemleri alalım, gerekirse bir ekonomik uzlaşma kurulu kurun, İç Tüzük gibi, Anayasa gibi bir komisyon kurun, hepimiz gidelim, çıkacaksa, işte, Borçlar Kanunu gibi, Ticaret Kanunu gibi oturalım, bir ayın içinde hepsini çıkaralım. Ama bir türlü bunlara sıra gelmiyor. Lüzumsuz birtakım işlerle, siyasi müzakerelerle, süreçler Meclisin gündemi maalesef yoğunlaşıyor. Diyorsunuz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 90

ki: "Tespiti yaptıktan sonra bu çerçevede yurt içinde üretilen ürünlerin standart ve kaliteleriyle teknolojik kapasitelerinin yükseltilmesinin desteklenmesi." Çok doğru. "Ara mallarında kullanılanlar arasında bilgi ve farkındalık düzeyi artırılсын, kamu alımlarında yurt içinde üretilen ve yerli girdilerde kullanılan nihai ürünler..." Çok güzel, hem savunma sanayisinde hem normal sanayide söyledik. Yüksek teknoloji tabanı nasıl yapacağız gerekli AR-GE'yi yapmadan, gerekli desteği yapmadan? Sadece müteahhitlere arsa, arazi rantı çıkararak, sadece Bakanlık aracılığıyla veya kurumlar aracılığıyla imar planı tadilatı yaparak bir yere kadar yapabilirsiniz. Kısımın büyümüş gibi görünürsünüz, sonra da hepiniz dersiniz: "Ya biz bu işsizliği niye düşüremiyoruz?" E düşmez. İstihdam yaratan alanlarda yeni yatırım yapmıyorsunuz ki. Demin dediğiniz gibi sizin yani girdi tedarik sistemini koyup dışarıdan söylediğiniz anlamda herkes diyordu: "Kur yükselmesin, böyle iyi." diyordu o zaman birkaç arkadaşımız hariç. Şimdi, kısmen sağlanan kurdaki bizim irademiz dışında yükselmeden kaynaklanan, talepteki daralmadan kaynaklanan ithalat azalması, bunun getirdiği şey bize yapısal olarak çözmeyecek ki. Kısım de enerjide dışa bağımlılığımızdan kaynaklanan enerji fiyatlarında düşüş... "Oh rahatladık seçim öncesi." dersiniz çok daha ağır fatura öderiz. Bize hâlâ geleceğe ilişkin eylem planları çıkarıyorsunuz, ben ona şaşıyorum hakikaten.

Şimdi, bak, bir tanesine bakalım, sırayla maddelere bakalım. Daha 1'incisi: "Girdi tedarik sistemi (GİTES) gerçekleştirme raporu hazırlanacak..." Bir daha üstüne basarak söylüyorum, duymayanlara...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Gelecek zaman mı?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – "Ve eylem planı –parantez içinde- 2013-2015 tamamlanmasını müteakip ülkemiz ihtiyaçlarına bağlı olarak güncellenecektir." Önce tamamlanacak. Ne? 2013-2015 GİTES Eylem Planı. Ya söylemeye çalıştığının özü burada yazıyor. Bütün söylediklerim bu işte. Bir Turizm Eylem Planı çıkardık, 2007-2013; 2013 geldi hâlâ 1'inci maddesindeki kanunu çıkaramadık. Geldi 2015; Bakan gitti, yeni Bakan geldi; hâlâ yok. Bakın, yani "Tamamına katılıyorum, getirin şu kanunu bir çıkarın, ondan sonra düzeltiriz." dedim, vallahi, bakan gitti -beş sene söyledik- yeni Bakan geldi, hâlâ... O da ortada yok, geziyor hâlâ daha bilmiyorum nerelerde geziyorsa. Turizmle ilgili ortada yok ortada yok derken, geziyor da yani sektörün olduğu yerlere uğramıyor.

Şunu söylemeye çalışıyorum: Bunları bir an önce yapalım, aksi takdirde... İşte, "Madenciliği yurt dışına çıkaracağız." diyorsun, Enerji Bakanına da söyleyeceğiz ama yahu, yurt içindekini bir çözelim, düzenlemesini bir yapalım, kendi madenlerimizi adam gibi işletelim uluslararası standartta. Demin Sayın Güneş'ti galiba, "Sigorta şirketleri 2 ülkeden kaçıyor sigorta için, birisi Türkiye." dedi, yani madenleri sigortalama anlamında. O standarda bir madenciliğimizi çıkaralım da yurt dışında arayalım.

"Rüzgâr enerjisi" demişsiniz, "yerli enerji" demişsiniz; bunlar güzel. Jeotermal... Ne yapacağız? "Makinesini üreteceğiz." İy de kardeşim, bunların ruhsatlarında sorunumuz var. Adam "Kendi enerjimi üreteyim." diyor, ona müsaade etmiyoruz, bir şey çıkarıyoruz sürekli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam, denetlenecek, düzenlenecek ama bunu da çözmemiz lazım. Enerjinin üretim potansiyelini artırmadan sadece makinesini artırarak bağımlılığı azaltma şansımız yok.

Tabii, çok konu var ama birazdan Sayın Başkan diyecek "Süren doluyor." diye. Yani bunları bir yapmamız lazım.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Doldu ama ek süre verdim ben.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamamlıyorum Başkanım, merak etme ama Sayın Bakana bitmeden -belki arada unutturum- bir şeyler söylemek istiyorum müsaade edersen, bir soruyla da karışık olsun. Yani ihtiyaç, kesersen sorularda biraz daha uzun sormak zorunda kalırım.

Sayın Bakanım, 21 Haziran 2014 tarihinde Almanya'da Ekonomi Bakanlığı yetkililerinin de katıldığı bir Türkiye Yatırım Ortamı -bu deminki söylediğiniz anlamda- Semineri gerçekleşmiş. Burada da tabii, belli STK'larla yapmışsınız. Tabii ki bu toplantıya gitmeden Dışişleriyle de arkadaşlarımız görüşmüştür, bürokrasini genel şeyini biliyoruz ama bir ek bilgi veya eğer bir yanlışlık varsa düzeltmenizi isteyeceğim. Bu seminerin düzenleyicisi -haber olarak da "Güneydoğu'ya yatırım çağırısı" diye yer aldı- Avrupa Kült İşverenler Derneği. Olabilir, arkadaşlar sizi çağırır, bütün ülkelerde yaptığınız gibi yaparsınız ama bize gelen bu bilgiler de bunun daha önceki KARSAZ deneyiminin arkasından gelen yeni bir şey olduğu ve bunun yöneticilerinin de yine devletin başka birimleri tarafından tehlikeli listede görüldüğünü de dikkatinize sunmak istiyorum. Yatırımı çekin de yatırımı çekerken müzakere süreciyle ilgili bütün arkadaşlarımız gelecek, yatırımı her yere yapacaksınız... İçeriğine değil, düzenleyen kişinin niteliğine itiraz ediyorum. Burada gerekli bilgiler var, zaman almamak açısından söylüyorum çünkü burada birçok diğer terör örgütüyle ilgili bağlantılardan bahsediliyor. Eğer bunlar doğruysa, o zaman o şeylere giderken arkadaşlarımızın belki ilgili birimlerden biraz daha destek alması gerekir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ayrıntısını gerekirse size verir veya söylerim. Daha önceki, kara para aklamayla ilgili birtakım hususlarda, terörün finansmanı ile ilgili hususlarda kendisinin adının geçtiğini şimdilik söylemekle yetineyim. Eğer bu konularda hemen, artık bu dilek ve temennilerden vazgeçip -Sayın Başbakanın da endişe olarak, birinci cümlesi buydu konuşmaya başlarken- önlem almak istiyorsanız biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bunlarla ilgili somut önerilerin tamamina -içeriğini tabii tartışmak şartıyla- esas itibarıyla destek olmaya hazır olduğumuzu söylüyoruz. Artık bir an önce plandan vazgeçip eyleme geçelim diyor, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günal.

Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 91

Sayın Bakan, hayırlı olsun.

İlk sunumunuz tabii fakat ekonomi ve bakanlıklar deyince, ekonominin çok fazla patronu olduğunu gördük Bakanlık olarak. Hükûmetin eylem planını açıklarken, Sayın Davutoğlu 11 bakanla ekonomide eylem planını açıkladı biliyorsunuz. Yani kabine o kadar dağınık ki ekonomi alanında, kim patron, kim sorumlu; yani kendi içinizde bir koordine olmadığı için... Yani zaten muhalefette paylaşıp, bu küresel kriz sonrası Türkiye'nin yeni pazarlara açılması, ekonomisini güçlendirmesi için bir ortaklaşmayı bugüne kadar denemediniz -Hükûmet olarak diyorum, AK PARTİ olarak; şahıs olarak kastetmiyorum- ve onun için de çok farklı sesler çıkıyor.

Zaten ekonomi çok önemlidir parlamentolarda ve çok ilgi görür, çok dikkat çeker, üzerinde ciddi tartışmalar olur. Dikkat ettim, demin 2 tane televizyon vardı, bir tanesi zaten...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir televizyon vardı, bir televizyonun -aynı- 2 kamerası.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Tek televizyon durmuştu burada. Şimdi, eğer medyamızın umurundaysa bu kadar ekonomi vah hâline ekonomimizin!

Şimdi, burada Sayın Bakanın sunumları var, inceliyoruz, takip ediyoruz. Şimdi, hakikaten gümrük birliğiyle ilgili çalışmalarınız da var Sayın Bakanım, açıklama yapacaksınız fakat siz bu çalışmayı yaparken Volkan Bey “Resti çekeriz.” diyor, “Askıya alırsınız.” diyor, “Keseriz, asarsınız.” diyor...

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ben de dedim ama...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama bu şimdi demiş.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Aynı şeyi söyledim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – “Asarsınız, keseriz.” diyor. Yani o kadar asmak, kesmek mümkün olsaydı 95’ten beri ayağımıza taktığımız bu prangayı sökerdik, atardık yani demek yapamıyoruz.

Şimdi, bakıyoruz, Avrupa Birliği süreciyle ilgili de ithalatın arttığını söylüyoruz çünkü hakikaten en çok ithalat, ihracatımız Avrupa Birliğiyle; bu kriz sonrası yeni pazarlar arıyoruz. Şimdi, malların serbest dolaşımına bakıyoruz, problem var yani tam bir dolaşım yok. Tekstilde, bazı konularda var. E, peki, işçilerin serbest dolaşımına geldiğimiz zaman, zaten İlerleme Raporu kestirip atmış, “Kaydedilmemiştir ilerleme.” diyor. İlerleme kaydetmiyorlar çünkü istemiyorlar onlar zaten.

Şimdi, böyle olunca çok net bir duruş koymak lazım. Bu da sadece AK PARTİ ‘nin, Hükûmetiniz ikide bir 2023 vizyonu... Sanki Türkiye'nin patronu sizsiniz, yani Türkiye'nin sahibi sizsiniz, iktidarınız, partiniz. Diğer partileri, sivil toplumu, ekonomistleri, üniversiteleri, AR-GE'leri, bilmem neleri; bunlar yok gibi davranıyorsunuz. Onun için de enerjide battıkça da batıyorsunuz.

Enerji ithalatı konusu cari açığın bir numarası. Şimdi ihracatla ithalatı konuşacağız. Enerji olayının neresinde Bakanlığınız? Kıyısında mı, kenarında mı, içinde mi? Nükleer anlaşmalar yapıldı, on beş yıllığına 12,35 sent üzerinden elektrik taahhütleri verilirken size soruluyor mu? Yok. Şimdi, Enerji Bakanı yapıyor gözüküyor ama yani şimdi, bunlar büyük rakamlar. Bu benim konuştuğum, cari açığın nedeni olan ithalat. Akkuyu'nun durumu, Sinop'un durumu -şimdi 3'üncü nükleer santral durumu var- ithal kömürün durumu; milyarlar bunlar, 4-5 milyardan başlıyor. Ondan sonra vay garibim zeytinlere kıyılacak, mahkeme kararı, adalet geç işleyecek; jandarma, güvenlik gidecek yaşlı teyzelere, analara vuracak; böyle bir fotoğraf bir yanıyla Türkiye'nin. Ermenek'te bir fotoğraf, su basacak kömür ocağında. Grizu patlaması oluyor bazı yerlerde. Soma'yı yaşayacağız. Bunlar hep fotoğraf. Şimdi, bu fotoğraflar içinde arka arkaya On Yıllık Kalkınma Planı açıklandı -arkadaşlar değişti- arkasından Orta Vadeli Program yeni açıklandı -bunlar yeni yeni- sonra eylem planı, devrim, “Kıyameti koparacağız.” dedi Davutoğlu. Böyle bastıra bastıra konuşuyor ya “Kıyameti koparacağız, devrim yapacağız.” Yok kardeşim, büyümede revizyona gitmişsin, rakamlar ufalmış, enflasyon da büyümüş, lira döviz kuru karşısında giderek değer kaybetmiş, işsizlik artmış; yani bunlar gerçeklerimiz. Yani küresel kriz teğet geçiyordu bir iki sene ama daha sonra topuğundan vurmaya başladı Türkiye'yi, topuğundan vuruyor şu an.

Bir de riskler arttı. Yani biz Hükûmetin Afrika'yla, Orta Doğu'yla, Uzak Doğu'yla, Güney Amerika'yla ticari ilişkilerini geliştirmesini hep destekledik muhalefet olarak. Yani elbette ki küresel kriz aşamasında yüzde 57 bandında ithalatı, ihracatı Avrupa'yla, Amerika'yla yapıyorduk; gerileme oldu orada, 10 tane ülke iflasın eşiğine geldi, iflasın eşiğine gelince de orayla ilişkilerimiz yüzde 43'e kadar düşmüş durumda, hatta 43 iyimser bir rakam. Avrupa'nın bizden ithalatı artmış. İthalat mecbur arttı çünkü bizde iş gücü, kiralılar, şu bu ucuz. Burada üretim açısından bakıldığı zaman kendilerince bazı şeyleri alıyorlar.

Burada şunu ifade etmek istiyorum: Yani bizi çok riske atan bir durumla karşı karşıyayız. Bence Bakanlığınızın da, Hükûmetinizin de önemle üzerinde durması gereken nokta o. Ukrayna'da bir Ukrayna-Rusya çatışması var ve gerçekten, Türkiye'nin ticari ilişkileri açısından, hem Rusya hem Ukrayna açısından eksi bir durum yaratıyor. Rakamları son derece etkiledi. Irak'la çok ciddi bizim ticari ilişkilerimiz vardı. Habur'dan biliyorum -ben Şırnak Milletvekiliyim- çok ciddi bir yatırım olayı vardı, inşaatlar vardı, Musul'da vardı, aşşağıda vardı, güneyde vardı, Erbil'de falan. Şimdi, bir IŞİD belası çıktı, darmaduman etti ortalığı; şimdi Habur eskisi gibi çalışmıyor, o iş alanları durdu, işçiler paralarını bile alamadan geri döndü, yatırımlar durdu, ihracat durdu. E, Suriye'yle bakıyoruz, Suriye'de 3 parçalı bir duruş var. Burada da bir rejimin kapısı var, bir IŞİD'in kapısı var, bir de Kürtlerin olduğu, “Rojava” dediğimiz kantonların kapıları var, onlar kapalı zaten, açılmıyor. Burada işte Türkiye'nin dünyaya verdiği son fotoğraf cidden Türkiye'yi riske edecek bir durum. El Nusra, El Kaide, IŞİD'le yan yana durmak ve teröre destek veren hükûmet konumunda gözükmek... Koalisyon güçlerinin, Amerika'nın, üyesi olmak için çırpındığımız Avrupa Birliği'nin hepsinin gözünde “terörizm” denince kafa kesen, kadınları köle pazarlarında satan, kendisinden olmayan Ezidileri Şengal'de katliama uğratan, Süryanilere, Asurilere, Türkmenlere, Kürtlere saldıran; Kobani'de de elli sekiz gündür süren bir olay. Şimdi, Türkiye'nin burada duruşu, fotoğrafı son derece önemli. Yani eğer bir devlet uluslararası alanda risk faktörü olarak bunu dikkate almazsa... “Bağdadi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 92

vuruldu.” diyorlar, öldü mü, yaralı mı bilinmiyor ama işte, okuyoruz basından. Yani Türkiye'nin Musul Konsolosluğunun da bugün vurulduğu söyleniyor, başka şeyler de söyleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani buradan şunu çıkarmak lazım: Yani Türkiye dışarıdaki ekonomi politikasını düşünürken küresel krizin devleri, filleri nasıl yeni bir paylaşım içine girdiyse... Üç dünya krizinde de böyle oldu. Birinci büyük dünya krizi Birinci Dünya Harbi'ni doğurdu, arkasından paylaşım savaşıyla bu suni sınırlar çizildi, Misakımillî sınırını da getirdiler getirdiler, cetvelle demir yolu hattına kadar çektiler. Ne kayıplar oldu orada, Musul, Kerkük; yani bunu konuşmuyoruz. İkinci dünya krizinde savaşa girmedikimiz hâlde yine kaybeden ülke durumundaydık. Şimdi, bu üçüncü küresel krizde Türkiye bunların hiçbirinin dışında değil. Eğer Türkiye güçlü olmak istiyorsa ekonomik olarak, bir, kendi içinde barışık olacak, huzurlu olacak; bu da çözüm sürecinden geçer. Çok açık söylüyorum yani bunu, çözüm süreci Türkiye'nin demokratikleşmesidir, hukuk devleti olmasıdır, bağımsız yargıdır. Asgari bir hukuk devleti olmak... Burada uzmanları var, bürokratlar burada, sermaye asgari düzeyde bir hukuku olan devletleri tercih eder. Bakın, her gün yalpalıyorsunuz. Daha dün İstanbul Finans Merkezi için gelecek küresel sermaye için özel mahkemeyi Mecliste görüştük, Tahkim Yasası'nı görüşüyoruz şu an. Niye onu çıkarıyorsunuz? Çünkü sizin mahkemelerinize ve hukukunuza güvenmiyorlar. Geciken adalet, işte zeytinlerde olduğu gibi acil durumlarda mahkeme -acil yargılama torba kanunda çıkmasına rağmen- geç karar verdi ve 6 bin zeytin gitti. Ben şu anlamda söylüyorum: Yani küresel sermaye kendine güvence alacak hakem tahkim konularını hayata geçiriyor. Eğer sizin adaletiniz güçlü olsaydı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen toparlayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Toparlayayım.

...derdiniz ki: “Buna ihtiyaç yok.” Ama belli ki ihtiyaç var. Nasıl ki sigorta şirketleri belli alanlarda gelip yüklenmiyorsa, risk, kaygı durumu varsa bunu da kabul etmiyor.

Şimdi, EXPO'lara gelince, şunlara gelince, inanın bütün bunları biz muhalefet olmamıza rağmen en çok biz destekledik. Çünkü biz inanıyoruz ki 77 milyon güçlenirse beraber kazanır ve 77 milyon da bundan bütün bölgeleriyle bütün insanlarımız kazanır. Bunun kazanması için de elimizden geleni yapmamız lazım. Fakat ortaklaşamıyoruz bir türlü çünkü dünyayı siz yarattınız, AK PARTİ yarattı, AK PARTİ hükümetleri yarattı. 2023, bir arkadaş “2053” dedi, biri “2073” dedi, sanki beş yüz yıl yaşayacaklarmış. AKP'liler beş yüz yıl yaşayacak diye bir kanun mu çıkartacaksınız Meclisten? Yaşar mısınız o kadar, mümkün mü?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yaşayacağız, var mı? Başka bir şey var mı? Siz de yaşayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani Çelebi, Allah sana bin beşyüz yıl ömür versin, Patnos'u anlatıp dur ama yani mümkünatı yok, peygamberler yaşamadı, krallar yaşamadı, yani hiç kimse yaşamadı, yani mümkün değil. Yani hedef koyarken -avcıların hikâyesine döndü- menzili biraz reel tutun, onu demek istiyorum.

Buradan şuna getiriyorum: Yani Türkiye'nin Orta Doğu'daki bu gerilimden, bu gelişmelerden sonra dış politikasını biraz reel bir zemine oturtması lazım. Yani mezhepçilik, inanç, ideolojik inanç akrabalıkları çerçevesinde Hükümetin geleneksel politikasının dışında bir politika izlemesi kutuplaşmaların tarafına düşürüyor ve giderek yalnızlaşmaya doğru getiriyor. Yani Mısır'da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, son cümleleri alayım lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Toparlıyorum, bitirdim zaten.

BAŞKAN – Bir dakika daha ilave süre vereyim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Buradan şunu ifade etmek istiyorum: Eğer siz Orta Doğu'da uzun yıllar beraber yaşadığınız halklarla... Diyorsunuz ki: “Bin yıldır Kürt halkıyla beraber yaşadık.” 40 milyonla beraber yaşamamızın formülünü doğru koyarsanız yani Hükümet olarak bu çözüm sürecinde hem Türkiye'de hem Orta Doğu'da çok güçlü bir konuma gelmekle ekonomik anlamda da çok güçlü bir atılım ve inisiyatif sağlamanın yolunu açar diye düşünüyoruz. Eğer bu süreç seçime kurban edilirse, küçük hesaplara kurban edilirse, vallahi hepimiz aynı gemideyiz. İnanın, hiçbirimizin birimizden durumu, hiçbir vatandaşın diğerinden durumu iyi değildir. Bizim bu süreci kimsenin bozmaya hakkı yok, mecburuz da mahkûmuz da, Hükümet de en başından mahkûmdur. Bu gelişme üzerinde ekonomiyi yeniden şekillendirmek mümkün.

Enerji, güvenlik, su denklemi buradan geçiyor diyorum, teşekkür ediyorum

BAŞKAN – Ben teşekkür ettim.

Sayın Çelebi, buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; şimdi, Hasip Bey'i dinliyorum, yani gerçekten Hasip Bey'in bazı görüşlerine katılıyorum. Ama tabii, şunları da belirtmek istiyorum...

BAŞKAN – Efendim, Hasip Bey değil de Bakanlık bütçesi üzerine...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Tabii, tabii Bakanlık bütçesi.

Şöyle bir şey, şimdi, bir Kobani algısı burada var da...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Patnos ekonomisiyle ilgili bir değerlendirme alalım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Evet, Patnos ekonomisine geleceğiz.

Tabii, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesine baktığımız zaman ekonomik anlamda, ben, hani, sadece ekonomik anlamda AK PARTİ Ağrı merkezli bir ile, yani 555 bin nüfus kitlesi olan bir ile ne getirdi? On iki yıl içerisinde baktığınız zaman, 6 katrilyondan fazla bir yatırım geldi.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Eski para mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 93

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Eski parayla.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Niye yeniyi konuşmuyoruz ki?

BAŞKAN – Yaşınıza hürmeten efendim, yaşınıza hürmeten.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Aydın Ağabey, kuşak farkı olduğu için sizin kuşağınıza bakarak bunu söylüyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – İşinize gelince eski para, işinize gelince yeni para.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Dolayısıyla son üç buçuk yıl içerisinde siz Patnos’a baktığımız zaman, 180 trilyon lira eski parayla para gelmiş. Şimdi, şöyle düşünün, yani siz 2002 öncesi düşündüğünüz zaman, yani gerçekten herkes bir elini vicdanına böyle bir bıraksın, Doğu veya Güneydoğu Anadolu bölgesine cumhuriyet tarihinde olmayan hizmet kadar hizmet gitmiştir. Bakın, sadece üç buçuk yıl içerisinde benim kendi ilime sıcak asfalt 424 kilometre gelmiş. Bunun kilometre maliyetine baktığınız zaman, 130 ile 180 bin milyar lira arasında bir para var. Sadece Patnos ilçesine 75 kilometre sıcak asfalt gitmiş üç buçuk yıl içerisinde.

Dolayısıyla şunu söyleyeyim, şöyle arz edeyim: Yani bir Kobani algısı üzerine algı yönetimi yapıldığı için, o bölgeye baktığınızda, şu anda 1 milyon 600 binin üzerinde Iraklı veya Suriyeli bizim ülkemizde şu anda misafirlerimiz var. Dolayısıyla bunu bu ülkenin eğer gerçekten ekonomik anlamda bir reel getirisi olmasaydı bizim bu insanları alma imkânımız olmazdı orada.

Şimdi, bunları düşündüğümüz zaman, gerçekten sokaklara da bizim insanları çekmememiz lazım çünkü biz başka birilerini sokaklara çektiğimiz zaman Türkiye’nin algısı gerçekten değişiyor. Bunu nihayetinde -hani, çözüm süreci adı altında bunu söylüyoruz- hem doğu insanı gerçekten destekliyor hem de batı insanı. Yani ben burada her iki bölgede yaşayan insanlara da gerçekten müteşekkirim. Şimdi, bunun yüzde 80’ini -bana göre- batı bölgesinde yaşayan insanlar destekliyor. Bizim ekonomik anlamda batı bölgesi kadar bir ekonomik gelir durumumuz yok doğu bölgesi olarak. Eğer batıdaki insanların çözüm sürecine bu denli bir destekleri olmasaydı inanın bu çözüm süreci ayakta kalmazdı. Ama aynı şekilde doğu bölgesi için de geçerli. Dolayısıyla buradaki özellikle milletvekili arkadaşlarımız, tabii, herkes kendisine göre bir siyasi üslup geliştirecek, bir siyaset geliştirecek, bu gayet doğaldır, gayet normaldir ama herkesin şunu da bilmesi lazım: Gerçekten biz bir gemideyiz. Bu gemi eğer en ufak bir zarar görürse bunu hepimiz görürüz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biz hep kürekçiyiz o gemide, siz hep biniyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, Sayın Çetin, bunun kürekçisi mürekçisi yok.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bence tam tersi, kürekleri biz çekiyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bu gemi şudur, sağ salım giderse bunun 2023’ü de var, bunun bütün şeyleri var. Onun için bizim sağ salım geçmemiz lazım.

Ben bu vesileyle tekrar Ekonomi Bakanlığıımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Size teşekkür ediyorum. Yani beş dakika içerisinde bütün her şeyi özetlediniz Sayın Çelebi, sağ olun.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; Ekonomi Bakanlığının 2015 yılı bütçesi üzerinde kişisel görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Türkiye ekonomisinin önümüzdeki dönem performansı özellikle büyüme, Ekonomi Bakanlığının iştigal alanındaki başarıya bağlı görünmektedir. Ekonomi yönetimi, son dönemde büyümenin kaynağının ihracat olması gerektiğini, önümüzdeki dönemde iç talebe değil dış talebe dayalı bir büyüme kompozisyonu istediklerini sıklıkla dile getirmektedir. Bizim yıllardır dile getirdiğimiz bu değerlendirme doğru bir tespit, elzem bir hedef ve iyi bir temenni olmakla birlikte, sanırım AKP açısından küresel ve yerel dinamiklerin dayatması. Evet, AKP’nin yıllardır ısrar ettiği büyüme modeli açısından sona gelindi. Artık sürdürülebilir ve gerçekçi bir büyüme kompozisyonu şart gibi gözüküyor.

Ancak en az gerçekçi büyüme kompozisyonu kadar şart olan bir diğer husus da ekonomi yönetiminde uyumdur. Oysa son dönemlerde ekonomiye yeni bir risk unsuru eklenmiş, ekonomi yönetimi içinde bir çatlak olduğu artık herkesçe malumdur. Büyüme stratejisi ekseninde Merkez Bankasının faiz politikası nedeniyle sık sık ekonomi kurmayları karşı karşıya gelmektedir. Elbette bu durum piyasaları tedirgin etmekte, ekonomiyi olumsuz yönde etkilemektedir.

Bu noktada Sayın Bakana sormak isterim: AKP Hükümetinin yekpare bir ekonomi politikası, büyüme stratejisi yok mudur? Eğer varsa sık sık basına yansıyan bu görüş farklılıkları nereden çıkmaktadır? Acaba ekonomik karar ve uygulamalara ilişkin tartışmalar Hükümet içinde yeterince katılımcı ve etkin yapılmıyor mu ki dışarıya bu şekilde yansıyor? Doğrusu bilmiyorum ama bildiğim, bu görüntünün hoş bir görüntü olmadığı ve özellikle de Merkez Bankasını da zorda bıraktığı gerçeğidir.

Tabii ki faiz politikası tartışılabilir, evet. Ancak yüksek faiz daha pahalı kredi kullanılması, yatırımların ve dolayısıyla üretimin azalması, büyümenin düşmesi, işsizliğin artması ve de devletin daha yüksek faizlerle borçlanması suretiyle vatandaşların ödedikleri vergilerin daha fazla faize gitmesi, muhtemel vergi artışları demektir. Bunlara tamam ama faizlerin inmesinin yolu sipariş değil, icraatlarıdır. Yani Türkiye ekonomisinde kapsamlı ve kalıcı reformları yaparak, ekonomiyi sağlıklı ve sürdürülebilir şekilde yöneterek risk algısını minimum düzeye çekmektir. Ama siz on iki yıllık bir tek parti iktidarı olarak hem bunları yapmayın hem küresel konjonktürü hem de ülke ekonomisinin mevcut durumunu göz ardı ederek faiz insin diye siparişte bulunun. Yok böyle bir ekonomi yönetimi!

Şimdi küresel likiditenin azaldığı bir döneme yurt içi tasarrufları dip yapmış hâlde yakalanan, dış tasarrufa bağımlı hâlde gelmiş kırılgan bir ekonomiye sahip ülkede, bir de enflasyon çift haneye dayanmış ve üstüne jeopolitik ve siyasal riskler eklenmiş ise sırf iktidar istiyor diye, faizi aşağı çekerseniz piyasaların buna tepkisi sert olacaktır. Piyasa dövizle yönelecek, kur artışı, maliyet artışı, enflasyonun daha da yükselmesi ve sizin de zorunlu olarak yüksek faiz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 94

artırımınız birbirini izleyecektir. Siz ne dersiniz deyin, piyasa zaten kendi faizini yaratmaktadır. Her fırsatta söylediğim gibi, Merkez Bankasının politikalarını tartışabiliriz, eleştirebiliriz -ki banka son dönemlerde bunu fazlasıyla hak ediyor- ancak Merkez Bankasının bağımsızlığı tartışma konusu olmamalıdır. Türkiye ekonomisinin geçmişinin öğrettiği bir doğru olan Merkez Bankası bağımsızlığının kıymetini başta siyasal iktidar olmak üzere herkes iyi bilmeli, saygı duymalıdır. Aksi hâlde, bunun faturasını ülke ekonomisi ödeyecektir.

Gelelim dış ticaretimize. Türkiye'nin istihdama ve büyümeye ihtiyacı var. Bunun için ön koşul ne? Üretim ve bu üretimin tüketime dönerek devamlılık arz etmesi. Yani büyümek için mal ve hizmet üretmek, üretilen bu malları doğru pazarlarda satmak gerekiyor. Bu, iç pazar mı, dış pazar mı olacak? Yıllardır işi iç taleple götüren Türkiye için doğru yol dış pazar, yani ihracat. Peki, ihracatımız ne durumda, bu yükü taşıyarak büyümenin lokomotif olacağı durumda mı? Maalesef hayır. Gerek verilerden, gerekse de Orta Vadeli Program öngörülerinden anlıyoruz ki ihracatımız hem kalitatif hem de kantitatif bir yetersizlik içinde. Hele 500 milyar dolarlık 2023 hedefi kulağa hoş geldiği gibi içi de boş geliyor artık.

Bakınız, 152 milyar dolarlık ihracatın 500 milyar dolara ulaşması için 2013 ile 2023 yılları arasında ortalama yıllık yüzde 12,5 civarında bir ihracat büyümesi hızına ihtiyaç var. İhtiyaç var ama bu hızda bir büyüme yok ve olmadığını da Hükümet rakamlarla itiraf ediyor. Geçen yıl yayınlanan Orta Vadeli Program'a göre ihracat 2014'te 166,5; 2015'te 184, 2016'da 202,5 milyar dolar olarak öngörülmüş iken bu yılki Orta Vadeli Program'da bu rakamlar 2014 için 164,5; 2015 için 173, 2016 içinse 187,4 milyar dolar olarak revize edilmiştir. Yıl yaklaştıkça düşürülen bu hedefler tutsa dahi artış hızının yüzde 10'u bile bulmadığını görüyoruz. Geçen yıl kabul edilen Onuncu Kalkınma Planı'na göre 2018'de ihracatın 277 milyar dolara ulaşacağı söylenirken bu yılki Orta Vadeli Program'a göre 2017 sonunda ihracatın 203 milyar dolar olacağı öngörüsüne ise hiç girmek istemiyorum. Sormak isterim sayın Bakana, böyle mi ulaşacağız 500 milyar dolar hedefine? Şu öngörülen rakamlarla bize bir açıklayın lütfen. Yoksa bu 500 milyar dolar hedefi AKP'nin 2071 vizyonu olmasın!

Ihracatımızın tek sorunu tutar artışı mı? Keşke öyle olsa. Ihracatımızda daha büyük problem var: Teknoloji yoksunluğu, düşük katma değer üretimi ve ithal mallara bağımlılık. Yine Hükümetin dokümanlarından söyleyeyim size: Türkiye'nin ihracatının yüzde 93'ü imalat sanayi sektörünün. Peki, bu imalat sanayisinin ihracatında yüksek teknolojili üretimin payı ne kadardır? Sadece yüzde 3,5. Evet, 2002 yılında bu oran yüzde 6,2 idi. 2002 yılını da siz beğenmiyorsunuz. Avrupa Birliği ülkelerinde ise yüzde 20. İmalat sanayinde ara mal ithalatı hâlâ çok yüksek. Toplam ithalatın yüzde 72'si ara mal ithalatına yönelik. Türkiye, üretiminde gerekli olan ara mal, yatırım malı ve teknolojiye sahip olmadığından bu malların üretilip ihraç edilebilmesi için ciddi miktarda ithalat kaçınılmaz olmaktadır. Bu durum ihracatı, ihracat için gerekli olan malların ithal edilmesine bağımlı kılmaktadır. Bu bağımlılık da hem yaratılan katma değeri sınırlamakta, hem de ülke kaynaklarının yurt dışına akıtılmasına sebep olmakta, ithalatımızı yukarıya taşımaktadır. Bu çerçevede, ithalata bağımlı sanayimizin ara mal tedarikinin yurt içinden yapılmasını sağlamakla yurt dışına döviz çıkışı durdurulmuş olunacağı gibi bu ara malların ülkede üretilmesi yeni bir üretim ve istihdam olanağını ifade edecektir. Ancak yıllardır bilinen ve sözüm ona teşviklerle, girdi tedarik stratejileri ile pek çok adım atılan ithal bağımlılığı alanında mesafe alınamadığı için olsa gerek geçen hafta sayın Başbakanın açıkladığı 9 reformun 1'inci sırasında ithal bağımlılığı gözükmemektedir.

Ihracatımızın bir diğer sorunu da küresel krizin dünya ticaretini negatif etkilemesidir. Yüksek borç stoku, ekonomik durgunluk gibi sorunlarla ciddi şekilde boğuşan ve ülkemizin en büyük dış ticaret partneri olan Avrupa'nın bu durumu ülkemizi etkilemeye de devam edecektir. Her ne kadar Euro bölgesi ekonomisi 2013'de cılız bir büyüme kaydetmiş olsa da...

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, lütfen toparlayın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – ...henüz güçlü ve kalıcı sinyaller vermemektedir. Bu çerçevede Kuzey Afrika, Yakın ve Orta Doğu'nun Türkiye'nin ihracatındaki önemi daha da artmıştır. Ancak bu noktada da, Türkiye'nin artan jeopolitik riski ve komşularıyla arasındaki gergin ilişkiler olumsuz faktör olarak karşımıza çıkıyor.

Son olarak bir hususa değinmek istiyorum. Ekonomi Bakanlığının 2015 Bütçe tasarısını incelerken gözüme çarptı. Tasarıda İhracat Genel Müdürlüğü'nün görev ve faaliyetleri bölümüne "ihracat performansımız" başlığıyla bir tabloda 2002'den başlayan 2015'e uzanan dönemdeki ihracat rakamlarına yer verilmiş ve hatta tablonun altına "Görüldüğü gibi 2002 yılında 36 milyar dolar ihracat 2013 yılı sonu itibarıyla 151,7 milyar dolara ulaşmıştır." notu yazılmıştır. Bütçe tasarısında böyle bir ibareye ne gerek var diye düşünürken hemen birkaç sayfa ötede yer verilen İthalat Genel Müdürlüğü'nün görev ve faaliyetlerine bakayım dedim. Ama her nedense orada 2002'den başlayan 2015'e uzanan dönemdeki ithalat rakamlarını içeren bir tabloya ne yazık ki rastlayamadım. Bu objektiflik midir? Zira yanlış hatırlamıyorsam 2002'de 52 milyar dolar düzeyindeki ithalat 2013'te yaklaşık 252 milyar dolar olmuştur. Yani AKP döneminde ihracat 3,3 kat artarken ithalat çok daha fazla, 3,8 kat artmıştır. Sayın Bakan, siz sadece ihracatın bakanı değilsiniz, ithalatın da Bakanı, dış ticaretin Bakanısınız. Ama AKP iktidarı boyunca bakıyorum ithalatı ağızına alan yok, ithalatın sahibi de yok. Dolayısıyla, bütçe tasarısında ihracatı yazıp ithalatı atlamak gibi şeylere gerçekten gerek yok.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, saatin sahibi var. Toparlarsanız sözlerinizi...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Peki efendim, son paragraftan artık vazgeçiyorum.

2015 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Koca, buyurun.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; ben de hazırına hayırlı akşamlar diliyorum.

Tabii, Türkiye ekonomisini değerlendirirken, özellikle AK PARTİ iktidarı döneminin on iki yıllık ekonomi politikalarını değerlendirirken dünyada neler olup bittiğine, komşularımızda, Avrupa'da, etrafımızda neler olup bittiğine bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 95

bakmamız gerekiyor. Bu anlamda bu on iki yıllık süre içerisinde Orta Doğu'da sürekli sıkıntıların olduğu bir dönemi yaşıyoruz. Yine, Avrupa'da ve Amerika'da ekonomik krizlerin olduğu bir dönemi yaşıyoruz. Kısacası, Orta Doğu'da savaşların, karışıklıkların, problemlerin olduğu bir dönemi yaşıyoruz. Avrupa'da işsizliklerin, işsizlik oranlarının arttığı, siyasi pozisyonların karışık olduğu -özellikle Orta Doğu açısından söylüyorum- bir dönemi yaşıyoruz ve bu dönemde, bu ortamda, bu pozisyonda Türkiye ekonomisini değerlendirmenin ve bu anlamda bakmanın çok daha doğru olacağına inanıyorum. Tüm bu sıkıntılar içerisinde yani etrafımızdaki tüm bu sıkıntılar içerisinde Türkiye ekonomisine bu dönemde baktığımızda, özellikle Türkiye ekonomisinin de 2002 yılında gerçekten çok zor durumda olduğunu biliyoruz. Yani işçisine, memuruna maaşları ödeyip ödememenin tartışıldığı bir dönemi yaşadık. Bankaların battığı, 30-35'e yakın bankanın battığı bir dönemi yaşayarak devraldığımız bir dönemden sonra ekonomiyi yönetmeye başladık. Bu on iki yıllık sürece baktığımızda, millî gelirimizin ciddi anlamda arttığını yani 230 milyar dolarlardan 800 milyar dolara çıktığını, yine bu ülkenin, bu Hükûmetin, bu iktidarın işçisini, memurunu, emeklisini hiçbir zaman enflasyona ezdirmediğini ve enflasyonun altında zamlar verdiğini görüyoruz. Faiz oranlarını ciddi anlamda düşürdüğünü ve tek haneli rakamları, bu sıkıntılı ortamda tek haneli rakamlara faiz oranlarını indirdiğini görüyoruz. Nema ödemelerini, KEY önemelerini yine bu dönemde yapıp IMF'ye olan borcu sıfırladığımız bir dönemi yaşıyoruz. Yine, aynı şekilde intibak yasası, yıllardan beri konuşulan ama kimsenin çıkarmaya cesaret edemediği intibak yasasının çıkarıldığını ve bu intibak yasasının Maliyeye, Hazineye yüklemiş olduğu yükün karşılandığı bir dönemi yaşıyoruz. Avrupa Birliği kriterlerine baktığımızda, Avrupa ülkeleri arasında Maastricht kriterlerini yakalayan iki üç ülkeden biri olduğu bir ülkeyi bu dönemde inşallah yaşıyoruz ve inanıyorum ki yine bakanlık bütçelerimize baktığımızda özellikle sağlık alanında, eğitim alanında bakanlık bütçelerimizin ciddi anlamda arttığını ve her geçen gün bu bütçelerin artarak, bu yatırım bütçelerinin artarak devam ettiğini görüyoruz. Elbette, bu dönemde yapılan hizmetlere baktığımızda da duble yolların, şehir hastanelerinin, kampüs hastanelerin, okulların, toplu konutların, adalet saraylarının, vergi dairelerinin, yeni üniversitelerin ve havaalanlarının yapıldığını görüyoruz ve bunlar da elbette ekonomiyle oluyor, siyasi istikrarla oluyor ve bunlar da bu ekonomik kazanımlarla oluyor. Bu dönemde ilk defa kendi millî tankımızın, tüfeğimizin, helikopterimizin, savunma araçlarımızı yapan bir ülke konumuna geldiğimizi görüyoruz ve bunların da yine ekonomiyle olduğunu görüyoruz. Ben bu anlamda, elbette eksiklerimiz olabilir ama bu on iki yıllık süre içerisinde ülkeyi gerçekten bir noktadan çok daha iyi bir noktaya getiren bir ekonomi yönetimi olduğunu ve bu istikrar içerisinde Türkiye'nin kendi bölgesinde güvenli bir ekonomisiyle beraber güvenli bir ülke hâline geldiğini görüyorum.

Başta bakanımız olmak üzere, ekonomi yönetiminde emeği geçen tüm bakanlarımızı, iktidarımıza ve Hükûmetimize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ben gerçekten geçtiğimiz yıllardaki bütçelerde de, bu bütçede de bütün bakanların ve kusura bakmasın milletvekili arkadaşlarımızın Türkiye'yi 2002'den bu yana sayıp diğer tarafı görmezden gelmeleri, yok saymaları anlayışını bir türlü kabul edemiyorum gerçekten, hiç de doğru bulmuyorum. Girmeyecektim belki ama şimdi, Sayın Bakan bu sunumunda bize söyledi, dedi ki: "Büyüme 2013'te yüzde 4,1 idi, bu yıl 3,3; ilk dokuz ayda, beklenti de aynı, 3,3 olacak." 16 Eylülde Sayın Bakan bir açıklamasında dedi ki: "Türkiye'nin yüzde 5'in altında büyümesini kabul etmemiz mümkün değil. Bunun altındaki bütün büyüme rakamlarından rahatsızlık duyarız." Yani kim istemez yüzde 6, yüzde 7 daha yukarı büyümeyi? Ama biraz evvel Sayın Sarı söyledi, Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana ortalama büyüme seyri yüzde 5 civarındayken AKP'nin on iki yıllık icraatları döneminde bu büyüme tam olarak yakalanabilmiş değil, bunun altında.

İstihdam: diyorsunuz ki: "Dünyada istihdam artış hızında Türkiye 1'inci sırada." Ama bakıyoruz rakamlarımıza: İşsizliğimiz yüzde 9,8. Üstelik de "İstihdamda biz en hızlı artan ülkeyiz." diyoruz ama kuralık işçilik dönemini geri getiriyorsunuz, istihdam büroları bir saatlik işçi verecek bir yerlere. Artık zaman zaman da uyalamaya girdi, mevsimlik işler yaz sezonunda biraz arttığı için istihdam rakamlarındaki görece artış sizi kandırabiliyor belki.

Yine işsizlikle ilgili "12 AB ülkesinden daha iyiyiz." diyorsunuz ama yani çalışanları... Biz iktisat okurken istihdam ve işsizlik konularında işsizliği kademelendirir, birkaç kalemde "gizli işsizlik, şudur, budur" incelerdik. Şimdi hemen hemen işsizlik rakamlarıyla neleri topluyorsunuz, onu da tam olarak bilmiyoruz ama rakamlarla oynandığı son derece açık. Her gün kapımıza dünya kadar işsiz geliyor. Ben gerçeklerden söz etmek istiyorum. Cari açığın düşmüş olmasından biz de mutluluk duyarız, keşke sıfırlansa, artıya geçsek. Mal ticaretine bakıyoruz: Şimdi, dünya ticaret hacmi içerisinde ihracattaki payımız binde 8, ithalattaki payımız yüzde 1,4. Koskoca, dünyanın en büyük -size göre 16'ncı, rakamlara göre 17, 18'inci büyük- ekonomisiyiz ama ticaret hacmi içinde ihracattaki payı bindeyle ölçülen bir ülkeyiz. Yani Orta Vadeli Program'da ihracatın 2014'te 160,5 milyar dolar, ithalatın 244 milyar dolar olması öngörülüyor. Bir bakıyoruz ihracat rakamlarınıza, yani dış politikadaki yanlışlar nedeniyle hemen hemen komşularımızla, özellikle Suriye'yle, Irak'la, İran'la ticaret hacmimizde lehimize durum var, o da savaş koşullarından oralarındaki ihtiyaçların yüksek olmasından kaynaklı. Oralardan petrol dışında ithal ettiğimiz doğru dürüst bir şey kalmadı, bir şey de üretilmiyor ama yani şimdi, bakıyoruz, siz de kullandınız bu rakamları, arkadaşlar da ikide bir kullanıyor. Deniliyor ki: "Efendim biz 2002 yıl sonu itibarıyla kişi başına millî gelirimizi işte 3.490 dolar seviyesinden aldık, 10.807 dolar seviyesine yükselttik." Bu doğrudur yani gelir artışındaki bir illüzyonunuzu -Sayın Milletvekili Arkadaşım Salih Koca da az evvel söylediği için- ben size söyleyeyim: Gerçekten bir yanılsama var, rakamlarla oynayarak kitleleri kandırmakta üzerinize kimse su dökemez. 2002 yıl sonu itibarıyla gayrisafi yurt içi hasıla 592 milyar dolarlık bir artışla 231 milyar dolardan 823 milyar dolara, kişi

T B M M

Sayfa : 96

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, böyle bir dönemde, böyle bir bütçe. Bütçenizde çok az bir artış var, çok büyük bir bütçe kullanmıyorsunuz.

Ben, yine de her şeye rağmen bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekili arkadaşlarım, Ekonomi Bakanlığının ve bürokrasimizin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Ben konuşmama başlarken iktidara, Hükûmete, iktidar partisi mensuplarına bir tavsiyem var: Genelde 2002'den bugüne mukayeseler yapılıyor, bazen hızını alamayıp "Cumhuriyetin başından bu yana işte yapılamayanları yaptık." vesaire deniyor. Ben şöyle bir tüyo vereyim ben Hükûmete: Mesela, Osmanlı'nın kuruluşuna kadar, hatta 1071'e kadar gitmenizde fayda var yani "1071'den bu yana en fazla duble yolları yaptık, tren yollarını yaptık..."

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Erkan Bey, ona biz "Yok." demeyiz 1071'e gidersen.

BAŞKAN – Canım, kıskanmayın, çalışın, sizin de olur.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 2071 perspektifi var biliyorsunuz ama bir taraftan da 2023 perspektifi hepten çıkmış, ona nasıl bir çözüm getirecekler bilemiyorum. Ona da inşallah beraber bir çözüm buluruz.

BAŞKAN – 2023'te tartışırız burada Sayın Bakanla.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Değerli arkadaşlar, ekonomideki yapısal sorunlar kök salmıştır, kronikleşmiştir. Hükûmet bu dönemde ancak pembe hikâyelerle kamuoyunu oyalama arayışı içerisinde. Ancak, yine devletin resmi rakamları Hükûmeti tekzip etmektedir. Dış ticaret verileri ve 2023'e dair hedefler bu ortamda maalesef hayalden öteye de gidememektedir.

Ekonominin en önemli verilerinden birisi de, malumunuz, dış ticaret rakamlarıdır. Âdeta ekonominin gerçek yüzünü gösteren bir turnusol görevi de görmektedir. Ekonominin yapısal bozukluklarının izlerini bu dış ticaret verilerinde ve ekonominin genel yapısına etkisinde görmek mümkündür.

Eylül 2014 dönemine ait dış ticaret verilerine baktığımızda, Ocak-Eylül döneminde ihracat 118,5 milyar dolar, ithalat 179,6 milyar dolar ve dış ticaret açığı da 61 milyar dolardır. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 66'dır. Yine, bu dönemde ithalatın 131,6 milyar doları ara malı ithalatıdır ve diğer bir ifadeyle de bu toplam ithalatın yüzde 73,3'ü ara malı ithalatı olmuştur. Ve Türkiye ekonomisi üretebilmek için de ithal etmek zorundadır. Bu oran ülkemizin üretim için ne denli dışa bağımlı olduğunu, ithalata bağımlı olduğunu da göstermektedir.

Ara malı ithalatı ile tüketim malı ihracatındaki orantısızlık ekonominin kırılganlığını da göstermektedir. Eğer ara malı ithalatı ile imalat sanayi ihracatı birbirine yakın değerler içerseydi, o zaman güçlü bir ekonomiden bahsetmemiz, güçlü bir dış ticaret yapısından bahsetmemiz mümkün olurdu çünkü bu durum ucuz ham madde ithal edip onu işledikten sonra yüksek fiyatta tüketim ürünü olarak satabilme gücünü göstermek anlamına gelecekti.

Şimdi, bu tablo bize başka bir gerçeği daha gösteriyor, bu da ihracatın ithalata bağımlılığıdır. Biz ithal ettiğimiz ara malı kadar üretim ve ihracat yapabiliyoruz yani ne kadar ara malı ithal ediyorsak ancak o kadar üretim ve ihracat yapabiliyoruz. Sayın Bakan bize imalat sanayi ihracatımızda ara malı ithalatının payını içeren rakamlar verebilirse, bu hususu daha net değerlendirme imkânına sahip olacağız.

Mevcut üretim yapısında ihracatı artırdıkça ithalatın daha fazla artması kaçınılmazdır. Temel sorun ithal girdi kullanımıdır. İthal girdi kullanımının azaltılması için de üretimde ve döviz kuru politikasında yapısal önemli değişimler gerekmektedir. Oysa Hükûmetin ekonomi politikası üretime ve sanayiye dayalı bir ekonomiden ziyade, finans ekonomisiyle ve rantla büyüme yaklaşımını temel almaktadır ki, Hükûmetin bazı ekonomiden sorumlu bakanlarının açık, net bir şekilde ortaya koydukları da budur. Bu sorunlar da iç içe geçmiş durumdadır ve dış ticaret açığı da büyük bir sorun olmaya devam etmektedir. Biz her ne kadar ihracatımızı artırsak da ithalatımız daha büyük oranda bir artış ortaya koymaktadır.

Hükûmet genellikle -daha önce, biraz evvel de ifade edildi- hep ihracat üzerinde duruyor yani ithalat üzerinde durduğuna pek tanık olmuyoruz Hükûmetin oysa dış ticaret deyince ihracat, ithalat ve dış ticaret açığı veya varsa fazlası söz konusu olur. Dış ticaret açığının kaynağı olarak enerji ithalatını göstermek de yanlıştır yani âdeta bir bahaneye sığınır gibi Hükûmet sürekli enerji ithalatını sebep gösteriyor. Fakat, diğer bazı ülkelere baktığımızda bunun doğru olmadığını gösteren pek çok örnekler de var. Örneğin, Güney Kore enerji ihtiyacının yüzde 80'ini ithalatla temin ediyor ve aynı şekilde İrlandada enerji ihtiyacının yüzde 87'sini ithalatla sağlıyor. Yani, enerjiye bağımlılığı bizden çok daha fazla ülkeler. Türkiye'de bu oran yüzde 76, bizde daha düşük. Bu rakamlara göre, İrlanda ve Güney Kore Türkiye'den daha fazla enerji ithalatına bağlı durumda olmasına rağmen bu iki ülkenin dış ticaret açığı yoktur hatta Güney Kore'de dış ticaret fazlası söz konusu. Neden bu iki ülke enerji ithalatına bağımlıyken dış ticaret açığı vermiyorlar? Cevabı bu iki ülkenin üretim yapısında buluyoruz. Bu iki ülke Türkiye'yle kıyaslandığında, enerji dâhil tüm o girdileri kullanarak daha fazla katma değer üretebilmekte ve ihracat yapabilmektedir. Burada sorun enerji ithalatı değildir, önemli olan bu enerjiyi nasıl kullandığımızdır.

Türkiye açısından dış ticaretteki en önemli sorunlardan birisi, kendi sahip olduğu ham maddeyi işleyip satması yani hem çiftçiye hem istihdama ve sanayi üretimine destek vermek yerine direkt ham maddeyi satması ve daha sonra işlenmiş olarak ithal etmesidir. Ve bir diğer husus da ara malı ithalatını çok yüksek seviyede gerçekleştirmesidir.

Tabii, bu konuya daha da devam edebiliriz yalnız sürenin de elverdiği ölçüde bu bahsi burada kapatıp şu Orta Vadeli Programla ilgili bütçenin genelinde, Hazineyle ilgili görüşmelerde dile getirdiğim ve Orta Vadeli Program'a yaptığım atıfları Ekonomi Bakanlığından devam ederek konuşmak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 98

BAŞKAN – Yarın da Kalkınma Bakanlığının bütçesi var, oraya da söyleyecek bir şeyler kalsın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Var, o çok. Yani, Sayın Başkan, şu Orta Vadeli Program'da kaç sayfa bakalım, hepsi derkenardır bunların, kenar notları dolu. Yani, zamanımız da olmadığı için ayrı bir metin hâlinde...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Destan yazarız destan, siz rahatsız olmasanız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Âdeta hakikaten bir ekonomi destanı gibi anlatabiliriz.

Şimdi, kaldığım yerden devam ediyorum. Sayfa 9...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Recai gibi kıdem tazminatını alamayan mali müşavir değil o.

BAŞKAN – Öyle mi? Aldı kıdem tazminatını.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, “Ödemeler Dengesi” başlığı, madde 60.

BAŞKAN – Sayın Akçay, ben bir durdurayım sürenizi.

Bakın, Sayın Recai Berber yokken burada laf atıyorsunuz, olmuyor yani.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir şey demedim ki, kıdem tazminatı alamamış dedim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi bu 60'ıncı maddede diyor ki: “Program döneminde yıllık ortalamada reel olarak ihracatın yüzde 8,4, ithalatın ise yüzde 7,6 oranında artacağı tahmin edilmektedir.” Şimdi, 2014'te kur yüzde 30, ihracat da yüzde 5,7 artmış. Bu dikkat çekici bir husustur.

Şimdi, madde 75'te “Temelinde şeffaflık, hesap verebilirlik ve hukukun üstünlüğü ilkeleri esas alınmaya devam edilecektir.” diyor ancak Sayıştay denetimine ve Sayıştay raporlarına ilişkin hususlar bunların düzgün olmadığını, şeffaflıktan ve hesap verebilirlikten son derece uzak olduğunu göstermektedir.

Yine “Yurt içi üretim gücü, enerji ve ulaşım gibi alanlarda üretim maliyetlerinin düşürülmesine yönelik tedbirler uygulamaya konulacaktır.” deniyor. Bunlar çelişkilidir. Elektrik ve doğal gazı zam yaptınız, üretim maliyetini nasıl düşüreceksiniz? Yani, üretim maliyetini artıran tedbirler getirdiniz. Elektrik ve doğal gazı zam yaptığınıza göre, üretim maliyetini nasıl düşüreceksiniz? Herhâlde istihdamı ucuzlatmayı düşünüyorsunuz.

“Ekonominin enerji yoğunluğunu azaltmak üzere, enerji verimliliğine yönelik özel tedbirler alınacak.” Nasıl tedbirler alınacak? Yani bunu programda göremiyoruz. Acaba ek vergi mi gelecek, ne yapılacak?

Hakeza, “İmalat sanayisi başta olmak üzere, yeni yatırımların gerçekleştirilmesi, ihracatın artırılması ve teknolojik gelişme için mevcut teşvik politikaları etkin şekilde uygulanacak, ihtiyaçlara göre yatırım teşvik sistemi gözden geçirilecektir.” dilek ve temennisi var. Teşvikler arttı ancak büyüme, istihdam ve yatırımlar maalesef düşmüştür. Demek ki siz etkin bir teşvik sistemi kuramadınız ve bize de bir düzenleme etki analizi getirmediğinizi de iyi hatırlıyorum. Bu teşvikle ilgili düzenlemelerde ısrarla yani ne getirecek, ne götürecektir bunun bir hesabını ortaya koyun dememize rağmen bu düzenleme etki analizlerini getirmediniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen son cümlelerinizi alayım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...teşvikleriniz de işe yaramamaktadır. 2015 programında da buna ilişkin devletin resmî bilgileri, tabloları da mevcuttur, onlara da dikkatinizi çekmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Evet, Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, sevgili basın mensupları; hepinizi selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben başlamadan önce, sizin sununuza dair sizden bir veri talep etmiştim. Siz bu özelliklerle Avrupa Birliğinden bize gelen dış sermaye yatırımına ilişkin bizimle bir tablo paylaşacaktınız, onu paylaşırsanız sevinirim.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sayın Başkanım, ben bütün değerli üyelerin konuşmalarını bitirmelerini bekliyorum yoksa bu veriler hazır. Herhâlde en sonunda bunları vereceğim, değil mi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, ben tablo olarak bize sunulmasını talep ettim.

BAŞKAN – En son, en son...

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Arada verebilme ihtimalimiz varsa verelim onları.

BAŞKAN – Tabii, eğer hazırsa fotokopisini yaptıralım, dağıtalım biz bu arada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tablo olarak bize fotokopisini verirseniz.

Bir de Sayın Bakan, başta bir soru soracağım ama bu sorunun cevabını da bu akşam sizden talep edeceğim, özellikle rica edeceğim. Son yedi sekiz ay içerisinde Türkiye'den Irak'a çift veya tek kabinli otomobil -yani Türkiye üzerinden transit olarak da ihracatı yapılmış olanları kastediyorum- kaç pikap satıldı?

BAŞKAN – Nereye?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Türkiye'den Irak'a. Tek ve çift kabin pikapları soruyorum, diğer vasıtaları saymıyorum. Özellikle bu kalemi bizimle paylaşırsanız sevinirim.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Ağır silah koyuyor...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Onu merak ediyorum, mutlaka bizimle paylaşırsanız.

BAŞKAN – Hangi amaçla kullandığını sormamışlardı ama...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Cemse olarak kullanılıyor, askerî cemse.

BAŞKAN – Demin soracağınız soru bu muydu, bana söylediğiniz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet buydu, bunun cevabı da sizde yoktu, haklıydım yani değil mi?

BAŞKAN – Yok, cevabı yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 99

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tamam, haklıyım yani. Kime neyi soracağımı biliyorum aşağı yukarı.

BAŞKAN – İlk defa cevabı olmayan bir şey sordunuz, neyse.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama cevabı Sayın Bakanda var, bizimle paylaşır.

Bu arada ben daha başlamadım, yedi dakika geçti, süreyi yeni başlatırsanız, ben daha şeyi sordum yani bilgi talebinde bulundum. Selamlama dışında...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ama bu arada 2 tane soru sormuş oldu, böyle bir usul yok. 2 tane soru ve cevabıyla beraber.

BAŞKAN – Soruda söz vermem, anlarız biz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, Sayın Bakanım, gerçekten sizin Bakanlığınızı bakanlıklar şeması içerisinde değerlendirdiğimde nereye koyacağımı bilmiyorum, gerçekten nereye koyacağımı bilmiyorum. Yani, bizi bu gece aydınlatın lütfen. Yani, dört yıldır burada bu soruyu soruyoruz nedir diye, ya bir yere koyun yani biz bilelim. Bakanlık tanımı...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Dış Ticaret Bakanı diye koy.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – E o zaman Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ne iş yapar?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Gümrük ayrı canım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O ayrı, o iç ticaret yapar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Aslında öyle olması gerekiyor, Gümrük ve Dış Ticaret...

BAŞKAN – Sayın Zozani, vaktiniz geçiyor, ben bunları bir ara size anlatayım geniş bir şekilde.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben daha konuşmamış varsayıyorum kendimi.

Yani, bakıyoruz o kadar çok iç içelik var ki. Yani, KOBİ'lerden başlıyoruz Bilim ve Sanayi Teknoloji Bakanlığı; dış ticarete bakıyoruz, gümrük... Yani, sizin verdiğiniz rakamları buradan sizden önceki bakanlar bizimle paylaştıkları için, acaba yanlış yerden mi duyduk?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Şimdi, en güzel rakamlar dış ticaret rakamları olunca.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi sizinkileri doğru varsayacağız. Sizinkileri doğru varsayacağız ama örneğin, buraya gelen bakanların şu ana kadarki önemli bir kısmı burada ağırlıklı olarak maliye ve ekonomiyle ilgili sunumları yapıyor, istihdam vesaire. Hepsi şu ana kadar yapıldı, bütçenin başlangıç kısımlarında bu olur genellikle. Şimdi, birbirini tutan, aynı rakamı veren tek bir bakana rastlamadık. Diyelim ki iki bakan aynı rakamı verdi, mümkün değil. Örneğin, işsizliğe ilişkin, işsizlik rakamına ilişkin hiç kimse aynı rakamı vermedi.

BAŞKAN – Bir de "Bu kadar bakanlığa ne ihtiyaç var." diyorsunuz, demek ki var.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama herkesin verdiği, bütün bakanların verdiği istatistik tablolarının dip notunda TÜİK yazıyor. Her bakanlığın TÜİK'i ayrı mıdır? Gerçekten, merak ediyorum. Mesela, siz de vermişsiniz sayfa 12'de, tutmuyor yani Sayın Bakan.

BAŞKAN – Somut olsun efendim, mukayeseli, elinizde diğer sunumlar varsa öyle söyleyin.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bugün sabah Çalışma Bakanı geldi, verdi. Diyor ki bak: "İş gücüne katılım oranı yüzde 45,7'den yüzde 51,3'e çıktı." Rakamların biri doğru olsa...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Biraz önce ben de aynı rakamları verdim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama yanlış Sayın Bakan. TÜİK ne diyor, bakın... Yani, hiç biri doğru değil ki. Sondaki doğru olsa onu kabul edeceğiz, baştaki doğru olursa onu kabul edeceğiz. TÜİK verisi bu değil.

Bakın, yıl yıl sizinle paylaşayım: 2009'da yüzde 51,7; 2010'da 52,2; 2011'de 53,8; 2012'de 54,0; 2013'te 55,0; 2014'te 51,2. Bir tanesi tutmuyor. Bu başlangıç noktası nereden geliyor, o 45,7 nereden geliyor...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – En son 51,3'te tutturduk.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, orada da tutturamamışsınız, 4,2; orada da tutturulmuyor.

BAŞKAN – Siz hangi TÜİK'ten baktınız buna?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Vallahi ben İnternet'teki TÜİK'ten baktım yani başka yok.

Şimdi biraz önce de merak ettim, araştırdım, dedim bir tanesi doğru olur. Bir tanesi doğru değil ya, Allah için bir tanesi doğru olsun.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Sen söyle, hangisini alalım?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bence İnternet'teki TÜİK'e başvurun çünkü her bakanlığın farklı istatistik verileri var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bunlar geçici açıklıyor, TİM verilerine göre, öyle kalıyor onlar yani güncellenmemiş.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Güncellenmemiş şey var.

BAŞKAN – Günlük takip gerektiriyor da ondan.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, Sayın Bakan, Gini kat sayısı itibarıyla ben Meclisin verdiği ekonomik göstergeler istatistiklerini esas alacağım mecburen. Yani, Meclis verince şeyi var, en doğrusunu Meclis yapar, o yüzden ben Meclisinkileri esas aldım. Burada işsizlik verileri itibarıyla da Meclisinkileri esas aldım ki bunlar benim başvurduğum kaynaktan almışlar, mesela hepsi birbirini tutuyor Meclisin aldıklarının. Hepsi tutuyor, onlar doğru adresten almışlar, hazır paylaşım değil. Dolayısıyla, şimdi, bu işsizlik, bu iş gücüne katılım oranı o kadar çok speküle edildi ki bakanlar tarafından, sanki dünyanın iş gücüne katılım oranı en yüksek olan ülkesiymişiz gibi algıladım ben. Şimdi döndük, baktık, hayır efendim, yani hızla büyüyen genç bir nüfusa sahip değiliz. Amerika'da yüzde 74'müş. Şimdi, Almanya 76, Birleşik Krallık 76, Brezilya 73,9, Fransa 70,4, Hindistan -2010 verisi var- 55,6, Japonya 73,9 -iş gücüne katılım oranlarını ifade ediyorum- Rusya 73, Türkiye 51, bu 2009'un verileri itibarıyla söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 100

Şimdi, tümünde bakıyoruz, bu saydığım ülkelerin hepsinde işsizlik oranı bizimkinden düşük. “Büyüyeceğiz ve 2023 hedeflerini tutturacağız” diyorsunuz ya, şimdi, bakın, Arjantin, Brezilya, Kolombiya, Küba, İran, Moritus, Peru, Romanya, Rusya Federasyonu, Güney Afrika, Tunus, Venezuela, Türkiye.

Uğur Bey, Türkiye’yle birlikte hangi ülkenin istatistiğini vereyim? Bir tanesini siz seçin, özellikle seçmeyeceğim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Brezilya.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Brezilya’yı seçeyim, değil mi?

BAŞKAN – Hindistan, Brezilya, Rusya; siz vakti bitirdiniz Türkiye’ye gelmeden.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır hayır, hangisini isterseniz. Brezilya’yı seçeyim değil mi, çok popüler, tamam mı? Şimdi bakın, kişi başına düşen gelir 2002-2012 verilerini veriyorum size. Brezilya’nın 2002’de kişi başına düşen geliri dolar bazında 2.822. Türkiye’nin bu tarihte nedir? 3.553.

2012 verilerini söylüyorum: Brezilya 12.480; Türkiye’nin 10.973.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Ya, o rakamları paralel devlet vermiş size...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, ülkeyi kendiniz seçtiniz. Burada sıraladığım ülkelerin hiçbirinin durumu Türkiye’ninkinden kötü değil. Şimdi, birilerinin bunları bağlaması gerekir ki siz bunların önüne geçebilirsiniz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Arjantin’in durumu nasıl?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Arjantin’i hemen paylaşayım, Sayın Vekilim hemen söyleyeyim.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Patnos’ta durumlar nasıl?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın vaktini çalılıyorsunuz, Türkiye’ye gelemedi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, Arjantin 2002; 2.709.

2012; 18.401. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yok canım, mümkün değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yok canım. Neye... Öyle mi? Bunu da paralel devlet hazırlamış göndermiş bize yani.

Biraz öyle gibi geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman size TÜİK verilerini...

BAŞKAN – Sayın Zozani, süreniz bitti, iki dakika ilave süre veriyorum. İki dakika ilave süre veriyorum, toparlayın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kusura bakmayın yani şey yapınca. Daha değinemedik bile. Daha nereden başka şey var?

BAŞKAN – Türkiye’ye gelin artık.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Daha Bakan, rakam vermiş.

BAŞKAN - Ayrıca, Sayın Güneş, siz de arkadan ne söyleyeceğini söylüyorsunuz Sayın Zozani’ye, “paralel” falan, sufle yapıyorsunuz, yapmayın bunu yani.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani birbirimizden destek alamaz mıyız? Ayıp mı yani?

BAŞKAN – Ya, Sayın Bakan, arkadan bilgi notu olduğu zaman problem çıkarılıyorsunuz burada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tecrübeli bir milletvekili arkadaşım ve ekonomi profesörü, ondan destek almışım. Var mı diyeceğiniz?

BAŞKAN – Sürenizi yeniden başlatıyorum ben.

Buyurun. Sayın Zozani, sizin buna ihtiyacınız yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Pek bir şey de söylemedi ama mademki dediniz, gocunmam yani bana destek verse Hocam, hiç gocunmam yani. Keşke de yapsa.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Üstelik Hurşit’in soyunda Kürtlük var.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İsminde de Kürtlük var yani.

BAŞKAN – Özleminiz var yani değil mi? Doğru.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, 34 üyeli OECD ülkeleri sıralamasında Gini katsayısını yani gelir paylaşımı konusunu ifade ediyoruz burada. 34 üyeli bir kümede 32’nci sıradayız. Peki, kiminle eş değeri bu 34’ün dışında? Yani bizden sonra gelen 2 ülke hangisidir? Meksika ve Şili; bizden sonra geliyor 34 üyeli OECD ülkeleri içerisinde.

Peki, dünyada kime benziyoruz? Dünyada Çin’e benziyoruz. Aynı rakamı Çin’le paylaşıyoruz, 0,41; 0,41. Çinleşmişiz, başka da hiçbir şey yok; Çin’e çok benziyoruz. O nedenle, gün boyunca bugün burada konuştuğumuz konuya geliyoruz işte. Yani bu ülkedeki emek sömürsünün ne anlama geldiğini, işçi ölümlerinin ne anlama geldiğini, nereden kaynaklandığını işte sadece bu veriyi düşünürsek buluyoruz zaten; bu verinin içerisinde kendimizi görüyoruz, buluyoruz.

Şimdi, bir rakam daha verdiniz, ihracatta kilogram fiyat bazı.

Sayın Bakan, bendeki değeri şu, yani sizin verdiğiniz değeri ben doğru kabul ediyorum, ifade ettiniz. 1,66 doları doğru kabul ediyorum. Peki, 1 kilogram ihracatın yani bu 1,66’ya tekabül eden ithalat girdimiz ne kadar? Bizde 1 dolarlık bir ihracat yapabilmek için 80 sentlik bir ithalat yaptığımıza dair bir veri var bende. Yanlışsa düzeltin, doğrusu varsa onu paylaşın bizimle.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ortalama kilogram fiyatları çok daha yüksek.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Daha yüksek.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İhracatımızdan daha yüksek.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yüksek.

Şimdi, biz bütün bunlara bakarak neyi düzeltmeye çalışacağız?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 101

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Son iki dakika...

BAŞKAN - Bir son iki dakika veriyorum, ondan sonra lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kaç onu söyleyeyim.

Şimdi, sizin hükümetlerin gerçekten bazı maharetleri var. Yani dersiniz ya, marifet iltifata tabidir. Gerçekten bazı noktalarda yani işte iltifat etmemiz gerekiyor, çok maharetlisiniz. Nede maharetlisiniz? Hedeflerinizi revize ettiniz, geri çektiniz, kamuoyuna bunu devrim diye sattınız. Değil mi? Yani Sayın Davutoğlu'nun hafta içerisindeki ekonomi eylem planı, esasında 2023 hedeflerinizin tamamında bir revizyona gittiğiniz anlamına geliyor. Bütün o hedeflerin tutmayacağına dair bir deklarasyondur o. Ama bunu kamuoyuna "ekonomik devrim" diye yansıttınız. İşte ben buna şapka çıkarırım işin açıkçası, buna iltifat ederim.

BAŞKAN – Hele şükür, hele şükür.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani bunu yapabilmek için böyle çok hünerli olmak lazım, gerçekten.

Şimdi, verdiğiniz rakamlar üzerinden de hesap edersek, Sayın Davutoğlu'nun ifade ettiği rakamlar üzerinden de ifade edersek, biraz önce söylediğim rakamları zaten tutturma şansı yok, onu vereyim ama Sayın Davutoğlu'nun, Başbakanın ifade ettiği şeylerin yüzde 1 de olsa tutturulabilir hedefler olduğunu varsayarsak bile siz 2023 hedefinden yüzde 50 oranında kendinizi geri çektiniz. Ne demiştiniz? 2 trilyon dolar büyüme hedefini önünüze koydunuz. Basit bir matematik hesabıyla yani ilkökul öğrencisine bile verseniz, deseniz, eğer 2018'de 1,3 olursak 2023'te ne oluruz? 1,4 olur, 1,5 olur, iyimser olalım, 1,6 olsun. Onun ötesine geçemeyeceksiniz.

BAŞKAN – Sizin de üç saniyeniz kaldı bu arada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani daha...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Neyse ekonomi bakanlıklarınız çok. Bu kalanları diğer bakanlıklarda söyleriz nasılsa yani. Sizde ekonomi bakanlığı bitmiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Emin olun Sayın Bakan, baştan başladık, hiçbirinde biz tekrara girmedik.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurunuz efendim.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Geçen gün bir Bakanlar Kurulu kararı önümüzdeydi; daha yeni, yani bundan on sene önce, 36 tane bakanın imzası vardı altında. Biz 24 taneyiz. Azaltılması gerektiğine katılıyorum, onu da söyleyeyim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, kötü emsal olmaz Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ha, azaltılması gerektiğine de katılıyorum, daha azaltılabilir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani merak ediyorum, gerçekten cehaletimi bağışlayın. Sayın Bakan, bilirsiniz, siz incelemişsinizdir, o 36 bakandan kaç tanesi ekonomiyle ilgiliydi? Çoğu.

BAŞKAN – İsterseniz ben size sayabilirim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Neyse, yaşayan tarih var, o konuda biz de burada sorarız.

BAŞKAN – Evet, doğru söylüyorsunuz.

Sayın Boğa...

ALİ BOĞA (Muğla) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri ve Ekonomi Bakanlığının güzide mensupları, basın mensupları; hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii bugün Ekonomi Bakanlığımızın bütçesini tartışıyoruz, dünya şartlarını gözden geçiriyoruz. Ekonomi Bakanlığının da yapmış olduğu görevleri, büyüme hedeflerini, ihracattaki hedefleri, muhalefetimizi de kızdırıyor. "Tuttu, tutmadı." tartışmalarını iyi değerlendirebilmek için dünya konjonktürünü de bilmek lazım çünkü adı üstünde dış ticaret; dışarıdan mal almak olduğu gibi dışarıya da mal satmak. Eğer dışarıdaki müşterinizin alım gücü azalmışsa, kriz geçiriyorsa sizin satışınızı da doğrudan doğruya etkileyecek demektir.

Hepinizin bildiği gibi 2008'de başlayıp 2009'da pik yapan bir kriz geçirdik. Bizim ekonomimiz 2009 türbülansını atlattıktan sonra, o tehlikeli sarsıntıdan sonra düze çıktı. O zamanki Başbakanımız krizin Türkiye'den teğet geçeceğini söylediğinde herkes gülmüş ve dalga geçmişti. Hakikaten, teğet de geçmedi arkadaşlar. Belki kızacaksınız. Siz zaten hedefler tutsa da kızılıyorsunuz, tutmasa da kızılıyorsunuz. Muhalefetin böyle bir şeyi var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Neyi var?

ALİ BOĞA (Muğla) – Alışkanlığı var, alışkanlığı.

Şimdi, gerçekten krizin rahat atlatılmasında Ekonomi Bakanlığının ve özellikle reel sektörün çok önemli bir fonksiyonunun olduğunu burada kabul etmemiz gerekiyor. Türkiye'de ilk stratejik plan 2004-2006, daha sonra 2006-2008, daha sonra da bugün itibarıyla 2023 İhracat Stratejik Planı yapıldı ve uygulamaya konuldu. 2004'teki durum analizine göre ihracatımızın yüzde 60'ı Avrupa Birliğine yapıyor ve ihracatımızın yüzde 33'ünden fazlası da yani üçte 1'inden fazlası da tekstil ürünlerini ihtiva ediyordu. Dolayısıyla, stratejinin başında Türkiye hem ürüne bağımlıydı hem de pazara bağımlıydı; pazar bağımlılığı ve ürün bağımlılığı vardı. Bu ürün bağımlılığını ve pazar bağımlılığını atlatabilmek için pazar çeşitlendirmesi stratejileri uygulandı, daha sonra da aynı, buna paralel olarak da ürün çeşitlendirmesi stratejileri uygulandı. Bu uygulama çerçevesinde biraz önce Bakanımızın da belirtmiş olduğu gibi ihracatta en çok bağımlı olduğumuz Avrupa Birliğine ihracatımız yüzde 43'e kadar göreceli olarak düşmüş oldu. Bu rakamsal düşüş değil, ihracat içerisindeki kompozisyonu, yüzde 40'ı 3'e gerilemiş oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 102

Bu çeşitlendirme bize şunu getirdi: Kriz döneminde kendi muadilimiz olan ülkelere göre ihracatımızın daha fazla, gelişen ülkelere mal ihraç ederek ayakta kalmasını ve devamlı bir periyodla, istediğimiz hedeflerde olmasa bile 5, 6, 3 ve bugün itibarıyla, bu yıl itibarıyla daha başarılı bir performans sergileyerek ihracatımızı artırarak devam ediyoruz.

Ama Sayın Bakanım, burada arkanızda oturan güzide ekibin bu krizleri atlama ve proje üretme konusunda önemli deneyimleri var. Bu geldiğimiz noktada da yeni bir sıçramaya ya da yeni bir taktiğe, yeni bir stratejiye ihtiyacımız olduğunu ben düşünüyorum ve birkaç maddede önerilerimi sıralamak istiyorum.

Şimdi, ara malı ithalatının mutlaka disipline edilmesi. Tabii, bu, ithalatın azaltılması şeklinde değil. İthalattan vazgeçmek, büyümekten fedakârlık yapmak anlamını doğuracağı için ara malını, ithalata bağımlı olan yüzde 75'ini -ara malı ithalatımızın yani 72'yle 74'ü arasında değişiyor ama işte dörtte 3'ü sayılabilir- bu ara malı ithalatının yerli malları üretimiyle ikame edilerek -ithalatı kısarak değil- frenlenmesi ve ihracata dönük ileri teknoloji ürünlerinin üretiminde ya da sanayi ürünlerinin üretiminde ithal girdi yerine yerli girdiyi sağlamasını temin edecek bir strateji uygulamamız lazım. Bu Bakanlığımızın yapmış olduğu girdi tedarik stratejisi buna çok önemli bir zemin teşkil ediyor ama daha agresif uygulamaya ben ihtiyaç olduğunu düşünüyorum çünkü biz şu anda yerli malını, yerli ara malını ithal girdilerine göre daha pahalıya mal etsek bile ülke ekonomisi açısından orta vadede daha avantajlı olacağını -uzun vadede zaten avantajlı da düşünüyorum çünkü bir malı üretmeden ihtisas sağlayamıyorsunuz, daha ileri teknolojiye geçemiyorsunuz. Siz ürettiğiniz sürece hem insan gücünüz hem kalifiye iş gücünüz gelişmiş oluyor. O bakımdan, en çok ithal ettiğimiz ara mallarının yerli üretiminin mutlaka kendi ihraç ürünlerimizde kullanılmasının yolunu bulmamız gerekiyor.

Teşviklerde yeterli kaynak sıkıntımız var. Sizlerin de bildiği gibi teşvikin en önemli kaynağı, özellikle Ekonomi Bakanlığımızın elindeki Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'dur. 2003 yılında o günkü yıllık ihracatımıza Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'na ayrılan kaynaklar nokta 46 imiş yani yüzde 1 değil, nokta 46'ymış. Bu yıllar içerisinde değişikliklere uğramış, ihracatın rakamlarına ve DFİF'e ayrılan kaynaklara göre ve en sonunda, musluk daha çok işlemiş olmasına rağmen 2013 yılında binde 32 olabilmış yani 1'in altında, 1 değil, 1'in üçte 1'i şeklinde bir kaynak. Dolayısıyla, EKK'da da kabul edildiği gibi ihracatımızın yüzde 1'inin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'na ayrılması gerekiyor ama burada önemli aşılması gereken bir husus daha var. DFİF kaynaklarının yüzde 55'i tarım ürünlerine gidiyor. Tarım ürünlerini desteklemek gibi bir görevinin Ekonomi Bakanlığımızın olmaması gerektiğini düşünüyorum ben çünkü Tarım Bakanlığı var. Tarım Bakanlığı kırsal...

BAŞKAN – Bunlar ihracat desteği ama.

ALİ BOĞA (Muğla) - ...desteklemelerde nasıl ürün desteği veriyorsa Tarım Bakanlığının bütçesinin içerisine DFİF'in aktararak ya da Tarım Bakanlığının bütçesinden tarım ürünlerine verilen portakalı teşvik etmek, limonu teşvik etmek elbette Ekonomi Bakanlığını ilgilendirir ama önce...

BAŞKAN - İhracatını...

ALİ BOĞA (Muğla) – ...ihracatını ama önce tarım ürünüdür bu. Dolayısıyla, bu şeyin Tarım Bakanlığının bütçesi içerisine kaydırılarak, DFİF kaynaklarının münhasıran sanayi ürünlerine ayrılarak daha önemli destek verilmesi gerekmektedir. Bu sağlandığı zaman bir hamle yapacaktır ve hakikaten göreceli olarak yurt dışındaki ürünlere göre rekabet gücümüze önemli katkı yapacağını ben düşünmekteyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Fethiye'deki çiftçiler ne diyecek Ali Ağabey?

ALİ BOĞA (Muğla) – Fethiye'deki çiftçiler...

BAŞKAN – Sayın Günel, hatibin vaktini çalmayın lütfen.

ALİ BOĞA (Muğla) – Şimdi, Antalya'daki çiftçiler de, Fethiye'deki çiftçiler de buna bir şey demez, Tarım Bakanlığı aynı teşvikleri vermeye devam edecek. Ben bu kalksın anlamında söylemiyorum. Ekonomi Bakanlığımız AR-GE'ye dayalı, inovasyona dayalı, ileri teknoloji, katma değeri yüksek ürünleri teşvik etmeli ve DFİF kaynakları münhasıran buna ayrılmalı ve ihracatın yüzde 1'i düzeyine çıkarılmalı. Ben, sadece bunu ortaya koyuyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bu tarımda da olabilir ama önemli bir konu, tartışılabilir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, neyse yani bu da Sayın Boğa'nın kendi görüşü, lütfen, müdahale etmeyelim.

ALİ BOĞA (Muğla) – Bir de arkadaşlar, karar alma süreçlerinde Ekonomi Bakanlığının önünde bir engel var. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı -yeni adıyla- ya da Tarım Bakanlığı kendi uygulayacağı teşvikleri ya da birtakım kendi bütçesiyle ilgili çalışmaları kendi bütçesine koyuyor ve başka kimseye sormadan bütçeden geçtikten sonra ya da Ekonomi Koordinasyon Kurulunda kararlaştırıldıktan sonra uygulamaya koyuyor. Ama ihracat teşviklerinin mutlaka PKKK sürecinden geçmesi gerekiyor, Para Kredi Koordinasyon Kurulundan geçmesi gerekiyor. Bunu da Kalkınma Bakanlığımız koordine ediyor, hem Ekonomi Koordinasyon Kurulunun PKKK...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Boğa, bir P, üç K da...

İki dakika süre veriyorum.

Buyurun.

ALİ BOĞA (Muğla) – Yanınızdaki arkadaşınızın süresinden birkaç dakika kullanacağım müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun. İki dakika ek süre verdim.

ALİ BOĞA (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

Bu sürecin devre dışı bırakılarak doğrudan doğruya Ekonomi Koordinasyon Kurulunda alınan kararların Bakanlar Kurulundan ya da mevzuatın yayınlanmasını müteakip uygulanabilir hâle gelmesi gerekiyor çünkü PKK süreci tahmin edilenden çok fazla zaman alıyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Zabıtlara geçiyor bak.

ALİ BOĞA (Muğla) – Arkadaşlar, Para Kredi Koordinasyon Kurulunun adını şimdiye kadar değiştiren olmadı, ben de kısa söyledim, bu da kayıtlara geçiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 103

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz önerdik ama hepsini bir araya toplamayı.

ALİ BOĞA (Muğla) - Ama ortadan kalkması gereken PKK'ysa onun da kaldırılması gerekiyor. Yani Türkiye'nin huzuru, güvenliği ve anarşinin önlenmesi için, terörün önlenmesi için onun da kaldırılması gerekiyor arkadaşlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Onu da kaldıralım.

ALİ BOĞA (Muğla) - Benim ekonomiyle ilgili görüşümü biraz politize ettiniz ama Sayın Bakanım, herhâlde maruzatımız anlaşılmalıdır.

Ben, 2015 yılı Ekonomi Bakanlığımızın bütçesinin ülkemize hayırlar getirmesi, ihracatçımız için yeni atak yılı olması, AR-GE'ye, inovasyona dayalı ihracat ürünlerimizin sıçrama yapması temenni ve dilekleriyle hayırlı olsun diyorum. İyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Boğa.

Sayın Çam, on dakika süremiz var, hızlı okursanız.

MUSA ÇAM (İzmir) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi selamlıyor ve iyi akşamlar diliyorum. Bütçenin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum şimdiden.

Türkiye ekonomisinin son on yıldaki en temel problemini dış açıklar oluşturuyor. Türkiye dış dengede çok büyük açıklar veriyor ve bu açığın en temelini de dış ticaret açığı ve faiz ödemeleri meydana getiriyor. AKP döneminde Türkiye ekonomisinde hızlı büyüyen kalemlerin başında ne yazık ki ithalat geliyor. 2002-2013 yılları arasındaki dönemi karşılaştırsak, Türkiye'nin ihracatında yüzde 321 oranında artış yaşanırken, ithalatında gerçekleşen artış yüzde 388 olmuş. Bu yüzden de dış ticaret açığı yüzde 545 oranında artmıştır.

2002-2013 yılları arasında Türkiye'nin ihracat ve ithalatının toplamı yani dış ticaret hacmi 316 milyar dolar büyümüş ve 403 milyar dolara kadar yükselmiş. Dış ticaret hacminde yaşanan artışın tam 200 milyar doları ithalattan kaynaklanmıştır. İhracatın katkısı ise 116 milyar dolarda kalmış. AKP'den önce 100 dolarlık ithalata karşılık 70 dolarlık ihracat yapabilen bir ülke iken, Türkiye 2013 yılında 60 dolarlık ihracat yapabildi ancak. 2014 yılında ekonominin büyüme hızı düştüğü için ihracatın ithalatı karşılama oranı da biraz yükseldi.

Türkiye, öyle garip bir ekonomik model içerisinde hapsoldü ki dış açıkları biraz azaltalım dediğinizde ekonomi küçülüyor, ekonomiyi biraz büyütelim diye yola çıktığınızda ise dış açık patlıyor. AKP hükümetleri, bu kısır döngünün yapısal sorunlardan kaynaklandığını yıllarca kabul etmedi. Şimdi ise göstermelik ve çalakalem hazırlanmış dönüşüm programı, projeleri ve eylem planlarıyla bu kısır döngünün kırılacağını savunmaya başladı. Şimdiye kadar kalkınma planları, orta vadeli programlar ve yıllık programlarda klişe halinde tekrarlanan ancak uygulanması yönünde herhangi bir somut adım atılmayan vaatler, bu kez "dönüşüm programı" adıyla ortaya sürülmeye başlandı. Böylesine hiçbir somut eyleme dönüştüremeyeceğiniz metinlerle ekonomiyi değil, ancak, ancak algıyı yönetebilirsiniz. Biz de merak ediyoruz, ülkeyi değil de algıyı yöneterek daha ne kadar gidebilirsiniz, bunu da önümüzdeki günlerde göreceğiz.

"Dostlar bizi pazarda görsün, Hükümet bir şey yapmıyor denilmesin." diye hazırlanmış görünümü veren ve Sayın Başbakanın geçen hafta açıkladığı programın önemli bir ayağını "ithalata olan bağımlılığın azaltılması programı" oluşturuyor. Bu programın koordinasyon görevi de Ekonomi Bakanlığına teslim edilmiş, oraya verilmiş.

Türkiye ithalata bağımlılığı azaltma ihtiyacını dün hissetmedi, yıllardır böyle bir ihtiyaç var ve AKP Hükümetleri bunu ne yazık ki görmezden geldi. İthalata olan bağımlılığın azaltılması programının amacı anlatılırken şöyle bir tespitle bulunulmuş; "Üretim sürecinde ithal girdi kullanımı artarken, giderek yurt içi ara malları üretimi aleyhine bir ortam oluşmuştur." denilmektedir. Biz yıllardır bunu söylüyoruz. Çok uzağa gitmeyin, Ankara'da –hemen burada- Siteler'e gidin, beş on yıl önce üretim yapan işletmelerin önemli bölümü şimdi üretimini durdurmuş, onun yerine, Çin, Hindistan ve benzeri Uzak Doğu ülkelerinde üretilmiş ürünleri satmaya başladılar, üretim yok.

AKP iktidarlardı, uluslararası piyasalardaki para bolluğunu fırsat bilip tüketimi sürekli körükledi, ülkenin üretim gücünün gelişmesini de böylece engelledi, rekabet gücünü azalttı, özel tasarruf oranını tarihin en düşük noktasına indirdi ve Türkiye dış kaynak müptelası hâline dönüştürüldü. Ağustos böceği gibi yazın saz çalıp şarkı söyledi. Şimdi uluslararası piyasalarda para azalma eğilimine girince Hükümet de kara kara düşünmeye başladı. Açıklanan programlar da öyle atla deve değil. Bu yıl yüzde 65 civarında olması beklenen ihracatın ithalatı karşılama oranını 2018 yılına kadar yüzde 70'e çıkarılacak. Yani, eski Türkiye'nin oranlarına geri dönecektir. Orta ileri teknoloji ürünlerinin ithalattaki payı azaltılıp, ihracattaki orta-yüksek ürünlerin payı artırılacak, tüketim malı ithalatının payı azaltılacak, kimya, ana metal, motorlu kara taşıtları gibi sektörlerin yüzde 70'li oranlarda seyreden kapasite kullanım oranları yüzde 80'e çıkarılacak. Bütün bunlar da önümüzdeki üç yıl içerisinde yapılacak.

Türkiye'nin, içerisine girdiği bu kısır döngüden kurtulabilmesi için, yüksek katma değer yaratacak ileri teknoloji ürünü üretim ihraç etmesinden başka hiçbir çözüm ve hiçbir kurtuluş da görülüyor, görmüyoruz. Bunun için de yatırım yapmak, insanımızı eğitmek gerekir. Eğitim sistemimiz tam bir faciaya dönüşmek üzere değerli arkadaşlar. Sadece imam ve hatip yetiştirerek bırakın yüksek teknolojiyi, düşük teknoloji ürün üretimini bile sürdüremeyebiliriz artık.

Çinli Ozan Kuan-Tzu'nun bir şiiri var, diyor ki Tzu: "Bir yıl sonrasını düşünüyorsan tohum ek. Ağaç dik on yıl sonrası ise tasarladığın. Ama yüz yıl sonrası ise düşündüğün, halkı eğit." Ne yazık ki bugünkü eğitim sistemi, Türkiye'nin sadece bugününü değil, geleceğini de tehdit eden bir yapıya bürünmüş durumdadır. Bu eğitim sistemi Türkiye'yi sadece ucuz iş gücü cenneti hâline getirir. Başka ülkelerin artık tenezzül etmediği, çevreyi kirleten, insan sağlığını tehdit eden alanlar bize kalır. Biz ancak bu tür mallar üretilip satabiliriz. Bu eğitim sistemi, işçimizin, çiftçimizin, mühendisimizin emeğini ucuzlatarak başka ülkelere sömürtmekten başka bir işe yaramaz bu eğitim sistemiyle.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre, Türkiye'nin imalat sanayi ürünleri ihracatı içerisinde ileri teknoloji ürünlerin payı yüzde 3,3 civarında. İmalat sanayi ürünü ihracatının yüzde 31'i orta-yüksek, yüzde 32'si orta-düşük, yüzde 35'i yani en büyük bölümü ise teknoloji ürünlerinden oluşuyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 104

Eurostat'ın rakamlarına göre Türkiye'nin toplam ihracatı içerisinde ileri teknoloji ürünlerinin payı yüzde 1,7 düzeyinde kalıyor. Mesela Almanya'nın toplam ihracatının yüzde 14,2'si, Fransa'nın yüzde 20,3'ü, Hollanda'nın yüzde 17,7'si, İngiltere'nin yüzde 15,4'ü, İsviçre'nin ihracatının yüzde 13'ü ileri teknoloji ürünlerinden meydana geliyor. Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en az ileri teknoloji ürünü ihraç eden ülke Türkiye;1,7.

Mesela Güney Kore'nin ihracatının yüzde 25'ini ileri teknoloji ürünleri oluşturuyor. Güney Kore'nin son yıllarda dünyada eğitime en fazla önem veren bir ülke olmasıyla bu oranın çok yakın bir ilişkisi vardır.

Türk sanayisinin üretiminde teknolojik bir dönüşüm yapabilmek için yeni yatırımlar yapmak gerekiyor. Ancak AKP iktidarları uyguladıkları politikalarla Türkiye'de yatırım yapacak tasarrufu da bırakmadı. Tasarruf oranı yüzde 12-13'lere kadar düştü. Olan tasarruflar da imar rantı peşinde koşanların üretken olmayan inşaatlarına gidiyor. Türkiye millî gelirinin yüzde 20'si kadar yatırım yaparak bu sorunları aşamaz. Benzeri ülkelerde olduğu gibi Türkiye'nin de her yıl millî gelirinin yüzde 30-35'i kadar yatırım yapması gerekmektedir.

Sayın Başbakanın açıkladığı son dönüşüm programı, Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yer alan 25 başlık arasından seçilmiş, o 25 başlık arasında bir de "yurtiçi tasarrufların artırılması" diye bir başlık da var. Türkiye'nin düşük tasarruf sorunu çözülemediği sürece bugünkü sorunlarına kalıcı çözüm bulmak mümkün gözüküyor. Eğer öncelikli bir program uygulanacaksa tasarrufların artırılması diğer bütün alanlardan önce gelmeliydi.

Türkiye'nin sürdürülebilir refah artışının hakça paylaşıldığı bir büyüme sürecine girmesi gerekiyor. Bunun için de ülkenin rekabet gücünü artıracak, ekonomide istikrarı sağlayacak, sosyal devleti yeniden diriltecek ve inşa edecek, toplumun korunmaya muhtaç bütün kesimlerini kucaklayacak gerçek bir ekonomik programa ihtiyacı bulunmaktadır. Tasarrufları artırarak dış açıkları azaltacak, yatırım ve üretim iklimini canlandıracak, çalışabilecek durumdaki herkese istihdam yaratabilecek bir stratejinin gerekliliğine inanıyoruz ve bunun mutlaka da böyle gerçekleştirilmesi gerekir.

Ne yazık ki Türkiye, son on iki yıldır üretimin yerine tüketimi koydu, üretken yatırımlar yerine sadece yandaşa rant yaratmaya dönük verimsiz yatırımları teşvik etti. Gelir ve tasarrufu artırmak yerine harcamayı ve borçlanmayı özellikle özendirdi. Bu görüşleri ilk defa dile getirmiyoruz, bütün bütçe görüşmelerinde ve önceki yıllardaki görüşmelerde buna benzer görüşleri sürekli dile getirdik ve dile getirmeye devam ediyoruz. Ancak, AKP Hükûmeti, cari işlemler açığını azaltmayı Rıza Sarraf'a, imar rantlarını bölüştürmeyi de Bilal Erdoğan'a havale ettiği için söylediklerimize fazla kulak asmadı. Umarım bundan sonra söylediklerimizi dikkate alırsınız.

İhracat için üretim yapmak gerektiğini söylüyoruz. Ama AKP ne yapıyor? Mesela zeytin ve zeytinyağı Türkiye'nin ihracatında önemli kalemlerden biri ve Türk çiftçisinin de önemli bir gelir kaynağı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi toparlar mısınız lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toparlıyorum.

"Yandaşa elektrik santrali kurduracağım." diye, Soma'nın Yırcalı köyünde binlerce zeytin ağacının zorbalıkla kesilip, yıkılıp yok edilmesine çanak tutarak ne yapmaya çalışıyor? AKP'lilerin dillerinden düşürmediği bir söz var, "Milletin hizmetkârıyız." dersiniz, Soma'nın Yırcalı köyünde bu iktidarın kimin hizmetkârı olduğunu da çok yakından gördük.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi şöyle bitirmek istiyorum: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin 18 Temmuz 1986 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla kurulan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), yirmi sekiz yılı aşan deneyimiyle Türk iş dünyasının yurt dışındaki faaliyetlerini destekleyici ana unsur olmuştur.

2004 yılında TOBB Kanunu'nun yenilenmesi çalışmaları kapsamında DEİK'e ayrı bir tüzel kişilik kazandırılmasını sağlamak üzere, 5174 sayılı TOBB Kanunu'na DEİK'e ilişkin özel hükümler konulması önerisi Meclis tarafından kabul gördü. Böylece, 1986'dan 2004'e kadar TOBB'un bir parçası olarak faaliyet gösteren DEİK, özel sektör kuruluşlarının ortaklaşa kurduğu ve yönettiği kurumsal bir yapıya kavuştu.

Yaşanan en masum olaylardan bile kendisine bir "darbe mağduriyeti" çıkaran AKP Hükûmeti, özel sektörün, yabancı özel sektör kuruluşlarıyla bire bir ilişki kurmasını sağlamak amacıyla kurulan, kısa adı "DEİK" olan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulunu torba yasayla bir anda devletleştirerek, özel sektöre âdeta darbe yapmıştır.

Özel sektörün dış ekonomik ilişkilerini yürütme görevini üstlenen 750 üye şirketi, 42 kurucu kuruluşu, 115 iş konseyi, 148 ticaret ve sanayi odası ve borsa oda temsilciliği, 3 yurt dışı temsilciliği bulunan bir kuruluş böylece Hükûmete bağlanmış ve başına da yandaş bir isim getirilmiştir.

Bir hükûmet niçin bunu yapar? Çok açık, hükûmetin iş dünyasını kontrol etme mekanizmasını güçlendirmek, sermaye grupları üzerindeki baskıyı yasa ve yönetmeliklerle biraz daha artırmak amacıyla yapar.

TOBB'un yanı sıra, "TİM, TÜRİSAB, MÜSİAD, ASKON" gibi iş dünyası örgütlerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, son cümlelerinizi alayım lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – ...içinde yer aldığı DEİK'i Ekonomi Bakanlığına bağlamak bu iktidarın sivil toplum örgütlerine nasıl şaşı baktığının da önemli bir göstergesidir.

Geldiğimiz noktada, 11 Eylül 2014'te yasalaşan 6532 sayılı Kanun Parlamente'den geçmiş ve 20 Eylül 2014'te Ekonomi Bakanlığımızın yayınladığı yeni yönetmelik ile de Ekonomi Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösterecek yeni DEİK'in yapısı şekillenmiştir.

Bu arada tabii ki merak ediyorum ve soruyorum: On iki yıldır Türkiye'de cumhuriyetin kazandırmış olduğu bütün kamu kurumlarını özelleştiren, satan iktidarınız, şimdi bir kurumu kamulaştırıyor. Oysa şu anda kamulaştırılması gereken DEİK değil, kamulaştırılması gereken Soma'daki madenler, Ermenek'teki madenler ve bu ülkenin telekomünikasyonudur, madenleridir, petroldür, TÜRK TELEKOM'dur. Bunlar kamulaştırılması gerekirken DEİK'in kamulaştırılması bir arka bahçe yaratmaktan başka bir şey değildir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 105

2015 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, saygıyla selamliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yüksel, buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Başkanım, çok değerli Bakanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokrat arkadaşlarım ve değerli basın mensupları; Ekonomi Bakanlığımızın 2015 bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanımız hem Hükümetimiz adına hem de ithalat ve ihracat yapan sanayiciler adına bir şanstır, çünkü o bu işin tam içinden geliyor, çünkü o şu anda bizzat ithalatın, ihracatın ne demek olduğunu en iyi bilen kişilerden bir tanesi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hemşehri torpili yapıyorsun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Hemşehri torpili yapıyorum ama işin gerçeği de bu. Yıllarca ticaret odası başkanlığı yaptığım için, sanayicilerimiz bakanlıklara geldiğinde, heyetler hâlinde geldiğimizde yaşadığımız sıkıntıları bakanlara anlatmakta zorlanırdık ama şu anda Sayın Bakanımız bizzat sanayicilerimizin getirdiği konuları, bilhassa ithalatta yaşanan sıkıntılar, ihracatta yaşanan sıkıntılar, nakliye de yaşanan sıkıntılar ve gümrüklerde yaşanan sıkıntılar konusunda ciddi deneyimleri var, işin bizzat içerisinde, yani eli taşın altında. O anlamda, biz, biraz hepimiz hep birlikte şanslıyız.

Şimdi, hepimiz, 2008'deki küresel krizle birlikte, şu son zamanlarda güneyimizde yaşanan sıcak olaylardan dolayı ülkemizdeki ihracat anlamında geçmişe göre hızın biraz daha düştüğüne hep beraber şahit olduk. Bunlara bakarsak geçen altı yıl boyunca tüm ekonomik oyuncular istikrar ortamının yeniden sağlanması ve ekonomik olarak tekrar düzlüğe çıkmak için büyük çabalar harcıyorlar. Ancak, küresel ekonomide istenilen istikrar ortamına hâlâ ulaşamadığını gözlüyoruz. Bilhassa en büyük ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği ülkelerinde hâlâ bu arayış sürmektedir.

İlimiz olan Denizli'ye geldiğimizde de ekonomik göstergelere baktığımızda ülke genelinde yaşanan olumlu gelişmelerin yansımalarını burada da görüyoruz. Önceki yıllara göre 503 olan ihracat firma sayımız şu anda 902'ye çıkmıştır. Aynı dönemde ihracat değeri ise yüzde 325 artmıştır. Yine, bu ihracat yapısıyla Türkiye'de 8'inci il olmuşuz. Ocak-Eylül döneminde ise Denizli 2,2 milyar dolar ihracatla 7'nci sıraya yükselmiştir. Bu noktada dikkatinizi çekmek istediğim bir diğer husus da, yine, önceki yıllarda Denizli 120 ülkeye ihracat yaparken şu anda, 2014 yılında 170 ülke ve bölgeye ihracat yapar duruma gelmiştir. Denizlili ihracatçılar ihracatlarını artırırken ulaştıkları pazar sayısını da, dünya üzerinde değdikleri noktanın sayısını da artırmışlardır. Önümüzdeki dönemde de bu değerleri Ekonomi Bakanlığımızın yine destekleriyle daha yukarıya çıkaracağını düşünüyoruz.

Amacımız Türkiye ekonomisinin yapısal sorunlarını çözerek geleceğimiz olan gençlerimize müreffeh bir Türkiye bırakmak, bu doğrultuda en büyük sermayemiz olan gençlerimiz için her ilimize bir üniversite açmamış olmamız ve üniversitelerde de daha nitelikli hâle gelmeleri ve özel sektörümüze katkı sağlamaları, AR-GE'ye önem vermek; bunlar önceliklerimiz. Önceki yıllarda 3,5 milyar TL olan AR-GE harcamaları 2012 yılında 13,1 milyar TL'ye çıkmış, önümüzdeki yıllarda, esas hedef olan -gelişmiş dünya ülkelerinde olduğu gibi- bu payın yüzde 3'e çıkabilmesi için -2023 hedefi de- AR-GE'ye ayrılan payın 60 milyar TL olmasıdır. Yine, Ekonomi Bakanlığımız, bu hedeflere ulaşmada, örneğin, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde elde edilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımları öncelikli yatırımlar kapsamına alarak bu tür projelere de büyük destek vermeye başlamıştır.

Ihracatla ilgili hedeflere baktığımız zaman da -Bakanımızın da söylediği gibi- 2023 İhracat Strateji Eylem Planı'nda 500 milyar dolar mal ihracatı ve 1,1 trilyon dolar mal ve dış ticaret hacmine ulaşmayı hedeflemekteyiz.

Bu hedeflere ulaşmak için, baktığımızda, Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatına 3 daimî temsilcilik, 107 ticaret müşavirliği, 50 ticaret ataşeliği 160 merkezde faaliyet sürdürmekte, neredeyse her merkeze bir görevli düşmekte; bu sayı çok yetersizdir arkadaşlar. Bakanlığımızın acil olarak önümüzdeki günlerde ticaret ataşeliği konusunda kadro talebinde bulunması gerekir çünkü büyükelçiliklerimizin bünyesinde görev yapan ticaret ataşeliği ve müşavirliklerimiz oraya giden iş adamlarımızın eli, ayağı, gözüdür. Onların hareket noktasıdır, onların o ülkede ulaşabilmeleri gereken, her konuda kendilerine rehberlik eden, mihrandarlık eden kişilerdir. Bu anlamda, bu sayının mutlaka artırılması lazım çünkü gelişmiş dünya ülkelerinde bu sayı ciddi oranlarda artmıştır.

Onun yanında, yine, EXPO fuarlarıyla ilgili önemli kararlar alınmış, merkez bir ilden bölgesel bir yapıya kavuşan bir 2025 projesi var ki, bunu gönülden destekliyoruz.

Ardından, yine, hizmet ihracatları noktasında da sağlık turizmi -ki ülkemiz için çok önemlidir- bilim, eğitim ve bilişim gibi kilit sektörlerde Bakanlığın bu konulara öncelikle destek veriyor olmuş olması da önemlidir.

Yine, ayrıca, ülkemizin yüzünü ağartan müteahhitlik hizmetleri vardır dünyada. Bu anlamda da baktığımızda, 104 ülkede 294, neredeyse 295 milyar dolar değerinde ve 7.615 proje şimdiye kadar hayat bulmuştur ve 2014 yılında üstlenilen projelerin miktarının da 17,4 milyar dolar olmuş olması da çok önemlidir. Bu konunun da burada gündemde olmuş olması ve zikredilmesi, yazılmış olması Bakanlığımızın yine yurt dışı müteahhitlik hizmetlerine verdiği önemi göstermektedir.

Yine, ihracatçılarımızın en önemli unsurlarından bir tanesi de ithalat ve ihracatta navlun yani nakliyedir. Bu konunun da, taşımacılık konusunun da gündeme alınmış olması ve bunların destekleniyor olması da yine ihracatçılarımız adına önemli bir gelişmedir.

Ardından, baktığımızda, yine, ithalat ve ihracatta gümrük birliğiyle ilgili konu vardır ki ülkemizin genel bir konusudur bu. Tam üye olmadan ortak ticaret politikası uygulama yükümlülüğünü üstlenen ülkemizde, gümrük birliğiyle ilgili karar alma mekanizmalarının dışında, daha önemlisi gümrük birliği kararında, Türkiye'nin serbest ticaret anlaşmalarını Avrupa Birliği ile eş zamanlı tamamlamasını sağlayacak bir mekanizma maalesef oluşmamış. Bunun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 106

sıkıntılarını çekmekteyiz. Şu anda serbest ticaret anlaşmalarında dünya ülkeleri yeni yeni bloklar oluşturmakta. Bunların en önemlisi de Amerika Birleşik Devletleri ile Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki "TTIP" dediğimiz anlaşmalardır. Mutlaka bir şekilde ülkemizin bu anlaşmaların içerisinde yer alabilmesi gerekiyor ki baktığım kadarıyla, gördüğümüz kadarıyla Sayın Bakanımız bu konuda da çok ciddi ve titiz bir çalışma yapmaktadır. Bu çalışmayı da takdirle karşılıyorum.

Ayrıca, ithalat politikasında da eleştiriliyor mutlaka yıllardan beri. İhracatın ithalatı karşılama oranları her gün daha iyiye gitmekte ama yine de biz üretilebilecek yerli ürünlerin mutlaka desteklenmesi konusunda da Bakanlığımızın önemli karar aldığını görüyoruz. Bu anlamda da bu politikayı da desteklediğimi söylüyorum.

Evet, aslında çok konuşulacak konular var ama ben zamanı düşünerek bu kadarla yetinmek istiyorum.

Ekonomi Bakanlığımızın 2015 bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, sağ olunuz Sayın Yüksel.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu saatinde konuşmak zor olacak, dinlemek de zor tabii ama mecburuz çünkü Ekonomi Bakanlığı dış ticaretle özellikle uğraşan, teşvik sistemiyle uğraşan çok önemli bir bakanlık. Sayın Bakanın da henüz bir senesi - hatırladığım kadarıyla- tamamlanmamış durumda. Önemli bir görevi üstlenmiş vaziyette.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – On bir ay tamamlandı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – On bir ay mı tamamlandı? Evet.

Sayın Bakan, güzel, kapsamlı bir de sunum yaptı konusunda ilgili olarak. Kendisine teşekkür ediyorum. Fakat Sayın Bakanım, genel olarak ne yapmak istediğinizi, nasıl bir felsefeye sahip olduğunuzu ben henüz çıkaramadım, onu itiraf edeyim. Neden bunu söylüyorum? Bu felsefenizi anlayamamam, hedefinizin ne olduğu, hangi yoldan gitmek istediğiniz konusundaki tereddüdüm şuna dayanıyor: Mesela, sık sık bu Moody's, Fitch gibi kuruluşları, bu kredi derecelendirme kuruluşlarını eleştiriyorsunuz. Şimdi, bunlar bizimle, hazinemizle sözleşme yapan kuruluşlar. Eğer bunlarla sözleşme yapmak istemiyorsak iptal edelim, parasını da ödemeyelim, parasını da biz ödüyoruz bunların. Tabii, ekonomi yönetimi çok önemlidir, ağırdır, ağırlıklıdır... Bu tür eleştiriler bu konuyu biraz hafifletiyor, sık sık yapmamamız gerekir diye düşünüyorum. Mesela, Merkez Bankasıyla ilgili olarak da, faiz konusunda ilgili olarak da benzeri şekilde sık sık dile getiriyorsunuz. Maliye Bakanıyla veya Başbakan Yardımcısıyla da bu konuda çelişkiye düşebiliyorsunuz zaman zaman. Hâlbuki, biz, sizin iktidarınız döneminde yani 2002-2014 döneminde -hatırladığım kadarıyla, Hürşit Hocam daha iyi bilir ama- 200 milyar dolara yakın faiz ve kâr transferi yaptık yani bu, cumhuriyet tarihinin rekorudur, tarihin rekorudur. Bakın, 200 milyar dolara yakın faiz ve kâr transferi yapmışız bu dönemde, 200 milyar dolar, çok büyük bir para. Faiz bu dönemde bu kadar önemli olmuş, bu kadar yurt dışına faiz ödemesi yapmışız ama hâlâ bunun politikasını yapıyoruz. Hatırladığım kadarıyla, mesela, birkaç ay önce yine "Yüzde 7,5 enflasyon hedefimiz var, yüzde 5 de büyüme hedefimiz var." dediniz. Arkasından, büyüme rakamları açıklandı, revize edildi, düştü büyüme rakamlarımız; aynı şekilde enflasyon da yükseldi. Yani ekonomiden sorumlu Bakanın sık sık bu tür açıklamalar yapmaması lazım. Kendi alanınızla ilgili de değil bunlar, başka bakanları ilgilendiren ya da kurumları ilgilendiren alanlar. Çok fazla bunlara girmeniz lazım. Hatta, mesela bir tanesi de İsrail'le ilişkiler. İsrail'le -siz de açıkladınız- galiba 5 milyar doları aştı ticaret hacmimiz bu dönemde ama orada da çelişkiye düşüyoruz. Yani, bir ülkeyle ticaret hacmimizin artmasının bir mahzuru yok ama bunun sık sık eleştirilmesi, iç politikaya yönelik eleştirilmesi özellikle doğru değildir diye düşünüyorum. Onun için felsefenizi anlamakta zorluk çekiyorum.

Biraz da başka konulara gireceğim müsaade ederseniz. Mesela, bunu "TTIP" olarak mı telaffuz ediyorsunuz ya da "titip" mi diyorsunuz Türkçe telaffuzuyla? Amerika'yla bir serbest ticaret anlaşması Avrupa'nın var ya, Avrupa Birliğinin. Bizim de buna girmemiz... Amerikan Ticaret Bakanıyla olan görüşmeleriniz konusunda bilgi vermediniz. Orada gerçekten antidamping konusu dışında neler oldu? Yani, bu konuyla ilgili bize bir şey gösterilecek mi, imtiyaz tanınacak mı, farklı bir tavır içerisinde olacaklar mı? Çok önemli bir konu. Bir serbest ekonomi anlaşması yapmamızı hedeflemiştiniz, o konuda bir gelişme oldu mu? Arkasından da bu konuyla ilgili net bir açıklama gelmedi. Bu sunumunuzda da o ek bölümde değiniyorsunuz ama sunumunuzda yoktu bu konuyla ilgili. Bilgi verebilerseniz çok memnun olurum.

Bir de bizim ticaretimizi, ihracatımızı artırabilmemiz için sanayi ürünlerinin payının da artması gerekir. Hâlbuki bizim 2000'den beri millî gelir içerisindeki sanayi ürünleri payı düşüyor. Daha önce, 2000 yılında 28,3 diye hatırlıyorum, şimdi 21,5'a düştü bu sene. Sanayi ürünlerinin payı millî gelir içerisinde bu kadar düşerken, irtifa kaybederken bizim katma değeri yüksek, yüksek teknoloji ürün, AR-GE'ye dayalı ürün ihracatı yapmamız kısa zamanda mümkün değil. Siz diyorsunuz ki bir açıklamanızda: "Yakın zamanda orta gelir düzeyinden yüksek gelir grubu ülkeler kategorisine geçeceğiz." Biz 2009'dan beri 10 bin dolar düzeyinde millî gelire sahibiz, bunu bir türlü aşamadık, bu orta gelir tuzağını bir türlü geçemiyoruz. Kısa zamanda da sanayi üretiminde, özellikle sanayi ürünleri üretimindeki bu seyrimizle bunu devam ettiririz, yüksek gelir grubu kategorisine geçmemiz mümkün değil kısa zaman içerisinde diye düşünüyorum.

Yine, bir konu daha var. Teşvikli yatırımlarda da gerileme söz konusu. Bu da önemli. Buna değinmediniz ama eylülde teşvik belgeli yatırımlar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 32,4 oranında azaldı, 3 milyar 330 milyon liraya indi. Yatırımlarda öngörülen istihdam sayısı da yüzde 15,5 azaldı, 9.724'e geriledi diye biliyorum. Yine, teşvikli yatırımlar aylık ortalama olarak 5,2 milyar liraya düştü.

Bunlar varken hedefleri tutturmak çok zor. Zaten siz de bir açıklamanızda diyorsunuz ki: "Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşması son derece zor." Ekim ayında böyle bir açıklama yapmışsınız. Türkiye'nin en önemli probleminin inovasyon, AR-GE, bilgi üretme ve bu ürettiği bilgiyi üretime dönüştürme problemi olduğunu söylüyorsunuz ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 107

devamında, "Türkiye'nin hedefleri çok büyük. Türkiye 2023 hedeflerini ortaya koydu. Dünyanın 10'uncu, Avrupa'nın 3'üncü büyük ekonomisi hedefini koydu. Kişi başına düşen millî gelirini 25 bin doların üzerine çıkarmak gibi bir hedef koydu. Bunu yapabilir mi Türkiye? Şu andaki şartlarla, fason bir üretici ülke olarak -bu tespit doğru tabii- Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşması son derece zordur." Çok doğru bir tespit bu. Dolayısıyla, epey bir sıkıntı olacak bu hedefleri yakalayabilmemiz.

Yine, gelir dağılımının sunumunuzda hızla iyileştiğini söylüyorsunuz ama şöyle: Mesela, geçenlerde Credit Suisse'in bir açıklaması vardı, gelire değil de servete yönelik, servetin millî gelire dağılımıyla ilgili bir tespit yapmışlar; Rusya'dan sonra Türkiye 2'nci sırada en kötü servet dağılımının olduğu ülke olarak. Bunu da dikkate almamız lazım.

Bir de "İstanbul'un payı yüzde 58'den 50'ye düştü." diyorsunuz, "Anadolu'nun sesi artık daha gür çıkıyor." dediniz sunumunuzda. Tabii, bu bir hesaplama yöntemi yani Türkiye'nin ihracat kapısı İstanbul aynı zamanda, oradan ihracat ağırlıklı olarak yapılıyor. Nasıl bir kıyaslama oldu, onu bilmiyorum. Onunla ilgili de bilgi verebilerseniz memnun olurum. Yani o, sadece İstanbul'dan yapılan ihracat mı, yoksa İstanbul orijinli ihracat mıdır?

Bir konu da bu DEİK. Diğer arkadaşlarım da değindiler ama siz diyorsunuz ki: "DEİK'ten son TİM ve TOBB'un da kanunu değişmeli, aynı şekilde onların da daha farklı hâle gelmeleri lazım. Düşük ihracat yaptığımız dönemlere göre şimdi çok yüksek ihracat yapıyoruz, bu kurumların da yapılarında değişikliğe gidilmeli." Ben torba kanun sırasında hatırlıyorum, bundan daha geç bir saatte birdenbire bu konu gündeme geldi. Biz DEİK'le ilgili olarak TOBB'la, sivil toplumla bu konuyla ilgili olarak uzlaştığınızı, konunun konuşulduğunu düşünmüştük, herhâlde bu saatte getirdiklerine göre bir uzlaşma var, görüşme uzlaşma, söz konusu olmuştur diye düşünmüştük. Hâlbuki öyle bir şey yokmuş. Birdenbire böyle bir emrivaki yapılmış. Bu tür konular da tabii sıkıntı yaratan hususlardır, olmaması gerekir. Ayrıca hangi amaçla yapıldı mesela, bununla ilgili de... Çok anlayamadık, kamuoyu da... Bu konuyla ilgili açıklama yaparsanız memnun olurum.

Bir de TİM ve TOBB'la ilgili olarak da benzeri şekilde düşünceniz var, onun gerekçesi nedir, onu da izah edebilirsiniz memnun olurum.

Birkaç konu daha var. Sayıştayla ilgili... Bilmiyorum dikkate aldınız mı, gördünüz mü; Sayıştayın 2013 Denetim Raporu var. Burada dört tane bulgu var Bakanlığınızla ilgili. Bunlarla ilgili de son bölümdeki konuşmanızda bilgi verebilerseniz memnun olurum.

Çok teşekkür ederim.

Hayırlı olsun bütçeniz.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, çok teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.36

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.46

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım; gündemimizde, görüşmekte olduğumuz bütçe ve kesin hesap Sayıştay raporlarını görüşmeye devam ediyoruz.

8'inci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi söz sırası Sayın Vahap Seçer'de.

Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, pazartesinden bu yana değişik bakanlıkların bütçesini görüşüyoruz. Sizin, ekonomiyi tartıştığımız üçüncü bakanlık. Sayın Şimşek'le ekonomi konuşuldu, Sayın Babacan'la konuşuldu, şimdi sizinle konuşuluyor.

Türkiye'de ekonomi yönetimi anlamında çift başlılık değil, birçok başlılık var. Zaman zaman Başbakan müdahale edebiliyor, zaman zaman şimdi Cumhurbaşkanı, seçilmiş Cumhurbaşkanımız müdahale edebiliyor. Geçmiş dönemlerde de oldu gaz tartışması, fren tartışması. Siz gazcı mısınız, frenci misiniz bilmiyorum ama şimdi de örneğin Merkez Bankasının faize ilişkin kararlarına da değişik sesler çıkıyor. Siz makul olarak, doğru olarak reel sektörü savunuyorsunuz, faiz indirimi konusunda Merkez Bankasını sıkıştırıyorsunuz, ihracata ihtiyacımız var. Diğer taraftan, biz burada Sayın Babacan'a da sorduk bunu, Sayın Şimşek'e de sorduk, onlar farklı bir görüş belirtiyor, "Merkez Bankası özerktir. Bizlerin aslında müdahale yapması, o kurumu yönlendirmemiz doğru değil." ifadelerini kullanıyorlar. Dolayısıyla, ezcümle bu anlamda, bizim ekonomi anlamında Türkiye'de muhatabımız kim? Kimdir bu ekonomi aracının direksiyonundaki kaptan, onu öğrenmek isterim.

Az önce Sayın Kuşoğlu da söyledi, zaman zaman kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği birtakım değerlendirmelere, notlara karşı gerçekten bana göre çok gereksiz ve anlamsız tepkiler oluyor. Örneğin, eğer ki kredi notu düşmüşse Türkiye'nin direkt Cumhurbaşkanı da müdahale edebiliyor yani diyor ki: "Bu bir siyasi karardır." ama bildiğim kadarıyla o kuruluşlarla da bizlerin anlaşmaları var. Güven vermeyen kurumlarsa, birtakım kararları siyasi olarak veriyorlarsa, gerçekten ekonominin gereğini yerine getirmiyorlarsa, tarafsız gözlemlerle Türkiye ekonomisi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 108

değerlendirilmiyorsa onlarla faaliyetlerimizi ya da ilişkilerimizi niçin devam ettiriyoruz? Bu, Amerika Birleşik Devletleri'yle ilgili, anladığım kadarıyla da çok önemsiyorsunuz Ekonomi Bakanı olarak Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı konusu var. Bu konuda da bana göre çelişki var. Orada bir beyanat veriyorsunuz ve diyorsunuz ki... Bu antidamping kapsamındaki ürünlerle ilgili değerlendirme yaparken soruşturmalardan rahatsız olduğumu söylüyorsunuz Hükûmetinizin ve misilleme yapacağınızı söylüyorsunuz. "Onlar bize bir yaparsa biz üç yapacağız." diyorsunuz ama dönüyorsunuz "ABD'yle ilişkilerimizi önemsiyoruz." diyorsunuz, aynı sohbet içerisinde geçiyor. Bu çelişkiye dikkatinizi çekmek istiyorum. "Bunun için de ekonomik bir ortaklık seviyesine doğru gitmek istiyoruz." Diyorsunuz. Yani bazı stratejik anlaşmalarımız var, güvenlik anlaşmalarımız var vesaire ama bunun yanına bir ekonomik anlaşma, ekonomik ortaklık da koymak istiyorsunuz ama diğer taraftan da ABD'ye meydan okuyorsunuz yani biraz amiyane tabirle, kurusıkı gibi geldi bana bu tip söylemlerinizi.

Şimdi, çok güncel bir olay -bugün televizyonlarda dönüp dönüp bu haberi veriyor- benim seçim bölgemle ilgili, Mersin'le ilgili. Tabii Mersin'in de bu şekilde anılması benim hoşuma gitmiyor ama geçtiğimiz cuma günü sanki bu olaylardan bilgimiz varmış gibi Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bütçesinde de tam da bu konuları konuştuk. Daha önce Mersin'deki operasyonları, Gümrük ve Ticaret Bakanının oraya gidip özellikle dâhilde işleme rejimi kapsamındaki ürünlere yönelik çalışmalarını burada tartıştık, konuştuk. Bugün meydana gelen, hafta sonu meydana gelen olayda, transit ticaret yapan bir firmanın yaptığı bir usulsüzlük, önemli de bir rakam, ben bu rakamların çok üstünde olduğunu da düşünüyorum yani oradaki işleyişi bilen bir insan olarak orada nelerin olup bittiğini de az çok takip eden bir insan olarak ben geçtiğimiz gün de söylemişim, gerçekten bir anlamda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bugüne kadar uyumuş yani o kadar enteresan şeylerden bahsediyor ki yeni Bakan, demek ki bu kadar süre içerisinde hiç kimse orada denetim yapmamış ya da diğer gümrük kapılarında. Burada sizinle kuracağım bağlantı şu: Şimdi, bu konuyla ilgili ben bölgeden ihracatçılarla da sık sık temas ettiğim için biliyorum, onlar da şundan şikâyetçi oluyor: "Bizim ihracata ihtiyacımız var ama bir taraftan da işte ne bileyim dâhilde işleme rejimi kapsamında ürünler kırmızı hatta giriyor, bize zaman kaybına neden oluyor ya da bizim işte bizim maliyetlerimiz artıyor." Biliyorsunuz o bölgede sadece ihracatımız, yurt içinden yurt dışına ihracatımız ya da ithal ürünlerimiz Mersin Limanı marifetiyle gelmiyor, işte oraya dünyanın her tarafından ürün geliyor ve transit ticaret kapsamında Orta Doğu ülkelerine, Kafkaslara, o hinterlanda taşıyor. Ayrıca serbest bölgeye dâhilde işlem rejimi kapsamına giren ürünler vesaire, son derece hareketli bir yer. Ekonomiden sorumlu Bakan olarak gümrük kapılarında sizin ihracatçı tarafında olmanız lazım. Sizin ihracatı artırmanız lazım ama bir taraftan da Türkiye'nin, bu anlamda hem ihracatçınıza, sanayicinize haksız rekabete neden olan bu tip usulsüz işlemleri engellememiz lazım, Türkiye'nin vergi kaybını engellememiz lazım, haksız kazancı engellememiz lazım. Nasıl bir eşgüdüm içerisinde siz Gümrük ve Ticaret Bakanlığıyla iş birliği yapıyorsunuz, bu konuda bilgi sizden rica ediyorum.

Geçtiğimiz ağustos ayı başında... Ben de çok önemsedim bu konuyu ama bakın ilginç, o zaman Rusya'nın sesi radyosu benimle telefon bağlantısı kurmuş, ben demişim ki: "Çok fazla beklentiye de girmek lazım, mutlaka bu doğan boşluğu, yaklaşık olarak 15-16 milyar dolar bir ihracat boşluğunu elbette ki sadece Türkiye üzerinden karşılamayacaklardır." Ben sonuna geliyorum cümlemin: "Elbette ki bizim açımızdan olumlu olduğu kadar da çok fazla beklentiye girilmesi... Yani Rusya böyle bir karar aldı, muazzam bir şekilde bizden ithalat yapacak gibi gereksiz çok fazla beklentilere de girmek lazım." Şimdi, benim bildiğim kadarıyla son gelişmelerden -siz de şimdi bilgi vereceksiniz, - belki de ben yanılıyorum ama herhâlde- maalesef biz haklı çıktık.

Bölgemden biliyorum, bizde narenciye ihracatının önemli kısmı Mersin'den yapılıyor. Narenciye sadece bölgemiz için değil, Türkiye için de önemli. 1 milyar dolara yakın -yaklaşık olarak veriyorum- bir ihracatımızı söz konusu, geçtiğimiz yıl 930 milyon dolar civarındaydı bizim ihracatımız, yaklaşık olarak üretimimizin yüzde 40'ına tekabül eden bir oran bu. Şimdi, çift taraflı bir zarar söz konusu, bu beklentilerle ihracatçı üreticiden ürününü aldı, yüksek fiyatlara aldı geçtiğimiz yıllara göre ama şimdi ürünler dip yaptı. Beklenti içinde olup ürününü satmakta biraz naz buz eden üretici de şimdi iki ay öncenin fiyatlarını bulamıyor. İşte bu sebepten Rusya muazzam ihracat yapacak, narenciye alacak, tarım ürünleri alacak vesaire.

Şimdi, sıkıntılar neden kaynaklı? O dönemde siz ikili görüşmeler de yaptınız ilgili Rus bakanla. Niçin biz bu ambargodan kaynaklanan pastadan, gıda ve tarım ürünleri ihracatından istediğimiz rakamlara ulaşamadık? Önemsemediğim, aslında genel anlamda sadece Rusya ihracatı değil, tüm dünyaya yaptığımız tarım ürünleri ihracatı. Türkiye'nin üretimine bakıyorum, yaklaşık 45 milyon ton civarında bir yaş sebze, meyve üretimi var, hâlâ yüzde 3-5'leri konuşuyoruz, işte rakamsal olarak 3-3,5 milyar dolarları. Niçin tedbirler alıp ya da bir şekilde bunu artırmanın yoluna gitmiyoruz? Yani bu rakamlar, on iki yıllık iktidarsınız, sizin döneminizde çok böyle dramatik bir şekilde artış göstermedi, niçin yani az önce Sayın Ali Boğa Bey de söyledi, bu özellikle tarım ürünlerine yaptığınız ihracat destekleri bildiğimiz kadarıyla birtakım uluslararası anlaşmalara da aykırı yöntemler. Bu konuda, bu destekleri sürdürmeyi düşünüyör musunuz, işte narenciye yapıyorsunuz, üzüm yapıyorsunuz yoksa- bir dönem bir çalışma vardı, geçtiğimiz Sayın Bakan döneminde de bu çalışmalar oldu- Tarım Bakanlığı üzerinden mi üreticiye destek vermeye tekrar döneceksiniz? Bu konuda da sizden bilgi istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben şunu da belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Seçer, tamamlayabilirsiniz...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Tarım ürünlerinde, özellikle uluslararası piyasalarda tabii ki girdi fiyatlarının özellikle temel girdiler, akaryakıttı, ithal ettiğimiz hibrit tohumlardı vesair girdi maliyetlerinin yüksekliğinin de çok önemli etken olduğunu biliyorum.

Orta Doğu'yla ilgili bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum, bizim için önemli bir kapı. Gerçekten iflas etmiş bir dış politika, uluslararası ilişkilerde maalesef kişisel birtakım ihtiraslar Türkiye dış politikasını belirlemede ön plana çıktı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 109

Uluslararası ilişkilerde aslında duygulara yer olmaması lazım. Daha pragmatik davranmamız lazımdı, daha gerçekçi lazımdı ama bana göre Türkiye'nin son üç yılını bugünkü Cumhurbaşkanı maalesef ayaklar altına aldı. Gerçekten çok önemli ihracat yaptığımız ülkelerle sizin rakamlar önünüzde, zaman zaman değerlendirmelerinizi de okuyorum. Bakın, Irak gibi önemli bir pazar işte IŞİD belası yüzünden son aylarda yüzde 30-35'e yakın bir ihracat kaybı söz konusu. 1 milyar dolar yıllık ihracat yapıyorduk.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Toplam yüzde 5,8.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Efendim, sizin de beyanatlarınız var, tabii ki bu rakamları ben tespit etmiyorum, sizden alacağız bunları.

Tabii, gelmek istediğim konu, Orta Doğu'da meydana gelen gelişmeler gerçekten bizi derinden etkiledi, özellikle bakın tarım ürünleri konusuna geleceğim, bölgemle ilgili olduğu için dönüp dönüp oraya geliyorum. Şimdi biz biliyorsunuz o bölge Arap ülkelerine orada asayiş sıkıntısından dolayı kara yoluyla taşımacılıkta zorlandık, bir ara Mısır üzerinden Ro-Ro'larla özellikle kısa sürede nakliyesi gerçekleştirilmesi gereken gıda ürünlerinde o hinterlandı kullandık. Şimdi Mısır'la da ilişkilerimiz bozuldu ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) – ...sanıyorum o ülkelere gönderdiğimiz ürünlerin en az yüzde 10'unu biz Ro-Ro marifetiyle yapılabiliyorduk.

BAŞKAN – Sayın Seçer, toparlayabilerseniz...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Onlarda da bir sıkıntılarımız oldu.

Dolayısıyla her ne kadar hedefleri büyük koymaya çalışıyorsanız da... İşte 2023'de hedefimiz 500 milyar dolar ihracat; 1,2 trilyon dolar gayrisafi millî hasıla. Bunlar gerçekten bu anlamda biraz inandırıcılıktan uzak yani ihracat kalemleri içerisinde bakıyorum yüksek teknoloji ürünleri henüz daha yüzde 4'ü bile bulmamış yani bizim burada domates, patlıcan satmakla, gömlek, pantolon satmakla bu rakamlara ulaşamayacağımızı siz de pekâlâ biliyorsunuz.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Güneş, buyurun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan, Bakanlığınızın ismi Ekonomi Bakanlığı. Gerçekten, Türkiye ekonomisinin, sadece Cumhuriyet'te değil belki Osmanlı İmparatorluğunun da son döneminde en önemli ekonomik sorunu dış açıktır ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan dış borçlardır. Şimdi, bu anlamda Türkiye'nin en önemli ekonomik sorunu bu olduğu için belki isminin Ekonomi Bakanlığı olması rasyonel gelebilir ama değil çünkü ekonomide bütçe ve para politikaları da çok önemli, onsuz bir Ekonomi Bakanlığı düşünülemez. Sizin Bakanlığınızın aslında gümrükle beraber olması ve Bakanlığınızın isminin dış ticaret bakanlığı olması doğrudur, doğrusu budur, yanlış bir ayrım yapıldı. Tabii, niye o zaman bu işten anlayanlar bunun yanlış olduğunu uyardılar, onu anlamış değilim.

Tabii, zaman zaman ekonomiyle ilgili açıklamalarda bulunuyorsunuz, para politikasıyla ilgili açıklamalarda bulunuyorsunuz, arkadaşlarım bunu söyledi. Tabii, kura müdahaleli bir dalgalı kur sistemi uygulanabilir ama sizin Hükûmetiniz bunun asla böyle olmayacağını söyledikten sonra, sizin tersine açıklamalarınız açıkçası piyasada Hükûmetinize olan güveni son dönemde sarstı. Kaldı ki Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısı dikkat ederseniz sessiz kalıyor ve açıkçası, koordinasyondan o sorumlu olduğu için, onun son dönemde başka bir telakki içinde olduğu düşünüldüğü piyasalar tarafından ve bu manzaranın çok iyi olmadığı kanısındayım.

Şimdi, ne yapılmalı ve ne yapıyorsunuz, kısaca özetlemeye çalışayım.

Birincisi: İhracat artacak. Tabii ihracatçılar geliyor, size zaman zaman kurla ilgili taleplerde bulunuyor olabilirler. Bazen onu reddederler, inkâr ederler ama kurla ihracat sürekli olarak artmaz; bir defalık artabilir ama ihracat-ithalat dengesini sağlamak için sürekli devalüasyon yapamayacağınıza göre bu sürdürülebilir bir politika değildir.

Geçen sene bir teşvik paketi açıkladı Kalkınma Bakanı. Şimdi, bu teşvik paketi ilginç bir teşvik paketi, ben destekledim, o zaman söyledim. Hem dikey hem yatay eksenli bir teşvik paketi, o anlamda bence hoş ve bölgeleri de artıran bir teşvik paketi, daha kapsamlı.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Kalkınma Bakanlığının değil o Hocam, Ekonomi Bakanlığının açıkladığı o.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sizde mi o?

Ben onun neticelerinin ne olduğunu gerçekten merak ediyorum. Şimdi siz bazı teşvik paketiyle geçmiş dönemle mevcut dönem arasındaki yatırım farklılıkları koymuşsunuz sunumunuzda. Gördüm ama tabii, o 2012'den alıyor. Bence onun neticelerini görmek için biraz daha süreye ihtiyacımız var diye düşünüyorum ama tabii, yine de kısa vadedeki neticelerini görmek isteriz.

İkincisi: İhracat artacak ama ithalat artışı olmayacak. Arkadaşlarım söylediler, ne yazık ki -özellikle Musa Çam söyledi- ihracatımız artıkça ithalatımız artıyor. Bunun koparılması gerekiyor yani ihracatın ithalata bağımlılığının koparılması, kırılması gerekiyor, bu olmuş değil.

Üçüncüsü ve önemlisi şu: İç talepte bir canlanma olduğu zaman dış dengenin bozulmaması gerekiyor. Oysa ki biz biliyoruz, iç talepte canlanma olduğu zaman dış denge bozuluyor. Mesela, son yılda, 2014 yılında, özellikle, iradi olarak yapıldı, Merkez Bankasının da çok ciddi rolü oldu, kredi hacmini frenlemek istediler; iç talebi düşürdüler, zaten dış talepte bir miktar sıkıntı var ya, sonucunda büyüme hızı düştü, bu yıl büyük olasılıkla yüzde 3'ün de altında olacak, dış denge de olumlu bir gelişme oldu. Eğer dış dengeyi böyle sağlayacaksanız bu sağlıklı bir gelişme değil. Önemli olan dış dengenin bozulmadan büyüme hızının yükselmesi yahut da dış dengenin kapanması ve büyüme hızının düşmemesi yani böyle olması gerekiyor ama öyle olmuyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 110

Şimdi, bir başka nokta tarımdır. Tarımdan bir iktidar partisi milletvekili bahsetti, en önemli konu. Tarımdaki büyüme sizin iktidarınızda ne yazık ki çok düşük oldu. Yani, millî gelirden düşecek tabii pay, o normal ama tarımdaki reel büyüme yüzde 10-12 civarında oldu. On-on iki yıllık dönemde bu çok düşük büyüme hızı ve nitekim tarımdaki dış ticaret hadleri bozuldu.

Bir başka nokta enerji. Enerjiyle ilgili Eylem Planı'nızda, önceki hafta Başbakanın açıkladığı Eylem Planı'nda enerjiyle ilgili dengenin düzeltileceği söyleniyor, dış bağımlılığını azaltılacağı söyleniyor. İktidara geldiğinizde yani 2002 yılında Türkiye'deki enerjiye bağımlılık oranı yüzde 67'ydi ve sizin iktidarınız döneminde yüzde 72'e çıktı.

BAŞKAN – Sayın Hurşit, ek süre veriyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Yani, geçtikten sonra mı bu konu aklınıza geldi, gerçekten bunu anlamak zor.

Şimdi bakınız, bir şey söyleyeceğim: Bir hedefiniz var; 2018 hedefinde diyorsunuz ki "İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 70'e gelecek." Peki, siz iktidara geldiğinizde ne kadardı biliyor musunuz? Yüzde 69. Bozdunuz, yüzde 66'ya indi, şimdi onu "Yüzde 70'e düzelterek" diye bir hedef koyuyorsunuz.

Şimdi, bakınız, ilginç bir hedefiniz var; diyorsunuz ki: "Yüksek teknoloji ürünü olan ihracatımızı yüzde 15'e çıkaracağız." Şu anda ne? Yüzde 3,2; çok düşük. Siz bunu o dönemde yani bırakınız 2018'i, 2023 itibarıyla bile yakalamanız için bunun altında çok ciddi bazı tedbirleri almış olmanız gerekiyor, o yok. Tüketim malları ihracatı hâlâ Türkiye'nin ithalatı içinde çok önemli bir paya sahip, yüzde 40, ithalatımızda önemli bir deformasyon var.

Şimdi bakınız, 500 milyar dolarlık mal, 150 milyar dolarlık hizmet ihracatı öngörüyorsunuz hedef olarak, güzel, özellikle hizmet ihracatı gerçekten çok önemli, takdir edilmesi gerekiyor fakat ben açıkçası bir şey söyleyeyim, bu mümkün mü değil mi diye baktığım zaman, burada bir varsayım hatanız var, o da şu: Artık, Türkiye'nin önemli ihracat pazarlarından bir tanesinde önemli bir sönme var. Türkiye'nin en önemli ihracat pazarlarından bir tanesi Irak. Şimdi, Irak'ta durum ne olacak, eski Irak yok, bambaşka bir Orta Doğu var. Suriye'ye de ihracatımızda çok ciddi düşüşler var. Rusya'ya ve İran'a... İran'a bu yıl da çok ciddi ihracat düşüşü var, Çin'e de var yani bizim ihracat pazarlarımızda, evet, toplam ihracatımız artıyor, orada bir sorun yok ama bazı önemli pazarlarımızda talep sönmesi var. Şimdi, bu önümüzdeki dönemde, bir beş-altı yıllık dönemde nasıl gideceği konusunda önemli bir projeksiyonunuz olması gerekiyor, eğer yoksa bu ihracat hedefleri tutmaz.

BAŞKAN – Evet, Hurşit Bey, bir toparlayabilirseniz, buyurun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Toparlıyorum müsaadenizle.

Şimdi bakınız, bir şey söyleyeyim: Dış borç meselesi önemli bir sorun. Dış borçla ilgili, Hükûmetiniz sıklıkla muhalefete şöyle bir yanıt veriyordu: "Yahu, dış borçlarımız, evet, 130 milyar dolardan 390 milyar dolara arttı ama millî gelirimiz de arttı." Şimdi, bizim millî gelirimizdeki artış oranı siz iktidara geldiğinizden bu yana dolar bazında 2,7 kattır, dış borçlarımızdaki artış oranı ise 3 kattır yani dış borcumuzdaki büyüme oranı daha yüksek olmuştur. Şimdi, niye bu oluyor biliyor musunuz? Kurda değerlendirme vardı, kurda değerlendirme olduğu için dolar bazında millî gelirimiz hızlı büyüyordu ama şimdi tersi bir durum var. Nedir? Kur hızlı hareket etmeye başladı. Bu yıl, biliyorsunuz, geçen yıla göre dolar bazında millî gelirimiz daha düşük olacak yani 2014 yılında 2013 yılına göre -sizin rakamlarınızla söylüyorum, kendi hesabımla değil yani bakın Orta Vadeli Program'a- öngördüğünüz rakam 810 milyar dolar, geçen yıla göre daha düşük bir rakam. Tabii, daha düşük dolar bazında bir millî gelire göre dış borç büyümeye başladı. Şimdiye kadar bize anlattığınız şeyler tutmamaya başladı yani diyordunuz ki: "Millî gelire oranla dış borçlarımız büyümüyor." Şimdi büyümeye başladı. Şimdi işin ilginç tarafı da şu: Artık dünyada küresel likitide konjonktürü bu dış borçların dönmesi için uygun bir iklim oluşturmuyor. Sıcak para olsun, doğrudan yabancı sermaye olsun eskisi kadar kolay kaynakların olmayacağı bir konjonktüre giriyoruz, dolayısıyla bu dış borç artık giderek daha büyük bir sorun hâline gelecek.

Konuyu uzatmayayım ama bence dış ticaretteki koyduğunuz hedefler ile varsayımlarınız örtüşmüyor veya en azından küresel konjonktür uyumuyor gibi geliyor.

Ben yine de 2015 bütçesinin Bakanlığınız için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Güneş.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, tabii, ekonomiyle ilgili diğer bakanlıklarda da genel anlamda Orta Vadeli Program'da açıklanan makroekonomik hedefleri görüşüyoruz, konuşuyoruz, tartışıyoruz ama sizin Bakanlığınızın görev alanı dış ticaretle ilgili olduğu için ben buradaki konuşmamı dış ticaretle sınırlamak istiyorum. Dış ticaret, cari işlemler açığı, bunları finansmanı ve oradan da dış borç stoku ve birkaç rasyoya geçerek bir ödemeler dengesi analiz çerçevesi oluşturmak istiyorum.

Şimdi, öncelikle şunu söylemeye ihtiyaç var: Cari işlemler açığı bir neden değil, bir sonuç; bir ekonominin ürettiğinden daha fazla harcadığını gösteriyor. Onun sonucunda da dışarıdan tasarruf ithal ediyorsunuz. Bu da işte, ekonomiye bunun görünümü de cari işlemler açığı şeklinde oluyor. Tabii, buradaki hedefleri cari işlemleri açığı, bu orta vadeli programda, yıllık programda, bunları siz tek başınıza belirlemediniz. Doğal olarak, ekonomiyle ilgili diğer bakanlıkların da görev alanına giriyor ve burada da büyük ölçüde Kalkınma Bakanlığı sorumlu ama sizin de tabii, görev alanınıza giren konularda da bunlar gerçekçi mi, değil mi çünkü burada bunları savunuyoruz bize, bunları tartışmaya ihtiyaç var.

Şimdi, diyorsunuz ki: "Büyümenin talep unsurları açısından baktığımızda, sunuşunuzun 10'uncu sayfasında "Amacımız önümüzdeki yıllarda da net ihracat katkısını pozitif tutabilmek." İyi ama Sayın Bakan, 2015-2017 yıllarını kapsayan OVP'te net ihracatın büyümeye katkısı sıfır, sıfırın etrafında dönüyor, pozitif falan değil. Zaten Türkiye ekonomisinde ekonomi genellikle yurt içi talebe dayalı olarak büyüdüğü için, ekonominin büyüdüğü yıllarda esas

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 111

İtibarıyla net ihracatın büyümeye katkısı pozitif değil, negatif olur çünkü ithalat artışı, mevcut Türkiye üretim yapısı içinde üretim ve ihracatın ara malına olan yüksek oranlı bağımlılığını düşündüğümüzde negatiftir. Sadece daralma yılları dışında tersi olur. İşte, bir de geçmiş yıllarda altın ihracatından kaynaklanan, biliyorsunuz, bütün rakamları değiştiren, hesapları değiştiren bir uygulama vardı. Onun dışında her zaman negatifti.

Şimdi, ben 2015-2017 yıllarına bakıyorum, orta vadeli programda, gene, özel tüketim ve özel sabit sermaye yatırımlarına öncülük edeceği yurt dışı talebe dayalı bir büyüme öngörülüyor. E, siz nasıl pozitif tutacaksınız? Mümkün değil böyle bir şey. O açıdan yani baktığımız zaman, buradaki analiz çerçevesinde sıkıntılar gözüküyor.

Diğer taraftan, 2013 yılında cari açık 65,1 milyar dolar, 2014'te 46 milyar dolar olacağı söyleniyor, şu anda daha yüksek baktığımızda, ağustos ayı var yıllıklandırılmış bazda 50 milyar dolara yakın; aşağı düşmesi de çok kolay gözüküyor. Çünkü, biliyorsunuz, yaz aylarında cari işlemler açığının şeyi baktığınız zaman, ayları itibarıyla azalır, hizmet sektörleri de devreye girer, işte, ihracat, gıda ihracatı. Onun dışındaki zamanlarda negatiftir. Yani, burada 46'ya dönmesi de mümkün gözüküyor ama esas hikâye şu: 2014 yılında 46 milyar dolar cari açık, 2017 yılında 50,7 milyar dolara çıktı. Yani, 4,5 milyar dolar artacak. Böyle bir şey Türkiye Cumhuriyeti tarihinde yok. Yani, bir istatistikleri alıp önünüze bakarsanız... Yani önümüzdeki üç yılda yurt içi talebe dayalı büyüyeceksiniz ve büyüme yüzde 4, yüzde 5, yüzde 5 olacak ve siz cari işlemler açığını tutacaksınız yerinde yani imkânsız. Aynı şekilde bunların tabii, millî gelire payları açısından da... 2014'te "yüzde 5,7" diyorsunuz, 2017'de yüzde 5,2 olacak yani hiçbir şekilde bunun gerçekliği yok. Bunun altındaki ihracat ithalat varsayımlarına baktığımız zaman da Sayın Bakan mümkün değil. Bakın, ihracatın nominal bazda -nominal konuşuyorum- ihracat artışına yüzde 8,2 diyorsunuz, ithalat artışına yüzde 6,8 diyorsunuz. Reeline de bakım bunun, reelinde de ihracata yüzde 8,4, ithalata yüzde 7,6. Yani, ihracat fiyatı değişmeyecek, ithalat fiyatı düşecek.

Şimdi, biz biliyoruz ki ekonominin büyüdüğü ve yurt dışı talebe dayalı büyüdüğü bütün yıllarda ithalat artışı ihracat artışının üstündedir. Yani, bunlar gerçekçi değil. Bunları bu şekilde koyduğunuz zaman yani bu programların, bu söylediklerinizin, bu sunuşların hiçbir inandırıcılığı kalmıyor.

Şimdi, tabii, Türkiye ekonomisinin problemleri... Bu cari açık önemli bir problem. Bakın, 1990'lı yıllarda Türkiye'de cari işlemler fazlası vardı, birdenbire 2001 krizi sonrası, 2003'ten itibaren AKP'nin iktidara geldiği dönemlerde de cari işlemler açığı verilmeye başladı. Yani, bir dönemselleştirme yaparsak 1990'lı yıllara şöyle diyebiliriz: "Ekonomi büyüyor da cari işlemler açığı vermeden büyüyordu. 2001 krizi sonrası, 2003'ten itibaren ekonomide büyüme hızları biraz yükseldi ama cari işlemler açığı da yükseldi. Ama, ondan sonra 2008-2009 krizi geldi. Sonrasına bakıyoruz, büyüme hızları düşüyor, büyüme hızları yavaşlıyor ama cari işlemler açığı yeteri kadar düşmüyor.

BAŞKAN – Aşkın Bey, 2001 krizinin bir önceki yılına bir baksanız...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hangi yıla?

BAŞKAN – 2001 krizinden bir önceki yıla bir baksanız...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ona bakıyoruz.

BAŞKAN – ...ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 50.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Onu demek istemiyorum. Buradaki hikâye şudur: Kriz yılları şey yıllardır.

BAŞKAN – Krizden öncekine bir bakın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kriz yıllarında doğal olarak ekonomideki büyüme hızı yavaşladığı için, ithalatda yavaşlar ve oradan fazla verir yani o net. İhracatın büyümeye katkısı ondan pozitif olur, bunu söylüyorum. Onun dışında olmaz. Böyle bir şey mümkün değil. Ama, sizin dönemize bakıyoruz şimdi en son dönemlere. Büyüme hızı düştü ama cari işlemler açığı düşmüyor. Tabii, bunun nedenleri var. İçinde bunun elbette enerji fiyatlarının da belli bir etkisi var ama enerjiyi fiyat etkisinden arındırdığınızda da yine cari işlemler açığının millî gelirdeki payı... Gene, cari işlemler açık veriyor. Yani, enerjinin fiyatı hiç artmamış olsaydı, 2002 yılından itibaren aynı bile tutmuş olsanız... 2013 yılında bakın, söyleyeyim ben size: Cari işlemler açığının millî gelirdeki payı yüzde 7,9'muş. Enerjiyi fiyat etkisinden arındırın, petrol fiyatı aynı kalsın eksi 3,7. Gene, açık veriyor Türkiye ekonomisi.

Diğer taraftan, cari işlemler açığının finansmanın da ciddi problemler var. Genel anlamda şunu görüyoruz: Sermaye hesabındaki girişler cari açığın üstünde, bunun sonucunda rezervlerde bir artış oluyor. Gene, aynı şekilde net hata noksan kalemi yüksek. Gene, bu içinde bulunduğumuz yıl da yüksek. Sonra, sanıyorum, onu ayrıştırıyorlar, belli bir yerlere dağıtıyorlar gene sermaye hareketleri için de ama yani böyle bir baktığınız zaman bir yapı var. Tabii, bu, "Finanse ettiğiniz zaman problem yoktur." gibi bir anlayışa da doğru götürüyor. Ama, finanse edemediğimiz anda, bir kur artışı olduğu anda ekonomideki bütün dengelerin hepsi altüst olacak. Doğrudan bakın, net hata noksanı söyleyeyim size. 2014 Ağustosta yıllıklandırılmış yani geriye doğru gittiğinde on iki aylık bazda 11,8 milyar dolar. Açıyıp bir şey var. Yani, finansman kalemi açısından da baktığınızda son derece sağlıklı ekonomi gözüküyor.

Doğrudan yabancı sermaye yatırımları evet, arttı 2005 sonrası; arttı ama buna baktığınız zaman, bunun içinde de problemler var. Bir kere yeni yatırım, "yeşil saha yatırımları" dediğimiz yatırımları esas itibarıyla ülkenin sermaye stokuna katkı veren yatırımların oranı yüksek değil; bir.

İki: Gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının büyük bir kısmı, üçte 2'si hizmet sektörlerine giriyor; daha çok mali aracılık hizmetleri, perakendecilik sektörleri gibi, bankacılık, sigortacılık, taşımacılık, telekomünikasyon gibi sektörlerle geliyor. Yani, esas itibarıyla Türkiye'nin ihtiyacı olan imalat sanayii alanında... Çünkü, imalat sanayii bir ekonominin lokomotif sektörüdür. Bu alanları elbette doğrudan yabancı sermaye... Türkiye'nin büyüme amaçlarıyla, sanayileşme perspektifiyle uyumlu olduğu sürece gelir ve o ülkenin büyümesine katkı sağlar. Ama, gelip bunlar eğer bunların bir anlamda baktığınızda yeni yatırıma gelmiyorsa Türkiye'deki mevcut şirketlerin el değiştirmesi yoluyla, var olan şirketlerin satın alınması, birleşmeler yoluyla geliyorsa orada problem var demektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 112

Gene, son dönem ilginç bir şey, gayrimenkul yatırımlarında da ciddi artış var, gayrimenkul alıyor yabancılar Türkiye'den. 2,5-3 milyar dolarlarda bu sene 4 milyar dolarlara dayandı. Tabii, bir taraftan baktığınız zaman, ülkeye bir para giriyor, bir sermaye giriyor ama sonuçta, bunlar uzun vadeli yatırımlar gibi değil, fabrika kurmak değil. Bir biçimde bunu tekrar sattığınız zaman, tekrar likit varlığa çevirdiğinizde onu alıp tekrar geriye götürüyor adam. Yani, doğrudan yabancı sermaye politikası alanında ciddi problemler var. Rakamın artmış olması bir şey ifade etmiyor. Bunlar tabii, ülkelere kâr transferi olarak o parayı geri götürüyorlar. Ve Türkiye'nin kâr transfer rakamları 10'a katlanmış. 2002 yılında Türkiye'ye gelen yabancı yatırımların kâr transferi yoluyla ülkelere aktardıkları miktar, para 400 milyon dolarmış, 2013 yılında 4 milyar dolar olmuş ki "transfer fiyatlaması" dediğimiz ana şirketle yurt dışındaki Türkiye'deki yavru şirket arasındaki birtakım şeyleri hesaplar üzerinden oynayarak ciroyu ve kârı gösterme hikâyelerini söz konusu bile etmiyoruz onu çünkü ayırtırmamız kolay değil ama bunun böyle olduğunu biliyoruz. Ekonomi literatürünü bilen insanların hepsi bunu yakından biliyor. Yani, bir taraftan ciddi bir kâr transferi var. Yani, para geliyor ama onun sonuç itibarıyla bunlar kat kat bunun fazlasıyla geriye çıkıyor.

Ne oluyor peki bu cari işlemler açığı? Geçelim tekrar cari işlemler açığına. Türkiye'nin dış borç stokunu ciddi anlamda artırıyor. 2002 yılında 130 milyar dolarmış, 2014 yılının 2'nci çeyreğinde 402 milyar dolara çıkmış Sayın Bakan. Ama, daha önce konuştuğumuz zaman millî gelirdeki payı çok yüksek değil deniyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Birkaç konu var, bitireceğim.

Bakıyorum, 2002 yılında dış borç stokunun millî gelirdeki payı yüzde 56,2'ymiş, 2003 yılında 47,3'e düşmüş. Çünkü, kriz olduğu için, kriz yılında yükselmiş. Zaten 2000'de bakın, 44,7'ymiş, 57,7'ye çıkmış 2001'de, 2002'de aynı kalmış 56,2, 2003'te 47,3'e düşmüş. Sonra, biraz daha düştü 35'lere düştü. 2014 ikinci çeyreğinde yüzde 50,4; gene yüzde 50'nin üzerine çıktı. Kriz dönemi koşulları gibi aynı. Yani, kriz dönemi koşullarına baktığınız zaman yüzde 50'lerin üzerinde. Yani, dış borç stokunun millî gelir içindeki payı ciddi anlamda yükseliyor ve dış borç içinde de baktığınızda özel sektörün borcu yüzde 69'u bulmuş 2014 yılının ikinci çeyreğinde. 2002'de bu yüzde 33'müş yani burada da baktığınızda ciddi bir yükseliş var.

Gene aynı şekilde, hep Hükûmetinizin övündüğü bir şey var, işte "Merkez Bankası rezervlerini artırdık, rezervler yükseldi." falan. İyi ama varlıklara yükümlülüklerle beraber bakmak lazım, burada da çok kullanılan bir rasyo vardır, bir oran vardır. Merkez Bankası rezervlerinin kısa vadeli dış borçları karşılama oranıdır bu. Oraya baktığımız zaman şunu görüyoruz: 2002 yılında bu oran yüzde 171'miş, 2014 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 102,2'ye düşmüş. Yani, Merkez Bankası net rezervleri -altın da bunun içindedir, brüt değil, altını da koyduk- ancak kısa vadeli dış borcu karşılıyor. Ama bunlar alındığı zaman vadesi, orijinal vadesine göre kısa vadeli dış borç. Bir de şöyle var: Zamanında uzun vadeli alınmış ama şu an itibarıyla baktığınız zaman orijinal vadesine bakmıyorsunuz, "önümüzdeki bir yıl içinde ödenecek borçlar" diyorsunuz. O açıdan baktığımızda da bu yüzde 171 olan 2002'deki oran, yüzde 79,3'e düşüyor yani Merkez Bankasının altın dâhil rezervleri, değerli arkadaşlar, Türkiye'nin önümüzdeki bir yılda ödenecek borçlarını bile ödemekten acizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayabilirsek efendim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bu açıdan da baktığınızda bütün bu dış ticaret, cari işlemler açığı ve bu konulara ilişkin ortaya koyduğunuz perspektif gösteriyor ki, problemler var.

İki konuyu sunuşunuzdan gene belirtmek istiyorum, bu hedeflerle ilgili olarak. Gene diyorsunuz ki 2023 hedeflerinde: "2023'te 500 milyar dolara ulaşmak için ihracatın yıllık ortalama yüzde 12,7 artması gerekir." dediniz. Öyle değil, yüzde 16,2 artması lazım, herhâlde bir yanlış hesap yaptınız. Yüzde 16,2 artması lazım, ki bu durum mümkün gözüküyor. Yani hem önümüzdeki dönemin sonuçta euro bölgesi ülkelerin bizim ticaretimizi yaptığımız Avrupa ülkelerindeki büyümelerin ılımlı, tedrici biçimde artacağı çünkü sonuçta IMF'nin önümüzdeki iki ya da üç yıllık dönemlere ilişkin perspektifleri var. Mevcut dolar kuru açısından da baktığınızda diğer bütün göstergeler Türk lirasının biz gene aynı şekilde 2015-2017 OVP'ye baktığımız zaman TL'nin gene değer kazanacağını görüyoruz, reel olarak, o açıdan da baktığınızda mümkün gözüküyor. Bir de bu oran da yanlış.

Gene, bununla da bağlantılı "2023 yılında yüzde 15 ileri teknoloji ürünü ihracatı" dediniz. Şu anda yüzde 3,5. Bu, 2002'de yüzde 6,2 imiş. Yani, 2002 yılında yüzde 6,2; 2013 yılında... Yani baktığınızda on iki yılda düşmüş, 3,5'a düşmüş. Bunu nasıl yüzde 15'e çıkartacaksınız? Üstüne üstlük Avrupa Birliği, OECD üyesi AB ülkelerinde bu oran yüzde 20. Yani bu, ciddi bir yapısal değişiklik öngörüyor. O yüzden bunun yüzde 15'in olması imkânsız. Yani gönül ister tabii bunların olmasını. Yani belli iddialara, belli hedeflere sahip olmak güzel bir şey ama bunun altını doldurduğunuz zaman, bunlar gerçekçi olduğu zaman, bunlar kamuoyuna doğru mesaj verdiği zaman anlamlıdır ve kredibilitiyi de artırır ve o ekonomik programın başarısını sağlar ama biraz önce, deminden beri anlattığım gibi ciddi anlamda kırılmalıklar taşıyorsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel, çok uzattım, lütfen...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – ...ve dış ödemeler dengesi alanında baktığınızda bu kırılmalıkların Türkiye ekonomisini herhangi bir kriz anında, dışarıdan, içeriden tetiklenen bir kriz, ekonomik, siyasi kriz anlamında ciddi sıkıntılara koyması söz konusu ise o zaman burada bunları yeniden düşünmek, daha gerçekçi hedefleri ortaya koymak, yapılan bütün bu projeksiyonların daha ciddi biçimde ele alınmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Ben de bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 113

Sayın Denizli, son söz sizin oldu.

Buyurun.

İLKUNUR DENİZLİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, gecenin bu geç saatinde birkaç konuyla ilgili olarak hem fikrimi belirtmek hem de sizin de bu konuyla ilgili görüşlerinizi almak istiyorum.

Az önce Sayın Kuşoğlu'nun da belirttiği bir şey vardı, hani "Sizin perspektifiniz nedir, onunla ilgili olarak birtakım doneler alabilir miyiz?" diyerek.

Ben öncelikli olarak şunu söylemek istiyorum: Herhâlde Türkiye'de, dünyada ticaretle ilgili olarak, alışverişle ilgili olarak, en etkili, Türkiye'de bu konuyla ilgili olarak analiz yapılabilecek olan Bakanlığın başındasınız. Haftanın beş gününü yurt dışında geçiren ve gerçekten, pazarı çok iyi analiz ettiğini düşündüğümüz bir Bakanlığımız var.

Şimdi az önce Sayın Güneş de söyledi, yeni bir teşvik uygulamamız var ve bunun sonuçlarını almaya başladık ama siz pazarı çok iyi analiz eden biri olarak bu teşvikle ilgili uygulamalarda gördüğünüz eksiklikler var mı ya da burada belki başka adımların atılmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyor musunuz? Yani, rekabetin bu kadar yoğun olduğu, bu kadar ciddi bir rekabet içinde bu teşvik politikalarımızda yeniden bir revizyona gitme ihtiyacımız var mıdır yok mudur herhâlde en iyi siz analiz ediyorsunuz diye düşünüyorum yurt dışını tanıyan biri olarak. Bu konuyla ilgili fikrinizi almak istiyorum.

İkinci söylemek istediğim şey de: Siz aslında bizim ürettiğimiz ne varsa, yurt dışında dış ticaret olarak bunun uygulamalarını yapan bir Bakanlığın başındasınız. Marka bilinirliğini artırıyorsunuz, yolları yöntemleri tekrar daha bilinir hâle getiriyorsunuz, sivil toplum örgütleriyle, odalarla bu tür çalışmaları yapıyorsunuz, acaba Tanıtma Fonu'nu sizin Bakanlığınız altına alsak bu iş daha mı kolay olur diye düşünmek, bir fikir teatisinde bulunmak istiyorum. Bunun bir etkisini görebilir miyiz, böyle bir uygulamamız olabilir mi?

Söylemek istediğim bir başka şey de serbest bölgelerle ilgili. 80'lerin sonu 90'larda serbest bölgeler uygulamalarında çok hızlı bir atak yaptık ve bugün de kurduğumuz serbest bölgelerde de ciddi bir yapılanma içinde çok da ciddi bir aktivasyon olduğu açık. Ancak 2001-2002'den sonra serbest bölgelerle ilgili biraz daha durağan bir yapıya geçtik diye düşünüyorum. Sizin bu konuyla ilgili fikriniz nedir? Yani serbest bölgelerin çok ciddi bir ticari aktivasyonu var ve burada serbest bölgelerimizin sayısını artırarak başka bir perspektif, başka bir yol açabilir miyiz, acaba bununla ilgili görüşleriniz nelerdir?

Bir başka şeyi daha sormak istiyorum: Serbest şehirler var mı gündeminizde yani sadece serbest bölgeler değil. Ben çünkü bazı kentlerde bu tür yaklaşımlar olduğunu görüyorum. Serbest şehir uygulamalarının dünyada da örnekleri var, Türkiye'de de acaba bir serbest şehir uygulaması başlatılabilir mi? Bunun etkisinin çok farklı olacağı yolunda da birtakım kanaatler var, o konuyla ilgili fikrinizi de almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Serbest şehir olmaya adayız.

İLKUNUR DENİZLİ (İzmir) – Çok aday var. İzmir aday, Hatay aday, herkes aday efendim.

Bu konu gündeminizde mi, inceliyor musunuz, bu konuyla ilgili çalışmalarınız var mı? Bunların önemli olduğunu düşünüyorum. Bu konuyla ilgili fikirlerinizi alabilirsek çok memnun olacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Denizli.

Değerli arkadaşlar, Bakanlık bütçesi üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

SORULAR VE CEVAPLAR

Şimdi, öncelikle talep eden Komisyon üyelerimize Sayın Bakan soru sormaları için söz vereceğim.

Komisyon üyelerimizin tamamı için süre on dakika, lütfen bunu artık, gecenin bu saatinde tasarruflu kullanalım. Soru sormak isteyen arkadaşlar, yorum yapmadan sadece sorularını yöneltirlerse...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Daha öncekiler soru değil miydi?

BAŞKAN – Onlar da dâhil.

Şimdi...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hepsi beraber, onlar da var.

BAŞKAN – Hepsi beraber.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Onlar dâhil değilse...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Dâhil dâhil.

BAŞKAN – Onlar zor sorulardı, şimdi kolay sorular geliyor Sayın Bakanım.

Şimdi, Sayın Çelebi, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Patnos'la ilgili olmasın.

BAŞKAN – Niye olmasın? İhracatla ilgili olduktan sonra...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, İran ile Türkiye arasında serbest bir bölge kurulma fikri vardı daha önce, acaba hâlâ geçerli mi yani İran ile Doğubayazıt arasında bir serbest bölge kurulacaktı; ona ilişkin kanaatlerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Patnos'u serbest şehir yapacaklar mı yapmayacaklar mı onu da sorsaydınız keşke, serbest şehir uygulaması var madem.

Sayın Sarı, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 114

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, ben tek bir soru soracağım. Bu Suriye politikasının, Suriye'deki gelişmelerin ve Irak'taki gelişmelerin dış ticaret üzerindeki etkisini merak ediyorum. Bununla ilgili bir rakam verirseniz bize... Ne kadarlık bir ihracat kaybımız var?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Değirmendereli, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, öncelikle, bütçenin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

2-3 tane kısa sorum olacak. Bir tanesi "İhracatımız 5,7 arttı, ithalatımız da 4,2 düştü." diye ifade ediyorsunuz konuşmanızda. Burada da önemli kalemlerden bir tanesi altın ithalatı 12,9 milyardan 4,85'e düştü yani bunun temel sebebi nedir? Yani bu, Zarrab'ın dükkânı kapatmasıyla ilgili midir acaba?

Diğer bir önemli konu da son yılda kömür ithalatına yapılan ödeme ne kadardır? Ayrıca bütün madencilik sektörünün yaptığı ihracat miktarı ne kadardır?

Bir de son yıllarda enerji üretiminde ithal kömüre dayalı santraller ağırlıklı olarak hayata geçiriliyor yani bu, bizim cari açıkla ilgili problemimizi beslemeyecek midir? Hükûmetiniz bu konuda ne düşünüyor?

Diğer bir konu da yine yağlı tohumlar ithalatına ne kadar ödedik son bir yılda? Özellikle bizim Trakya'da da yağlı tohumların fiyatlarının düşük olmasından dolayı son yıl yüzde 20 civarında ekimde bir azalma oldu. Bereket ki rekolte yüksek olduğu için geçen yılki üretimleri yaklaşık olarak yakaladık ama yağlı tohumların fiyatlarının değerlendirilmesini yani gerçekçi fiyatlar olarak değerlendirilmesini nasıl sağlamalıyız? Onu da rica edeceğim.

Bir de -sanıyorum Sayın Hakkâri Milletvekilimiz sordu- bu 100 dolarlık ihracatın içerisindeki ithalatın payı nedir? Sayın Cumhurbaşkanı yüzde 81 olduğunu söylemişti Meclis açılış konuşmasında, bir önceki Sayın Cumhurbaşkanı. Bir de onu rica edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben, konuşmam sırasında vakit kalmadığı için değinmedim. Bu gümrük birliği konusuyla ilgili bir yorumunuzu alabilir miyim? "Gümrük birliği şimdiye kadar bu noktaya gelmemizde etkendi, olumlu etkendi." diyorsunuz. Bundan sonra olumsuz olabilir. Onu açabilirsiniz -öyle bir cümleler vardı hatırladığım kadarıyla- memnun olurum.

Bir de -İlknur Hanım'ın sorusuyla bağlantılı- tekstil, sizin Denizli'nin de en önemli sektörü. Tekstille ilgili yapacağınız, düşündüğünüz bir şeyler var mı yani Denizli'nin özel bir serbest bölge olması ya da bu konuda üretim için farklı bir statüde olması gibi bir düşünceniz var mı? Tekstil sektörü çok önemli. Biz onu bir ara ihmal ettik, bu Çin'in devreye girmesi sonrasında. İhracatımız için çok önemli bir sektör, onun için özellikle soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Türeli, buyurun.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, dâhilde işleme rejimine ilişkin istatistikler uzun zamandır yayınlanmıyor. Oysa bunları görme ihtiyacımız var. Bunlar, Türkiye ekonomisinin ihracatının ara malı ithalatına bağımlılığını gösteriyor. Buna ilişkin istatistiklerin ayrıntılı biçimde yeniden yayınlanmasını düşünüyor musunuz?

Gene bu kapsamda, dâhilde işleme rejimi kapsamında yapılan ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığı yıllar itibarıyla ve sektörel bazda dağılımı nasıldır, artmış mıdır, azalmış mıdır?

Bir de bütün hem kalkınma planında hem Orta Vadeli Program, yıllık programlarda hep dâhilde işleme rejiminin gözden geçirileceği söyleniyor, söylüyoruz. Bu anlamda herhangi bir çalışma var mıdır yani tedrici olarak özellikle, öncelikle kendi kendine yeten sektörler başta olmak üzere bu rejimi kaldırmayı düşünüyor musunuz?

İkinci sorum da bölgesel teşvik uygulamalarıyla ilgili. Burada da ciddi problemler var. Özellikle ekonomik aktivite hacminin çeşitli olduğu yani bir il düşünelim ki hem tarım hem sanayi hem hizmet sektörlerinin olduğu illerde belli bir şeye girdiği için burada bölgesel -altı bölge var- sıkıntılar çıkabiliyor. Mesela İzmir bunun en tipik örneklerinden birisi, hem tarım var hem hizmet sektörleri hem sanayi var. Bu da ciddi problem yaratıyor. Yine aynı şekilde ilçeler arasında da eşitsizlik olabiliyor yani bir ili aldığınızda bir bölgeye koyduğunuz zaman o onu temsil etmiyor çünkü ilçeler arasında ciddi farklılık olabiliyor, farklı ilçeler, tarıma dayalı ilçeler olabiliyor, sanayiyle uğraşan ilçeler olabiliyor, metropol, aynı şekilde turizm, hizmet sektörleri olabiliyor. Bunları da kapsayacak ve buradaki eksikleri giderecek bir teşvik sistemi üzerinde çalışıyor musunuz? Buna ilişkin düşünceleriniz nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, sorular bitti ama ben de bir kısa soru soracağım. Böyle bir analiz elinizde olmayabilir, daha sonra da çalışma yapılırsa sevineceğim.

Sayın Değirmendereli dedi ki: "İşte ithal kömüre dayalı santrallerin kurulması bizde cari açık açısından yeniden etkili olmaz mı?" Bildiğim kadarıyla, Enerji Bakanlığının verilerine göre, kurulu gücümüzün yüzde 45'i civarı hâlen doğal gaz. Toplam elektrik üretimimizin ise yüzde 50'nin üzerinde, 52 civarında.

Şimdi, biz, her hâlükârda doğal gazdan elektrik üretiyoruz. Bunun yerine ithal kömürden ürettiğimiz zaman yani bu kadar enerjiyi doğal gaz yerine elektrik üretimimizle ithal kömürle üretseydik hiç başka bir şey yapmadan sadece

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 115

bunun cari açığa etkisi, pozitif etkisi... Muhtemelen pozitif olacaktı çünkü benim bildiğim kadarıyla şu anda maliyeti aşağı yukarı yarı yarıya, doğal gazı göre ithal kömürden üretilen elektriğin maliyeti tam tamına yarı yarıya. Dolayısıyla doğal gaz ithalatımızın azalması sonucunu doğuracağı için acaba böyle bir analiz var mı?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Cevabını verdiniz.

BAŞKAN – Yok yani bir hesap var mı yani bir çalışma yapıldı mı, o anlamda? Çünkü biraz sanki kömüre dayalı santrallere yönelik kamuoyunda ve Hükümetimizde galiba olumsuz bir bakış açısı var da. Sonuçta bunu ithal ediyorsak... İkisini de ithal ediyoruz yani doğal gazı da ithal ediyoruz, ithal kömürü de. Hangisi ekonomikse onu tercih etmek durumunda değil miyiz?

Teşekkür ederim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Üçüncü yol arayamaz mıyız?

BAŞKAN – Üçüncü yol aranıyor zaten ama mevcut durumu düzeltmenin en kestirme yollarından biri de mevcudu düzeltmek gerekiyor öncelikle.

Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, önceki yorumlar sırasında da sorular vardı, şimdi de var. Tabii, uzun uzun cevaplar verebilirsiniz ama mümkün olduğunca şey yapalım.

Yirmi dakika size de süre verelim.

Buyurun.

Bir kısmını da yazılı olarak, benim istediğim gibi yazılı olarak da verebilirsiniz.

Teşekkür ederim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yirmi dakika yetmez Sayın Bakana.

BAŞKAN – Yeter.

Sunumu çok detaylı olduğu için...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Cevapları almak isteriz yani.

BAŞKAN – Sunumu çok detaylı olduğu için cevapları muhtasar olacak.

Buyurun.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyeleri; öncelikle, ben, bütün samimiyetle değerli Komisyona çok teşekkür etmek istiyorum. Hakikaten baştan sona tam anlamıyla yapıcı katkılarının olduğu, yapıcı eleştirilerinin olduğunu, çok güzel bir kaliteyle, çok güzel bir ortamın olduğunu belirtmek istiyorum. Onun için özellikle hassaten teşekkür etmek istiyorum. Bu kadar uzman bir Komisyonun tabii ki bütün konuşmaları sırasında dile getirdiği konular da hakikaten son derece uzmanca idi.

En başından başlayacak olursak Ekonomi Bakanlığıyla ilgili... Evet, doğrudur, Türkiye’de 2002’den sonraki yeniden yapılanan dönemde bakanlıklarla ilgili çok büyük bir tasarruf yapıldı. Yaklaşık 36-37 bakanlıktan -bir zamanlar 40’ın üzerindeydi- şu anda 24 bakanlığa düştü. 24 bakanlığın içinde Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının bazı unsurları, bütün bunların hemen hemen hepsi aynı alan içinde gibi görünüyor ama aslında birbirinden çok daha farklı. Belki birkaç komisyon üyesinin çok haklı bir şekilde söyledikleri Ekonomi Bakanlığıyla... Yani Ekonomi Bakanlığının bünyesinde ne var? İthalat Genel Müdürlüğü var, İhracat Genel Müdürlüğü var, yatırım ve teşvikle ilgili genel müdürlüğümüz var, Serbest Bölgeler ve Dış Yatırımlar Genel Müdürlüğümüz var, Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğümüz var, Ürün Denetim ve Kontrol Genel Müdürlüğü var. Bunların olduğu yerde gümrüğün ayrı olması dış ticaret politikalarının uygulanmasında biraz yanlış olmuş, evet doğrudur yani doğruyu her zaman için doğru diye söylemek zorundayız. Yani burada böyle yeni bir çalışma yapılırsa, bu dört veya beş bakanlık, ki hazine de bunun içine alınıp Maliyeyle Hazine arasında yeni bir koordinasyon yapılabilir. Hazinesin dış ekonomik ilişkilerle ilgili, dış ekonomik anlaşmalarla ilgili bölümü yeniden değerlendirilebilir. Bunların hepsi konuşulabilir çünkü bunların hiçbirisi de değişmez kurallar değil yani bu dört bakanlık, beş bakanlık iki bakanlığa indirilebilir. Buna da tabii ki karar verecek olan siyasi iradedir. Verirse de akıllı bir iş olmuş olur, onu da söyleyeyim.

Şimdi, Ekonomi Bakanı olarak zaman zaman yaptığım bazı açıklamalarla ilgili benim hatamdan kaynaklanan, tam açıklayamamışım demek ki, bazı soru işaretleri olmuş. Ekonomi Bakanı olarak acaba niye cari açığa ilgili konuşuyorum? Ekonomi Bakanlığı olarak niye ben acaba kredi derecelendirme kuruluşlarıyla ilgili konuşuyorum? Ekonomi Bakanı olarak niye acaba kurla ilgili, faizle ilgili konuşuyorum? Aslında, bunu biraz şöyle değerlendirecek olursak, aslında yaptığım açıklamaların hepsini bilerek yaptım yani bunu zamanlama anlamında da bilerek yaptık.

Kredi derecelendirme kuruluşlarıyla ilgili ben sizlerin takdirine bir konuyu arz etmek istiyorum. Bakın Türkiye hakikaten ilk defa gerçekleştirdiği bir Cumhurbaşkanlığı seçimini, halk eliyle yani vatandaşın, milletin oylarıyla ilk defa bir Cumhurbaşkanı seçtik. Ve Cumhurbaşkanı seçimi pazar günü, bir kredi derecelendirme kuruluşu pazar günü... Seçimlerin olacağı haftanın pazartesisinde açıklama yapıyor, diyor ki: Cuma günü Türkiye’yle ilgili değerlendirme yapacağım. Halbuki programında böyle bir şey yok. Asla takviminde de böyle bir şey yok. Pazar günü seçim yapılacak, cuma günü Türkiye’yle ilgili bir değerlendirme yapacağını söylüyor. Bunun üzerine Türkiye Cumhuriyeti’nin Ekonomi Bakanı olarak ben çıktım dedim ki: “Bu yapacağın açıklamayla ilgili endişelerim var. Bununla ilgili beklentilerim negatiftir. Söyleyeceğin değerlendirmeden ben ekonomik anlamda olumlu bir değerlendirme yani olumlu derken Türkiye’yle ilgili pozitif şeyler söyleme anlamında söylemiyorum, objektif bir değerlendirme olacağı konusunda şüphelerim var.” diye bir açıklama yaptıktan sonra bu kurum cuma günü açıklama yapmaktan vazgeçti. Sonra diğer kurum yani Moody’s vazgeçti. Pazartesi günü Türkiye bir Cumhurbaşkanlığı seçimini gerçekleştirdi CHP’lisi, MHP’lisi AK PARTİ’lisi, BDP’lisi. Pazartesi günü sabah bütün esnaf dükkânlarını açarken birbiriyle selamlaştı, hayırlı işler dedi ve Türkiye rahat bir şekilde önüne yeniden bakmaya başladı. Saat 9 buçukta Fitch bir açıklama yaptı: “Türkiye’de siyasi istikrarla ilgili kurulacak olan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 116

hükümetin kombinasyonuna bakmak lazım.” Hızını alamadı aynı Fitch –açın bakın o kuruluşların açıkladıklarını- “Türkiye’nin kırılganlığıyla ilgili 2015 seçimleri sonuçlarına da bakmak lazım.” gibi hakikaten biraz önce arz etmeye çalıştığım Türkiye’nin gerek cari açıkla ilgili gerek dış ticaret açığıyla ilgili gerek istihdam rakamlarıyla ilgili yani burada bu şeyde TÜİK rakamlarıyla ilgili tereddütler var. TÜİK hakikaten uluslararası istatistik kurumları şeyine kayıtlı, son derece güvenilir yani bugüne kadar kendini hep yenilemekte ve inanılabilirliği veya güvenilirliğini hep artıran ve dünyada hiçbir zaman için bugüne kadar TÜİK’in hiçbir istatistiğiyle ilgili negatif bir eleştiri almamış olan bir kurum. Bunun bütün değerlendirmelerinin hiçbirini görmeyeceksin, Türkiye’yle ilgili sadece siyasi anlamda... Bakın, bu kredi derecelendirme kuruluşlarıyla ilgili doğrudur yani Standard&Poor’s’la da Türkiye’yle sözleşmesini iptal etmiş, Fitch ve Moody’s’le geçmişte yapılan sözleşmesi hâlâ devam ediyor. Günü gelince bunu Türkiye değerlendirebilir mi? Değerlendirebilir belki ama bence dünya artık şunu söylüyor: İtalya’da son bildiğiniz gibi kredi derecelendirme kuruluşlarına dava açtı kendisinin uğramış olduğu zarardan dolayı. Aynı kuruluşlar 2008 krizini öngöremeyip de 2008 krizinin arifesinde Yunanistan’a inanılmaz değerlendirmeler yapan kurumlar ertesi gün Yunanistan’ın battığı veyahut da Amerika’daki bazı finans kuruluşlarıyla ilgili bir gün öncesinden inanılmaz kredi değerlendirmeleri, pozitif değerlendirmeleri yapıp da ikinci gün, üçüncü gün o kuruluşların battıklarını gördük. Yani evet bununla ilgili Türkiye’nin elinde bir irade vardır ve bunu da günü geldiğinde tekrar değerlendirir mi, değerlendirmez mi bu o günün koşullarında tekrar gözden geçirilmeli.

Şimdi, çok soru var. Aslında birçok şeyin içinde birbiriyle cevaplandırılmış olacak ama... Bakın, niye ben Ekonomi Bakanı olarak faizle ilgili açıklama yapıyorum? Türkiye’de iki bakış açısı var. Bir, finans yorumcuları ve finans açısından bakan bir cenah, bir de ekonomi yani reel ekonomi. Bir de sanki bir tereddüt oluştu diye ben affınıza sığınarak şahsımla ilgili bir bilgi vermiş olayım. Evet, belediye başkanlığından geliyorum, doğru. 2004 Marttan 2011 Marta kadar Denizli Belediye Başkanlığı yaptım ama öncesinde İhracatçılar Birliği Başkanlığı yaptım iki dönem, Sanayi Odası Yönetim Kurulunda bulundum, TİM, Türkiye İhracatçılar Meclisi yönetiminde bulundum. Ben ateşin içinden geldim yani elimi yaka yaka bu işin içinden geldim, reel sektörden geldim. 2002 yılında şirketlerimizden bir tanesi Türkiye’deki İstanbul Sanayi Odasının açıklamış olduğu ilk bin içinde yer alan bir şirketimiz vardı. Şu anda şirketlerimiz yani devam eden işlerimizde 800’ün üzerinde çalışan kardeşlerimiz, arkadaşlarımızla Türk ekonomisine, Türkiye’nin kalkınmasına, büyümesine, istihdamına, ihracatına destek vermeye devam ediyoruz. Yani reel hayatın içinden Türkiye’nin yaşadığı bütün krizleri yaşayarak geldik, Türkiye’nin yaşadığı bütün devalüasyonları yaşayarak yani dış ticaret yapan birisi olarak bunların içinden geldik. Hakikaten hem işin teorisi anlamında da yeterli eğitim gördüğümüze inanıyorum hem de pratiğini de yaparak gelen birisi olarak.

Türkiye’de algı ile ilgili bir eksik bilgi maalesef zaman zaman veriliyor ve bilerek veriliyor. Deniyor ki: Türkiye’de enflasyonun yüzde 9’lar seviyesinde olduğu bu ortamda faizlerin daha fazla aşağı düşmesi mümkün değil. Ben değerli komisyon üyelerine şunu sormak istiyorum: Enflasyon dediğimiz rakam, ortaya çıkan rakam hangi döneme aittir? Bugün itibarıyla bize açıklanan, diyelim ki ekim sonu itibarıyla açıklanan enflasyon, ortalama yıllık enflasyon bir yıl geçmişe ait bir enflasyondur. Peki, bugün faizler yani reel sektörün katlandığı faiz bugün gidip de bir üreticinin, bir ihracatçının, bir KOBİ’nin gidip de bankadan aldığı faiz hangi zamana aittir faiz? Gelecek döneme aittir yani bir 365 gün sonrası ile ilgili bir maliyettir. Öyleyse enflasyonla faizi karşılaştıracaksak eğer faiz oranıyla beklenti enflasyonunu karşılaştırmamız lazım. Türkiye’nin beklenti enflasyonu yüzde 6’lar seviyesindeyse eğer, sırf buradan gidecek olursak, yani reel faiz gerçekten üreticinin katlandığı, tüketicinin katlandığı, herkesin katlandığı faiz yüzde 12’ler, 14’ler aralığındadır yani firmanın kredisine göre değişen bir şeydir. Dolayısıyla, Türkiye’de böyle bir reel faiz varken bunu ben hep şunu söyledim, bu faiz kabul edilebilir değildir. Ekonomi Bakanı olarak bunu söylemekte son derece haklıyım ve doğru söyledigime inanıyorum.

Peki, ne olması gerekir, ona da gelmeye çalışacağım. Bakın, dünyada işte bir FED sarmalı devam ediyor. FED’in parasal genişlemeyi azaltacağı pazarı da daraltacağı eski hâline geleceği... En son bitirdi. Ve FED dedi ki: 2015 yılı ortası itibarıyla faiz artırımına da başlayabilirim. Doğrudur, Amerikan Merkez Bankasının yaptığı bu açıklama ya rezerv para basabilen ve bunu yönetebilen, ekonomisinde de hakikaten çok farklı bir şekilde bizim ekonomi kitaplarında okuduğumuz, ekonomiye girişin ilk başında bir şeyin arzı arttıkça fiyatı düşer ve tam ters etki gösteren Amerikan parasının bir etkisiyle, evet dünya buna göre yönlenebilir gidiyor, buna göre bir etkilenmeye gidiyor. Bu hâlde olursa dünyadaki parasal genişleme daralacaktır, dünyada bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde para ile ilgili, finansla ilgili sıkıntı olacaktır, faizle ilgili beklentiler yukarıya doğru çıkacaktır. Bu, doğru bir tespit. Ama biz, benim sunumum içinde vermeye çalıştığım bir bilgiyle yani bazı rakamları bir araya getirirsek, biz, dış ticaret hacminin yüzde 43’ünü ihracatta işte 45’ini ithalatta -ortalama 43’ler seviyesinde- Avrupa Birliğiyle yapan bir ülkemiz. Doğrudan yabancı yatırımın da, almış olduğumuz yabancı yatırımların yüzde 70’ini Avrupa Birliğinden alan bir ülkemiz. Avrupa Birliği Merkez Bankası Başkanı bundan 5,5 ay önce bir söz etti, dedi ki: “Euro’nun değerlenmesine müsaade etmeyeceğiz.” Ve Amerika’nın tam tersine dedi ki: “Biz parasal genişlemeye gideceğiz.” Çünkü Avrupa Birliği hakikaten şu an sıfır seviyesinde, Almanya, efendim, birkaç ülke hariç, İngiltere’de de biraz daha böyle ortalamanın daha üzerinde bir kıpırdanma var, işte Portekiz dibe inmişti, biraz böyle onda istatistiki anlamda farklı bir şey var. Bunun dışında, Avrupa Birliği -tabiri biraz belki şey olarak anlaşılabilir diye, kendimi daha iyi arz etmek için söylüyorum- ağır hasta, komadaki bir hastaya ne kadar ilaç vererseniz verin hafif hastaya vermiş olduğunuz ilaç kadar etki göstermez. Yani ne kadar çok para pompalarsanız pompalayın -faizi eksiye düşürdüler- ne kadar düşürürseniz düşürün tepki vermiyor yani, tam olarak istediğimiz tepkiyi vermiyor. Peki, Amerika’nın bu parasal daralma ve faiz artırımında etkilenme ihtimali yüksek olan dünyada işte “BRIC” diyoruz, “gelişmekte olan ülkeler” diyoruz, işte “şu grup” diyoruz, bunlar toplam 16 tane ülke. Bunların içinde -altını çizerek söylüyorum- Amerikan Merkez Bankasının bu tedbirlerinden etkilenecektir Türkiye ama Avrupa Birliği Merkez Bankasının adımlarından daha fazla etkilenecektir. Dolayısıyla Türkiye’nin gelecekle ilgili, finansmanla ilgili...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tersi çalışmalar da var Sayın Bakan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 117

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) - ...Türkiye'nin gelecekle ilgili problemlerinin olmayacağına inanıyorum. Onun için, Türkiye'nin şu anda gelecekle ilgili endişelerden dolayı katlandığı faizi fazla buluyorum. Dolayısıyla, şu anda üreticinin, sanayicinin yatırım yapamaz, üretilemez... Yani, Türkiye'de bir de enflasyonla ilgili konuları da tartışmamız lazım, hepsini beraber tartışmamız lazım. Bunların hepsi dış ticaretin üzerine, ihracatın üzerine, yani bütün bunların üzerinde etkisi olan olgular. Faizin, Türkiye'de, şu anda, enflasyonun üzerinde bir maliyet enflasyonu olarak doğrudan etkisi vardır. Faizler yüksek olduğu için, insanlar toptancı stok yapmıyor. Faizler yüksek olduğu için üretici eskisi gibi üreterek stok yapmıyor, alternatif yatırım maliyetlerine bakıyor. Parası varsa bile, nakit net artıdaysa bile alternatif yatırım maliyetlerine bakarak böyle bir şeye girmiyor. Dolayısıyla, piyasada talep her arttığında o anda spot olarak toptancıda stokta olmadığı için, üreticinin stokunda olmadığı için hemen o anda üretime dönerek bir maliyet enflasyonu olarak bir yansıması var. Dolayısıyla, bizim, bu, ihracattaki veyahut da dış ticaret dengeleri bütün sistemimize etki eden bir şey. Onun için Ekonomi Bakanı olarak ben, yani acizane ne yaptığımı biliyorum, ne söylediğimi de biliyorum. Bütün bunlardan dolayı bizim ekonomi yönetiminde farklı endişeler içinde olmamız son derece doğaldır. Maliye Bakanıyla benim ayrı ayrı sözler söylemem son derece doğaldır. Maliye Bakanı, ülkenin finansmanıyla ilgili endişelerinden dolayı bir söz söyleyecek, ben de Türkiye'de yatırımın, büyümenin, istihdamın ve ihracatın geleceğiyle ilgili endişelerimden dolayı farklı şey söyleyeceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Güven vermek zorundasınız ama birlikte.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ama bu arada şunu da söyleyeyim: Biraz önceki sorulardan bir tanesinde şöyle bir şey vardı: “Ekonominin direksiyonu veya kaptanlığı kimde?” Başbakan Yardımcımızda. Ben, bugüne kadar söylediğim sözlerden dolayı Başbakan Yardımcımızdan veya Başbakanımdan bir eleştiri almadım. Yani söylediğim şeyler doğrudur, yüzde 100 doğrudur anlamında söylemiyorum. Yani biz, hakikaten, istişare veyahut da akıl çarpması anlamında bunu son derece faydalı olarak kullanıyoruz. Evet, Maliye Bakanımız veyahut da finansla ilgili kurumlarımız FED'in bu adımlarından dolayı endişelerini haklı bir şekilde dile getirirken ben de tam tersini söylüyorum, Avrupa Birliği Merkez Bankasının adımlarını söylüyorum. En son Japonya'nın, Japon Merkez Bankasının açıklamalarını da görmek lazım.

Şimdi, bakın, dünyada gizli bir şekilde kur savaşları başladı. Yani, Türkiye olarak şu anda biz TL'nin değerlendirilmesi...: Olsa ki işte TL yeniden dolar karşısında 1,70'e geldi. Türk ekonomisi çok gelişmiş mi olacak? Biz çok büyük başarı elde ettiğimiz için mi TL'miz değerlendirilmiş olacak? Tam tersi, söyleyeyim size. 30 yıldan beri, 35 yıldan beri bütün dünyanın ekonomi kuruluşları, Dünya Bankası, IMF, Amerikan FED, Avrupa Merkez Bankası, Japon Merkez Bankası Çin'i eleştiriyor, diyor ki: “Yuan aşırı değersiz olduğu için yuan'ın değerini yükselt. 35 yıldan beri de Çin bunu yapmıyor, yuan'ı belirli bir seviyede, rekabet edilebilir bir seviyede tutmaya çalışıyor ve Çin'in durumu belli; şu anda dünyanın en büyük ihracatçısı, 2-3 yıl içinde de dünyanın en büyük ekonomisi olmakla ilgili işte farklı tahminler var.

Yani göreve geldiğim anda, o 28 Ocak sürecinde 2,39 olduğu gün dolarla ilgili yaptığım açıklamada şunu söyledim: “Dokunmamak lazım. Bırakmak lazım. Bunu speküle edenlerin elinde bunu patlatmak lazım.” Ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının döviz satışlarına karşı çıktım. Çünkü bir hesaptan 2 milyar doların üzerinde bir anda alış yapıldı, yurt dışındaki bir hesaptan. Sonra ne oldu da hakikaten döviz aşağıya doğru geldi? Yani farklı bir şey mi oldu? Biz bir yerden bir döviz şeyi mi bulduk? Bakın, olması gereken şeyler, yani bu faiz oranları bu kadar cazip olmaya, reel anlamda faizlerde bu şekilde bir farklılık olduğu sürece TL cazip olmaya devam edecek. Onun için, diyorum ben “Faizler düşürülmeli.” diye. TL cazip olduğu sürece Türkiye 'ye döviz gelmesi, yani sıcak parayla ilgili yoğun bir talep gelmesi, dövizden TL'ye dönülerek TL'nin değerinin artmaya başlaması, bizim için reel kurla ilgili sıkıntılar başlaması demek.

Biz Ekonomi Bakanlığı olarak Türkiye İhracatçılar Meclisiyle, Türkiye'deki 60 bin tane ihracatçıyla bir anket çalışması yaptık “Reel kur nedir?” diye. Aslında reel kuru anlamak için anket yapmaya bile gerek yok. Kurdaki oynama size ithalatta hemen derhâl tepki vermeye başlıyor. Tüketim mallarında en hızlı gidip de alabileceğiniz, komşu ülkelerden veyahut da çok hızlı temin edebileceğiniz ürünlerde hemen ithalatta yukarıya doğru...: Yani ithalat cazip hâle gelmeye başlıyor, ihracat zorlanmaya başlıyor. Reel kur tam burada kendiliğinden oluşuyor zaten. Biz onun için “Ocakta ve şubatta olması önemli gereken kur 2,15-2,25 aralığındadır.” dedik . Türkiye için olması gereken kurdan bahsettik.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hangi tarihe göre aldınız, başlangıç?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – O an itibarıyla, o iki üç aylık bir anket...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, böylece, diğer sorulara vakit kalmadı Sayın Bakanım.

Buyurun.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Hakikaten ben Komisyonumuzun bu kadar çok güzel bir şeyi itibarıyla bu açıklamaların yapılması...

BAŞKAN – On dakikaya diğerlerini de şey yaparsanız Sayın Bakanım. Çok haklısınız ama bunu sabaha kadar konuşabiliriz çünkü Sayın Bakanım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki ne zaman yapacağız? Demin söylediğiniz şeyler hâlâ dilek, temenni duruyor, 2003-2015 yazıyor, ne zaman yapacağız, bir de onu söyleyin de. Tamam reel kuru tartışıyoruz, güzel, bizim söylediğimiz şeyler...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bunları tartışmadan diğerlerini konuşamayız ama yani bunları bilmemiz... Onun için faizlerle ilgili Türkiye'de bunu bu şekilde...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - ...biz müdahale etmeyelim diyoruz ama “Siz değerli TL istemiyor musunuz? Nasıl milliyetçisiniz?” diyenler gene sizsiniz yani. Şimdi bu taraftan diyorsunuz ki: “Reel kur kendi dengesini bulur.” Ben

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 118

de aynı şeyi söylüyorum, defalarca söyledim Türkiye gibi bir piyasada böyle işte aşırı derecede serbest kur olmasın. Sizin dediğinizi söyledik diye bizi burada arkadaşlar fırçaladı bir sürü.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Hiç de fırçalamadık, keşke fırçalasaydık.

BAŞKAN – Estağfurullah.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evet, evet, yani Sayın Bakan o zaman söyledi “Nasıl milliyetçisiniz? Türk lirası değer kazansın, ne var kardeşim?” dedi. Başımıza onlar geldi burada.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Şimdi, bazı konulara değinmek istiyorum.

Şimdi, DEİK’le ilgili yapıyı da müsaade ederseniz arz edeyim Komisyona.

Değerli arkadaşlar, DEİK, 1986 yılında kurulmuş, 2004 yılında TOBB Kanun’da yapılan değişiklikle de TOBB’a bağlanmış. Aynı zamanda, DEİK, TOBB’dan dolayı, TOBB’un bünyesinde bir kuruluş olmasından dolayı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızın da ilişkili kuruluşlarından biridir, Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızın ilişkili kuruluşudur. DEİK 41 kurucu üyeye 119 dış ülke iş konseyleriyle yönetilen 41 üye kurucu kuruluş... DEİK’in yönetim kurulu 25 kişiydi. 25 kişilik DEİK yönetiminin 13 tanesini direkt TOBB Başkanı atıyordu, 12 tanesi de ilgili kurumlar içinden geliyordu. Oradaki kurumlara sorun, TÜSİAD’a sorun, MÜSİAD’a sorun, TİM’e sorun, iki yıl içinde DEİK bir kere bile yönetim kurulu toplantısı yapmadı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne zaman çıkmıştı onun kanunu Sayın Bakanım?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – 2004’te... Ama 86’da rahmetli Özal döneminde kurulan kanun olan TOBB’la...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anladım yani o zamandan beri çalışıyor muydu, çalışmıyor muydu?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Şimdi anlatmaya çalışıyorum.

Bakın, göreve geldiğim...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Niye “şimdi” diyoruz, onu soruyorum.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İzin verirsiniz arz edeyim.

Bakanlığa geldiğim anda TOBB’a yaptığım iade ziyaretinde -ki ocak ayındaydı- bu konularla ilgili sıkıntıyı TOBB Başkanına ben söyledim. Kendisinin de bana söylediği şeydi: “Hükümetimizin bu konuda yapacağı çalışmaya biz saygı gösteririz.” Ne oldu? DEİK Kurucular Kurulu 41’den 99’a çıkarıldı. Şu anda DEİK’in Genel Kurulu 243 kişiden oluşuyor. 243 kişilik Genel Kurul 35 kişilik yönetimi seçiyor. 35 kişilik yönetim kendi içinden 13 kişilik İcra Kurulunu seçiyor. Hiç kimsenin bir müdahalesi yok. Yani, TOBB tarafından 13 kişilik bir yönetim kurulu atamak, 12 kişilik... Bakın, şunlar oluyordu: DEİK, yurt dışına gittiğinde, yurt dışında bir bakanla veya bir başbakanla görüştüğünde, iş konseyi olarak ziyarete gittiğinde -hiçbir bakanlığın, hiçbir kurumun Dışişleri Bakanlığı, bizim dâhil olmak üzere- o ülkeyle dış ekonomi konusuyla ilgili konuşuluyor, oradaki bakan mesaj veriyor, ülkeye mesaj veriyor, Türkiye’ye mesaj veriyor, benim alman gereken mesajı veriyor veya Dışişleri Bakanının alması gereken mesajı veriyor veya Başbakanın alması gereken mesajı veriyor. Bunlarla ilgili tam anlamıyla bir kopukluk vardı, bu koordinasyonu sağlayamıyorduk.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, MÜSİAD’ın eski başkanı gelince sağlandı mı?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bakın, MÜSİAD’ın eski başkanı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değil mi? O, iş adamı değil mi? Aynı yönetim kurulunda ve icra kurulunda şimdi MÜSİAD da var, TÜSİAD da var, TOBB da var...

MUSA ÇAM (İzmir) – TOBB’dan açıklamalar var ama. “Bizim bütün etkinliklerimizden, dış ilişkilerimizden Bakanlığımızın haberi var.” diyor.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Değil arkadaşlar. Şu anda, bakın, DEİK’in organizasyonuyla ilgili, yarın İzmir’de Yunanistan’la, Yunanistan Ekonomi Bakanı ile Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanı 100 Yunanlı iş adamı, 150 Türk iş adamıyla Ege Ekonomi Zirvesi yapacağız. 550 tane kayıtlı görüşme var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Buna itirazımız yok ki. Diyoruz ki 2004’ten beri o zaman niye değiştirmedik? Zafer Çağlayan bilmiyor muydu o zaman?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Şu anda, bakın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha net sorayım o zaman...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Yapmayın şimdi bunu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siyasi sormuyoruz...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ben de siyasi cevap vermiyorum, net cevap veriyorum.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – İş kişiselleştirmeyin.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ben hayatım boyunca...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – TOBB’un kaç üyesi var, 233 kuruluşun toplamda kaç üyesi oldu? Yani, siz şimdi güzel söylüyorsunuz da TOBB’un Genel Kurulunu kaç kişi seçiyor? Siz Odadan geldiniz.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – 13 kişilik atama yapıyor. Şu andaki yönetim kurulunun da zaten çoğunluğu yine TOBB, TOBB’un üyeleri, oda başkanları. 16 tane büyük şehrin sanayi ve ticaret odası başkanı var yine yönetim kurulunda, 16 tane. TOBB Başkanlığı var, TİM Başkanlığı var, TÜSİAD Başkanlığı var, MÜSİAD Başkanlığı var, Mütteahhitler Birliği var; bütün bunların hepsi zaten sabit üye. İcra kurulunda da var bunlar. Biz sadece bir organ kurduk, bir organizasyon kurduk, dedik ki: Bundan sonra, büyükelçiler 2DEİK’in herhangi bir organizasyonunda, bizim ticaret müşavirlerimizin herhangi bir organizasyonunda, otomatik olarak görevlendirme yaptık, katılacaksınız, orada olacaksınız, bir koordinasyon olacak.” dedik. Yani, ülkenin ekonomi geleceğiyle ilgili hedefleri ile özel sektörün hedefleri bir kere birbiriyle uyumlu olmalı. Koordinasyonsuzluk vardı, kopukluk vardı. Bunu zaman içinde göreceğiz, bu hiç kimseye karşı yapılmış olan bir hareket değildir. Yani şunu söylemeyin bana: “TOBB Başkanı ile Hükümetin arasında siyasi bir uyuşmazlık var.” Yok böyle bir şey. Yapılan şey son derece...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 119

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz, icraatla ilgili, sadece kurumla ilgili değil...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir konuda bu kadar çok detaya girince diğerlerini...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Şimdi, gümrük birliğiyle ilgili ve TTIP'yle ilgili birkaç konuyu arz edeyim.

1995 yılında...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, benim sorumu biraz daha kısa cevaplandırdınız...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Yazılı olarak burada var, vereyim.

BAŞKAN – Yazılı...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yok, yok.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Araçlarla ilgili, panelvanlarla ilgili yaklaşık olarak 100'lü rakamlarda bir giriş var Irak'a.

Şimdi, 95 yılında Türkiye Avrupa Birliğiyle bir Gümrük Birliği Anlaşması imzalamış ve oradaki amaç Türkiye'yi gümrük tam üyeliğe hazırlamak. Şöyle denmiş: "Türkiye'nin 2000 yılında tam üye olması hâlinde, o güne kadar Türkiye ekonomisini Avrupa Birliğine hazırlayalım." Bu imzalanan anlaşmada şöyle bir sıkıntı vardı, iki tane: Türkiye, burada tam anlamıyla eli kolu bağlanarak bir yapıya dâhil olmuş, karar alma mekanizmalarında hiç yer almadığı bir organa katılmış ama alınan kararları yüzde 100 uygulama gibi, kendini bağlamış. Oradaki en çarpıcı yapılardan bir tanesi de, Avrupa Birliğinin üçüncü ülkelerle serbest ticaret anlaşması imzalaması hâlinde, üçüncü ülke, Türkiye'den, Avrupa Birliğinden elde ettiği tüm hakları otomatik olarak elde ederken Türkiye o üçüncü ülkeye girme konusunda aynı hakkı elde edemiyor. O üçüncü ülke rıza gösterirse, lütfederse, Türkiye'yle masaya oturursa, serbest ticaret anlaşması görüşmelerini tamamlarsa böyle bir sonuç elde ediyoruz. Bu -açıkça söyleyeyim -egemen bir ülkenin imzalamaması gereken bir anlaşma ama o gün itibarıyla imzalanan bu anlaşmadan Türkiye olarak biz hakikaten kazançlı çıkmışız. Standartlarımızı yükseltmişiz, kurumlarımızın standartlarını yükseltmişiz, kalitemizi yükseltmişiz, uluslararası rekabet edebilme alanına girmişiz ama son dönemlerde Avrupa Birliği çok agresif bir şekilde üçüncü ülkelerle serbest ticaret anlaşmaları imzalamaya başladıkça biz bu konuda bazı sıkıntılara girmeye başlamışız; Meksika gibi, Cezayir gibi ve tabii ki TTIP. Amerika Birleşik Devletleri ile şu anda Avrupa Birliği bir araya geldiğinde ortaya çıkan rakam dünya ticaretinin yüzde 50'si. Böyle bir durumda, ABD, Avrupa Birliğinden elde etmiş olduğu tüm hakları bizim Avrupa Birliğiyle imzalamış olduğumuz Gümrük Birliği çerçevesindeki ürünlerde otomatik olarak Türkiye'yle elde eder hâle geliyor. Bizim ABD'yle böyle bir şey elde etmemiz de mümkün değil. ABD'nin bizimle eş zamanlı olarak serbest ticaret anlaşması imzalaması lazım. Biz 2014'ün Ocak ayında Brüksel'e yapmış olduğumuz ilk ziyarette şunu söyledik -Volkan Bey'in söylediği sözün ben o gün şunu söyledim: TTIP bittiğinde, ABD, Avrupa Birliğiyle bu ilişki başladığında, aynı şeyi, o hakları Türkiye'den elde ederse, Türkiye'den giriş hakkı elde ederse bizim için Gümrük Birliği Anlaşması sürdürülemez hâle gelir, onun için bizim bunu çözmemiz lazım. Ne yapmamız lazım? En kötü ihtimalle söylüyorum, en son önerimiz: Avrupa Birliğinin imzalamış olduğu tüm serbest ticaret anlaşmalarına Türkiye olarak otomatik olarak taraf olmamız lazım, bizim de dâhil olmamız lazım. Tabii ki -en iyisi- karar alma sürecine girmemiz lazım, oy almamız, oy hakkı olması lazım, şartları görüşen, müzakere eden ülke olmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bunu sağlayamazsak da en kötü ihtimalle bunun olması lazım. Bununla ilgili de, ABD'ye gittiğimizde Pritzker'le, Ticaret Bakanıyla ve ticaretten sorumlu Froman'la da bir gün süren -Sayın Babacan'la beraber- görüşmeler yaptık. Türkiye'nin bu konuda haklı olduğunu onlar da teslim ediyorlar ama işte gelseniz... "Bu Türkiye, Avrupa Birliğiyle aynı sepetin içinde olsa bizim için problem yok..." Diğer taraftan, Avrupa Birliği diyor ki: "Sen benim tam üyem değilsin." Onun üzerine, Avrupa Birliğiyle bugüne kadar Bakan olarak ilgili bakanla yani komiserle dört defa resmî görüşme yaptık, resmî heyetlerimiz sayısız görüştü. En son geldiğimiz noktada tüm endişelerimizi, tüm isteklerimizi resmî belgelere geçirttik ve Dünya Bankasının da bu yönde bir çalışması oldu. Türkiye'nin tüm savlarını haklı bulan bir açıklaması oldu, raporu oldu. Şimdi, gelmiş olduğumuz noktada biz mesajımızı gayet net ve açık bir şekilde Avrupa Birliğine de verdik, ABD'ye de verdik. İnşallah, bu süreçte iki ayrı formül üzerinde konuşuyoruz: Biri "docking" dedikleri başka bir sistem; ikincisi de Türkiye'nin Avrupa Birliğiyle otomatik olarak bu sisteme dâhil olması. Mesajımızı da net verdiğimiz inaniyorum.

Diğer soruya gelince: Ticaret Bakanı Türkiye'ye geldiğinde antidamping soruşturmalarıyla ilgili aramızda bir şey oldu. Bakın, Türkiye olarak biz artık edilgen bir ekonomiyle yani bütün şartlarını, enerjide, ham maddede, tüketim ağlarının kontrolünde başkalarının belirlediği bir dünyada Türkiye yoluna devam edemez. Yani fasoncu bir ülke olarak Türkiye yoluna devam edemez. Türkiye'nin etken bir ekonomi olmasıyla ancak biz 500 milyar dolarlık hedefe gidebiliriz, öyle yürüyebiliriz. Yani 1,66 doları 2 dolara yani kilogram fiyatımızı, 2,5 dolara, 3 dolara artırmamız gerekiyor. Amerikan Ticaret Bakanlığına söylediğim şu oldu: Biz sizinle stratejik ortak olduk, biz sizinle müttefik olduk, biz sizinle dost ülke olduk ama biz sizinle hiç ekonomik ortak olmadık. Türkiye artık 1980'lerdeki, toplam dış ticaret hacmi 5 milyar dolar bile olmayan bir ülke değil, Türkiye 480 milyar dolarlık dış ticaret hacmine ulaşmış olan bir ülke. Onun için, Türkiye bundan sonraki tüm ilişkilerinde ekonomik ortaklık tabanına dayanmayan bir sürece girmek konusunda... Sürdüremez zaten onu, girse bile sürdüremez çünkü tabiat kurallarına aykırı ve bu süreçte Amerika, Türkiye'nin Amerika'ya ihraç ettiği yaklaşık 400 milyon dolar civarında ihraç potansiyeli olan doğal gaz ve petrol taşıma borularla, çelik borularla ilgili antidamping soruşturması açtı. Birinci soruşturmada sıfır çıktı, ikinci soruşturmada sıfır çıktı, üçüncü soruşturmada zorladılar ve bir mazeret buldular, dediler ki: "Ereğli Demir Çeliğin yüzde 50 hissesi OYAK'a ait. OYAK da -nereden bu organizasyonu kurdularsa- devlet kuruluşudur. Onun için, devlet kuruluşunun şirketinden, BORUSAN oradan çelik aldığı için, ham maddeyi oradan aldığı için, dolayısıyla burada devlet desteği vardır." deyip toplamda yüzde 17 civarında bir antidamping

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 120

uygulaması getirdiler. Benim de açıkça söylediğim, Türkiye olarak biz artık böyle, birilerinin şartlarıyla hareket edemeyiz. Bunun karşılığı olur. Karşılığı da bire üç olur dedim. Bize bir olursa biz de üç yaparız. Dolayısıyla, biz de hemen ardından Amerikan ürünleriyle ilgili araştırmalarımıza baktık, devlet desteklerinin olduğu alanlarla ilgili çalışma başlattık. Bunlarda şu ana kadar iki ürün, en son da pamukla ilgili bir süreç başlattık ve antidamping soruşturmalarımıza devam ediyoruz. Bu alanda son derece, millî menfaatlerimizi koruyucu bir yaklaşım içindeyiz. En son Çin'in mesela bir yaklaşımı oldu, derhâl... Çünkü, biz dünyanın en büyük inşaat demiri üreticisiyiz. Ha, yanlışlarımız var. Ne? Bu arada, dünyanın en büyük hurda ithalatçısıyız. Derhâl, bizim bu süreçte... Ki çok hızlı bir şekilde -duymuşsunuzdur- maalesef bazı iskalamalarımızın da olduğu demir ve çelik teşviklerimizle ilgili yeniden bir yapılanmaya gittik ve demir çelikle ilgili teşviklerimizin önünü açtık ve Çin'in Türkiye'ye olan ihracatı şu anda tık diye durdu. Direkt müdahale ediyoruz.

Türkiye'nin 1 milyar dolarlık ayakkabı ithalatı var. Ayakkabı ithalatıyla ilgili o gümrük vergilerimize getirdiğimiz yüzde 10 artı yüzde 50'lik bir artışla şu anda ayakkabı sektöründeki bütün üreticilerimiz hakikaten bize boy boy teşekkür ediyorlar. Biz, Ekonomi Bakanlığı olarak Türkiye'de sadece ihracatın artırılmasından -ne pahasına olursa olsun- sorumlu olan bir Bakanlık değiliz. Onun için, biz bu arada hem büyürken hem ihracatımızı artırırken hem de ithalatımızı dengeleyip disiplin altına alabiliyoruz ve hatta düşürebiliyoruz. Önümüzdeki süreçte bununla ilgili yaklaşımımız veyahut da hedeflerimiz şöyle: Türkiye'nin ithal etmediği zaman hiçbir şey kaybetmeyeceği alan yaklaşık olarak 30 milyar dolar civarında. Bu alana müdahale edeceğiz. Yani şimdi, elektrikli ev aletleri, el aletleri gibi birçok alanda da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Konular çok Sayın Bakanım.

Teşekkür ederiz.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Dâhilde işlemeye ilgili, DFİF'le ilgili isterseniz...

BAŞKAN – Detaya girmeyelim.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ – Sayın Bakanım, yazılı olarak alabiliriz bunları biz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kısaca alalım dâhilde işlemeye ilgili...

BAŞKAN – Çalışma yapıyor.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Araçlarla ilgili... Hemen söylüyorum, Sayın Zozani'nin söylediğini... Tamamını söylüyorum, içinde her şey var, kamyonundan otobüsüne, arabasına kadar: 2014 yılında ihracatımızın toplam adedi 164 tane, Irak'a, 12 milyon 570 bin dolar. 2013 yılındaysa bu rakam yine, tesadüf, 12 milyon 348 bin dolar, 2013'te 359 araçmış, 2014 yılında bugüne kadar 164 tane toplam oraya verdiğimiz. Bunlar içinde "pikap" dediginiz, sizin sorduğunuz şey 27 adet.

Şimdi, DFİF yani Destekleme Fiyat İstikrar Fonu'yla ilgili... Şimdi, Ekonomi Bakanlığı olarak bizim bütçemiz 1,5 milyar TL. Şimdi, Ekonomi Bakanlığı olarak vermiş olduğumuz teşvikler 170 milyar TL mi? 170 milyar liralık teşvik belgesi düzenlemişiz, yatırım teşvik belgesinden bahsediyorum. Dâhilde işleme izin belgesi... Dâhilde işleme bizim ihracatımızın teşvikiyle ilgili en önemli kalemlerden bir tanesi. Toplam ihracatımızın içindeki dâhilde işleme rejimi kapsamına dâhil olan ihracatımız yani dâhilde işlemeye elde ettiğimiz ham maddeyle işleyip de ihraç ettiğimiz toplam ürün toplam ihracatımızın içinde yüzde 46-47 civarında, yarısı. Bu son derece normaldir. Yani Türkiye'de önceki Cumhurbaşkanımızın "İhracatımızın yüzde 85'i ithalata dayalı." rakamı da bence hatalı. İhraç edilen her 100 birimlik malın yaklaşık yüzde 40'ı ithal ürünlerden oluşuyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yüzde 65'ti bu, birkaç yıl önce yüzde 65'ti ortalaması, bazı sektörlerde yüzde 80'e çıkıyordu.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bazı sektörlerde. Otomotivde çok daha farklı bir şey var.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yüzde 40'lık bir rakam olamaz Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Arkadaşlarımızın bana verdiği şeylerden bahsediyorum. Tekrar kontrol edip ben size tekrar bununla ilgili açık bir şekilde...

Değerli Başkanım, cari açıkla ilgili, hakikaten bu yıl sizin bahsettiğiniz çok önemli bir şeyi başardı Türkiye. Yani, ihracatını artırırken ithalatını daraltarak yani ilk defa cari açığı ihracata dayalı bir şekilde düşürmeyi başardı. Toplam cari açığımızın 16,5 milyar dolarlık bir aşağı doğru gidişinin 9,2 milyar dolarını net ihracat artışından, 6,2 milyar dolarını da ithalattaki daralmadan sağladı. Biz bunu yapabiliriz. Ha, dediğinize katılıyorum, çok uzun soluklu olmaz. Yani ithalatı baskıladığımız zaman bunu bir yere kadar götürebileceğimizi, işte, 30-35 milyar dolarlık bir ithalata müdahale ettiğimizde bunun içinden yaklaşık olarak 15 milyara kadar bir tasarrufa gidebileceğimizi biliyoruz.

Dâhilde işleme rejimiyle ilgili Gümrük ve Ticaret Bakanımızla şu anda koordineli çalışıyoruz. Bazı sıkıntılar var, onları da biliyoruz, onlarla ilgili hemen düzeltmeler yapıyoruz, onların da rahatlamalarını gerçekleştiriyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onlar bir çalışma, anket yapmışlar da onun için sordum.

BAŞKAN – O çalışma, inceleme devam ediyor.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Beraber, koordineli yapıyoruz bunları.

Dâhilde işleme kullanım oranlarıyla ilgili, arkadaşlarımız çok daha detaylı bilgi vermişler. Dokuma ve giyimde yüzde 34'lük bir dâhilde işlemeye girdisi var. Elektrikli makinelerde yüzde 37, elektronikte yüzde 60, gıda ve içkide yüzde 49, kimyada yüzde 48, madenî eşyada yüzde 28, makine imalatı yüzde 25, seramikte yüzde 9, taşıt araçlarında yüzde 42.

Bakin, önümüzdeki dönemde elektrik ve elektronikle ilgili de bizim antidampingle ilgili müdahalelerimiz olacak yani laptoplardan, telefonlara kadar, bunların Türkiye'de üretilmesini istiyoruz. Türkiye, eğer bu iki alanda 5-6 milyar dolarlık ithalat yapıyorsa bu markalar gelsin bunu Türkiye'de üretsinsin. Yani yüzde 10 bile olsa, yüzde 15 bile olsa, yüzde 20 bile olsa bununla ilgili yerli katkı oranı, biz bunun Türkiye'de yapılmasını istiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 11.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 121

Tabii, ben üzgünüm çok daha fazla sorular da var, bunlarla ilgili cevaplar da vermek isterim. Siz bana dersenez ki: "Devam et." ben devam ederim.

BAŞKAN – Onları da yazılı olarak verirsiniz Sayın Bakanım, çok uzun sürdü.

Çok teşekkür ederiz detaylı açıklamalarınız için.

Değerli arkadaşlar...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sayın Başkanım, bir arkadaşımızın İran'la ilgili hakikaten çok önemli bir sorusu vardı. Şu anda İran'la bizim dış ticaret hacmimiz 14 milyar dolar. Biz iki yıl içinde, şu anda imzalamış olduğumuz tercihli ticaret anlaşmasıyla 116 üründe istediğimiz seviyeye getirdik İran'ı ve hedefimiz, bu 166 üründe iş birliğini çok iyi şekilde yaptığımız zaman iki yıl içinde 35 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmine ulaşırız, iki yılda.

Rusya'yla ilgili. Rusya'yla ilgili hakikaten çok önemli bir süreç yaşıyoruz. Söylediklerinize katılıyorum, Rusya'yla olan dış ticaretimizde hemen bir gelişmenin olmasını biz de beklemiyoruz. Zaten, gördüğünüz gibi yüzde 10'un üzerinde bir daralma var çünkü Rusya'nın kendi içinde yaşadığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) - ...gerek Ukrayna açısından gerekse bu enerji fiyatlarındaki aşağı doğru gitme endişelerinden dolayı da bir sıkıntı var ama Rus Ekonomi Bakanıyla -burada ilk defa ben paylaşıyorum- varmış olduğumuz bir mutabakat var. Sertifikasyon, akreditasyon, artı taşıma kotalarıyla ilgili yani ihracatımızın önündeki engelleri 2014 yılı sonuna kadar karşılıklı olarak kaldırma konusunda anlaştık. Şu anda bizim teknik ekiplerimiz orada, çalışmalarına devam ediyor. İşte, aralık başında Rusya Devlet Başkanı Türkiye'ye gelecek, ardından bizim oraya bir ziyaretimiz olacak. İnşallah, onlarda çok hızlı bir şekilde başka alanlara doğru gideceğiz.

Sayın Başkanım, sizin de söylediğiniz kömürle ilgili...

BAŞKAN – Bir çalışma yapılırsa onun için söyledim, şu anda elinizde bir şey olduğunu zannetmiyorum.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İthal kömürle, tam söylediğiniz gibi, yüzde 50'lik bir fark var.

Kömürle ilgili şu bilgiyi de arz edeyim: Şu anda Türkiye, toplam enerji üretiminin içinde yüzde 20 bile değil, yüzde 15'ler seviyesinde termikten elektriğini üretiyor, dediğiniz gibi, yüzde 50'nin üzerindeki bir kısmını doğal gazdan üretiyor. Aynı zamanda, Almanya şu an itibarıyla yüzde 44 elektrik enerjisini kömürden, Amerika yüzde 42'sini kömürden üretiyor. Biz, şu anda Türkiye'deki kömür madenlerimizi değerlendirmek zorundayız, akıllı kullanacağız, bilimi kullanacağız.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – "Kapatın" diyorlar Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – İnşallah, bunu hakkıyla yapacağız.

Teşvikle ilgili yeni adımlara ihtiyaç mutlaka var. Bizim düzenlemiş olduğumuz şu anda teşvik sisteminde bir yıl içinde 5 defa müdahale yaptık. Bu değişmez bir şey değil. İlçelerle ilgili o haksızlıkları, aynı il içindeki haksızlıkları, komşu illerdeki... "Haksızlık" demeyeyim de çarpıklıklarla ilgili bunu biliyoruz ama burada bazı şeyler var ki yani "6'ncı bölge" demişiz. Bakın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'yle ilgili bu ülkenin verebilecek olduğu en müthiş teşvik çözüm sürecidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Orada huzurun gelmesi, orada istikrarın gelmesi, orada güvenin gelmesi anında oralarda insanlar yatırım yapmak için şu anda hakikaten bunun olmasını bekliyorlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Herhâlde bitti. Diğerlerini yazılı olarak alalım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Yani biz teşvikle ilgili şunu söylüyoruz Bakanlık olarak: Bize yatırım yapmak isteyen geldiğinde biz kişiye özel ceket diker gibi teşviklerle ilgili düzenleme yapmaya hazırız, yeter ki Türkiye'de yatırım yapılsın.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Bakanım, özel bir oturum yapalım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Memnuniyetle. Yani isterseniz Plan ve Bütçe Komisyonuna çok özel bir oturumda ben bunların hepsini...

BAŞKAN – İnşallah, bütçe görüşmeleri bittikten sonra...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bittikten sonra olabilir. Emirlerinize amadeyiz.

BAŞKAN - ...Sayın Bakanımız bizi, Komisyonumuzu davet ederler, orada bir akşam ucu açık bir şekilde konuşuruz.

Bakanlık bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır değerli arkadaşlar.

PROGRAMLAR

Ekonomi Bakanlığının bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Ekonomi Bakanlığının 2015 yılı bütçesi ile 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

Böylece gündemimizin ikinci bölümünde bulunan Ekonomi Bakanlığı bütçe ve kesin hesabı oylanmış ve kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Yarın saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.26